

การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน

นางสาววงศ์สุภัทร์ คงสวัสดิ์

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวารสารสนเทศ ภาควิชาวารสารสนเทศ

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2544

ISBN 974-17-0652-9

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE PRESENTATION OF PUBLIC HEARING CONTENTS
IN DAILY NEWSPAPERS

Miss Wongsupat Kongsawat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Journalism
Department of Journalism
Faculty of Communication Arts
Chulalongkorn University
Academic Year 2001
ISBN 974-17-0652-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน
โดย นางสาววงศ์สุภัทร์ คงสวัสดิ์
สาขาวิชา วารสารสนเทศ
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ นันทริกา คุ่มไพโรจน์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

.....คณบดีคณะนิติศาสตร์
(รองศาสตราจารย์จุมพล รอดคำดี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(อาจารย์ดร.พิรงรอง รามสูต รัตนันท์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์นันทริกา คุ่มไพโรจน์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์รจิตลักษณ์ แสงอุไร)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วงศ์สุภัทร์ คงสวัสดิ์ : การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน
(THE PRESENTATION OF PUBLIC HEARING CONTENTS IN DAILY NEWSPAPERS)
อ.ที่ปรึกษา รศ. นันทริกา คุ่มไพบูโรจน์, 168 หน้า. ISBN 974-17-0652-9

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 4 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาการนำเสนอเรื่อง ปริมาณ ความถี่ และรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน 2) เพื่อศึกษาแนวทางการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน 3) เพื่อทราบถึงวัตถุประสงค์และมุมมองในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน 4) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการนำเสนอเรื่อง ปริมาณ ความถี่และรูปแบบ แนวทางการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน ทั้ง 6 ฉบับ คือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ หนังสือพิมพ์ข่าวสด หนังสือพิมพ์มติชน หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ และหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ที่ตีพิมพ์ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2543 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2543 จำนวน 426 ฉบับ และสัมภาษณ์เชิงลึกบรรณาธิการ หัวหน้าข่าว ผู้สื่อข่าว โดยการวิเคราะห์ใช้การระบุความถี่ ร้อยละ

ผลการวิจัยได้ข้อสรุปดังนี้ หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอเรื่องการทำประชาพิจารณ์โครงการต่าง ๆ มากที่สุดคือ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์มากที่สุดคือ หนังสือพิมพ์มติชน รูปแบบการนำเสนอเนื้อหาของหนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 6 ฉบับ ที่นำเสนอมากที่สุดคือ รูปแบบข่าว แนวทางการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์

รายวันที่นำเสนอมากที่สุดคือ ให้ข่าวสารทั่วไป รองลงมาคือ ให้ข้อคิดบางประการ นำเสนอข้อโต้แย้งของทุกฝ่าย แจ้งให้ทราบผลของการทำประชาพิจารณ์ ตามลำดับ

จากข้อสันนิษฐานพบว่า 1. หนังสือพิมพ์รายวันมีการนำเสนอเรื่อง ปริมาณความถี่และรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์แตกต่างกัน 2. หนังสือพิมพ์รายวันแต่ละฉบับมีแนวทางในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์แตกต่างกัน 3. หนังสือพิมพ์รายวันแต่ละฉบับมีวัตถุประสงค์และมุมมองในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์แตกต่างกัน

ภาควิชา	วารสารสนเทศ	ลายมือชื่อนิสิต	_____
สาขาวิชา	วารสารสนเทศ	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา	_____
ปีการศึกษา	...2544.....	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	_____

WONGSUPAT KONGSAWAT : THE PRESENTATION OF PUBLIC HEARINGS CONTENT IN DAILY NEWSPAPERS.

THESIS ADVISOR : ASSO. PROF.NONTARICA KOOMPIROCHANA, 168 pp. ISBN 974-17-0652-9

This research has the following objectives:

- 1) to study the frequency and forms of presenting content about public hearings in daily newspapers;
- 2) to study approaches in the presentation of content about public hearings by daily newspapers;
- 3) to find out the objectives and perspectives in the presentation of content about public hearings by daily newspapers;
- 4) to compare the frequency, forms, and approaches of presentation of content about public hearings in daily newspapers.

Six daily newspapers are selected as population for the study. This includes, *Thai Rath*, *Daily News*, *Khao Sod*, *Mati Chon*, *Krungthep Thurakit*, and *Thai Post*, that are published between 1 January to 31 December 2000, and contain content about public hearings. This resulted in a total of 426 sampled issues. Apart from doing a quantitative analysis of the content about public hearings in these sampled issues, the researcher also carried out in-depth interviews with editors, news chiefs, and reporters in order to arrive at the findings. Data analysis is in the form of descriptive statistics with percentages of frequency in reporting.

The research finds that *Krungthep Thurakit* presented the highest amount of content about public hearings on ongoing public projects in the selected timeframe while *Mati Chon* presented the highest amount of general content on public hearings that have been organized. The most prevalent form of content presentation about public hearings across the six newspapers is news. The most widely used approach in the presentation of such content is giving general information, followed by projection of some ideas, presentation of debates from all sides concerned, and informing about the results of the hearings, in that respective order.

As a result of hypothesis testing, this study finds that

- 1) all sampled daily newspapers reported about public hearings with different frequency and forms;
- 2) each sampled newspaper has a different approach in presenting content about public hearings;
- 3) each sampled newspaper has a different objective and perspective in presenting content about public hearings.

Department	Journalism.....	Student's Signature.....
Field of Study.....	Journalism.....	Adviser's Signature.....
Academic Year.....	2001.....	Co- Adviser's Signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความช่วยเหลือจาก รองศาสตราจารย์ นันทริกา คุ้มไพโรจน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร. พิงรอง รามสูต อดะนันท์ ประธานกรรมการ และ รองศาสตราจารย์ รจิตลักษณ์ แสงอุไร กรรมการ ซึ่งได้ให้คำปรึกษาในด้านการวิจัย ตลอดจนบุคลากรจากองค์กรหนังสือพิมพ์ทั้ง 6 ฉบับ คือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ หนังสือพิมพ์ข่าวสด หนังสือพิมพ์มติชน หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ และหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

ทำยนี้ ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ-คุณแม่ ที่คอยสนับสนุนด้านการเงิน และขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ ที่ให้กำลังใจ และช่วยจนสำเร็จการศึกษา

วงศ์สุภัทร์ คงสวัสดิ์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	7
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์.....	9
2.2 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 59.....	15
2.3 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธี ประชาพิจารณ์ พ.ศ.2539.....	15
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับนายประตุข่าวสาร.....	21
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหา.....	21
2.6 แนวคิดเกี่ยวกับทิศทางและแผนพัฒนาของประชาชน ในช่วงแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8.....	24
2.7 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาททางการเมืองของหนังสือพิมพ์.....	25
2.8 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของสื่อมวลชนในการพัฒนาประเทศ.....	27
2.9 แนวคิดเรื่อง “พื้นที่สาธารณะ” (Public Sphere).....	33
2.10 สมมติฐาน.....	35
2.11 นิยามศัพท์.....	35

3	ระเบียบวิธีวิจัย.....	39
	3.1 ขอบเขตการวิจัย.....	39
	3.2 กลุ่มตัวอย่าง.....	39
	3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	41
	3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	41
	3.5 แนวคำถามในการสัมภาษณ์.....	42
	3.6 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
	3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
	3.8 การนำเสนอข้อมูล.....	43
4	ผลการวิจัย.....	44
	ตอนที่ 1 การวิเคราะห์การนำเสนอเรื่อง ปริมาณความถี่ รูปแบบ และแนวทาง การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน.....	43
	ตอนที่ 2 การวิเคราะห์วัตถุประสงค์และมุมมองในการนำเสนอเนื้อหาการทำ ประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน.....	98
5	สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	127
	5.1 สรุปผลการวิจัย.....	128
	5.2 อภิปรายผล.....	138
	5.3 ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	146
	5.4 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	146
	รายการอ้างอิง.....	147
	ภาคผนวก.....	150
	ภาคผนวก ก.....	151
	ภาคผนวก ข.....	153
	ภาคผนวก ค.....	155
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	168

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	แสดงความถี่ของหนังสือพิมพ์รายวันที่นำเสนอเรื่องการทำประชาพิจารณ์ โครงการต่างๆ ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2543 – 31 ธันวาคม 2543 53
2	แสดงความถี่และรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของ หนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2543 – 31 ธันวาคม 2543 55
2.1	แสดงความถี่การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบของข่าว ของหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ 56
2.2	แสดงความถี่การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบของบท บรรณาธิการของหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ 58
2.3	แสดงความถี่การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบของ คอลัมน์ของหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ 60
2.4	แสดงความถี่การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบของ บทความรวมถึงบทวิจารณ์และสารคดีของหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ 62
2.5	แสดงความถี่การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบของบท สัมภาษณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ 64
2.6	แสดงความถี่การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบของ รายงานพิเศษของหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ 66
2.7	แสดงความถี่การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบอื่นๆ ของ หนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ 68
3	แสดงความถี่ในการนำเสนอแนวทางการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ รายวัน 6 ฉบับ ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2543 – 31 ธันวาคม 2543 70
3.1	แสดงความถี่การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางของ ข่าวสารทั่วไปของหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ 71
3.2	แสดงความถี่การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางของการ ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบของสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย

การรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธีการทำประชาพิจารณ์ของ หนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ	74
3.3 แสดงความถี่การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางของการ รายงานให้ทราบความเป็นมาของโครงการ ของหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ.....	76
3.4 แสดงความถี่การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางของการ นำเสนอข้อโต้เถียงของทุกฝ่าย ของหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ	80
3.5 แสดงความถี่การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางที่เปิด โอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแสดงความคิดเห็น ของหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ	82
3.6 แสดงความถี่การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางของการ ให้ข้อคิดบางประการ ของหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ	85
3.7 แสดงความถี่การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางของการ แจ้งให้ทราบถึงผลของการทำประชาพิจารณ์ ของหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ	87
3.8 แสดงความถี่การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางของการ ติดตามผลอย่างต่อเนื่อง ของหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ	90

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	ปริมาณความถี่ของหนังสือพิมพ์รายวันที่นำเสนอเรื่องการทำประชาพิจารณ์ โครงการต่าง ๆ	128
2	ปริมาณความถี่ในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์	129
3	รูปแบบการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน	130
4	แนวทางการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน	132

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในระบอบประชาธิปไตยประชาชนจะต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับการปกครองประเทศไม่ว่าจะเป็นเรื่องใด เพราะถือว่าประชาชนเป็นเจ้าของประเทศ จึงต้องรับรู้ความเป็นไปของบ้านเมือง โดยเฉพาะการดำเนินงานและการบริหารงานของรัฐบาล เนื่องจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการแผ่นดินถือว่าเป็นการปฏิรูประบบการเมืองกฎหมายและการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อเผชิญกับยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) นั้นมีความจำเป็นต้องปฏิรูปทั้งระบบ เพราะกลไกทางการเมืองมีความเชื่อมโยงต่อเนื่องกัน การแก้ไขปัญหายิ่งจุดใดจุดหนึ่งไม่สามารถทำให้เป็นผลสำเร็จได้ ฉะนั้นจึงควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมทางการเมืองในอีกหลายๆ มิติ มิใช่เพียงแต่การเลือกสมาชิกผู้แทนราษฎรเท่านั้น

ที่ผ่านมา การเรียกกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมืองและการบริหารราชการแผ่นดินจะใช้คำที่แตกต่างกัน ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและกระบวนการต่างๆที่ใช้ในต่างประเทศ เช่น “Public Hearing” ในประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งแปลคำศัพท์เป็นภาษาไทยแตกต่างกัน อาทิ ได้สวนสาธารณะบ้าง ประชาพิจารณ์บ้าง

คำว่า “Hearing” โดยทั่วไปในทางกฎหมาย หมายถึง การนั่งพิจารณาคดี ซึ่งใช้ในกระบวนการพิจารณาของศาลหรือองค์กรในระดับที่คล้ายคลึงกัน คำว่า “Public Hearing” เดิมหมายถึง การพิจารณาโดยเปิดเผยของศาลเพื่อให้สาธารณชนได้รับรู้ ต่อมาได้มีการนำคำนี้มาใช้ในการดำเนินงานของฝ่ายบริหาร โดยหมายถึงการนั่งพิจารณาพยานหลักฐานโดยเปิดเผย และมีกระบวนการที่เคร่งครัดอย่างศาลเท่านั้น จากนั้นจึงได้มีการนำคำศัพท์นี้ไปใช้กับกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนด้วย (ชาอุทัย แสงศักดิ์, 2540)

“Public Hearing” เป็นรูปแบบหนึ่งของกระบวนการที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นก่อนการออกกฎ คำสั่ง หรือการตัดสินใจของฝ่ายบริหารในปัญหาสำคัญๆ ที่มีผลกระทบ

สิทธิของบุคคลต่าง ๆ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ใช้อยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา แนวความคิดที่จะให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารราชการแผ่นดิน โดยให้มีการแสดงความคิดเห็นในปัญหาสำคัญของชาติที่มีข้อโต้แย้งกันหลายฝ่ายโดยวิธีประชานิยามนั้น ได้นำไปกำหนดไว้ในคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี ซึ่งมีนายบรรหาร ศิลปอาชา เป็นนายกรัฐมนตรี ที่แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 26 ก.ค. 2538 และได้ออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธีประชานิยาม พ.ศ.2539 โดยใช้การประชานิยามกับการเสนอจัดทำร่าง พ.ร.บ.ป่าชุมชน

ปัจจุบันวิธีการประชานิยามได้รับการยอมรับและมีความสำคัญมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ในมาตรา 59 บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นก่อนการอนุญาตหรือการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใดที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดที่เกี่ยวกับตนหรือชุมชนท้องถิ่น และมีสิทธิแสดงความคิดเห็นของตนในเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้ตามกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่กฎหมายบัญญัติ (ชาญชัย แสวงศักดิ์, 2540)

นอกจากนี้ รัฐบาลยังเห็นความสำคัญของการประชานิยามที่จะดำเนินการให้เป็นรูปธรรมจึงออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธีประชานิยาม พ.ศ. 2539 ซึ่งกำหนดขั้นตอนการประชานิยาม โดยหลักการสำคัญประการหนึ่งระบุไว้ในข้อ 14 ว่าในการทำประชานิยาม ให้คณะกรรมการประชานิยามดำเนินการดังนี้ (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธีประชานิยาม พ.ศ. 2539)

- (1) ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับโครงการของรัฐที่จัดให้มีประชานิยาม
- (2) ประกาศให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ประสงค์จะเสนอความคิดเห็น และผู้แทนหน่วยงานของรัฐตลอดจนผู้ชำนาญการมาลงทะเบียนไว้กับคณะกรรมการประชานิยามภายในเวลาที่กำหนด แต่ต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวันในกรณีที่จำเป็น ให้คณะกรรมการประชานิยามแต่งตั้งที่ปรึกษาได้
- (3) นัดวันประชุมครั้งแรกโดยแจ้งให้บรรดาผู้ที่ลงทะเบียนไว้แล้วทราบ

(4) ในวันประชุมครั้งแรก ให้กำหนดประเด็นที่จะมีประชาพิจารณ์และปิดประกาศดังกล่าวพร้อมทั้งวันเวลาที่ประชุมครั้งต่อไปให้ประชาชนทราบ ณ สถานที่ที่จัดให้มีการประชาพิจารณ์

(5) ให้ผู้แทนหน่วยงานของรัฐแถลงข้อเท็จจริงและความเห็นเกี่ยวกับโครงการของรัฐก่อน แล้วจึงให้ผู้ชำนาญการหรือที่ปรึกษาแถลง ต่อจากนั้นจึงให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแถลง เมื่อเสร็จสิ้นแล้วคณะกรรมการประชาพิจารณ์จะกำหนดให้ฝ่ายใดแถลง ชี้แจงหรือซักถามก่อนหลังก็ได้ และจะเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นด้วยก็ได้

ให้คณะกรรมการประชาพิจารณ์คำนึงถึงข้อได้เสียของทุกฝ่าย ตลอดจนผลกระทบในด้านต่างๆ และให้ดำเนินการด้วยความยืดหยุ่น สุจริตและเป็นธรรม เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลประกอบการตัดสินใจของรัฐที่ชัดเจนและถูกต้องตรงตามหลักวิชาการและสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

นอกจากนี้ในข้อ 21 ผลที่ได้จากประชาพิจารณ์ย่อมมิใช่เป็นแนวทางหรือข้อมูลประกอบการตัดสินใจของรัฐให้การดำเนินงานตามโครงการของรัฐ มิใช่ตัดสินใจเด็ดขาดที่จะต้องดำเนินการตามนั้น ในปัญหาที่มีข้อโต้แย้งหลายฝ่าย แต่ทั้งนี้ไม่ว่ารัฐจะตัดสินใจดำเนินการตามผลที่ได้จากประชาพิจารณ์หรือไม่ก็ตามให้หน่วยงานของรัฐรับข้อสรุป และข้อเสนอแนะที่ได้จากประชาพิจารณ์ไปพิจารณาด้วย

การประชาพิจารณ์หลักการที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ มีอยู่ 3 มาตรา คือ มาตรา 56 มาตรา 59 และมาตรา 60 สรุปได้ว่า ถ้ารัฐจะทำอะไรที่กระทบต่อส่วนได้ส่วนเสียของประชาชนหรือชุมชน รัฐต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รู้ข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผล และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นได้ และถ้าการทำนั้นมีผลร้ายแรงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมก็ต้องศึกษาหาทางแก้ไขเสียก่อน ถ้าแก้ไขไม่ได้ก็ไม่พึงกระทำ (มีชัย ฤชุพันธ์, 2543)

กล่าวอีกนัยหนึ่งการที่รัฐจะทำอะไรจะคำนึงถึงแต่ประโยชน์ของรัฐโดยไม่สนใจในผลกระทบที่เกิดขึ้นกับบุคคลหรือชุมชนดังเช่นที่เคยทำกันมาแต่ดีก็ตามแต่ก็ไม่ได้แล้ว จริงอยู่โครงการหรือกิจกรรมใดที่จะเป็นประโยชน์ของประชาชนหรือประเทศชาติเป็นส่วนรวมทั้งในระยะใกล้ไกล รัฐคงต้องกระทำอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่ต้องไม่กระทำบนความทุกข์ยากของบุคคลหรือปับบังคับให้ต้องสิ้นเนื้อประดาตัว หรือเปลี่ยนฐานะจนเขาไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้

การที่ประชาชนจะรู้ว่าการกระทำของรัฐเป็นประโยชน์ส่วนรวมจริงหรือไม่ คุ่มค่าหรือไม่ รัฐจำเป็นต้องให้ข้อมูล ชี้แจง แสดงผล และรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในชุมชนที่จะทำโครงการนั้นๆ เพื่อนำไปชั่งน้ำหนักและหาทางเยียวยาความเดือดร้อนหรือความทุกข์ยากของประชาชนก่อนที่จะดำเนินการ ทั้งนี้เราเรียกว่า”ประชาพิจารณ์” (มีชัย ฤชุพันธ์, 2543)

การทำประชาพิจารณ์จึงเป็นวิธีหนึ่งที่ภาครัฐนำมาใช้แก้ไขปัญหาเพื่อประสานประโยชน์ระหว่างภาครัฐและภาคประชาชน ดังนั้น การทำประชาพิจารณ์จึงเป็นมาตรฐานทางกฎหมายที่ใช้ควบคุมการใช้อำนาจของหน่วยงานรัฐให้ต้องรับฟังข้อเท็จจริงจากประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากโครงการต่างๆ ก่อนที่จะมีการตัดสินใจอนุมัติเพื่อให้มีการพิทักษ์สิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนที่จะนำเสนอข้อมูลข่าวสารและผลกระทบให้กับหน่วยงานของรัฐ เพื่อประกอบการตัดสินใจ ทั้งนี้หน่วยงานของรัฐจะต้องมีความชัดเจนในเป้าหมาย วิธีการนำเสนอโครงการต่างๆ จะต้องมีการศึกษาและพิสูจน์ให้ประชาชนได้รับทราบว่าทางเลือกดังกล่าวเป็นทางเลือกที่ดีที่สุด มีผลกระทบน้อยที่สุด พร้อมทั้งได้มีแนวทางแก้ไขบรรเทาผลกระทบที่เกิดขึ้นแล้ว ผลการตัดสินใจของคณะกรรมการจัดทำประชาพิจารณ์ไม่ใช่ประมาติและหน่วยงานรัฐยังคงมีอำนาจในการตัดสินใจ โดยอาจปฏิบัติตามข้อเสนอของคณะกรรมการหรือยืนยันในหลักการเดิมได้

ประชาพิจารณ์เป็นกลไกอันหนึ่งที่ประเทศต่างๆ นำมาใช้ ในฐานะที่เป็นกฎหมายปกครองเพื่อตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานรัฐ เป็นอำนาจที่รัฐสภาได้มอบหมายให้ฝ่ายปกครองไว้ใช้เป็นเครื่องมือ เพื่อแก้ไขจัดการปัญหาให้เหมาะสม ซึ่งส่วนหนึ่งจะมีความซับซ้อน และส่งผลกระทบกว้างไกลมาก จึงมีความจำเป็นจะต้องพยายามหามาตรการควบคุมเป็นพิเศษขึ้นมาโดยเฉพาะ ไม่ควรปล่อยให้อยู่ภายใต้การควบคุมของฝ่ายบริหารอำนาจปกครองที่มีดุลยพินิจอันซับซ้อน จึงเป็นเหตุจำเป็นต้องริเริ่มให้มีมาตรการ “ประชาพิจารณ์” มาควบคุม

การประชาพิจารณ์ (Public Hearing) สามารถนำมาใช้เพื่อควบคุมหน่วยงานรัฐ ซึ่งนำเสนออนุมัติ และบริหารโครงการในระดับต่างๆ ตั้งแต่การกระทำที่มีผลกระทบต่อท้องถิ่น ชุมชนระดับเมืองและระดับภูมิภาค ประชาชนในชุมชนจะต้องมีสิทธิได้ส่วนเพื่อจะตรวจสอบว่าการดำเนินการของรัฐ ก่อนผลกระทบต่อชุมชนอย่างไร สมควรหรือไม่สมควรที่จะตั้งอยู่ในชุมชนที่เป็นแหล่งที่อยู่อาศัย การกระทำในระดับต่างๆ เหล่านี้ควรมีการประชาพิจารณ์ก่อนการตัดสินใจ เพื่อให้มีการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบ เพื่อให้โครงการของหน่วยงานมีความโปร่งใสมากขึ้น

ตลอดจนเป็นการส่งเสริมประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น หากไม่มีสาธารณชนสนใจติดตามความเป็นไป และผลักดันให้เกิดประชาพิจารณ์ขึ้นมา ความไม่เป็นธรรมจะยิ่งมีสูง ความรุนแรงจะเกิดขึ้น จะมีการจับกลุ่มชุมนุมได้แย่ง เพื่อเรียกร้องให้ผู้อื่นเข้าใจความคิดเห็น และหากผู้บริหารประเทศได้ตัดสินใจดำเนินการใดๆ โดยผิดพลาดการชุมนุมยิ่งทำให้ภาครัฐติดลบ การคัดค้านกลายเป็นความรุนแรง การทำประชาพิจารณ์เป็นโอกาสใหม่ ที่เปิดโอกาสให้สังคมมีหนทางแก้ไขปัญหามากกว่าที่เป็นอยู่

แต่หน่วยงานรัฐไม่สามารถอำนวยความสะดวกในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบได้ทั้งหมด ฉะนั้น เมื่อเกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานรัฐกับภาคประชาชนในการดำเนินงานต่างๆ ของหน่วยงานรัฐ โดยเฉพาะโครงการที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนในแต่ละพื้นที่ หน่วยงานรัฐจำเป็นต้องหาวิธีการแก้ไขปัญหามาเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของสื่อมวลชนที่ต้องแสดงบทบาทในการเสนอข่าวสารออกสู่สายตาประชาชน

เนื่องจากสื่อมวลชนสามารถเป็นสื่อกลางในการให้ข้อมูลข่าวสารความรู้ต่างๆ เผยแพร่สู่ประชาชนเสริมสร้างความเข้าใจให้ตรงกัน ซึ่งส่งผลในทางการเมืองคือ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนในชาติ สื่อมวลชนเป็นตัวกลางของการสื่อสารระหว่างภาครัฐและภาคประชาชน โดยรัฐสามารถแถลงนโยบายอธิบายข้อข้องใจทั้งหลาย ในขณะที่ประชาชนสามารถร้องเรียนปัญหาต่างๆ เพื่อให้มีการแก้ไขปัญหา ที่สำคัญสื่อมวลชนยังทำหน้าที่ตรวจสอบ เสนอความคิดเห็น ถ่วงดุล หรือเป็นผู้นำทางความคิดในนโยบายที่มีผลกระทบต่อสังคมเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคมโดยรวม

Lerner กล่าวว่า บทบาทของสื่อมวลชนในการพัฒนาประเทศและพัฒนาประชาชนคือ สื่อมวลชนทำหน้าที่เป็นเครื่องผ่อนแรงหรือเครื่องช่วยเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง สื่อมวลชนพัฒนาปัจเจกบุคคลให้มีความสามารถในการเปลี่ยนแปลงความรู้สึกรู้สึกหรือจิตใจ และความสามารถในการเปลี่ยนแปลงหรือจิตใจนี้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับ (ก) การสวมบทบาทของผู้อื่น (ข) การที่ยอมรับหรือปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงและ (ค) การที่จะเข้ามามีส่วนอย่างจริงจังในสังคมที่อยู่นอกวงครอบครองของตน (เสถียร เชนประทับ, 2528)

บทบาทของหนังสือพิมพ์ในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ไทยหรือหนังสือพิมพ์ของต่างประเทศ ยังเป็นหัวข้อที่ได้รับการหยิบยกขึ้นมาถกเถียงกันไม่รู้จบ ระหว่างผู้มีอำนาจของรัฐ ผู้ประกอบวิชาชีพอื่นๆ กับผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ทั้งนี้เพราะทั้งสองฝ่ายต่างมองบทบาท (Role) ของหนังสือพิมพ์กันคนละด้าน ขณะที่หนังสือพิมพ์มองและนำปัญหาสาธารณะที่เกิดขึ้นในสังคมมาเสนอในหน้าหนังสือพิมพ์ เพราะเห็นว่าหนังสือพิมพ์มีบทบาทสำคัญที่จะต้องเปิดให้ข่าวสารหลังไหลไปสู่ประชาชนอย่างกว้างขวาง อันเป็นการเตือนภัยที่จะเกิดขึ้นให้สาธารณชนได้ระมัดระวังและเตรียมป้องกันภัยไว้ก่อน หรือเป็นการช่วยลดความหวาดวิตกในภาวะที่สังคมกำลังคลอนแคลน

แต่ผู้มีอำนาจของรัฐ และผู้ประกอบวิชาชีพอื่นบางคนกลับมองหนังสือพิมพ์อย่างผิวเผินจากเนื้อหาเพียงบางส่วน ทำให้หนังสือพิมพ์ถูกมองว่าเป็นตัวอันตรายต่อ ศีลธรรม ประเพณี และวัฒนธรรมของสังคม เป็นผู้สร้างความแตกแยกวุ่นวายในสังคมเป็นผู้สั่นคลอนความมั่นคงของรัฐ เป็นกิจการที่ขาดจริยธรรมและความรับผิดชอบ ใช้เนื้อที่ในหน้าหนังสือพิมพ์โจมตีผู้อื่นด้วยอคติเขียนข่าวและพาดหัวข่าวชวนให้ผู้อ่านตื่นตระหนก ฯลฯ

โจเซฟ พูลิตเซอร์ (Joseph Pulitzer) นักหนังสือพิมพ์ในปลายศตวรรษที่ 19 ผู้มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันทั่วโลก ได้กล่าวถึงบทบาทของหนังสือพิมพ์ไว้อย่างชัดเจนว่า “หนังสือพิมพ์ คือ ยามรักษาการณ์ ที่ยืนอยู่บนสะพานแห่งรัฐนาวา เป็นผู้ที่คอยจับตาดูเรือที่แล่นผ่านไป คอยจับตาดูจุดเล็กๆ ที่น่าสนใจซึ่งปรากฏอยู่ ณ ปลายขอบฟ้าในยามที่อากาศสดใส คอยรายงานเมื่อเห็นคนเรือแตกลอยคอยอยู่ในทะเลเพื่อให้เรืออื่นเข้าไปช่วยชีวิตคนเหล่านั้น จะเป็นผู้ที่คอยเพ่งมองฝ่าหมอกและพายุ เพื่อจะได้เตือนให้คนในเรือทราบถึงภัยอันตรายที่จะบังเกิดขึ้นข้างหน้า เขาไม่เคยคำนึงถึงรายได้ของเขา หรือผลกำไรของเจ้าของกิจการของเขา แต่หนังสือพิมพ์ที่ยืนอยู่ ณ ที่นั้น ก็เพื่อจะปกป้องรักษาความปลอดภัย และความผาสุกของประชาชน ผู้ซึ่งได้มอบความไว้นับถือใจแก่เขา” (สิริทิพย์ ชันสุวรรณ, 2539)

ในที่นี้หนังสือพิมพ์เป็นธุรกิจที่ดำเนินการโดยเอกชน หนังสือพิมพ์จึงนับว่าเป็นสื่อที่มีความอิสระสูงกว่าสื่อประเภทอื่นๆ การเลือกประเด็นข่าวที่จะนำเสนอบนหน้าหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ แต่ละวันจะต้องมีการเลือกสรร และนำเสนอข่าวที่มีคุณค่าต่อประชาชนเป็นข่าวที่น่าสนใจ ข่าวที่นำเสนอจากหนังสือพิมพ์นั้นมีลักษณะละเอียดเจาะลึก มีข้อจำกัดน้อยกว่าสื่อประเภทอื่นๆ ทั้งนี้

ขึ้นอยู่กับประเภทหนังสือพิมพ์ด้วยว่าเป็นหนังสือพิมพ์ปริมาณหรือหนังสือพิมพ์คุณภาพ หนังสือพิมพ์มีอิทธิพลต่อผู้อ่านอย่างกว้างขวาง และบทบาทในการสร้างอิทธิพลต่อการเมือง ฯลฯ

ดังนั้น การศึกษาเรื่องการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในหนังสือพิมพ์รายวันจึงเป็นประเด็นความรู้ใหม่ของการนำเสนอเนื้อหาที่สะท้อนในหน้าหนังสือพิมพ์ ซึ่งหน่วยงานของรัฐได้จัดให้มีการทำประชาพิจารณ์ไปแล้ว อาทิ โครงการโรงไฟฟ้าพลังงานถ่านหิน (บ่อนอก), โครงการโรงไฟฟ้าพลังงานถ่านหิน (หินกรูด), โครงการท่อส่งก๊าซและโรงแยกก๊าซไทย-มาเลเซีย ฯลฯ

“ประชาพิจารณ์” ถือเป็นเรื่องใหม่ที่หนังสือพิมพ์ได้ให้ความสนใจในการที่จะถ่ายทอดต่อผู้อ่านอย่างกว้างขวางจึงนำศึกษาถึงบทบาทของหนังสือพิมพ์ปัจจุบันตีแผ่เนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ออกมาเป็นลักษณะใด และให้ข่าวสารความรู้อะไรแก่ผู้อ่านบ้าง รวมทั้งให้ความรู้การดำเนินการประชาพิจารณ์ที่เกิดขึ้นว่า เป็นไปตามกระบวนการการประชาพิจารณ์ที่ถูกต้องหรือไม่อย่างไร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการนำเสนอเรื่อง ปริมาณความถี่และรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน
2. เพื่อศึกษาแนวทางการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน
3. เพื่อทราบถึงวัตถุประสงค์และมุมมองในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน
4. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการนำเสนอเรื่อง ปริมาณความถี่และรูปแบบ แนวทางการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน
2. ทำให้ทราบถึงวัตถุประสงค์และมุมมองในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์

3. ผลวิจัยสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปรับเนื้อหาของหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับการทำ
ประชาพิจารณ์เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน และสอดคล้องกับความเหมาะสมของสภาพสังคมที่
เปลี่ยนแปลงในอนาคต

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่นำมาวิเคราะห์และเป็นกรอบการวิจัย เรื่อง การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในหนังสือพิมพ์รายวัน ประกอบด้วย

1. แนวคิดเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์
  - 1.1 ประเภทของหนังสือพิมพ์
  - 1.2 บทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์
  - 1.3 อิทธิพลของหนังสือพิมพ์
  - 1.4 คุณค่าของข่าวและองค์ประกอบของข่าว
2. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 59
3. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธีประชาพิจารณ์ พ.ศ.2539
4. แนวคิดเกี่ยวกับนายประจักษ์ศิลปาคม
5. แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหา
6. แนวคิดเกี่ยวกับทิศทางและแผนพัฒนาของประชาชน ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8
7. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาททางการเมืองของหนังสือพิมพ์
8. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของสื่อมวลชนในการพัฒนาประเทศ
9. แนวคิดเรื่อง “พื้นที่สาธารณะ” (Public Sphere)

แนวคิดเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์เป็นสื่อมวลชนประเภทหนึ่งที่แจ้งข่าวสารให้แก่ประชาชนในสังคม มีผู้ให้คำนิยามคำว่า “หนังสือพิมพ์” พอสังเขปดังนี้

Cater V. Good (1956) กล่าวว่า หนังสือพิมพ์ คือ สื่อสิ่งพิมพ์ที่ออกตามระยะเวลาที่กำหนดติดต่อกันไปเป็นลำดับ มีลักษณะเป็นกระดาษใหญ่ จำนวนหลายแผ่นพับ มีจุดมุ่งหมายในการเสนอข่าวสารและสิ่งที่น่าสนใจทั่วไป

Julian Adams (1969, อ้างถึงในสุภาพันท์ บุญสะอาด, 2517) ให้ความหมายของหนังสือพิมพ์ไว้ว่า เป็นหนังสือพิมพ์ที่ออกจำหน่ายสม่ำเสมอเป็นประจำวัน มักพิมพ์ในเมืองหลวงหรือเมืองใหญ่ๆ ลงข่าวทุกชนิด เช่น ข่าวธุรกิจ ข่าวในประเทศ ข่าวกีฬา ข่าวสังคม ข่าวบันเทิง เป็นต้น โดยที่ข่าวนั้นจะต้องเป็นข่าวสดที่เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในวันนั้นหรืออย่างช้าไม่เกิน 2-3 วัน

สุกัญญา ตีระวนิช (2520) กล่าวว่า หนังสือพิมพ์เป็นหนังสือบอกข่าว หมายรวมถึงแต่หนังสือข่าวฉบับย่อยๆ ทำด้วยฝีมือของคนเพียง 2-3 คน ไปถึงหนังสือพิมพ์ระดับชาติที่ออกในเมืองใหญ่ๆ มีคนทำงานเป็นร้อยเป็นพันคน หนังสือพิมพ์อาจจะออกเป็นรายวัน รายสัปดาห์ รายปักษ์ หรือรายเดือนก็ได้

ประเภทของหนังสือพิมพ์

การจำแนกประเภทของหนังสือพิมพ์มีอยู่หลายวิธี โดยทั่วไปจะจำแนกตามลักษณะของเนื้อหาหนังสือพิมพ์ (พีระ จิโรโสภณ, 2531) ดังนี้

1. หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ (Quality Newspaper) ในที่นี้มีได้หมายความว่าหนังสือพิมพ์ที่มีคุณภาพดีเสมอไป แต่หมายถึงลักษณะการเสนอเนื้อหา เน้นหนักข่าวประเภทหนักๆ (Hard News) เช่น ข่าวเศรษฐกิจ การเมือง สังคม การศึกษา ข่าวประเภtnี้มุ่งสนองความรู้ ความคิดเห็นเป็นสำคัญ ให้ผลตอบแทนแก่ผู้อ่านระยะยาว (Delayed rewards) กล่าวคือทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้ ความเข้าใจ เพื่อเป็นข้อมูลช่วยในการตัดสินใจ วิพากษ์วิจารณ์ แสดงความคิดเห็นรูปแบบการเขียนค่อนข้างจริงจัง ใช้เหตุผล ตัวอย่างได้แก่ หนังสือพิมพ์มติชน หนังสือพิมพ์สยามรัฐ เป็นต้น

2. หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม (Popular Newspaper) หรือที่บางคนเรียกว่าหนังสือพิมพ์ปริมาณ เนื่องจากคนทั่วไปนิยมอ่านกันมากจำนวนจำหน่ายค่อนข้างสูง แต่ข้อบ่งชี้ของหนังสือพิมพ์ประเภทนี้ มิได้อยู่ที่จำนวนจำหน่ายเป็นสำคัญ แต่อยู่ที่เนื้อหาและวิธีการเสนอข่าวประเภทเร้าอารมณ์ผู้อ่าน เช่น ข่าวอาชญากรรม ข่าวภัยพิบัติต่างๆ ข่าวที่เกี่ยวกับบุคคล เรื่องเพศ ตลอดจนความขัดแย้ง และความรุนแรงต่างๆ ที่คนทั่วไปสนใจบางที่เรียกข่าวประเภtnี้ว่าข่าวเบา (Soft News) รูปแบบการเขียนเต็มไปด้วยสีสันจินตนาการ และมักใช้ภาษาตลาดอยู่เสมอ ตัวอย่างได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ หนังสือพิมพ์ข่าวสด เป็นต้น

บุญเลิศ ศุภดิลก (2527) ได้แบ่งประเภทของหนังสือพิมพ์ไว้ 3 ประเภท คือ

1. หนังสือพิมพ์รายวันคุณภาพ (Quality Newspaper) หรือหนังสือพิมพ์ประเภทข่าวแข็ง (Hard News) เนื้อหาส่วนใหญ่ประกอบด้วยข่าวและบทความประเภทหนักสมอง มุ่งให้ข่าวการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ได้แก่ หนังสือพิมพ์มติชน หนังสือพิมพ์สยามรัฐ เป็นต้น
2. หนังสือพิมพ์รายวันประเภทประชานิยม (Popular Newspaper) หนังสือพิมพ์ประเภทนี้มุ่งให้ความสำคัญต่อข่าวสารประเภทอารมณ์ตื่นเต้น เช่น ข่าวบันเทิง ข่าวกีฬา ข่าวสังคม ฯลฯ หนังสือพิมพ์ประเภทนี้มียอดจำหน่ายสูงเพราะมีผู้อ่านทุกระดับชั้น ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ หนังสือพิมพ์ข่าวสด เป็นต้น
3. หนังสือพิมพ์รายวันประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม (Semi-Quality and Semi-Popular Newspaper) เป็นหนังสือพิมพ์ที่มีลักษณะผสมผสานกันระหว่างหนังสือพิมพ์คุณภาพและหนังสือพิมพ์ประชานิยม ได้แก่ หนังสือพิมพ์บ้านเมือง หนังสือพิมพ์แนวหน้า เป็นต้น

บทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์

Wilbur Schramm (1960) กล่าวว่าสื่อมวลชนมีหน้าที่สำคัญต่อสังคมหลายประการ คือ

1. ให้ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม
2. เป็นเวทีแสดงความคิดเห็นของประชาชน ต่อประเด็นขัดแย้งในปัญหาต่างๆ ที่มีผลกระทบกระเทือนต่อประชาชนที่อยู่ในสังคม
3. เป็นแหล่งให้ความรู้แก่ประชาชนเท่ากับเป็นแหล่งเพิ่มพูนปัญญา อันนำมาซึ่งความก้าวหน้าของตนเองและสังคม
4. ให้ความบันเทิงเพื่อให้ประชาชนได้พักผ่อนทางจิตใจ คลายความตึงเครียดและให้ความสนุกสนาน
5. ให้บริการทางธุรกิจ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการค้าขายและเศรษฐกิจของสังคม

Harold D. Lasswell (1948) กล่าวถึงหน้าที่สำคัญของสื่อมวลชนในการพัฒนาประเทศไว้ 3 แนวทางคือ

1. คุแลสอดส่องสิ่งแวดล้อม (Surveillance) ได้แก่ การแสวงหาและเผยแพร่ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งในและภายนอกสังคม
2. ประสานสังคม (Correlation) ได้แก่ การเสนอความคิดเห็นโดยการวิเคราะห์ วิพากษ์-วิจารณ์ สิ่งที่เกิดขึ้นในสังคม จูงใจให้เกิดความเข้าใจและการปฏิบัติ

3. ถ่ายทอดวัฒนธรรม (Cultural Transmission) ได้แก่ การให้ความรู้ การปลูกฝัง ค่านิยมและบรรทัดฐานสังคมแก่สมาชิกในสังคมเพื่อการสืบทอดวิทยาการและวัฒนธรรมของสังคม

เกียรติชัย พงษ์พาณิชย์ กล่าวถึงมาตรฐานวิชาชีพของสื่อมวลชน ไม่ว่าจะ เป็นหนังสือพิมพ์หรือสื่ออื่นๆไม่ได้มีพันธะใดๆมากไปกว่า การที่จะต้องให้สาธารณชนได้รับรู้สิ่งที่สาธารณชนต้องการรู้ หน้าที่หรือพันธะที่หนังสือพิมพ์ต้องทำคือ

1. หน้าที่ของหนังสือพิมพ์ในส่วนที่เกี่ยวกับเรื่องสาธารณชน

1.1 การสื่อสารไปยังประชาชน

- ในฐานะนักข่าวคือ การรายงานข่าวที่ถูกต้อง เป็นกลางให้สาธารณชนได้รับรู้ในเรื่องอันเป็นประโยชน์ มีผลกระทบและอยู่ในความสนใจของสาธารณชน

- ในฐานะหมาเฝ้าบ้าน คือ การเสาะแสวงหา และรายงานเรื่องราวอันไม่ชอบมาพากล และเรื่องอันมีเจื่อนำมาสงสัย ที่พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่แห่งรัฐ ส่อให้เห็นถึงการแสวงหาผลประโยชน์อย่างไม่ชอบธรรมจากอำนาจหน้าที่ ซึ่งมีอยู่

- ในฐานะของผู้ชี้ติงคือ การแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระให้สาธารณชนได้รับทราบและพร้อมที่จะวิพากษ์วิจารณ์อย่างอิสระถึงพฤติกรรมในฝ่ายรัฐบาล

- ในฐานะที่ทำหน้าที่ตัวกลางในการแสดงความคิดเห็น คือ การนำเสนอทัศนะอันหลากหลายต่อเรื่องอันเกี่ยวกับกิจการสาธารณชน

- ในฐานะตัวกลางที่จะช่วยให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องอันมีผลในทางปฏิบัติ คือการให้ข้อมูล ข่าวสาร เกี่ยวกับเรื่องของการตัดสินใจในอนาคตที่ประชาชนมุ่งหวังว่าจะมีผลต่อวิถีชีวิตของเขา

1.2 การสื่อข่าวสารจากประชาชน

- ในฐานะเป็นกระบอกเสียงของประชาชน คือ เป็นตัวกลางที่ช่วยให้ประชาชนได้สื่อทัศนะของตนกระจายออกไปถึงคนอื่นๆ อีกจำนวนมาก โดยช่วยให้เขาได้มีช่องทางที่จะได้สื่อทัศนะของเขาไปได้อย่างทั่วถึง

1.3 การสื่อสารไปถึงรัฐบาล

- ในฐานะนักข่าว คือ การช่วยให้รัฐบาลได้ให้ข้อมูลที่เกิดขึ้น ในด้านการเมืองและการบริหารที่เป็นอยู่ในประเทศ และที่กำลังเป็นอยู่ในโลกปัจจุบัน

- ในฐานะผู้วิพากษ์วิจารณ์เจ้าหน้าที่ของรัฐต่อการกระทำต่างๆ อันผิดปกติที่อยู่ใต้บังคับบัญชาของข้าราชการผู้นั้น ไม่กล้าพูด หรือแต่จะต้องถึง

1.4 การสื่อข่าวสารจากรัฐบาล

- ในฐานะกระบอกเสียงของรัฐบาล คือ การช่วยเหลือรัฐบาลให้สามารถอธิบายทัศนคติ และนโยบายแก่ประชาชนด้วยการเปิดช่องทางให้รัฐบาลมีโอกาสทำได้ ด้วยการที่จะช่วยให้สังคมสามารถดูแลตนเองได้ โดยการช่วยนำเอาการตัดสินใจของรัฐบาลมาดำเนินการให้เกิดมรรคผลตามนโยบาย

2. หน้าที่ของหนังสือพิมพ์ในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับเรื่องสาธารณชน (แต่เป็นเหมือนพันธะที่ต้องทำ)

- การสื่อข่าวสารอันเป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าและบริการ

- การสื่อข่าวสารทางการศึกษา เช่น การให้ข่าวสารแก่สาธารณชนในเรื่องความรู้ทั่วไป เช่น เกี่ยวกับโลก ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ดนตรี เป็นต้น

- การสื่อข่าวสารในเรื่องเกี่ยวกับบันเทิง เช่น กีฬา ขบขัน เรื่องตื่นเต้นสราบบันเทิง เป็นต้น

- การสื่อข่าวสารด้านธุรกิจต่างๆ เช่น เรื่องด้านการโฆษณาสินค้าในรูปแบบต่างๆ ซึ่งส่วนนี้มีความสำคัญให้หนังสือพิมพ์อยู่ได้

อิทธิพลของหนังสือพิมพ์

สิริทิพย์ ชันสุวรรณ (2539) กล่าวถึงอิทธิพลของหนังสือพิมพ์ที่มีต่อผู้อ่านและสังคมประชาธิปไตยว่า เมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างสื่อทางวารสารศาสตร์ด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นนิตยสาร วิทยุและโทรทัศน์ จะเห็นว่า ในบรรดาสื่อเหล่านั้นหนังสือพิมพ์เป็นสื่อมวลชนที่ทรงอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดของผู้รับสารมากที่สุด อิทธิพลของหนังสือพิมพ์นี้มีได้มีเพียงแต่กับปัจเจกชนในด้านของความเข้าใจ อารมณ์ ความเชื่อมั่น ความคิดเห็น เจตคติ และพฤติกรรมที่แสดงออกเท่านั้น แต่ยังมีอิทธิพลต่อสังคม หรือต่อวัฒนธรรมทั้งหมดโดยรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การหลั่งไหลของข่าวสารที่ต่อเนื่องกันของหนังสือพิมพ์ยังทำให้เกิดอิทธิพลฝังลึกที่มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมด้วย

สิ่งที่ผู้อ่านควยให้หนังสือพิมพ์มีอิทธิพลมากมายเช่นนี้ นอกจากจะได้แก่การพัฒนาในด้านอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิตหนังสือพิมพ์ให้มีความสะดวก และรวดเร็วยิ่งขึ้นแล้ว หนังสือพิมพ์ยังมีบุคลากรที่ผ่านการฝึกฝนจนมีประสิทธิภาพในการสื่อสารอย่างดีเยี่ยมด้วย และปัจจัยอีกประการหนึ่งที่มีส่วนทำให้หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับมีอิทธิพลเป็นที่เชื่อถือศรัทธาของผู้อ่านแต่ละกลุ่มในสังคม คือ นโยบายของหนังสือพิมพ์

คุณค่าของข่าวและองค์ประกอบของข่าว

ข่าวสารเกิดขึ้นมากมายในแต่ละวัน แต่หนังสือพิมพ์มีเนื้อที่ในการนำเสนอที่จำกัด ฉะนั้น การพิจารณาคัดเลือกข่าวจึงต้องคำนึงถึงคุณค่าของความเป็นข่าว ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญๆ ดังนี้ (ฉอาน วุฑฒิกกรรมรักษา, 2536)

1. ความสอดคล้องสมัย (Timeliness) การเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ต้องเสนอข่าวให้เร็วที่สุด เพื่อแข่งขันกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
2. ความใกล้ชิด (Proximity/Nearness) แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์กับผู้อ่านทั้งร่างกายและจิตใจ
3. ความเด่น (Prominence) การเสนอข่าวอาจให้ความสำคัญกับบุคคล สถานที่ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์
4. ความแปลกประหลาด (Oddity/Unusualness) เป็นเหตุการณ์ที่มีความผิดปกติหรือหันเหไปจากธรรมดา ตลอดจนมีลักษณะของความขัดแย้งหรือเป็นปัญหา
5. ผลกระทบกระเทือน (Consequence) เป็นเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความสูญเสียหรือความเสียหาย ไม่ว่าจะเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย ชื่อเสียง เสรีภาพ ทรัพย์สิน ซึ่งส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของสังคม ของประเทศ หรือส่วนตัว หรือต่อการดำรงชีวิต
6. ความขัดแย้ง (Conflict) เป็นความขัดแย้งทางความคิด ผลประโยชน์หรือความเชื่อ
7. ความมีเงื่อนงำ (Suspense/Mystery) หมายถึงเหตุการณ์ที่มีลักษณะซ่อนเงื่อนงำของข้อเท็จจริง
8. ปุถุชนสนใจ (Human interest) หมายถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกสะเทือนอารมณ์ต่อเหตุการณ์หรือมีความรู้สึกร่วม
9. เพศ (Sex) ธรรมชาติของมนุษย์มักสนใจเรื่องราวเกี่ยวกับเพศ ทั้งเพศเดียวกันและต่างเพศ หรือความผิดปกติทางเพศ

10. ความขบขัน (Amusement) หนังสือพิมพ์นำเสนอเพื่อผ่อนคลายบรรยากาศ
11. ความเปลี่ยนแปลง (Change) เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมทั้งในทางที่ดีและไม่ดี
12. ความก้าวหน้า (Progress) เปิดเผยความจริงทางวิทยาศาสตร์ วงการแพทย์ ดาราศาสตร์ การประดิษฐ์คิดค้นต่างๆ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 59

มาตรา 59 ของหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย บัญญัติว่า บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผล จากหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ก่อนการอนุญาตหรือการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใด ที่อาจจะมีผลกระทบต่อคุณภาพแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้ส่วนเสียสำคัญอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับตนหรือชุมชนท้องถิ่นและมีสิทธิแสดงความคิดเห็นของตนในเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้ตามกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่กฎหมายบัญญัติ

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธีประชาพิจารณ์ พ.ศ. 2539

โดยเป็นที่การสมควรวางระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธีประชาพิจารณ์ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการรับฟังการแสดงความคิดเห็นในปัญหาสำคัญของชาติที่มีข้อโต้เถียงหลายฝ่าย สำหรับเป็นแนวทางประกอบการตัดสินใจของรัฐในการดำเนินงานอันมีผลกระทบต่อประชาชน

อาศัยอำนาจตามมาตรา 11(8) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธีประชาพิจารณ์ พ.ศ. 2539”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 ในระเบียบนี้ “รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวง รัฐมนตรีว่าการทบวง และหมายความรวมถึงนายกรัฐมนตรีในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชาของสำนักนายกรัฐมนตรี และของส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม ซึ่งไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีกระทรวงหรือทบวงด้วย

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการที่เป็นกระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเทียบเท่ากรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายและหมายความรวมถึงรัฐวิสาหกิจ ตลอดจนองค์การอื่นๆ ของรัฐ

“คณะกรรมการที่ปรึกษา” หมายความว่า คณะกรรมการที่ปรึกษาว่าด้วยประชาพิจารณ์

“คณะกรรมการประชาพิจารณ์” หมายความว่า คณะกรรมการประชาพิจารณ์โครงการของรัฐที่แต่งตั้งตามระเบียบนี้

“ผู้มีส่วนได้เสีย” หมายความว่า บุคคล กลุ่มบุคคล นิติบุคคล ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือได้รับผลกระทบโดยตรงจากการดำเนินงานตามโครงการของรัฐ

“โครงการของรัฐ” หมายความว่า การดำเนินงานไม่ว่าในลักษณะใดๆ ตามนโยบายหรือโครงการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง หรือการบริหารราชการในกิจการของรัฐ หรือโครงการที่จะต้องได้รับสัมปทาน การอนุญาต อนุมัติ หรือความเห็นชอบจากหน่วยงานของรัฐ

“ผู้ชำนาญการ” หมายความว่า ผู้ทรงคุณวุฒิในโครงการของรัฐ ไม่ว่าจะมีส่วนได้ส่วนเสียหรือไม่ตามที่หน่วยงานของรัฐหรือผู้มีส่วนได้เสียได้แต่งตั้งให้ชี้แจงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็นในการประชาพิจารณ์

หมวด 1

คณะกรรมการที่ปรึกษาว่าด้วยการประชาพิจารณ์

ข้อ 4 ให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาว่าด้วยประชาพิจารณ์ คณะหนึ่งประกอบด้วย ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงมหาดไทย เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกสี่คนซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจาก ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยสองคน และผู้ที่มีได้เป็นข้าราชการ สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ หรือที่ปรึกษาของพรรคการเมืองอีกสองคน ให้รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร เป็นกรรมการและเลขานุการ

ข้อ 5 กรรมการที่ปรึกษามีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธีประชาพิจารณ์ให้เป็นไปโดยเรียบร้อยและกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการทำประชาพิจารณ์ ตลอดจน

วินิจฉัยหรือตอบข้อหาหรือตามที่กำหนดในระเบียบนี้รวมทั้งจัดทำรายงานประจำปีสรุปผลการทำ
 ประชาพิจารณ์ตามที่ได้รับรายงานจากคณะกรรมการประชาพิจารณ์เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรี

ข้อ 6 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และ
 อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิยอมพ้นจากตำแหน่งก่อนถึงวาระเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) นายกรัฐมนตรีให้ออก
- (4) ตกเป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ในข้อ 4

ในกรณีที่มีการพ้นจากตำแหน่งก่อนถึงวาระ ให้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเข้าแทนผู้ที่
 ได้รับแต่งตั้งให้เข้าแทนย่อมอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าที่กำหนดเวลาของผู้ซึ่งตนแทน

หมวดที่ 2

กระบวนการประชาพิจารณ์

ข้อ 7 เมื่อรัฐมนตรีสำหรับราชการส่วนกลาง ผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับราชการส่วน
 ภูมิภาคหรือราชการส่วนท้องถิ่นหรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครสำหรับราชการของ
 กรุงเทพมหานคร เห็นว่าเป็นการดำเนินงานตามโครงการของรัฐเรื่องใด ซึ่งหน่วยงานของรัฐใน
 สังกัดจัดให้มีขึ้น อาจมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม อาชีพ ความปลอดภัย วิถีชีวิต หรือ
 อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ชุมชน หรือสังคม และอาจนำไปสู่ข้อโต้เถียงหลายฝ่าย สมควรรับ
 ฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย หน่วยงานของรัฐและบุคคลอื่นๆ เพื่อเป็นแนวทางการ
 ตัดสินใจของรัฐ รัฐมนตรีอาจสั่งให้มีประชาพิจารณ์ได้

ข้อ 8 ในกรณีที่ผู้มีส่วนได้เสียเห็นว่า โครงการของรัฐเรื่องใดหากดำเนินการไปแล้ว
 อาจมีผลกระทบตามข้อ 7 และประสงค์จะให้มีการประชาพิจารณ์เกี่ยวกับโครงการดังกล่าว ให้มี
 หนังสือไปยังหน่วยงานของรัฐเพื่อสอบถามหรือขอคำชี้แจง หากหน่วยงานของรัฐมิได้ตอบหรือ
 ชี้แจงเป็นหนังสือภายใน 30 วัน หรือตอบหรือชี้แจงแล้วแต่ผู้มีส่วนได้เสียยังไม่พอใจและประสงค์
 จะโต้แย้งหรือคัดค้านการดำเนินงานตามโครงการดังกล่าวบางส่วนหรือทั้งหมด ก็ให้ยื่นคำร้องเป็น
 หนังสือต่อรัฐมนตรี ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ว่ากรุงเทพมหานคร ซึ่งหน่วยงานของรัฐดังกล่าว
 สังกัดแล้วแต่กรณีเพื่อขอให้มีการประชาพิจารณ์

เมื่อได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่งแล้ว หากรัฐมนตรี ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ว่าราชการ
 กรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี พิจารณาเห็นว่า กรณีต้องด้วยข้อ 7 และยังไม่เคยมีประชาพิจารณ์

ในประเด็นดังกล่าวมาก่อน ทั้งการทำประชาพิจารณ์จะเป็นประโยชน์ต่อการประชาสัมพันธ์ การตรวจสอบเหตุผลและความจำเป็นหรือการแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานตามโครงการของรัฐอาจสั่งให้มีประชาพิจารณ์ตามระเบียบนี้ได้

คำสั่งให้มีหรือมิให้มีประชาพิจารณ์ย่อมเป็นอันถึงที่สุด และให้แจ้งผู้มีส่วนได้เสียที่ยื่นคำร้องทราบโดยเร็ว ในกรณีมีส่วนได้เสียหลายคนยื่นคำร้องมาพร้อมกันการแจ้งผู้มีส่วนได้เสียบางคนตามที่อนุমানได้ว่าเป็นผู้แทนย่อมถือว่าได้แจ้งตามข้อนี้แล้ว คำสั่งมิให้มีประชาพิจารณ์ย่อมไม่ตัดสิทธิ์ผู้มีส่วนได้เสียเดิมหรือคนใหม่ที่ยื่นคำร้อง พร้อมทั้งแสดงเหตุผลใหม่เพื่อขอให้มีการประชาพิจารณ์

ข้อ 9 ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐพิจารณาเห็นว่า มีการจัดให้มีประชาพิจารณ์จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานตามโครงการของรัฐ ก็ให้เสนอความคิดเห็นต่อรัฐมนตรีเจ้าสังกัดผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณีและให้นำความในวรรคสองของข้อ 8 มาใช้บังคับ

ข้อ 10 ในการสั่งตามข้อ 8 รัฐมนตรี ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณีจะจัดให้บุคคลหรือคณะบุคคลใดกลั่นกรองหรือตรวจสอบข้อเท็จจริงและเสนอความเห็นก่อนก็ได้

ข้อ 11 การจัดให้มีประชาพิจารณ์อาจมีขึ้นในระหว่างขั้นตอนการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการของรัฐ การพิจารณาทางเลือกอื่นที่เหมาะสม การศึกษาผลกระทบด้านต่างๆ หรือในระหว่างขั้นตอนใดก็ได้ก่อนที่รัฐจะตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการของรัฐ

การจัดให้มีประชาพิจารณ์ไม่กระทบกระเทือนต่อการที่หน่วยงานของรัฐจะดำเนินการอื่นไปพลางเท่าที่จำเป็น แต่จะตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการของรัฐก่อนที่คณะกรรมการประชาพิจารณ์จะรายงานและแจ้งผลให้รัฐมนตรี ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ว่ากรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณีทราบก็ได้ เว้นแต่จะเป็นการตัดสินใจโดยมติคณะรัฐมนตรี หรือเป็นกรณีที่จะต้องเร่งดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือพันธะระหว่างประเทศ หรือหากล่าช้าอาจเกิดความเสียหายต่อประเทศชาติหรือประชาชน

ข้อ 12 เมื่อรัฐมนตรี ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ว่ากรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี เห็นสมควรจัดให้มีประชาพิจารณ์ในโครงการของรัฐ เรื่องใด ให้แต่งตั้งคณะกรรมการประชาพิจารณ์โครงการของรัฐในเรื่องนั้น ประกอบด้วย ประธานกรรมการคนหนึ่ง และกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่าสามคน

ประธานกรรมการและกรรมการต้องไม่มีส่วนได้เสียกับโครงการของรัฐในเรื่องนั้น กรรมการอย่างน้อยหนึ่งในสามให้ตั้งจากผู้ที่มีได้เป็นข้าราชการ สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น

ข้อ 13 ให้คณะกรรมการประชาพิจารณ์กำหนดสถานที่ และเวลาในการทำประชาพิจารณ์ โดยคำนึงถึงความสะดวกของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

ประชาพิจารณ์ต้องกระทำโดยเปิดเผย แต่คณะกรรมการประชาพิจารณ์จะสั่งห้ามมิให้บุคคลที่ก่อการรบกวนหรือคุกคามความสงบเรียบร้อยเข้าฟังเฉพาะคราวก็ได้

ข้อ 14 ในการทำประชาพิจารณ์ ให้คณะกรรมการประชาพิจารณ์ดำเนินการดังนี้

- (1) ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับโครงการของรัฐที่จัดให้มีประชาพิจารณ์
- (2) ประกาศให้ผู้มีส่วนได้เสียที่ประสงค์จะเสนอความคิดเห็น และผู้แทนหน่วยงานของรัฐ ตลอดจนผู้ชำนาญการมาลงทะเบียนไว้กับคณะกรรมการประชาพิจารณ์ภายในเวลาที่กำหนด แต่ต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน ในกรณีจำเป็น ให้คณะกรรมการประชาพิจารณ์แต่งตั้งที่ปรึกษาได้
- (3) นัดวันประชุมครั้งแรก โดยแจ้งให้บรรดาผู้ที่ลงทะเบียนไว้แล้วทราบ
- (4) ในวันประชุมครั้งแรก ให้กำหนดประเด็นที่จะมีประชาพิจารณ์และปิดประกาศประเด็นดังกล่าว พร้อมทั้งวันเวลาที่ประชุมครั้งต่อไป ไปให้ประชาชนทราบ ณ สถานที่ที่จัดให้มีประชาพิจารณ์
- (5) ให้ผู้แทนหน่วยงานของรัฐแถลงข้อเท็จจริง และความเห็นเกี่ยวกับโครงการของรัฐก่อน แล้วจึงแจ้งให้ผู้ชำนาญการหรือที่ปรึกษาแถลง ต่อจากนั้นจึงให้ผู้มีส่วนได้เสียแถลง เมื่อเสร็จสิ้นแล้วคณะกรรมการประชาพิจารณ์จะกำหนดให้ฝ่ายใดแถลง ชี้แจงหรือซักถามก่อนหลังก็ได้ และจะเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นด้วยก็ได้

ให้คณะกรรมการประชาพิจารณ์คำนึงถึงข้อได้เสียของทุกฝ่ายตลอดจนผลกระทบในด้านต่างๆ และให้ดำเนินการด้วยความยืดหยุ่น สุจริตและเป็นธรรม เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลประกอบการตัดสินใจของรัฐที่ชัดเจนและถูกต้องตรงตามหลักวิชาการและสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

ข้อ 15 เมื่อคณะกรรมการประชาพิจารณ์รับฟังความคิดเห็นทุกฝ่ายเสร็จแล้ว ให้ทำรายงานประชาพิจารณ์ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

- (1) รายชื่อกรรมการ ผู้มีส่วนได้เสีย ผู้แทนหน่วยงานของรัฐ ผู้ชำนาญการ ที่ปรึกษา
- (2) ข้อเท็จจริงโดยสรุปเกี่ยวกับวัน เวลา สถานที่ และการประชุม
- (3) ความเป็นมาและรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการของรัฐ
- (4) ข้อได้เสียของทุกฝ่ายและประเด็นที่กำหนดให้มีประชาพิจารณ์

(5) ข้อเสนอหรือผลที่ได้จากประชาพิจารณ์ในด้านความเหมาะสมผลกระทบทางเลือกอื่น ถ้าหากมี และข้อสังเกตในการดำเนินงานตามโครงการของรัฐ

ข้อ 16 ให้คณะกรรมการประชาพิจารณ์เสนอรายงานตามข้อ 15 ต่อรัฐมนตรี ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ว่ากรุงเทพมหานคร ที่ให้มีประชาพิจารณ์และส่งรายงานให้คณะกรรมการที่ปรึกษาด้วย ในกรณีเห็นสมควร รัฐมนตรี ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแล้วแต่กรณีจะเปิดเผยรายงานที่ได้รับให้ประชาชนทราบก็ได้

ข้อ 17 หลักเกณฑ์และวิธีการในการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธีประชาพิจารณ์ การประชุมปรึกษา การลงมติและการทำรายงานของคณะกรรมการประชาพิจารณ์ในส่วนที่มีได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการที่ปรึกษากำหนด

ข้อ 18 เมื่อรัฐมนตรี ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณีพิจารณารายงานของคณะกรรมการประชาพิจารณ์แล้ว ให้ประกาศผลการตัดสินใจพร้อมด้วยเหตุผลเกี่ยวกับโครงการของรัฐนั้นๆ ให้ประชาชนทราบโดยเปิดเผย เว้นแต่เป็นกรณีที่ต้องเสนอเรื่องนั้นให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งของนายกรัฐมนตรีก็ให้ชี้แจงเหตุผล เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติแล้ว

ข้อ 19 ให้หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ความร่วมมือกับคณะกรรมการประชาพิจารณ์เพื่อให้การประชาพิจารณ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและได้ผลสมความมุ่งหมาย

ข้อ 20 ให้คณะกรรมการที่ปรึกษาจัดทำรายงานประจำปี สรุปผลการทำประชาพิจารณ์ตามที่ได้รับรายงานจากคณะกรรมการประชาพิจารณ์คณะต่างๆ พร้อมทั้งข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะเสนอคณะรัฐมนตรีปีละครั้ง

ข้อ 21 ผลที่ได้จากประชาพิจารณ์ยอมใช้เป็นแนวทางหรือข้อมูลประกอบการตัดสินใจของรัฐให้ดำเนินการตามโครงการของรัฐ มีใช้การตัดสินใจเด็ดขาดที่จะต้องดำเนินการตามนั้นในปัญหาที่มีข้อโต้เถียงหลายฝ่าย แต่ทั้งนี้ไม่ว่ารัฐจะตัดสินใจดำเนินการตามผลที่ได้จากประชาพิจารณ์หรือไม่ก็ตามให้หน่วยงานของรัฐรับข้อสรุป และข้อเสนอแนะที่ได้จากประชาพิจารณ์ไปพิจารณาด้วย

ข้อ 22 ในกรณีมีปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยตามระเบียบนี้ หรือมิได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้ คณะกรรมการประชาพิจารณ์หรือผู้มีส่วนได้เสียอาจหารือหรือขอให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวินิจฉัยหรือกำหนดก็ได้ ในการนี้หากคณะกรรมการที่ปรึกษาพิจารณาเห็นสมควรให้คณะกรรมการประชาพิจารณ์ระงับการทำประชาพิจารณ์ชั่วคราวเพื่อตอบข้อหารือ รอคำวินิจฉัยหรือออกข้อกำหนด ก็ให้แจ้งไปยังรัฐมนตรี ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ว่ากรุงเทพมหานคร ที่แต่งตั้ง

คณะกรรมการประชาพิจารณ์ เพื่อมีคำสั่งให้ระงับการทำประชาพิจารณ์ไว้ก่อนได้ ในกรณีให้เห็นสมควร คณะกรรมการที่ปรึกษาจะรายงานหรือขอคำวินิจฉัยจากนายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีก็ได้

แนวคิดเกี่ยวกับนายประตู่ข่าวสาร

Kert Lewin กล่าวว่า นายประตู่ข่าวสาร คือบุคคลหรือกลุ่มคนซึ่งมีอำนาจที่จะตัดสินใจว่าข่าวหนึ่งๆ คงปล่อยผ่านไปหรือระงับไว้ ดังนั้น ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานของนายประตู่ข่าวสารจะต้องพิจารณาข่าวสารที่ทำให้เกิดความเข้าใจ ในปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการตัดสินใจของนายประตู่ข่าวสารด้วย โดย Kert Lewin ตั้งข้อสังเกตว่าข่าวสารมักไหลผ่านช่องทางต่างๆ ซึ่งนายประตู่ข่าวสารจะเป็นผู้วินิจฉัยว่า จะยอมให้ข่าวสารใดบ้างที่ผ่านไปได้ แนวคิดนี้จะถูกนำมาอธิบายลักษณะการไหลของข่าวสารในกระบวนการสื่อสารมวลชน (พีระ จิโรโสภณ 2529, หน้า 624)

นอกจากนี้ สังคมในปัจจุบันการแสดงบทบาทหน้าที่และความสำคัญของสื่อมวลชนมีมากขึ้น โดยเฉพาะหน้าที่ในการตรวจสอบ และเฝ้าสังเกตความเป็นไปของสภาพแวดล้อม ดังนั้น ความสำคัญของนายประตู่ข่าวสารก็ย่อมมีความสำคัญมากขึ้นเช่นเดียวกัน เพราะเป็นผู้ควบคุมการไหลของข่าวสาร ทั้งในช่องทางสื่อสารที่ไม่เป็นทางการ และเป็นทางการ

สำหรับช่องทางสื่อสารที่ไม่เป็นทางการ นายประตู่ข่าวสารคือศูนย์รวมของข่าวลือ และเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการสร้างเครือข่ายของการสื่อสารในสังคม ในช่องทางสื่อสารอย่างเป็นทางการ นายประตู่ข่าวสาร คือ บรรดานักข่าว บรรณาธิการ ทั้หนังสือพิมพ์ วิทยุและโทรทัศน์ ซึ่งทำหน้าที่ตรวจสอบ คัดเลือก เรียบเรียงข่าวสาร เพื่อเสนอให้ประชาชนรับรู้ ทั้งบรรณาธิการและนักข่าวจึงอยู่ในฐานะที่จะควบคุมข่าวสารต่างๆ ที่ผ่านไปยังประชาชน โดยอาศัยวิธีการคัดเลือกและเรียบเรียงข่าวตลอดจนการตกแต่ง การจัดหน้าหนังสือพิมพ์ รวมทั้งการกำหนดข่าวสารและลำดับความสำคัญของข่าวด้วย

แนวความคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหา

Klaus Krippendorff ให้ความหมายว่าการวิเคราะห์เนื้อหาเป็นเทคนิคการวิจัยอย่างหนึ่งในการทำเครื่องมือ (ข้อมูล) ให้มีความน่าเชื่อถือ และมีผลสรุปที่เที่ยงตรงจากข้อมูลไปสู่บริบท (Context) ของข้อมูล

หน่วยของการวิเคราะห์เนื้อหา (The Unit of Content Analysis)

หน่วยของการวิเคราะห์เนื้อหา จะช่วยให้การวิเคราะห์เนื้อหา สามารถอธิบายได้ในเชิงปริมาณ หน่วยของการวิเคราะห์เนื้อหาแบ่งออกเป็น

ก. หน่วยในการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) เคอลิงเจอร์ ได้อธิบายถึงหน่วยที่สำคัญ 5 หน่วย ดังนี้

1. การใช้คำ (Words) เป็นหน่วยที่เล็กที่สุดที่ใช้ในการวิเคราะห์ “คำ” อาจหมายถึงกลุ่มคำ (Word-Compound) บางครั้งเรียกว่าหน่วยสัญลักษณ์ (Unit of Symbol) หรือสัญลักษณ์ (Symbol) หรือใช้คำว่าถ้อยคำ (Term)

2. แนวคิดหลัก (Theme) เป็นหน่วยวิเคราะห์เนื้อหาที่ใหญ่กว่าคำ ซึ่งอาจจะปรากฏอยู่ในประโยคหรือข้อความ อาจอยู่ในประโยคเดียว (Simple Sentence) หรือสังกรประโยค (Sentence-Compound) การใช้แนวคิดหลักนี้ นับว่าเป็นหน่วยที่มีประโยชน์สูงสุดในการวิเคราะห์เนื้อหา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เป็นประโยชน์สำหรับการศึกษาผลกระทบของการสื่อสารมวลชนต่อสาธารณชน

3. คุณลักษณะ (Character) เป็นการกำหนดหน่วย โดยพิจารณาจากคุณลักษณะที่ปรากฏอยู่ในสาร เช่น ในบทละคร เรื่องราว การตัดสินใจพิจารณาลงรหัสของหน่วยนี้จำเป็น ต้องพิจารณาทั้งเรื่องจึงจะสามารถแยกแยะคุณสมบัติออกมาได้ เช่น การแยกแยะคุณสมบัติด้านการศึกษา สถานภาพทางการเงิน ศาสนา เชื้อชาติ เป็นต้น

4. รายการเรื่อง (Item) เป็นหน่วยที่ใช้บ่อยที่สุดในการวิเคราะห์เนื้อหา รายการเรื่องของสื่อที่ต่างกันจะไม่เหมือนกัน เช่น นิตยสาร หนังสือพิมพ์ บทความ สุนทรพจน์ รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ จดหมาย เป็นต้น รายการเรื่องคือการจัดเรื่องอย่างกว้างๆ โดยวิเคราะห์เรื่องทั้งหมด และภายในเรื่องแต่ละเรื่องนั้นยังสามารถจัดแบ่งแยกย่อยออกไปได้อีก เช่น ข่าวสามารถจัดกลุ่มเนื้อหารายการได้อีก อาทิ ข่าวภายในประเทศ ข่าวต่างประเทศ ข่าวเศรษฐกิจ เป็นต้น

5. การวัดเนื้อที่และเวลา (Space and Time) เป็นการวิเคราะห์ที่ใช้วัดลักษณะทางกายภาพของงานสื่อสาร ความกว้างของคอลัมน์ จำนวนหน้า ความยาวของบรรทัด สำหรับรายการวิทยุหรือโทรทัศน์อาจวัดเป็นนาที และวัดเป็นคอลัมน์นิ้วสำหรับสื่อสิ่งพิมพ์

การวิเคราะห์เนื้อหานี้สามารถใช้น้อยการวิเคราะห์หลายประเภทรวมกันได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการศึกษานั้นๆ

ข. หน่วยในการระบุจำนวน (Unit of Enumeration)

1. เนื้อที่ (Space) คือการวัดเนื้อหาด้วยจำนวน คิดเป็นคอลัมน์นิ้ว คอลัมน์ เซ็นติเมตร B.S.U. (Basic Space unit) หน้า บรรทัด ย่อหน้า

2. การปรากฏ (Appearance) เป็นการนับคุณสมบัติของเนื้อหาของสารที่ต้องการนับ จะนับการปรากฏของเนื้อหาว่าปรากฏหรือไม่ปรากฏ

3. ความถี่ (Frequency) เป็นวิธีการที่ใช้มากที่สุดในการวิเคราะห์เนื้อหา เช่น การนับความถี่ในการใช้คำๆ หนึ่ง เป็นต้น

4. ความเข้ม (Intensity) เป็นหน่วยในการระบุจำนวนที่ใช้ในการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม และทัศนคติที่ปรากฏในเนื้อหาของสาร แล้วจัดทำเป็นสเกล (Scale) เรียงลำดับข้อความที่แสดงความเข้มในเรื่องค่านิยมและทัศนคติ ในเรื่องที่มีแนวคิดหลักเดียวกันแต่มีการใช้คำและส่วนประกอบของประโยคต่างกัน ซึ่งจะใช้เป็นตัวชี้ถึงความเข้มที่ต่างกัน

หลังจากที่ได้ทำความเข้าใจกับปัญหาที่จะศึกษา และกำหนดสมมติฐานแล้ว จะมีขั้นตอนในการวิเคราะห์เนื้อหาดังนี้คือ

1. ศึกษางานที่ต้องการวิเคราะห์ในขั้นตอนโดยการกำหนดหรือสร้างกลุ่มเพื่อการวิเคราะห์ และหาตัวชี้ (Indicators) ที่เหมาะสมสำหรับแต่ละกลุ่มการวิเคราะห์ และเหมาะสมกับเนื้อหา

2. กำหนดกลุ่มที่จะใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ เช่น ถ้าต้องการศึกษารูปแบบของการนำเสนอเนื้อหา จะวิเคราะห์ได้ตามกลุ่มต่อไปนี้ คือ รูปแบบและประเภทของงานสื่อสาร รูปแบบของข้อความ และกลุ่มที่เกี่ยวกับอารมณ์

3. กำหนดตัวชี้สำหรับแต่ละกลุ่มอย่างกว้างๆ ที่จะวิเคราะห์ ผู้วิจัยจะหาตัวชี้เป็นเครื่องชี้ว่า จะวิเคราะห์อะไร โดยผู้วิจัยต้องให้คำจำกัดความตัวชี้ที่กำหนดขึ้นในการกำหนดกลุ่ม และกำหนดตัวชี้เหล่านั้น อาจจะสามารถได้บ้างในบางครั้ง ผู้วิจัยอาจจะสร้างตัวชี้ก่อนและหลังจากนั้นจึงนำไปสร้างกลุ่มการวิเคราะห์

4. กำหนดหน่วยที่จะใช้ในการวิเคราะห์ซึ่งอาจจะได้แก่ คำ ประโยค ตัวละคร รายการ การจัดเนื้อหา เวลา เป็นต้น

5. วิเคราะห์เนื้อหา โดยการเปรียบเทียบหน่วยของการวิเคราะห์ให้ตรงกับตรรกะและกลุ่มเนื้อหาที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจะแจกแจงความถี่โดยการชั่งตวงคละ และนำผลมาวิเคราะห์ในเชิงปริมาณโดยหาค่าร้อยละ

แนวคิดเกี่ยวกับทิศทางและแผนพัฒนาของประชาชน ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8

ทิศทางและแผนพัฒนาของประชาชน ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) ได้มีการปรับเปลี่ยนปรัชญาการพัฒนาที่สำคัญ จากการมุ่งเน้นความเจริญเติบโตและเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ มาสู่การพัฒนาคน โดยยึดหลักการที่จะให้คนเป็นศูนย์กลางและเป็นเป้าหมายของการพัฒนาประเทศ โดยมีการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นเครื่องมือรองรับการพัฒนาคน และคุณภาพชีวิตของคนเท่านั้น

ซึ่งถือเป็นหนึ่งในการนำมาสู่การสร้างผลประโยชน์ของชาติ และยึดถือเป็นกระบวนทัศน์ใหม่ในการมุ่งเน้นให้ประชาชนทุกอาชีพ และจากทุ่งท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวคิด ทิศทาง และแผนพัฒนาของประชาชนร่วมกัน ยุทธศาสตร์และมาตรการสำคัญที่จะนำไปสู่สภาพที่พึงปรารถนา โดยเน้นการพัฒนาคนเป็นศูนย์กลาง เปิดโอกาสให้ทุกคนมีการพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ และสามารถรู้เท่าทันกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก ได้แก่

1. ขยายโอกาสและยกระดับมาตรฐานการศึกษาพื้นฐานของปวงชน ให้กว้างขวางและสูงขึ้นอย่างน้อยให้ถึงระดับมัธยมศึกษา

2. ยกระดับกำลังแรงงานร้อยละ 80 ของประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่จบเพียงประถมศึกษา และบางส่วนเรียนไม่จบหรือไม่ได้เรียนเลย ให้ได้รับโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมที่มีกระบวนการเรียนรู้และรูปแบบการจัดการศึกษาที่หลากหลายให้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ได้ระบบมาตรฐานการศึกษาเพื่อปวงชน

3. ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทาง และเป้าหมายของการพัฒนา โดยเฉพาะให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อชุมชน การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และมีอำนาจ ตัดสินใจในการพัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาของชุมชน/ท้องถิ่นตน ซึ่งเป็นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงอย่างต่อเนื่อง อันจะเป็นพื้นฐานรองรับการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นที่เข้มแข็ง และเป็นวิถีทางประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

4. ส่งเสริมสิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการลงทุนในโครงการพัฒนา ทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งจะมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ การทำมาหากินของ ประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีสิทธิวิจารณ์ มีโอกาสเลือกรับและพร้อมที่จะปรับตัวได้

5. พัฒนาและกระจายข้อมูลข่าวสารที่มีเนื้อหาสาระอันเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต ของผู้คน โดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาส และให้ทุกคนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสาร ได้อย่าง เท่าเทียมกันและทันต่อเหตุการณ์ โดยเฉพาะสื่อมวลชนต้องให้ความสำคัญต่อแนวทางนี้อย่างแท้จริง

6. ปกป้องและยอมรับความแตกต่างของกลุ่มชนในสังคมโดยไม่จำกัด เพศ วัย ศาสนา วัฒนธรรมและสถานภาพของบุคคลบนพื้นฐานของความเท่าเทียมและเคารพซึ่งกันและกันและให้ ความสำคัญแก่กลุ่มด้อยโอกาสในหลายสังคมโดยเฉพาะการเข้าถึงบริการของรัฐและการได้รับ ความคุ้มครองสิทธิ

7. สร้างเสริมค่านิยมและจารีตในการยกย่องเชิดชูบุคคล ที่มีคุณธรรม จริยธรรมเห็นแก่ ประโยชน์ส่วนรวม เห็นคุณค่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ยึดมั่นในหลักการความเป็นธรรมในสังคม และการอยู่ร่วมอย่างสันติ

บทบาททางการเมืองของหนังสือพิมพ์

บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนทางการเมืองขึ้นอยู่กับระบอบการปกครองของประเทศต่าง ๆ ว่าสื่อมวลชนจะต้องทำหน้าที่อย่างไรและทำเพื่อใคร หลักการทางการเมืองที่สำคัญ 4 ประการ คือ ธรรมชาติทางการเมือง รัฐบาลกับโครงสร้างในการใช้อำนาจ อุดมการณ์ของชาติ และระบบ การเมืองที่ถูกกำหนดโดยอุดมการณ์ของรัฐ ก่อให้เกิดปรากฏการณ์ทางการเมืองทั้งทางด้านวิชา ความรู้และแนวปฏิบัติอีกมากมาย ระบบการเมืองที่เป็นแบบเผด็จการ สังคมนิยม หรือ ประชาธิปไตยก็ตามล้วนแต่ส่งผลต่อปรากฏการณ์ทางการเมืองอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ในระดับ สังคมการเมืองแล้ว กระบวนการสื่อสารที่เริ่มต้นจากรัฐบาลในฐานะผู้สื่อสาร ไปยังประชาชนซึ่งเป็นผู้รับ สารจำนวนมาก จำเป็นจะต้องตระหนักถึงกระบวนการสื่อสารอย่างรอบด้านและพินิจพิเคราะห์มากขึ้น ทั้งในด้านศักยภาพของการสื่อสาร อันตรกิริยา (หมายถึงการตอบสนอง feedback) และการยอมรับ อัน เป็นผลพวงที่มาจาก การสื่อสาร (สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2537 : 60)

การสื่อสารทางการเมืองทำให้เกิดผลไม่เฉพาะเพียงการเป็นสื่อกลางสำหรับการสร้าง ความเข้าใจกันระหว่างนักการเมืองกับประชาชนเท่านั้น แต่ยังมีผลกระทบต่อสื่อมวลชนเองด้วย เนื่องจากบทบาทของสื่อมวลชนจะมีผลต่ออำนาจของรัฐและความนิยมชมชอบของประชาชนต่อ

ตัวนักการเมืองหรือของพรรคการเมืองเองด้วย สื่อมวลชนในบางประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งในโลกคอมมิวนิสต์จึงมักถูกควบคุมโดยรัฐบาลอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้เพื่อให้สื่อทำหน้าที่ตอบสนองความต้องการของรัฐบาล ช่วยผดุงอำนาจของรัฐบาลและเป็นกระบอกเสียงให้รัฐบาลด้วย ตรงกันข้ามกับรัฐบาลในโลกเสรีประชาธิปไตยซึ่งจะเปิดโอกาสให้สื่อมวลชนทำหน้าที่ของตนเองได้อย่างอิสระ โดยไม่มีการแทรกแซงใด ๆ การประยุกต์ใช้การสื่อสารทางการเมืองมีหลายรูปแบบ เช่น การรณรงค์ทางการเมือง ซึ่งเป็นการปลุกจิตสำนึกของฝ่ายหนึ่งต่ออีกฝ่ายหนึ่ง โดยอาศัยกลไกการสื่อสารเป็นตัวสร้างประชาคม การโฆษณาหาเสียงเพื่อสร้างพลังสนับสนุนของมวลชน การนำการสื่อสารไปใช้เพื่อการควบคุมการไหลเวียนของสารสนเทศทางการเมือง เช่น นโยบายของรัฐบาล โครงการต่าง ๆ ในการพัฒนาประเทศ การผลักดันแนวคิดในการแก้ปัญหาของประเทศให้เกิดผลสำเร็จ เหล่านี้เป็นปรากฏการณ์ทางการสื่อสารที่มุ่งตอบสนองวัตถุประสงค์ทางการเมืองทั้งสิ้น

เนื่องจากหนังสือพิมพ์สามารถให้การเรียนรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน โดยการเสนอประเด็นปัญหาต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการติดตามเสนอเหตุการณ์ทางการเมืองเพื่อให้ประชาชนเข้าใจอย่างถูกต้อง การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจทางการเมือง การกระตุ้นความสนใจของประชาชนให้เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ดังนั้น บทบาททางการเมืองของหนังสือพิมพ์ ในสังคมประชาธิปไตยจึงมีลักษณะดังนี้

1. เป็นสื่อกลางการติดต่อระหว่างรัฐบาลกับประชาชน หนังสือพิมพ์จะเป็นผู้ติดตามเหตุการณ์ เสนอข่าวสาร ทรรศนะทางการเมือง เพื่อให้ผู้อ่านได้ข้อมูลในการตัดสินใจอย่างเพียงพอเกี่ยวกับการดำเนินนโยบายของรัฐบาลหรือนักการเมือง ขณะเดียวกันประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับการเมืองไปสู่รัฐบาลผ่านทางหนังสือพิมพ์ (ณรงค์ สมพงษ์, 2543)

2. เป็นผู้ตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐบาล หนังสือพิมพ์ต้องวางตัวเป็นผู้พิทักษ์ผลประโยชน์ของประชาชน โดยการตรวจสอบพฤติกรรมของนักการเมือง ให้ทำหน้าที่เพื่อส่วนรวมอย่างแท้จริง มิฉะนั้น หนังสือพิมพ์จะใช้วิธีการเปิดโปงพฤติกรรมอันทุจริตของนักการเมืองให้ประชาชนทราบและให้ประชาชนวินิจฉัยว่าบุคคลเหล่านี้ได้ทำหน้าที่เรียกร้องและรักษาสิทธิประโยชน์ของประชาชนมากน้อยเพียงใดด้วย (พรภิรมย์, 2520)

3. เป็นผู้ให้ความรู้ทางการเมือง หนังสือพิมพ์ให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน นอกเหนือจากสิ่งที่ได้รับจากห้องเรียน การทำหน้าที่ดังกล่าวจะเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจทาง

การเมืองทำให้ประชาชนยอมรับและปรับตัวให้เข้าระบบการปกครองที่เป็นอยู่ รวมทั้งเสริมสร้างทัศนคติ และความสนใจทางการเมืองแก่ประชาชน

การทำหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ในการตรวจสอบ และเสนอแนะแนวทางแก่รัฐบาลส่งผลให้หนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชน มีความสำคัญต่อรัฐบาลโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้นำรัฐบาลดังนี้

1. สื่อมวลชนแจ้งให้ประชาชนทราบว่า ผู้นำรัฐบาลในฐานะทำหน้าที่บริหารประเทศมีผลงานหรือวิธีการปฏิบัติงานอย่างไร และสืบทอดตำแหน่งผู้นำรัฐบาลคนต่อไปโดยมีทิศทางและลักษณะอย่างไร
2. สื่อมวลชนเป็นช่องทางที่ทำให้ผู้นำรัฐบาลสามารถติดต่อสื่อสารกับประชาชนโดยตรง
3. สื่อมวลชนเป็นช่องทางการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้นำรัฐบาลกับเจ้าหน้าที่รัฐ
4. สื่อมวลชนสะท้อนปฏิกิริยาตอบสนองทางการเมืองของประชาชน ไปสู่นักการเมืองและคนในรัฐบาลทราบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อมวลชนเป็นเสมือนแหล่งข่าวที่สำคัญเพราะช่วยให้ทราบการตอบสนองของประชาชนต่อนโยบายรัฐบาล
5. สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือส่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์ และพัฒนาการของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไปสู่ผู้นำรัฐบาลและนักการเมืองคนอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็วกว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐคนอื่น ๆ

สื่อมวลชนมีบทบาททางการเมืองที่สำคัญคือ ช่วยสร้างเอกภาพให้แก่ชาติส่งผลให้ชาติมีอำนาจรวมกันเป็นกลุ่มเป็นก้อนได้ ช่วยให้เกิดความเท่าเทียมกัน เกิดความเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ช่วยให้ประชาชนทราบถึงแผนการโครงการต่างๆ และการตัดสินใจของรัฐบาล ตลอดจนเกิดความต้องการของประชาชน ตัวอย่างหนึ่งให้เห็นได้ชัดเจนคือ กรณีการปฏิรูปการเมือง การสื่อสารที่ดีคือ การให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ แก่ประชาชนและผู้นำ ทั้งยังจะช่วยลดช่องว่าง ความไม่เข้าใจระหว่างผู้นำกับประชาชน จนทำให้แต่ละฝ่ายเคารพยอมรับซึ่งกันและกันอย่างมีเหตุผล

บทบาทของสื่อสารมวลชนในการพัฒนาประเทศ

การสื่อสารระหว่างบุคคลและการสื่อสารมวลชนต่างมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศอย่างยิ่ง แต่ในขณะที่ผู้คนกระจายขยายพื้นที่อยู่อาศัย และเราต้องการการพัฒนาที่ดำเนินไปในแนวกว้าง สื่อสารมวลชนก็จะมีบทบาทมากยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงต้องเรียนรู้ว่าเราจะเอาสื่อสารมวลชนมาช่วยพัฒนาประเทศชาติได้อย่างไร

ในการพัฒนาชาตินั้น สื่อสารมวลชนจะมีหน้าที่สำคัญอยู่ 3 ประการ คือ หน้าที่แจ้งข่าวสาร หน้าที่ชี้แจงนโยบาย และหน้าที่ให้การชี้แนะหรือให้การศึกษ ซึ่งจะขอกกล่าวโดยละเอียดดังต่อไปนี้

1. หน้าที่แจ้งข่าวสาร (Information of Watchman Function) โดยความหมาย หน้าที่นี้ที่สื่อมวลชนก็จะทำหน้าที่ดั่งนกน้อยที่โฉบบินไปสุดขอบฟ้า ค้นคว้าหาข่าวสารความเป็นไป แล้วรายงานให้แก่ประชาชนได้ทราบ ในการรายงานนั้นก็จะเป็นผู้ให้สีสันของสภาพแวดล้อมแก่ประชาชน ได้รู้ว่ามีอะไรเกิดขึ้นที่โน และมีความหมายอย่างไรกับวิถีชีวิตของเขาโดยทั่ว ๆ ไป

การสื่อข่าว การเสนอข่าว การสำรวจสังคม แล้วรายงานความเป็นไปของสื่อมวลชน จะช่วยลดช่องว่างของความรู้ระหว่างผู้นำในเมืองใหญ่กับชาวไร่ชาวนาในชนบท ถ้าหากว่าสื่อสารมวลชนเหล่านี้เข้าถึงท้องถิ่นต่าง ๆ ของประเทศชาติได้อย่างทั่วถึง สื่อมวลชนจะทำให้คนเมืองและคนชนบทสนใจสภาพชีวิตซึ่งกันและกัน และจะกระตุ้นการช่วยกันพัฒนาโดยหน้าที่นี้ สื่อมวลชนจะทำหน้าที่ดังต่อไปนี้

1.1 เปิดโลกทัศน์ของประชาชนในประเทศชาติให้กว้างไกลไปกว่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นของตน ชาวชนบทสนใจความก้าวหน้าของสังคมเมือง คนเมืองสนใจที่จะพัฒนาชนบท เพื่อให้เป็นตลาดที่ดีสำหรับสินค้าของตน เพื่อให้เขาเป็นประชาชนที่ดีจะให้ความร่วมมือกับนโยบายต่าง ๆ ของตน

1.2 ช่วยให้เกิดความสนใจในเรื่องที่สำคัญ การเล่นข่าว การเสนอข่าวของสื่อมวลชน โดยการวางข่าวไว้หน้าหนึ่ง การพาดหัวตัวใหญ่ การเสนอข่าวต่อเนื่องกันหลายวัน การเสนอข่าวทางวิทยุโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียงบ่อยๆ จะทำให้ข่าวนั้นกลายเป็นสิ่งที่น่าสนใจและประชาชนทั่วประเทศติดตามศึกษาหารายละเอียดเกี่ยวกับข่าว เพราะฉะนั้นถ้าเราอยากให้การเปลี่ยนแปลงใด ๆ เกิดขึ้นก็สามารถที่จะใช้การเล่นข่าวของสื่อมวลชนสร้างความสำคัญให้แก่การเปลี่ยนแปลงนั้นได้

1.3 ช่วยยกระดับของความทะเยอทะยาน โดยการเสนอภาพในอุดมคติ การเสนอผลสำเร็จของความก้าวหน้า เสนอประวัติบุคคลที่มีความก้าวหน้าในการทำงานโดยการอาศัยเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการดำเนินชีวิต จะช่วยทำให้คนเราเกิดความรู้สึกอยากจะทำก้าวหน้าออกไปจากสภาพชีวิตที่เป็นอยู่ ไม่จมปรักติดกับสภาพชีวิตเดิม สลัดความรู้สึกเรื่องพรหมลิขิตและชะตากรรมออกไปจากแนวปรัชญาชีวิต ทำให้เกิดความต้องการที่จะเสี่ยง ขอบยายถิ่นฐาน และเปลี่ยนอาชีพให้ดีขึ้น

1.4 ช่วยสร้างบรรยากาศของการพัฒนา เรื่องราวข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับความสำเร็จ ความก้าวหน้า เป็นสิ่งที่ทำให้คนอยากก้าวไปจากจุดที่เป็นอยู่ การชี้แนะปัญหาของสภาวะในปัจจุบันทำให้คนรับรู้ปัญหาของสภาวะที่เป็นอยู่แล้วอยากเปลี่ยนแปลง การรายงานข่าวความสำเร็จเป็นช่วง ๆ ทำให้เกิดกำลังใจ และการชี้แนะกระตุ้นความร่วมมือกับโครงการต่าง ๆ ทำให้บรรยากาศของการพัฒนาดำเนินไปได้ด้วยดี

ทั้งหมดนั้นเป็นหนึ่งในหน้าที่ของสื่อมวลชนในการพัฒนาประเทศ แต่สื่อมวลชนยังสามารถที่จะทำหน้าที่อื่น ๆ ได้อีก

2. หน้าที่ชี้แจงนโยบาย (Policy Function) ในประเทศที่กำลังพัฒนานั้น การกระจายข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องนโยบายเพื่อให้เกิดการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เพราะการชี้แจงนโยบายจะทำให้เกิดการร่วมมือกันในกลุ่มประชาชนทุกระดับ โดยหน้าที่นี้ สื่อมวลชนสามารถที่จะเอาข้อมูลจากประชาชนไปสู่ผู้ตัดสินใจวางนโยบาย และในทางเดียวกันก็สามารถชี้แจงนโยบายให้แก่ประชาชนได้รับทราบและเกิดการยอมรับ ทำให้เกิดความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของคนทั้งประเทศที่จะร่วมมือร่วมใจกันในการพัฒนา ถ้าจะมองกันโดยละเอียดแล้วในหน้าที่ ชี้แจงนโยบายนั้น สื่อสารมวลชนจะปฏิบัติภารกิจได้ดังต่อไปนี้

2.1 ช่วยเปลี่ยนแปลงทัศนคติและค่านิยม ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าทัศนคติและค่านิยมที่ฝังใจประชาชนอยู่นั้นมีอยู่ไม่น้อยที่มีอุปสรรคต่อการพัฒนา การต่อต้านการเปลี่ยนแปลง การชอบความสุขสบาย การขาดความทะเยอทะยาน การไม่มีความเชื่อในสิ่งใหม่ การยอมรับชะตากรรมต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนแต่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นการที่จะทำให้ประชาชนยอมรับนโยบายใหม่ ๆ ก็ขัดต่อความเชื่อความนิยมดั้งเดิมของประชาชนนั้น สื่อมวลชนต้องทำหน้าที่ในการเขียนบทความชี้แจงเหตุผล ชี้มุมมองใหม่ ให้มาตรการในการประเมินใหม่ การลงบทสัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้นำทางความคิดเห็นที่ประชาชนยอมรับนับถือ เพื่อให้เกิดการยอมรับนโยบายใหม่ ๆ ได้ง่ายขึ้น

การที่สื่อมวลชนจะต้องช่วยทางด้านนี้ก็เพราะถ้าหากนโยบายใหม่ ๆ ประกาศออกไป โดยที่ขัดต่อความเชื่อและค่านิยมเดิมแล้ว นโยบายดังกล่าวนั้นจะได้รับการปฏิเสธทันทีและความไม่ร่วมมือก็จะตามมา

2.2 ช่วยก่อให้เกิดการสนทนาระหว่างบุคคล เมื่อมีข่าวคราวเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง ออกไปจากสื่อมวลชน ก็จะกระตุ้นทำให้เกิดการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและทัศนคติต่างๆ เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ ทำให้ผู้บริหาร ผู้ก่อร่างนโยบายได้ข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจที่จะมีการยอมรับกันโดยฉันทานุมัติ ถ้าไม่มีข่าวสารจากสื่อมวลชนออกไป การสนทนาระหว่างบุคคลก็จะไม่เกิดขึ้น ข้อมูลที่จะใช้ป้อนให้กับกับผู้ตัดสินใจวางนโยบายก็จะมี ทำให้ขาดความเป็นประชาธิปไตยในการพัฒนาประเทศ

2.3 ช่วยให้เกิดการยอมรับสถานภาพ บุคคลที่ดี นโยบายที่ดี จะมีบทบาทในการพัฒนาประเทศอย่างสัมฤทธิ์ผล ก็ต่อเมื่อประชาชนยอมรับความเป็นผู้นำของบุคคล ความสามารถของบุคคลในการปฏิบัติงานในหน้าที่จะช่วยทำให้บุคคลได้รับการยอมรับจากประชาชน สิ่งที่เขาผู้นั้นเสนอในหน้าที่ย่อมมีคนฟัง ยอมรับ และให้ความร่วมมือ นโยบายที่ได้รับการชี้แจงว่านโยบายดังกล่าวนี้มีข้อมูลจากประชาชนเข้าไปมีส่วนในการตัดสินใจแล้ว การยอมรับก็ยิ่งจะเป็นไปได้ง่ายยิ่งขึ้น ถ้าสื่อมวลชนปฏิเสธบุคคลหรือนโยบายใด ๆ แล้ว การเรียกร้องความร่วมมือจากประชาชนให้ปฏิบัติตามนโยบายนั้นก็จะเป็นไปได้ยาก

2.4 ช่วยให้เกิดการพูดคุยเกี่ยวกับนโยบาย นอกเหนือไปจากการกระตุ้นให้มีการพูดคุยถึงนวัตกรรมต่าง ๆ ก่อนการกำหนดนโยบายแล้ว บทบาท ความ บทบรรณาธิการของสื่อมวลชนสามารถที่จะเป็นแนวทางชี้แนะการพูดคุยเกี่ยวกับนโยบาย ถ้าหากบทความ บทบรรณาธิการต่าง ๆ สนับสนุนนโยบายก็จะยิ่งทำให้นโยบายนั้นได้รับการยอมรับเร็วขึ้นและเสี่ยงวิพากษ์วิจารณ์ต่าง ๆ ก็จะเป็นแนวทางในการปรับปรุงนโยบายในครั้งต่อไปอีกด้วย

2.5 ช่วยตอกย้ำทัศนคติของสังคม เมื่อนโยบายได้รับการยอมรับและนำไปปฏิบัติแล้ว สื่อมวลชนสามารถที่จะพูดถึงการปฏิบัตินั้นให้ประชาชนเห็นว่ามันได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตใหม่แล้ว กลายเป็นทัศนคติที่ทุกคนยอมรับเอาไปประพฤติปฏิบัติ และทำให้คนที่ไม่ประพฤติไม่ปฏิบัติกลายเป็นคนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน เช่น ปัจจุบันการคุมกำเนิด การวางแผนครอบครัว ได้กลายเป็นทัศนคติของพฤติกรรมไปแล้ว ใครไม่วางแผนครอบครัว ไม่คุมกำเนิดนั้นก็ดูจะเป็นคนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น การไปเลือกตั้ง (สำหรับชาวชนบท) กลายเป็นทัศนคติของสังคมไปแล้ว พอสื่อมวลชนช่วยตอกย้ำให้เห็นว่าตามนโยบายของการพัฒนาประเทศนั้น พฤติกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ได้กลายเป็นทัศนคติไปเสียแล้ว

3. หน้าที่ให้การชี้แนะหรือให้การศึกษา (Teaching Function) เมื่อการพัฒนาประเทศก้าวไปการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เกิดขึ้น คนในประเทศทุกคนกำลังเรียนรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ประชาชนกำลังต้องการการศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม ประชาชนที่เป็นสมาชิกของสังคมต้องเตรียมตัวเข้าสู่สังคมใหม่ที่มีนวัตกรรมใหม่ ๆ สื่อมวลชนจะทำหน้าที่เป็นผู้เผยแพร่ความรู้ในกระบวนการสังคมกรรมหรือการเตรียมคนเข้าสู่สังคมใหม่ มีทักษะใหม่ มีทัศนคติใหม่ มีค่านิยมใหม่ และมีความเชื่อใหม่พร้อมจะใช้ชีวิตในสังคมที่พัฒนาแล้วด้วยความสบายใจ ในหน้าที่สื่อสารมวลชนทำได้มากที่สุด

3.1 เป็นผู้ให้ความรู้แก่ประชาชน การใช้ปุ๋ย การใช้เครื่องจักร สาธารณสุขพื้นฐาน และโภชนาการพื้นฐานที่กระจายสู่ประชาชนในขณะนี้มาจากสื่อสารมวลชนมากที่สุด ประชาชนเริ่มเข้าใจถึงน้ำส้มสายชูเทียมและแท่ง รู้จักโทษของผงชูรส รู้จักวิธีการคุมกำเนิดแบบต่าง ๆ โดยผ่านทางสื่อมวลชน เช่น ข่าววิทยุกระจายเสียง บทความวิทยุกระจายเสียง และหนังสือพิมพ์

3.2 เป็นผู้สอนทักษะ นอกจากจะให้เกิดความรู้ความเข้าใจแล้ว ขั้นตอนในการปฏิบัติในการดำเนินงานก็ได้ถูกนำมาเผยแพร่ในสื่อมวลชน เช่น วิธีการทดสอบน้ำส้มสายชูด้วยการแช่ผักชี วิธีการดูผงชูรสปลอมด้วยการเผาไฟ วิธีการทดสอบมะเร็งเต้านมต่าง ๆ เป็นต้น

3.3 เป็นสื่อการสอนสมัยใหม่ ปัจจุบันนี้ประชาชนกำลังเรียนรู้จากวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ไม่ว่าจะเป็นการบรรยายของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช การบรรยายรูปของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ต่างก็อาศัยสื่อมวลชนเหล่านี้ เราได้พ้นออกมาจากยุคที่ต้องใช้ครูกระดานดำและชอล์ก เข้าสู่ยุคที่สามารถใช้สไลด์ ภาพทัศน์ วิทยุโทรทัศน์ ฟิล์มเทป วิทยุกระจายเสียง และหนังสือตำราที่สามารถกระจายความรู้ออกไปได้อย่างกว้างขวาง ทำให้คนในชาติรู้หนังสือ มีความรู้เกี่ยวกับวิทยาการใหม่ ๆ นวัตกรรมต่าง ๆ และมีทักษะที่จะปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง

3.4 ช่วยให้การเรียนรู้เร็วขึ้น โทรคมนาคม โทรสาร ต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้การถ่ายทอดความรู้จากสังคมหนึ่งไปสู่สังคมหนึ่งรวดเร็วมากขึ้น ปัจจุบันนี้คนชนบทและคนเมืองสามารถรับรู้ข่าวสารต่าง ๆ เรียนรู้วิชาการต่าง ๆ ได้รวดเร็วพอ ๆ กันโดยอาศัยวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ตลอดจนข่าวผ่านดาวเทียม

บทบาทของสื่อมวลชนในเรื่องของการศึกษานี้สำคัญอย่างไรนั้น เราย่อมเห็นกันได้ชัดเจน เพราะการศึกษาเป็นการลงทุนของสังคม การศึกษาทำให้เกิดคนใหม่ขึ้นในสังคม เป็นคนใหม่ที่มีโลกทัศน์กว้างขวางกว่าเดิม มีความทะเยอทะยานสูงกว่าเดิม บุคคลใหม่ ๆ เหล่านี้อ่านออกเขียนได้ หางานดี ๆ ได้ พุดถึงสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างฉลาดเฉลียว การศึกษาทำให้การเสนอสิ่งใหม่เข้า

สังคมง่ายยิ่งขึ้น เพราะการต่อต้านจะลดลงเพราะความรู้จักความเข้าใจซึ่งเปรียบได้กับกระดูกสันหลังของการพัฒนาประเทศ

การสื่อสารมวลชนช่วยทำให้กระบวนการต่าง ๆ เหล่านี้เป็นไปได้ และเป็นไปได้อย่างกว้างไกลและรวดเร็ว ทดแทนครูเมื่อไม่มีครู เสริมสร้างการสอนของครูให้ดีขึ้นเมื่อมีครู เสริมสร้างโอกาสในการศึกษาให้กับคนที่อยู่ในท้องถิ่นที่ห่างไกลตำราเรียน ทำให้คนมีความทะเยอทะยานสูงขึ้น มีความหวัง สูงขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

การเสริมสร้างทักษะโดยการให้ความรู้เป็นของควบคู่ไปกับการพัฒนาประเทศชาติ เพราะถ้าหากขาดความรู้ขาดทักษะ ผู้คนก็จะถดถอยถดถอย ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง ต่อต้านนโยบายการนำเอาสิ่งใหม่มาใช้ในสังคม ทักษะคิดต่าง ๆ จะเปลี่ยนแปลงได้ยาก

4. หน้าที่เปลี่ยนแปลงทัศนคติ (Transformation Function) ในการที่เราได้รับรู้ข่าวสารต่าง ๆ จากสื่อมวลชนมากมาย วิธีการเสนอเนื้อหาสาระของสื่อมวลชน ไม่ว่าจะ เป็นลีลา น้ำเสียง การเลือกรูปแบบ และเทคนิคการสร้างเนื้อหาก็มีส่วนที่จะปรับอารมณ์ความรู้สึกทำที่ที่เราจะมีต่อสิ่งเร้าในสังคมได้ด้วย เนื้อหาที่ดี ๆ แต่ขาดการเสนอที่ดีก็อาจทำให้เราปฏิเสธข้อมูลเหล่านั้น แต่วิธีการนำเสนอที่ดีจะทำให้เราประทับใจและเกิดอารมณ์คล้อยตามการเปลี่ยนทัศนคติที่สื่อมวลชนกระทำนั้นอาจเกิดขึ้นโดยสิ่งต่อไปนี้

4.1 การใช้ลีลาและองค์ประกอบของการสร้างเนื้อหาสร้างสภาวะอารมณ์ คนเราจะทำอะไรได้ต้องมีสภาวะอารมณ์ (mood) ดนตรี ภาพยนตร์ ข่าวในสื่อมวลชนหลายครั้งสร้างสภาวะอารมณ์ทำให้เราพร้อมต่อการแสดงออก ซึ่งพฤติกรรมบางอย่าง เช่น ดื่กักกอยากเลือกตั้ง สนุกสนานกับช่วงเวลาเทศกาล จริงจังกับภาวะหน้าสิ่วหน้าขวานของประเทศ

4.2 การชี้มุมมองให้แก่ประชาชน คนเราบางทีเมื่อมีข่าวสารอยู่ในมือ แต่มองอะไรในมุมเดิม ทัศนคติก็จะอยู่อย่างเดิมไม่เปลี่ยนแปลง แต่ถ้าเราเปลี่ยนมุมมองให้ เราก็เกิดทัศนคติใหม่ ๆ เช่น ถ้าเราคิดถึงความหรรษาเราก็อยากหาสินค้าต่างประเทศมาใช้ แต่ข่าวสารเกี่ยวกับการนิยมไทยให้มุมมองใหม่แก่เรา คือ แทนที่จะมองความหรรษา เราจะเริ่มมองความประหยัดและการรักษาดุลของประเทศ

บ่อยครั้งที่การสื่อสารของรัฐบาลล้มเหลว สร้างทัศนคติใหม่ สร้างอารมณ์ความรู้สึกใหม่ให้กับประชาชนไม่ได้ ก็เพราะเราขาดความสำนึกในเรื่องของการใช้สื่อสาธารณะในการสื่อสารที่จะสร้างสภาวะอารมณ์ให้แก่ประชาชน เปรียบเทียบกับโฆษณาหรือการประชาสัมพันธ์ทางธุรกิจเอกชนแล้ว เราพบว่าหลาย ๆ ครั้ง เทคนิคการสื่อสารของทางฝ่ายเอกชน เปลี่ยนแปลงทัศนคติประชาชนได้ดีกว่าด้วยเทคนิคที่มีสื่ออารมณ์

แนวคิดเรื่อง “พื้นที่สาธารณะ” (Public Sphere)

(1) ความหมายของพื้นที่สาธารณะ

คำว่า “พื้นที่สาธารณะ” ประกอบด้วยคำ 2 คำ คือคำว่า “พื้นที่” และคำว่า “สาธารณะ” ซึ่งถูกนิยามให้เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย

คำว่า “พื้นที่” ประกอบด้วยลักษณะที่เป็นนามธรรมและรูปธรรม ในแง่รูปธรรมหมายถึงอาณาบริเวณแห่งหนึ่งแห่งใดที่มีการแบ่งกันเขตเอาไว้อย่างแน่นอน เช่น พื้นที่ในโรงงาน พื้นที่ในบ้าน นอกจากนี้ยังมีความหมายทางสังคม การเมือง และวัฒนธรรมที่มีลักษณะเป็นนามธรรม หมายถึง เวทีทางสังคมที่มีการช่วงชิงอำนาจ ตัวอย่างเช่น เมื่อรายการโทรทัศน์ประเภทข่าวและทอล์คโชว์ต้องเชิญผู้นำชาวบ้าน ฯลฯ มาเล่าประสบการณ์การทำงานของเศรษฐกิจแบบพอเพียง ขณะที่เศรษฐกิจแบบฟองสบู่ต้องถอยร่นไป นี้ก็หมายความว่า ความรู้และภูมิปัญญาจากคนระดับรากหญ้าได้เข้ามามีที่ในเวทีสาธารณะของสังคมแล้วระดับหนึ่ง

สำหรับคำว่า “สาธารณะ” ในความหมายที่เข้าใจโดยทั่วไปคือ “ส่วนรวม” ซึ่งอาจขยายไปถึงเรื่องผลประโยชน์ของส่วนรวมสำหรับคนหมู่มากหลายกลุ่มที่อาจจะสอดคล้องหรือขัดแย้งกับผลประโยชน์ส่วนตัว คำว่า “สาธารณะ” แบ่งออกในลักษณะรูปธรรม เช่น สวนสาธารณะ คือสวนของส่วนรวม ความหมายในเชิงนามธรรม เช่น ผู้นำชุมชนที่ทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

สำหรับคำนิยามเรื่อง “พื้นที่สาธารณะ” ตามทัศนะของ Habermas นั้นนิยามว่าแนวคิดเรื่องพื้นที่สาธารณะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกเป็นส่วนรวม แนวคิดนี้มีได้มีลักษณะเลื่อนลอยเป็นนามธรรม แต่เป็นการปฏิบัติการทางสังคมที่ฝังตัวอยู่ในวัฒนธรรมของแต่ละยุคสมัย

(2) พัฒนาการของพื้นที่สาธารณะ

ในหนังสือชื่อ The Structural Transformation of the Public Sphere (1989) Habermas ได้สืบค้นพัฒนาการทางสังคมที่ฝังตัวอยู่ในวัฒนธรรมแต่ละยุคสมัยของสิ่งที่เรียกว่า “พื้นที่สาธารณะ” โดยเริ่มตั้งแต่ศตวรรษที่ 17 ในสังคมยุโรปที่ยังคงเป็นสังคมศักดินา พร้อมกับ

ที่ชนชั้นกระฎุมพีเริ่มแตกหน่อขึ้นมา ซึ่งยุคนี้มีแต่สถาบันกษัตริย์และสถาบันศาสนาเท่านั้นที่จะมีอภิสิทธิ์ในการเข้าถึงพื้นที่สาธารณะในทางการเมือง

ในระหว่างช่วงปลายศตวรรษที่ 17 ต่อกับศตวรรษที่ 18 เริ่มปรากฏการสร้างพื้นที่สาธารณะของคนกลุ่มใหม่ในสังคม ใน(มิตินของผู้กระทำ)คนที่เข้าร่วมจะได้แก่พวกชนชั้นกลาง พ่อค้า ช่างฝีมือ ขุนนางและปัญญาชนซึ่งเป็นผู้ชายเกือบทั้งหมดที่มานัดพบปะตามร้านกาแฟ โรงเหล้า (มิตินของสถานที่)เป็นที่น่าสังเกตว่าพื้นที่เหล่านั้นปลอดจากอำนาจของกษัตริย์และศาสนา (มิตินการกระทำ)กิจกรรมที่กลุ่มบุคคลทำเสมอ เป็นการพบปะเพื่อถกเถียงกันอย่างมีอิสระเสรี และใช้เหตุผลเรื่องกฎหมายการปกครองโต้แย้งกันเป็นไปบนหลักความเสมอภาคเท่าเทียมกัน โดยมีบทบาทสื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์เป็นศูนย์กลาง กล่าวคือ เรื่องที่พูดคุยกันจะเป็นประเด็นของผลประโยชน์ร่วมกันที่สมาชิกแต่ละคนได้รับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ หรืออ่านหนังสือพิมพ์ร่วมกันซึ่งประเด็นดังกล่าวเป็นพื้นที่ต่อสู้ทางการเมืองของชนชั้นกลางด้วย

หลังจากนั้นผลที่เกิดขึ้นก็คือ กลุ่มพื้นที่สาธารณะจะนำข้อมูลไปต่อรองกับชนชั้นกษัตริย์และขุนนาง ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นเปลี่ยนแปลงไป อาจกล่าวได้ว่าช่วงศตวรรษที่ 17 - 18 เป็นช่วงเฟื่องฟูของพื้นที่สาธารณะ ซึ่งทำหน้าที่เป็นเครื่องมือการต่อสู้ระหว่างชนชั้นกลางกับชนชั้นศักดินา หลังจากที่ชนชั้นกระฎุมพีได้ชัยชนะก็ค่อยๆ เปลี่ยนความหมายของพื้นที่สาธารณะจากมิติทางการเมืองมาเป็นเศรษฐกิจและสังคม ในกรณีของไทย เช่น สนามหลวงที่ถูกใช้เป็นพื้นที่สาธารณะทางการเมืองแบบเฉพาะกิจ มีการจัดไฮปาร์คที่นั่น

(3) จาก “ปริมณฑลทางการเมืองสู่ปริมณฑลอื่นๆ”

หลังจากที่ชนชั้นกระฎุมพีได้ก่อสร้างพื้นที่สาธารณะแล้วก็ได้เปลี่ยนองค์ประกอบต่างๆ ความหมาย หน้าที่ของพื้นที่สาธารณะให้ตอบรับกับความต้องการในสังคมในยุคสมัยต่างๆ ตัวอย่างเช่น ในช่วงศตวรรษที่ 19 ที่ระบบทุนนิยมอุตสาหกรรมกำลังขยายตัวอย่างสุดขีด ได้ผลิตสิ่งต่างๆ ออกมาจำนวนมาก แต่ก็สร้างความเสื่อมโทรมให้แก่ชีวิตคนในเมืองอย่างมาก มาตรการทางสังคมที่ทุนนิยมหยิบมาแก้ไข ก็คือ จัดให้มีสวนสาธารณะเพื่อให้คนออกมาพักผ่อนหย่อนใจนอกบ้าน

พัฒนาการเรื่องพื้นที่สาธารณะยังคงมีต่อไปอย่างไม่หยุดยั้งในอนาคต ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบและทิศทางการเคลื่อนไหวทางสังคมเปลี่ยนแปลง ในการนี้เราจึงพบพื้นที่สาธารณะในกระบวนการใหม่ เช่น กระบวนการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมก็จัดค่ายกิจกรรมดูนกสำหรับเด็ก

(4) ประเด็นที่ยังหลงเหลือ

เนื่องจากสภาพของสังคมเปลี่ยนแปลงไป คำถามที่เกิดขึ้น เช่น ปัญหาเรื่องบทบาทของสื่อมวลชน ขอบเขตระดับชาติของพื้นที่สาธารณะ

(4.1) ปัญหาเรื่องบทบาทของสื่อมวลชน สื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์มีบทบาทอย่างแข็งขันในพื้นที่สาธารณะ เมื่อยุคสมัยมีพัฒนาทางด้านสื่อต่างๆ เพิ่มขึ้นจึงเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นวิทยุ โทรทัศน์ จนกระทั่งถึงคอมพิวเตอร์ แม้ว่าสื่อดังกล่าวจะเป็นการสื่อสารแบบไม่เผชิญหน้าจึงเป็นพัฒนาการที่น่าสนใจว่า การฟื้นฟูแนวคิดและแนวปฏิบัติของ “พื้นที่สาธารณะ” ในโลกยุคคอมพิวเตอร์จะมีทิศทางไปในทางใด

(4.2) ขอบเขตระดับชาติ/ระดับโลกของพื้นที่สาธารณะ

แนวคิดเรื่องพื้นที่สาธารณะของ Habermas ยังจำกัดอยู่ในขอบเขตระดับชาติ แต่ปัญหาต่างๆ ล้นออกมาในระดับโลก อย่างในชีวิตประจำวันที่เห็นเด่นชัดที่สุดก็คือ ในแวดวงของสื่อมวลชน ไม่ว่าจะเป็น หนังสือออลลิเวียด ชาวจาก CNN ฯลฯ เป็นตัวอย่างที่ชี้ให้เห็นถึงอิทธิพลที่มีเหนือรัฐชาติของแต่ละประเทศ ดังนั้นเรื่องของพื้นที่สาธารณะก็หลีกเลี่ยงไม่พ้นปรากฏการณ์ข้ามชาติ/ระดับโลก

ข้อสันนิษฐาน

1. หนังสือพิมพ์รายวันมีการนำเสนอเรื่อง ปริมาณความถี่และรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์แตกต่างกัน
2. หนังสือพิมพ์รายวันแต่ละฉบับมีแนวทางในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์แตกต่างกัน
3. หนังสือพิมพ์รายวันแต่ละฉบับมีวัตถุประสงค์และมุมมองในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์แตกต่างกัน

นิยามศัพท์

1. **หนังสือพิมพ์รายวัน** หมายถึง หนังสือพิมพ์ที่มีการตีพิมพ์ออกจำหน่ายสม่ำเสมอประจำวัน เนื้อหาส่วนใหญ่เสนอข่าวสาร ข้อเท็จจริงและเหตุการณ์ปัจจุบัน ไม่เย็บเล่มและไม่มีปกในนี้ผู้วิจัยเลือกศึกษาเฉพาะหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยที่นำเสนอเนื้อหาการทำ

ประชาพิจารณ์ จำนวน 6 ฉบับ คือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ หนังสือพิมพ์ข่าวสด หนังสือพิมพ์มติชน หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ และหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

2. **การทำประชาพิจารณ์** หมายถึง รูปแบบหนึ่งในระบอบประชาธิปไตยที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินงานในโครงการใด โครงการหนึ่งของหน่วยงานรัฐก่อนการออกกฎ คำสั่งหรือการตัดสินใจของฝ่ายบริหารในปัญหาสำคัญๆ ที่มีผลกระทบต่อสิทธิของบุคคลต่างๆ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ใช้ตามรัฐธรรมนูญมาตรา 59 และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธีประชาพิจารณ์

3. **แนวทางการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์** หมายถึง การปรากฏของเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ที่เสนอในหน้าหนังสือพิมพ์ ซึ่งประกอบไปด้วย

- 3.1 ให้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ไป
- 3.2 ให้ความรู้เรื่องกฎหมายและระเบียบของสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธีการทำประชาพิจารณ์ พ.ศ. 2539
- 3.3 รายงานให้ทราบถึงความเป็นมาของโครงการ
- 3.4 นำเสนอข้อโต้เถียงของทุกฝ่าย
- 3.5 เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียได้แสดงความคิดเห็น
- 3.6 ให้ข้อคิดบางประการ
- 3.7 แจ้งให้ทราบถึงผลของการทำประชาพิจารณ์ เช่น
  - 3.7.1 ประสบผลสำเร็จ
  - 3.7.2 นำไปสู่ทางเลือกอื่น
  - 3.7.3 ล้มเหลว
  - 3.7.4 นำไปสู่การเกิดความรุนแรง
- 3.8 ติดตามผลอย่างต่อเนื่อง
- 3.9 อื่นๆ

4. **ความถี่ของการนำเสนอเนื้อหา** หมายถึง การปรากฏของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการทำประชาพิจารณ์ในแต่ละเรื่อง และเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ทั้งหมดที่เสนอในหน้าหนังสือพิมพ์ มีหน่วยวัดเป็นจำนวนชิ้นตามที่ปรากฏ

5. **รูปแบบ** หมายถึง ลักษณะการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ จำแนกเป็นรูปแบบต่างๆ ดังนี้

5.1 ข่าว หมายถึง รายงานเหตุการณ์ ข้อเท็จจริงต่างๆ เกี่ยวกับการทำประชาพิจารณ์

5.2 บทบรรณาธิการ หมายถึง ข้อเขียนที่ปรากฏในหน้าบทบรรณาธิการเพื่อแสดงความคิดเห็นของหนังสือพิมพ์ต่อเรื่องการทำประชาพิจารณ์ โดยผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบคอบ และยุติธรรม ชี้แนะทางออกที่ดีที่สุดในการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นกลาง ความสำคัญของบทบรรณาธิการอยู่ที่การแสดงออก สะท้อนถึงนโยบายและจุดยืนของหนังสือพิมพ์ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

5.3 คอลัมน์ หมายถึง ข้อเขียนที่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง มีความยาวจำกัดอยู่ในเนื้อที่เฉพาะ มักลงชื่อผู้เขียนหรือใส่นามปากกา ผู้ที่เขียนคอลัมน์ประจำจะเรียกว่า “คอลัมนิสต์” และมักมีตำแหน่งหน้าประจำ โดยแต่ละคอลัมน์จะนำเสนอประเด็นเกี่ยวกับการทำประชาพิจารณ์

5.4 บทความรวมถึงบทวิจารณ์และสารคดี หมายถึง ข้อเขียนที่มุ่งเสนอความคิดเห็นของผู้เขียนเกี่ยวกับการทำประชาพิจารณ์ อาจเป็นเรื่องที่ผู้อ่านส่งมา นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญต่อเรื่องการทำประชาพิจารณ์ ซึ่งอาจเสนอเป็นเรื่องสั้นๆ หรืออาจมีหลายตอนจบก็ได้

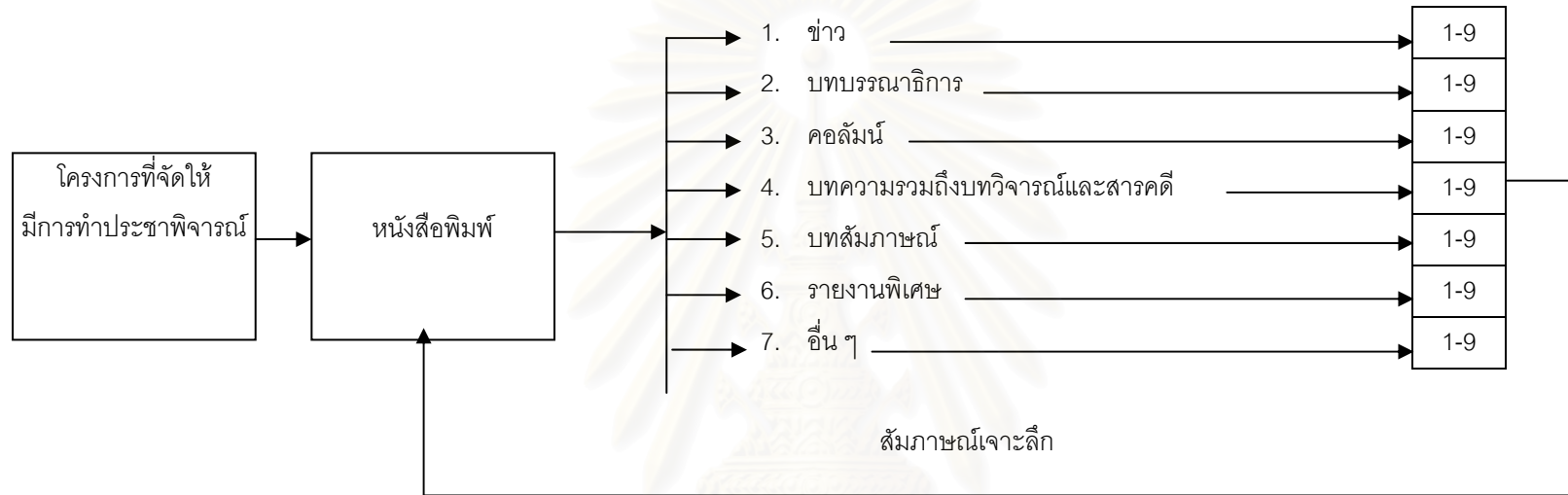
5.5 บทสัมภาษณ์ หมายถึง ข้อเขียนที่มุ่งเน้นให้ข้อมูล ความคิดเห็นจากตัวบุคคลที่ถูกสัมภาษณ์ สามารถนำมาอ้างอิงได้ อาจนำเสนอเป็นบทสนทนาหรือเรียบเรียงเป็นเรื่องราวเดียวกัน

5.6 รายงานพิเศษ หมายถึง ข้อเขียนที่นำเหตุการณ์หรือสถานการณ์เกี่ยวกับการทำประชาพิจารณ์ที่เกิดขึ้นมาเรียบเรียงเพื่อรายงานให้สาธารณชนทราบ

5.7 อื่นๆ

6. **นโยบายหนังสือพิมพ์** หมายถึง วัตถุประสงค์และมุมมองในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ที่จะลงตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ทั้งในเรื่องของการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ วิธีการเจาะข่าวและนำเสนอ และคำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติ

กรอบแนวคิด

หมายเหตุ

1. ข่าวสารทั่วไป
2. ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบของสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ โดยวิธีการทำประชาพิจารณ์
3. รายงานให้ทราบถึงความเป็นมาของโครงการ
4. นำเสนอข้อโต้เถียงของทุกฝ่าย
5. เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียได้แสดงความคิดเห็น
6. ให้ข้อคิดบางประการ
7. แจ้งให้ทราบถึงผลของการทำประชาพิจารณ์
8. ติดตามผลอย่างต่อเนื่อง
9. อื่น ๆ

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในหนังสือพิมพ์รายวัน เป็นการวิจัยโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากหนังสือพิมพ์รายวัน และการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์

วิธีการดำเนินการวิจัยในขั้นตอนต่างๆ ตั้งแต่การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง การเลือกกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขอบเขตการวิจัย

แบบวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบวิธีวิจัยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) เนื่องจากเป็นการศึกษาวิจัยที่ต้องการศึกษาเกี่ยวกับการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์รายวัน ตลอดจนวัตถุประสงค์และมุมมองในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหา ประกอบด้วย

1. หนังสือรายวันภาษาไทย 6 ฉบับ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ หนังสือพิมพ์ข่าวสด หนังสือพิมพ์มติชน หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ และหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ระยะเวลา 1 ปี ในช่วงวันที่ 1 มกราคม 2543 ถึง 31 ธันวาคม 2543 รวมทั้งสิ้น 426 ฉบับ ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยแยกประเภทของหนังสือพิมพ์ออกเป็น 3 ประเภท คือ หนังสือพิมพ์คุณภาพ หนังสือพิมพ์ประชานิยม และหนังสือพิมพ์ธุรกิจ ซึ่งมีกลุ่มผู้อ่านต่างกัน และสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ และหนังสือพิมพ์ข่าวสด เป็นตัวแทนหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม หนังสือพิมพ์มติชน หนังสือพิมพ์

ไทยโพสต์เป็นตัวแทนของหนังสือพิมพ์คุณภาพ และหนังสือพิมพ์กรุงเทพมหานคร เป็นตัวแทนของหนังสือพิมพ์ธุรกิจ

2. บรรณาธิการ หัวหน้าข่าว และผู้สื่อข่าวประจำหนังสือพิมพ์รายวันที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ 6 ฉบับ ฉบับละ 3 คน จำนวนรวมทั้งสิ้น 18 คน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่

1. ทีมงานของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ได้แก่ 1.1 นายธงชัย ณ นคร บรรณาธิการข่าวหน้า 1
1.2 นายนพดล พูนเสริม หัวหน้าข่าวส่วนกลาง
1.3 นายเกรียงไกร พันธุ์เพชร ผู้สื่อข่าว
2. ทีมงานของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์

ได้แก่ 2.1 นายกำแหง ภริตานนท์ รองบรรณาธิการบริหาร
2.2 นายพรชัย ปุณณวัฒน์นาพร บรรณาธิการข่าวหน้า 1
2.3 นางสาวสุกัญญา สังฆธรรม ผู้สื่อข่าว
3. ทีมงานของหนังสือพิมพ์ข่าวสด

ได้แก่ 3.1 นายปริทัศน์ กองเพียร บรรณาธิการข่าวหน้า 1 และหัวหน้าโต๊ะข่าวบันเทิง
3.2 นายสุรพงษ์ สุวรรณรินทร์ บรรณาธิการข่าวหน้า 1 และหัวหน้าข่าวโต๊ะสกี๊ป
3.3 นายเอมพงศ์ บุญญาณพงศ์ ผู้สื่อข่าว
4. ทีมงานหนังสือพิมพ์มติชน

ได้แก่ 4.1 นายสมหมาย ปาวิจจัตต์ บรรณาธิการบริหาร
4.2 นายภัทรระ คำพิทักษ์ หัวหน้าข่าวโต๊ะสาธารณสุข-สิ่งแวดล้อม
4.3 นางสาวเพ็ญทิพย์ อักษรเนียม ผู้สื่อข่าว
5. ทีมงานหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

ได้แก่ 5.1 นายจักร์กฤษ เพิ่มพูล บรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณา
5.2 นางอังคณา วิเชียรรัตน์ หัวหน้าข่าวเศรษฐกิจ
5.3 นางสาวสุกัญญา ศุภกิจอำนวย ผู้สื่อข่าว
6. ทีมงานหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

ได้แก่ 6.1 นายเสรี โลहितคุปต์ บรรณาธิการบริหาร
6.2 นายอายุษ ประทีป ณ ถลาง หัวหน้าข่าวโต๊ะการเมือง
6.3 นางสาวบุญช่วย วิไลโสภาคกุล ผู้สื่อข่าว

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในหนังสือพิมพ์ ผู้วิจัยได้มาจาก หอสมุดแห่งชาติ, หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ห้องสมุดคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการรวบรวมข้อมูลมี 2 ชุด คือ

1. ตารางเก็บตัวเลข (Coding Sheet) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ โดยแยกประเด็นต่างๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

1.1 ตารางจำแนกการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์

1.2 ตารางจำแนกความถี่ในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์

1.3 ตารางจำแนกข้อมูลตามรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ที่

ปรากฏในหนังสือพิมพ์ทั้ง 6 ฉบับ แบ่งเป็น ข่าว บทบรรณาธิการ คอลัมน์ บทความรวมถึง บทวิจารณ์และสารคดี บทสัมภาษณ์ รายงานพิเศษ และอื่นๆ

1.4 ตารางจำแนกข้อมูลตามแนวทางการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ ได้แก่

1.4.1 ข่าวสารต่างๆ ไป

1.4.2 ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย และระเบียบของสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย

การรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธีการทำประชาพิจารณ์

1.4.3 รายงานให้ทราบถึงความเป็นมาของโครงการ

1.4.4 นำเสนอข้อโต้เถียงของทุกฝ่าย

1.4.5 เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียได้แสดงความคิดเห็น

1.4.6 ให้ข้อคิดบางประการ

1.4.7 แจ้งให้ทราบถึงผลของการทำประชาพิจารณ์

1.4.8 ติดตามผลอย่างต่อเนื่อง

1.4.9 อื่นๆ

2. แบบสัมภาษณ์บรรณาธิการ หัวหน้าข่าว และผู้สื่อข่าว

แนวคำถามในการสัมภาษณ์

- 1.วัตถุประสงค์การตีพิมพ์เนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ต้องการเสนออะไรให้แก่ผู้อ่าน
- 2.ขอบข่าย วิธีการดำเนินงานและความรับผิดชอบของผู้สื่อข่าว ที่มงานการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์เป็นอย่างไร แตกต่างจากการเสนอเนื้อหาอื่นๆ หรือไม่
- 3.หลังจากการทำประชาพิจารณ์จบ หนังสือพิมพ์มีการติดตามผลอย่างไรบ้าง
- 4.มีหลักเกณฑ์ในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์หรือไม่อย่างไร (ค่านึงถึงปัจจัยใด อาทิ ผลประโยชน์ของชาติ ฯลฯ)
- 5.เปิดโอกาสให้คู่กรณีชี้แจงในการนำเสนอหรือไม่ อย่างไร
- 6.ปัญหาและอุปสรรคในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์มีอะไรบ้าง และมีแนวทางแก้ไขอย่างไร
- 7.ได้รับผลสะท้อนจากคู่กรณีของโครงการทำประชาพิจารณ์หรือไม่ อย่างไร
- 8.ได้รับผลสะท้อนจากผู้อ่านอย่างไรบ้าง มาก-น้อยเพียงไร
- 9.มีการติดต่อกับหน่วยงาน/องค์กร/บุคคล ให้เขียนเรื่องเกี่ยวกับการทำประชาพิจารณ์มาลงในหนังสือพิมพ์อย่างไร
- 10.ได้รับความร่วมมือจากฝ่ายรัฐบาล นักวิชาการ หรือฝ่ายเอ็นจีโอ หรืออื่นๆ อย่างไรบ้าง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนต่างๆ ดังนี้ คือ นำข้อมูลจากการวิเคราะห์การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์มาลงรหัสในตารางเก็บตัวเลข (Coding Sheet) หลังจากนั้นตรวจสอบความถูกต้อง และนำแบบสัมภาษณ์ไปสอบถามบรรณาธิการ หัวหน้าข่าว และผู้สื่อข่าวของหนังสือพิมพ์รายวันและบันทึกคำตอบของแต่ละคนลงไป โดยบันทึกชื่อ ตำแหน่ง และหน่วยงานของแต่ละคนไว้ในส่วนแรกของการสัมภาษณ์ ตรวจสอบความถูกต้อง และแสดงผลของข้อมูลที่ได้มา

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. การวิเคราะห์การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ ปริมาณความถี่ รูปแบบ และแนวทางการนำเสนอ ใช้การระบุความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage)
2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจาะลึก ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

การนำเสนอข้อมูล

การนำเสนอข้อมูลจากผลการวิจัยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวันในเชิงปริมาณและเชิงพรรณนา
2. การสัมภาษณ์นำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในการวิเคราะห์การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน ผู้วิจัยได้ศึกษาหนังสือพิมพ์รายวันจำนวนทั้งสิ้น 6 ฉบับ เป็นตัวแทนของหนังสือพิมพ์รายวันประเภทคุณภาพ หนังสือพิมพ์รายวันประชานิยม และหนังสือพิมพ์ธุรกิจ สามารถแบ่งผลการวิจัยออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์การนำเสนอเรื่อง ปริมาณความถี่ รูปแบบ และแนวทางการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์วัตถุประสงค์และมุมมองในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์การนำเสนอเรื่อง ปริมาณความถี่ รูปแบบ และแนวทางการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน

ผู้วิจัยได้ศึกษาการนำเสนอเนื้อหาของหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ หนังสือพิมพ์ข่าวสด หนังสือพิมพ์มติชน หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ และหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ซึ่งหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับจะนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในหน้าต่างๆ ดังนี้

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐเป็นหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมที่มียอดขายมากเป็นอันดับหนึ่ง โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐจะให้ความสำคัญกับข่าวหรือเหตุการณ์ที่อยู่ในความสนใจ และมีผลกระทบต่อประชาชนจำนวนมาก เช่น ข่าวอาชญากรรม ข่าวภัยพิบัติ ข่าวบันเทิง ข่าวเศรษฐกิจ โดยกำหนดหน้าต่างๆ ดังนี้

หน้าต่างประเทศ หน้าการเมือง-บทนำ-การ์ตูน หน้าภาพ-ข่าวสังคม หน้าบทความ หน้าการศึกษา หน้าเกษตร-วิทยาการ หน้าเศรษฐกิจ หน้ากทม. หน้ากีฬา หน้าบันเทิง หน้าภูมิภาค หน้าสิ่งแวดล้อม และหน้าละคร

การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ จะนำเสนอในรูปแบบของข่าว บทบรรณาธิการ คอลัมน์ฯลฯ ประจำหน้าต่างๆของหนังสือพิมพ์ โดยนำเสนออย่างต่อเนื่องในกรณีที่ภาครัฐจัดทำประชาพิจารณ์ หรือมีสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการทำประชาพิจารณ์

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์เป็นหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม ให้ความสำคัญกับข่าวหรือเหตุการณ์ที่อยู่ในความสนใจและมีผลกระทบต่อคนจำนวนมาก เช่น ข่าวอาชญากรรม ข่าวภัยพิบัติ ข่าวเศรษฐกิจ โดยกำหนดหน้าต่างๆ คือ

หน้าการเมืองและบทนำ หน้าเศรษฐกิจ หน้ากทม. หน้าข่าวเกษตร หน้าวาไรตี้ หน้าภาพข่าว-สังคม หน้าต่างประเทศ หน้าบทความและการ์ตูน หน้าการศึกษา หน้าข่าวกีฬา หน้าสตรี หน้าตำรวจ หน้าเยาวชน หน้าคอมพิวเตอร์ หน้าภูมิภาค หน้าบันเทิง หน้าสิ่งแวดล้อม และหน้าละคร

การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์จะให้ความสำคัญกับข่าวในช่วงที่มีสถานการณ์ความรุนแรงเสนอในหน้าที่ 1 และหน้าในนำเสนอเป็นคอลัมน์ รายงานพิเศษ ซึ่งเขียนโดยบุคลากรภายในหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ เช่น กำแพง ภริตานนท์

หนังสือพิมพ์ข่าวสด

หนังสือพิมพ์ข่าวสดเป็นหนังสือพิมพ์รายวันประเภทประชานิยม มีการเสนอข่าวที่จับใจ เจาะลึกเกาะติดสถานการณ์ และตรงไปตรงมา เป็นหนังสือชั้นนำกระแสสังคม ทั้งด้านอาชญากรรม บันเทิง พระเครื่อง กีฬาจนเป็นที่ยอมรับจากผู้อ่าน โดยกำหนดหน้าต่างๆ คือ

หน้ารายงาน หน้าการเมือง หน้าสังคม หน้าการศึกษา หน้าบทความ-ตอบจดหมาย หน้าต่างประเทศ หน้าเศรษฐกิจ หน้าโฆษณา หน้ากีฬา หน้าบันเทิง หน้านิยาย หน้าเยาวชน หน้าพระเครื่อง หน้าดวง-สุขภาพ-หาคู่ หน้าภูมิภาค หน้าการตลาด หน้าสตรี-ศิลปะ

การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ นำเสนอในรูปแบบที่หลากหลายทั้งข่าว คอลัมน์ บทความ รายงานพิเศษ ฯลฯ เสนอต่อเนื่องกันตลอดทั้งปีในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำประชาพิจารณ์แต่ละเรื่อง อาทิ โครงการโรงไฟฟ้า พลังงานถ่านหิน (หินกรูด) โครงการท่อส่งก๊าซและโรงแยกก๊าซไทย-มาเลเซีย ฯลฯ ให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการทำประชาพิจารณ์ในโครงการต่างๆ ของภาครัฐอันส่งผลกระทบต่อประชาชนจำนวนมาก

หนังสือพิมพ์มติชน

หนังสือพิมพ์มติชนเป็นหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยประเภทคุณภาพ แนวเศรษฐกิจการเมือง ที่เสนอข่าวรวดเร็วทันเหตุการณ์ กลุ่มผู้อ่านประกอบด้วยชนชั้นกลาง นักการเมือง ข้าราชการ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ ครู-อาจารย์ ผู้นำชุมชน พนักงานบริษัทเอกชน นักศึกษา และผู้สนใจข่าวสารเชิงเนื้อหาสาระทั่วไป โดยมีการกำหนดหน้าต่างๆ คือ

หน้าต่างประเทศ หน้าเศรษฐกิจ การเงิน-การคลัง หุ่น หน้ามติชนสุดสัปดาห์ หน้าสิ่งแวดล้อม-สาธารณสุข หน้าบันเทิง หน้าสตรี หน้าภูมิภาค หน้าเส้นทางชาวบ้าน-กชน. หน้าไอที หน้ากระบวนการยุติธรรม หน้ากีฬา หน้าบทนำ หน้าบทความ หน้าคอลัมน์ คำคม การ์ตูน หน้าข่าวสังคม หน้าแคมป์ส ในวันเสาร์-อาทิตย์ จะปรับเนื้อหาให้หลากหลายมากขึ้น และช่วงที่มีเหตุการณ์สำคัญๆ จะเพิ่มหน้าหรือลดหน้าลง เช่น การเลือกตั้ง การประกาศผลเอ็นทรานส์เข้ามหาวิทยาลัย

การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์มติชนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง นำเสนอในรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งข่าว คอลัมน์ บทความ รายงานพิเศษ ฯลฯ โดยจะสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบของสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธีประชาพิจารณ์ และแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นระหว่างการทำประชาพิจารณ์

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจเป็นหนังสือพิมพ์ที่เสนอข่าวแนวธุรกิจทั้งในประเทศและภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งข่าวทั่วไปและข่าวการเมือง โดยแบ่งออกเป็นหน้าต่างๆ คือ ธุรกิจการเงิน เสนอการวิเคราะห์ข่าว และรายงานความเคลื่อนไหวของหุ้นรายวัน รวมทั้งหน้าพิเศษ คือ หน้าเอเชียวอลล์สตรีทเจอร์นอล ภาคภาษาไทย หน้าส่องไทย รายงานข่าว เศรษฐกิจ และการเงินของทุกภูมิภาค

หน้าจูดประกาย ประกอบด้วยบทความที่น่าสนใจเกี่ยวกับสังคมสิ่งแวดล้อม คุณภาพชีวิต แบ่งเป็น วันจันทร์เสนอเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม วันอังคารเสนอเกี่ยวกับแฟชั่น วันพุธเสนอเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และจินตนาการ วันพฤหัสบดีเสนอเกี่ยวกับดนตรี วันศุกร์เสนอเกี่ยวกับภาพยนตร์

หน้าทั่วไป ประกอบด้วยวันจันทร์เสนอเกี่ยวกับการตลาด อังคารเสนอเกี่ยวกับมีเดีย วันพุธเสนอเกี่ยวกับการตลาด วันพฤหัสบดีเสนอเกี่ยวกับไอที วันศุกร์เสนอเกี่ยวกับการท่องเที่ยว วันเสาร์เสนอเกี่ยวกับธุรกิจSME ในฉบับแยกส่วนเป็นคอลัมน์เสาร์สวีสวีดี จุดประกาย วรรณกรรม ส่วนวันอาทิตย์เสนอเกี่ยวกับยานยนต์ และฉบับแยกส่วนเป็นถนนนักลงทุน และกรุงเทพวันอาทิตย์

หน้าพิเศษ ประกอบไปด้วย Classified Work Place การรับสมัครงานจากสถาบันการศึกษาและบริษัทชั้นนำ Classified Market Place ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าและบริการต่างๆ

การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจจะเน้นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจและธุรกิจ การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์จะอยู่ในหน้าข่าวการเมือง หรือหน้า 1 เมื่อเกิดเหตุการณ์หรือสถานการณ์สำคัญ นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญหรือบุคคลภายนอกเขียนเรื่องส่งเข้ามาแสดงความคิดเห็นในการทำประชาพิจารณ์

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์เป็นหนังสือพิมพ์รายวันประเภทคุณภาพ แนวเศรษฐกิจการเมืองเสนอข่าวทั้งในและต่างประเทศรวมทั้งข่าวทั่วไปและข่าวการเมือง โดยกำหนดหน้าต่างๆ ดังนี้ หน้ารายงาน-บทความ หน้าข่าวในประเทศ หน้าสังคม หน้าเศรษฐกิจ หน้าหุ้น หน้าต่างประเทศ หน้าการศึกษา-วิทยาการ หน้าคนกับเมือง หน้ากีฬา โดยในวันอาทิตย์จะเปลี่ยนแปลงเนื้อหาโดยเสนอเป็นรายงานพิเศษและบทความ

การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ นำเสนอหลากหลายรูปแบบ ทั้งข่าว คอลัมน์ รายงานพิเศษ ฯลฯ สำหรับคอลัมน์เด่นๆ ที่ให้ความสนใจกับการทำประชาพิจารณ์ของภาครัฐ อาทิ คอลัมน์คนปลายซอย(เปลว สีเงิน), คอลัมน์ คลีมาน ห่มเมือง (ชัชรินทร์ ไชยวัฒน์)

1. การนำเสนอเรื่อง ปริมาณความถี่ และรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาการทำ ประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน

จากการวิเคราะห์เนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 6 ฉบับ ที่ตีพิมพ์ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2543 – 31 ธันวาคม 2543 รวมระยะเวลา 1 ปี จำนวนทั้งสิ้น 426 ฉบับ มีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการทำประชาพิจารณ์รวมทั้งสิ้น 596 ครั้ง เพื่อศึกษาการนำเสนอเรื่อง ปริมาณความถี่ รูปแบบ และแนวทางการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ ตลอดจนวัตถุประสงค์และมุมมองในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังนี้

หนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 6 ฉบับ เสนอเรื่องการทำประชาพิจารณ์รวมทั้งสิ้น 10 เรื่อง ได้แก่

1. โครงการโรงไฟฟ้าพลังงานถ่านหิน (บ่อนอก) 2. โครงการโรงไฟฟ้าพลังงานถ่านหิน (หินกรูด)
3. โครงการท่อส่งก๊าซและโรงแยกก๊าซไทย-มาเลเซีย 4.โครงการก่อสร้างเขื่อนแม่วงก์ 5. โครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าบางป่อ 6.โครงการระบบขนส่งทางรถไฟยกกระดับ 7. การปรับโครงสร้างกระทรวงเศรษฐกิจ 8. ร่างพ.ร.บ.จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 9. ร่างพ.ร.บ.การศึกษาภาคบังคับ 9 ปี และ 10. การปรับโครงสร้างการรถไฟแห่งประเทศไทย

เรื่องการทำประชาพิจารณ์ที่หนังสือพิมพ์ทั้ง 6 ฉบับ เสนอเป็นเรื่องใหญ่และมีเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์มากที่สุด ได้แก่ โครงการท่อส่งก๊าซ และโรงแยกก๊าซไทย-มาเลเซีย จัดโดยกระทรวงอุตสาหกรรมที่ระบุให้มีการทำประชาพิจารณ์ในปี 2543 ถึง 2 ครั้ง รองลงมา ได้แก่ โครงการโรงไฟฟ้าพลังงานถ่านหิน (หินกรูด) และโครงการโรงไฟฟ้าพลังงานถ่านหิน(บ่อนอก) ที่กำกับการทำประชาพิจารณ์โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งหนังสือพิมพ์ทั้ง 6 ฉบับนำเสนอเรื่องนี้ ส่วนโครงการที่เหลือหนังสือพิมพ์บางฉบับไม่ได้นำเสนอ บางฉบับจะนำเสนอบางเรื่อง บางโครงการ อาทิ โครงการระบบขนส่งทางรถไฟยกกระดับ โครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าบางป่อ การปรับโครงสร้างกระทรวงเศรษฐกิจ ร่างพ.ร.บ.จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฯลฯ สามารถสรุปเรื่องสั้นๆ แต่ละเรื่องได้ดังนี้

โครงการโรงไฟฟ้าถ่านหิน (บ่อนอก)

โครงการโรงไฟฟ้าถ่านหิน (บ่อนอก) จ.ประจวบคีรีขันธ์ จัดประชาพิจารณ์ เมื่อวันที่ 10-11 กันยายน 2542 ณ หอประชุม องค์การบริหารส่วนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยสำนักงาน

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีนายสิปพนนท์ เกตุทัต เป็นประธาน คณะกรรมการประชาพิจารณ์ ซึ่งมีประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบต่ออากาศจากการเผาไหม้ถ่านหินปี พุทธศักราช ๒๕๔๓ จะส่งผลกระทบต่อแหล่งน้ำของชาวบ้าน ผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ ผลกระทบต่อการประมง รวมถึงเนื้อหาสัญญากระทบต่อผู้ใช้ไฟฟ้า ฯลฯ โดยในปี ๒๕๔๓ หนังสือพิมพ์รายวันทั้ง ๖ ฉบับได้ติดตามนำเสนอเรื่องโครงไฟฟ้าถ่านหิน (บ่อนอก) หลังจากที่มีการทำประชาพิจารณ์ไปแล้วว่า โครงการนี้ไม่สามารถจัดทำประชาพิจารณ์ได้สำเร็จ โดยมีประเด็นต่างๆ อาทิ กรณีที่รัฐบาลตัดสินใจให้มีการก่อสร้างโรงไฟฟ้าบ่อนอกซึ่งเป็นโรงไฟฟ้าภาคเอกชนรายแรกของไทยตามนโยบายที่กำหนดให้ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยเป็นผู้ริเริ่ม หากยังยืนยันทำเลที่ จ. ประจวบคีรีขันธ์ รัฐบาลต้อง แก้ไขปัญหาการต่อต้านจากผู้คัดค้านให้ได้ก่อน ต้องเฝ้าระวัง ป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อมให้เป็นรูปธรรมเพื่อพิสูจน์แก่ประชาชนก่อนจึงค่อยเดินหน้าโครงการต่อไป

โครงการโรงไฟฟ้าถ่านหิน (หินกรูด)

โครงการโรงไฟฟ้าถ่านหิน (หินกรูด) จ. ประจวบคีรีขันธ์ จัดประชาพิจารณ์ เมื่อวันที่ 24-25 กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ณ หอประชุม องค์การบริหารส่วนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีนายสิปพนนท์ เกตุทัต เป็นประธาน คณะกรรมการประชาพิจารณ์ โดยมีประเด็นในการจัดทำประชาพิจารณ์ในเรื่องระบบนิเวศ ทางทะเล มลพิษทางอากาศ สังคมและการเมือง การท่องเที่ยว ความเสียหายต่อเศรษฐกิจ ส่วนรวม และผลกระทบต่อโบราณสถานที่สำคัญทางศาสนาและประวัติศาสตร์ ซึ่งหนังสือพิมพ์รายวันทั้ง ๖ ฉบับนำเสนอโครงการดังกล่าวทุกฉบับ ในประเด็นต่างๆ โดยเฉพาะในช่วงที่จัดให้มีการ ทำประชาพิจารณ์เพราะมีแนวโน้มของความรุนแรง ชาวบ้านคัดค้าน และไม่สามารถ ดำเนินการประชาพิจารณ์ให้สำเร็จได้ ซึ่งหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับจะนำเสนอมาก-น้อยแตกต่างกัน

โครงการท่อส่งก๊าซและโรงแยกก๊าซไทย-มาเลเซีย

โครงการท่อส่งก๊าซและโรงแยกก๊าซไทย-มาเลเซีย จ.ประจวบคีรีขันธ์ จัดประชาพิจารณ์ ๒ ครั้ง คือ เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๔๓ ณ หอประชุมเทศบาลนครหาดใหญ่ และวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๔๓ ณ โรงแรมเนชั่น อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา จัดโดย กระทรวงอุตสาหกรรม มี พลเอกจรัล กุลละวณิช เป็นประธานคณะกรรมการประชาพิจารณ์ ประเด็นหลักๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำประชาพิจารณ์คือ ประโยชน์ต่อประเทศชาติและภาคใต้โดยรวม ประโยชน์ต่อชุมชนและท้องถิ่น วิถีชีวิตและการเลี้ยงชีพ ตลอดจนผลกระทบต่อทางด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งประสบความสำเร็จใน

การจัดทำประชาพิจารณ์ทั้ง 2 ครั้ง เพราะแต่ละครั้งที่จัดทำประชาพิจารณ์มักเกิดความรุนแรง มีชาวบ้านคัดค้านเรียกร้องให้ระงับการจัดทำประชาพิจารณ์ แต่ก็ไม่ได้ได้รับความสนใจ ประเด็นต่างๆ เหล่านี้ถือเป็นเรื่องใหญ่ที่หนังสือพิมพ์ทุกฉบับให้ความสนใจ นำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์อย่างต่อเนื่อง

โครงการก่อสร้างเขื่อนแม่วงก์

โครงการก่อสร้างเขื่อนแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ จัดประชาพิจารณ์เมื่อวันที่ 14-15 มกราคม 2543 ณ ศูนย์วิทยพัฒนาบริการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จัดโดยกรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีนายธีระ สุตะบุตร เป็นประธานคณะกรรมการประชาพิจารณ์ โดยมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการทำประชาพิจารณ์ 5 ประเด็นคือ 1. การขาดแคลนน้ำ และปัญหาอุทกภัย 2. แนวทางเลือกการแก้ไขปัญหา 3. ผลประโยชน์ที่ได้รับ 4. ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากโครงการ และ 5. ประเด็นอื่นๆ ซึ่งการจัดทำประชาพิจารณ์โครงการนี้แม้ว่าจะไม่มีเหตุรุนแรง และดำเนินการรับฟังความคิดเห็นได้อย่างตลอดจนจบกระบวนการ แต่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมายเช่นเดียวกับโครงการอื่นๆ ที่จัดให้มีการทำประชาพิจารณ์ กล่าวคือ ดำเนินโครงการไปก่อนแล้วจึงมาจัดทำประชาพิจารณ์ หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอเนื้อหา การทำประชาพิจารณ์เรื่องนี้ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ข่าวสด หนังสือพิมพ์มติชน และหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

โครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าบางป่อ

โครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าบางป่อ จ. สมุทรปราการ จัดประชาพิจารณ์เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2543 ณ โรงเรียนหลวงพ่อบานคลองด่านอนุสรณ์ โดยกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม มีพลเรือเอกเกาะหลัก เจริญรุทซ์ เป็นประธานคณะกรรมการประชาพิจารณ์ มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการทำประชาพิจารณ์ อาทิ ด้านกายภาพและชีวภาพ มลพิษทางน้ำ ป่าชายเลน อากาศเสีย มลภาวะทางเสียง ประเด็นด้านสังคมและเศรษฐกิจ โดยการดำเนินการประชาพิจารณ์สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จในวันเดียว ไม่มีเหตุการณ์รุนแรง หนังสือพิมพ์จะนำเสนอเป็นข่าวเล็กๆ เท่านั้นไม่หือหว่า หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอการทำประชาพิจารณ์โครงการโรงไฟฟ้าบางป่อ ได้แก่ หนังสือพิมพ์มติชน และหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

โครงการระบบขนส่งทางรถไฟยกระดับ

โครงการระบบขนส่งทางรถไฟยกระดับ กรุงเทพมหานคร จัดประชาพิจารณ์เมื่อวันที่ 2 กันยายน 2543 ณ ห้องประชุมคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยการรถไฟแห่งประเทศไทย

ประเทศไทย มีศ.ดร.ธงชัย พรรณสวัสดิ์ ประธานคณะกรรมการโครงการเป็นประธานกรรมการ
 ประชาพิจารณ์ ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการทำประชาพิจารณ์ ได้แก่ รูปแบบการลงในการดำเนิน
 โครงการ เส้นทางบริการ ปัญหาความซ้ำซ้อนกับโครงการอื่น จำนวนผู้โดยสาร และปัญหาด้าน
 สิ่งแวดล้อม โดยหนังสือพิมพ์ที่น่าเสนอมีเพียง 2 ฉบับ คือหนังสือพิมพ์มติชน และหนังสือพิมพ์
 กรุงเทพธุรกิจ

การปรับโครงสร้างกระทรวงเศรษฐกิจ

การปรับโครงสร้างกระทรวงเศรษฐกิจ 6 กระทรวง ได้แก่ กระทรวงการคลัง กระทรวง
 เกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและ
 สิ่งแวดล้อม และกระทรวงอุตสาหกรรม จัดประชาพิจารณ์เมื่อวันที่ 14-16 มิถุนายน 2543 ณ
 สถาบันพัฒนาข้าราชการนทบุรี โดยสำนักงานข้าราชการพลเรือน มีคุณหญิงทิพาวดี เมฆสวรรค์
 เลขาธิการสำนักงานข้าราชการพลเรือนเป็นประธาน ประเด็นหลักในการปรับโครงสร้างของ
 กระทรวงเศรษฐกิจ 6 กระทรวงเพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ และการพัฒนานโยบายที่
 มุ่งสู่ภาคปฏิบัติ ตลอดจนการปรับเปลี่ยนภารกิจของหน่วยงานระหว่างกระทรวงต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
 หนังสือพิมพ์ที่น่าเสนอการทำประชาพิจารณ์การปรับโครงสร้างกระทรวงเศรษฐกิจ ได้แก่
 หนังสือพิมพ์มติชน และหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

ร่างพ.ร.บ.จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ร่างพ.ร.บ.จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เตรียมจัดทำประชาพิจารณ์ตั้งแต่ ปี 2543 โดย
 สรรพคณะกรรมการรับฟังความเห็นของประชาคมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อันประกอบด้วย
 นายอานันท์ ปันยารชุน ดร.คุณหญิงกัลยา โสภณพานิช ศ.ดร.ชันอนันต์ สมุทวานิช ดร.สายสุรี
 จุติกุล และนายโสภณ สุภาพงษ์ โดยเริ่มเผยแพร่แนวทางการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นตั้งแต่
 วันที่ 19 ธันวาคม 2543 เพื่อให้ประชาคมและสาธารณชนเสนอประเด็นรับฟังความคิดเห็น
 เกี่ยวกับร่าง พ.ร.บ.จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นลายลักษณ์อักษร จากนั้นคณะกรรมการ
 ประชาพิจารณ์จะกำหนดประเภทและแยกประเด็นในการจัดแสดงความคิดเห็นระหว่างวันที่
 21 มกราคม- 9 กุมภาพันธ์ 2544 โดยเปิดโอกาสให้ผู้สนใจเข้าฟัง หนังสือพิมพ์ที่ติดตาม
 ความเคลื่อนไหวของการเตรียมทำประชาพิจารณ์ร่างพ.ร.บ.จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้แก่
 หนังสือพิมพ์มติชน และหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

ร่างพ.ร.บ.การศึกษาภาคบังคับ 9 ปี

ร่างพ.ร.บ.การศึกษาภาคบังคับ 9 ปี จัดประชาพิจารณ์ครั้งที่ 4 ณ จ.อยุธยา เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน หลังจากที่ได้จัดครั้งที่ 1-3 ที่ จ.เชียงใหม่ จ.ขอนแก่น และ จ.สงขลา และประชาพิจารณ์ครั้งสุดท้ายที่กรุงเทพมหานคร ก่อนเสนอให้คณะกรรมการแก้ไขปรับปรุงพ.ร.บ.ประถมศึกษา 2543 ที่มีนายชลอ กองสุตฤทธิใจเป็นประธาน และเสนอคณะกรรมการประสานงานจัดทำและแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ที่มีนายพนม พงษ์ไพบูลย์ ปลัดกระทรวงศึกษาเป็นประธาน ประเด็นที่เกี่ยวข้องได้แก่ มาตราการลงโทษแก่ผู้ปกครอง และสถานประกอบการที่ให้ที่พักพิงแก่เด็กซึ่งอายุเข้าเกณฑ์เข้าเรียนแล้วไม่แจ้งหรือแจ้งเท็จต้องมีโทษปรับไม่เกิน 5,000 บาท ประเด็นข่าวที่นำเสนอเกี่ยวกับการทำประชาพิจารณ์ร่างพ.ร.บ.การศึกษาภาคบังคับ 9 ปี มีหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจฉบับเดียวที่นำเสนอ

การปรับโครงสร้างการรถไฟแห่งประเทศไทย

การปรับโครงสร้างการรถไฟแห่งประเทศไทย จัดประชาพิจารณ์เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2543 โดยการรถไฟแห่งประเทศไทย โดยประเด็นปัญหาในการจัดประชาพิจารณ์มีด้วยกัน 4 ข้อ คือ 1. ปัญหาด้านโครงสร้างขนส่ง 2.ปัญหาด้านการบริการเดินรถ 3.ปัญหาการจัดการภายใน และ 4. ปัญหาการจัดการทรัพย์สิน ซึ่งผลสรุปจากการประชาพิจารณ์การรถไฟแห่งประเทศไทย จะต้องนำมาพิจารณาและปรับปรุงก่อนเสนอให้คณะกรรมการปฏิรูปสาขาขนส่ง และขออนุมัติจากคณะกรรมการกบนโยบายรัฐวิสาหกิจพิจารณา เรื่องนี้เป็นเรื่องเล็กที่หนังสือพิมพ์ไม่ค่อยให้ความสนใจ หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอการทำประชาพิจารณ์เรื่องการปรับโครงสร้างการรถไฟแห่งประเทศไทยมีเพียงฉบับเดียวคือ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

จากการวิเคราะห์การนำเสนอเรื่องการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ทั้ง 6 ฉบับ ปรากฏว่าหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจนำเสนอมากที่สุดรวมทั้งสิ้น 9 เรื่อง รองลงมาคือหนังสือพิมพ์มติชน เสนอ 8 เรื่อง หนังสือพิมพ์ข่าวสด และหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์นำเสนอฉบับละ 4 เรื่อง ส่วนหนังสือพิมพ์นำเสนอเรื่องการทำประชาพิจารณ์น้อยที่สุด คือหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ นำเสนอรวมทั้งสิ้นฉบับละ 3 เรื่อง

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจนำเสนอมากที่สุด 9 เรื่อง เรื่องที่นำเสนอ ได้แก่ 1. โครงการโรงไฟฟ้าพลังงานถ่านหิน (บ่อนอก) 2. โครงการโรงไฟฟ้าพลังงานถ่านหิน (หินกรูด) 3. โครงการท่อส่งก๊าซและโรงแยกก๊าซไทย-มาเลย์ 4. โครงการก่อสร้างเขื่อนแม่วงก์ 5. โครงการระบบขนส่ง

ทางรถไฟยกกระดาน 6. การปรับโครงสร้างกระทรวงเศรษฐกิจ 7. ร่างพ.ร.บ.จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 8.ร่างพ.ร.บ.การศึกษาภาคบังคับ 9 ปี และ 9. การปรับโครงสร้างการรถไฟแห่งประเทศไทย

หนังสือพิมพ์มติชน นำเสนอรองลงมา 8 เรื่อง เรื่องที่นำเสนอได้แก่ 1. โครงการโรงไฟฟ้าพลังงานถ่านหิน (บ่อนอก) 2. โครงการโรงไฟฟ้าพลังงานถ่านหิน (หินกรูด) 3. โครงการท่อส่งก๊าซและโรงแยกก๊าซไทย-มาเลเซีย 4. โครงการก่อสร้างเขื่อนแม่วงก์ 5. โครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าบางป่อ 6.โครงการระบบขนส่งทางรถไฟยกกระดาน 7. การปรับโครงสร้างกระทรวงเศรษฐกิจ 8. ร่างพ.ร.บ.จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หนังสือพิมพ์ข่าวสด นำเสนอ 4 เรื่อง เรื่องที่นำเสนอ ได้แก่ 1. โครงการโรงไฟฟ้าพลังงานถ่านหิน (บ่อนอก) 2. โครงการโรงไฟฟ้าพลังงานถ่านหิน (หินกรูด) 3. โครงการท่อส่งก๊าซและโรงแยกก๊าซไทย-มาเลเซีย 4. โครงการก่อสร้างเขื่อนแม่วงก์

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ นำเสนอ 4 เรื่อง เรื่องที่นำเสนอได้แก่ 1. โครงการโรงไฟฟ้าพลังงานถ่านหิน (บ่อนอก) 2. โครงการโรงไฟฟ้าพลังงานถ่านหิน (หินกรูด) 3. โครงการท่อส่งก๊าซและโรงแยกก๊าซไทย-มาเลเซีย 4. โครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าบางป่อ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ นำเสนอฉบับละ 3 เรื่อง เรื่องที่นำเสนอได้แก่ 1. โครงการโรงไฟฟ้าพลังงานถ่านหิน (บ่อนอก) 2. โครงการโรงไฟฟ้าพลังงานถ่านหิน (หินกรูด) 3. โครงการท่อส่งก๊าซและโรงแยกก๊าซไทย-มาเลเซีย (ดังตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 แสดงความถี่ของหนังสือพิมพ์รายวันที่นำเสนอเรื่องการทำประชาพิจารณ์โครงการต่างๆ ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2543 – 31 ธันวาคม 2543

ชื่อ น.ส.พ.	โครงการโรงไฟฟ้าพลังงานถ่านหิน (บ่อนอก)	โครงการโรงไฟฟ้าพลังงานถ่านหิน (หินกรูด)	โครงการท่อส่งก๊าซและโรงแยกก๊าซไทย-มาเลเซีย	โครงการก่อสร้างเขื่อนแม่วงก์	โครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าบางป่อ	โครงการทางรถไฟยกกระดาน	การปรับโครงสร้างกระทรวงเศรษฐกิจ	ร่าง พ.ร.บ.จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ร่างพ.ร.บ.การศึกษาภาคบังคับ 9 ปี	การปรับโครงสร้าง ร.ฟ.ท.	ความถี่ (เรื่อง) รวม
ไทยรัฐ	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	3
เดลินิวส์	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	3
ข่าวสด	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	4
มติชน	1	1	1	1	1	1	1	1	-	-	8
กรุงเทพธุรกิจ	1	1	1	1	-	1	1	1	1	1	9
ไทยโพสต์	1	1	1	-	1	-	-	-	-	-	4

2. ปริมาณความถี่และรูปแบบในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน

จากการวิเคราะห์การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน ทั้ง 6 ฉบับ โดยแยกเป็นจำนวนความถี่รวมทั้งสิ้น 596 ครั้ง พบว่า หนังสือพิมพ์มติชนมีปริมาณความถี่ในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์มากที่สุดจำนวน 152 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 25.50

รองลงมาได้แก่ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ นำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์รวมทั้งสิ้น 135 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 22.65 หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์รวมทั้งสิ้น 113 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 18.96 หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์นำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์รวมทั้งสิ้น 77 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 12.92

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์นำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์รวมทั้งสิ้น 72 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 12.08 และหนังสือพิมพ์ที่มีความถี่ในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์น้อยที่สุด คือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์รวมทั้งสิ้น 47 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 7.86

จากการวิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ แบ่งเป็นข่าว บทบรรณาธิการ คอลัมน์ บทความรวมถึงบทวิจารณ์และสารคดี บทสัมภาษณ์ รายงานพิเศษ และอื่นๆ พบว่า

การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบต่างๆ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 596 ครั้ง แบ่งเป็นการนำเสนอการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบของข่าวซึ่งนำเสนอมากที่สุดรวมทั้งสิ้น 403 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 67.62 รองลงมาคือ คอลัมน์รวมทั้งสิ้น 84 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 14.09 รายงานพิเศษรวมทั้งสิ้น 41 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 6.88

บทบรรณาธิการจำนวนรวมทั้งสิ้น 28 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 4.7 บทความรวมถึงบทวิจารณ์และสารคดีรวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 4.03 บทสัมภาษณ์รวมทั้งสิ้น 11 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 1.85 และรูปแบบที่นำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์น้อยที่สุด คือ อื่นๆ รวมทั้งสิ้น 5 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 0.83 (ดังตาราง 2)

ตารางที่ 2 แสดงความถี่และรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของ
หนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2543 – 31 ธันวาคม
2543

หนังสือพิมพ์	ข่าว		บทบรรณาธิการ		คอลัมน์		บทความ		บทสัมภาษณ์		รายงานพิเศษ		อื่นๆ		รวม	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
ไทยรัฐ	29		3		15		-		-		-		-		47	7.86
เดลินิวส์	43		4		16		1		-		8		-		72	12.08
ข่าวสด	75		9		12		1		3		11		2		113	18.96
มติชน	114		3		5		17		5		8		-		152	25.50
กรุงเทพธุรกิจ	91		4		21		4		2		12		1		135	22.65
ไทยโพสต์	51		5		15		1		1		2		2		77	12.92
รวม	403	67.62	28	4.7	84	14.09	24	4.03	11	1.85	41	6.88	5	0.83	596	100

2.1 การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบของข่าว

จากการวิเคราะห์การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบข่าวของหนังสือพิมพ์ทั้ง 6 ฉบับ มีปริมาณความถี่รวมทั้งสิ้น 403 ครั้ง ปรากฏว่า หนังสือพิมพ์มติชน นำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบของข่าวมากที่สุดรวมทั้งสิ้น 114 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 28.29 รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ นำเสนอ 91 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 22.58 หนังสือพิมพ์ข่าวสด นำเสนอ 75 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 18.61 หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์นำเสนอ 51 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 12.65 หนังสือพิมพ์เดลินิวส์นำเสนอ 43 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 10.67 และหนังสือพิมพ์ไทยรัฐนำเสนอน้อยที่สุด 29 ครั้ง หรือประมาณ 7.2 (ดังตาราง 2.1)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2.1 แสดงความถี่การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบของข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ

ชื่อหนังสือพิมพ์	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ
ไทยรัฐ	29	7.2
เดลินิวส์	43	10.67
ข่าวสด	75	18.61
มติชน	114	28.29
กรุงเทพธุรกิจ	91	22.58
ไทยโพสต์	51	12.65
รวม	403	100.00

ตัวอย่าง

ข่าวการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์

คนเสียว”พิจารณา” จลาจล ร้านทองปิดหมด

ประชาพิจารณ์ท้อแก๊สเหตุการณ์ไม่น่าไว้วางใจ ร้านทองในหาดใหญ่พร้อมใจกันปิดหมดทั้ง 72 ร้าน กลัวโจรมั่วมีมบุกปล้น การท่องเที่ยวชบเซา กรุ๊ปทัวร์ต่างประเทศ-นักธุรกิจไม่มั่นใจในความปลอดภัย

(ไทยรัฐ, 21 ต.ค. 43)

2 พรรคเล่นเกม จัดพิจารณา ก๊าซไทย-มาเลย์

แฉเบื้องหลังการทำประชาพิจารณ์โครงการท่อก๊าซไทย-มาเลย์ เป็นเกมการเมืองของพรรคการเมือง 2 พรรค พ.อ.จรัลประธานฯ ทำประชาพิจารณ์เผยเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่ให้ความร่วมมือ แม้แต่ตำรวจยังเป็นคนเปิดประตูให้มือบเข้าไปในที่ประชุม

(เดลินิวส์, 24 ต.ค. 43)

แค้น “พิจารณา” ปาหี ฮือจลาจล สมุนปตท.ยิงชาวบ้าน

“จรัล กุลละวณิชย์” เล่นปาหี ใช้เวลาแค่ 15 นาที รวบรัดประชาพิจารณ์ท่อก๊าซได้อย่างอัปยศ ท่ามกลางความรุนแรงจากการปะทะกันของชาวบ้านผู้คัดค้านกับตร. จนเลือดนองโรงยิมขนาดใหญ่ หัวแตกแขนขาหัก

(ข่าวสด, 22 ต.ค. 43)

ดึงท่อก๊าซใต้ เข้าक्रम. “ชวน” พลิก ยึดสันติเจรจาม็อบต้าน

ผบช.ภ.9 ระบุจับแน่หัวหน้าทีมบุกทำลายทรัพย์สิน ออหมายจับแล้ว 3 คน ร้ายายังรอกกลุ่มค้าน ‘ชวน’ จี้ ปตท. แจงไม่มีใครได้ผลประโยชน์ ‘บัญญัติ’ ชี้ย้าย ตร. ต้องมีเหตุผล อย่าทำตามเสียงเรียกร้อง ‘อลงกรณ์’ ให้เห็นใจโศกทบทวนตัวเองใหม่

(มติชน, 24 ต.ค. 43)

พิจารณา ล้มรอบ 2 สอพับท่อก๊าซ

ประชาพิจารณ์โครงการท่อส่งก๊าซและโรงแยกก๊าซไทย-มาเลเซีย ครั้งที่ 2 ที่สนามกีฬาจิระนคร ต้องยุติลงกลางคัน หลังเริ่มการทำประชาพิจารณ์ได้เพียง 30 นาที เมื่อผู้คัดค้านใช้กำลังบุกพังเวที ประชาพิจารณ์จนยับ

(กรุงเทพธุรกิจ, 22 ต.ค. 43)

รัฐบาลทมิฬินชาติ ปล่อยไทยฆ่ากันเอง

ประชาพิจารณ์สุดอัปยศ รวบรัดครึ่งชั่วโมงเสร็จ ไม่สนเสียงคัดค้าน ตำรวจสลายม็อบเลือดสาดเช่น ท่อก๊าซ ‘จรัล’ ลูกลี้ลुकอนยีนกรานประชาพิจารณ์จบสมบูรณม์ เตรียมเสนอ กรม. อังคารหน้า สถานการณ์บานปลายขยายวงไปถึง อ.จะนะ โรงพักถูกขว้างและ

(ไทยโพสต์, 22 ต.ค. 43)

2.2 การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบของบทบรรณาธิการ

จากการวิเคราะห์การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ทั้ง 6 ฉบับ มีปริมาณความถี่รวมทั้งสิ้น 28 ครั้ง ปรากฏว่า หนังสือพิมพ์ข่าวสด นำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบของบทบรรณาธิการมากที่สุดรวมทั้งสิ้น 9 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 32.14

รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์นำเสนอ 5 ครั้งหรือประมาณร้อยละ 17.86 หนังสือพิมพ์เดลินิวส์และหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจนำเสนอฉบับละ 4 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 14.29 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์มติชนนำเสนอน้อยที่สุดฉบับละ 3 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 10.71 (ดังตาราง 2.2)

**ตารางที่ 2.2 แสดงความถี่การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบของ
บทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ**

ชื่อหนังสือพิมพ์	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ
ไทยรัฐ	3	10.71
เดลินิวส์	4	14.29
ข่าวสด	9	32.14
มติชน	3	10.71
กรุงเทพธุรกิจ	4	14.29
ไทยโพสต์	5	17.86
รวม	28	100.00

ตัวอย่าง

บทบรรณาธิการที่นำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์

หยุดก่อนความรุนแรง

ล่าสุดคือการต่อต้านการทำประชาพิจารณ์โครงการท่อส่งก๊าซไทย-มาเลเซีย ถึงขั้นจลาจลเลือด นายไทรรงค์ สุวรรณคีรี รองนายรัฐมนตรี และส.ส.สงขลา เจ้าของพื้นที่ระดับผู้นำรัฐบาลคนแรกที่วิจารณ์อย่างตรงไปตรงมาว่า เรื่องที่เกิดขึ้นเพราะมีเอ็นจีโ้างานอกไปสอนชาวบ้านผิดๆ (ไทยรัฐ, 27 ต.ค. 43)

คิดให้ดีกว่าก่อนทำอะไรรุนแรง

ในที่สุดแล้วโครงการทำประชาพิจารณ์ท่อก๊าซไทย-มาเลย์ คงจะต้องเกิดตามกำหนดเดิมในวันที่ 21 -22 ต.ค. นี้ แม้จะมีความเคลื่อนไหวคัดค้านอย่างกว้างขวาง พร้อมกับเสียงขู่ว่าอาจเกิดเหตุนองเลือด

(เดลินิวส์, 21 ต.ค. 43)

ทำไม”ประชาพิจารณ์ จึงเป็น “ประชาวิวาท”

จลาจลอันเนื่องแต่ความขัดแย้งต่อสิ่งที่เรียกว่า “ประชาพิจารณ์” โครงการวางท่อก๊าซและโรงแยก ก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซีย ที่สนามกีฬาจิระนคร เทศบาลนครหาดใหญ่ เป็นภาพที่ไม่ดี เป็นภาพ ที่ทำความเสียหายให้แก่ภาพลักษณ์ของประเทศอย่างแน่นอน

(ข่าวสด, 24 ต.ค. 43)

บทเรียนเลือด

นี่เป็นช่องทางที่รัฐต้องใช้เป็นบทเรียนเพื่อปรับปรุง สำหรับนำไปปฏิบัติในโครงการอื่น ๆ ที่รัฐคิดทำ หรือกำลังจะทำในอนาคต การกระทำโครงการใด ๆ รัฐต้องคำนึงประโยชน์เฉพาะกลุ่มเฉพาะส่วน เพียงอย่างเดียวไม่ได้ หากต้องคำนึงองค์ประกอบโดยรวมโดยเฉพาะชุมชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

(มติชน, 24 ต.ค.43)

ความรุนแรง บันทอนประชาพิจารณ์

ความรุนแรงที่เกิดขึ้นภายในสนามกีฬาจิระนคร อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา เมื่อวันที่ 21 ต.ค.ที่ผ่านมา เมื่อกลุ่มบุคคลหลายร้อยคนได้บุกพังประตูเข้าไป แล้วขว้างปาสิ่งของและทำลายทรัพย์สินของ เทศบาลนครหาดใหญ่ ที่เป็นเวทีการทำประชาพิจารณ์ของคณะกรรมการประชาพิจารณ์ท่อก๊าซ ไทย-มาเลเซีย ถือเป็น “รอยด่าง” อีกครั้งหนึ่ง

(กรุงเทพธุรกิจ, 23 ต.ค. 43)

คุณค่าประชาพิจารณ์ ถูกทำลายด้วยมือรัฐ

ระหว่างที่ผู้ว่าการการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ระบุว่า เพื่อเปิดกว้างในการรับความคิดเห็นของ ประชาชนทั่วไป จะมีการทำประชาพิจารณ์อีก 15 วัน โดยผ่านสื่อต่าง ๆ ทุกรูปแบบ และจะสรุปผล เสนอต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรีให้พิจารณาซ้ำอีกครั้งถึงเรื่องของการดำเนินโครงการวันเดียวกัน นายกมลชัยว่า โครงการนี้จะต้องดำเนินการต่อเนื่องและจะใช้จุดพื้นที่จังหวัดสงขลาเป็นจุดขึ้น ก๊าซในโครงการนี้อย่างแน่นอน

(ไทยโพสต์, 25 ต.ค. 43)

2.3 การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบของคอลัมน์

จากการวิเคราะห์การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบของคอลัมน์ของ หนังสือพิมพ์ทั้ง 6 ฉบับ มีปริมาณความถี่รวมทั้งสิ้น 84 ครั้ง ปรากฏว่า หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

นำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบของคอลัมน์มากที่สุดรวมทั้งสิ้น 21 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 25

รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์นำเสนอ 16 ครั้งหรือประมาณร้อยละ 19.05 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ นำเสนอฉบับละ 15 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 17.86 หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำเสนอ 12 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 14.28 หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบของคอลัมน์น้อยที่สุด คือ หนังสือพิมพ์มติชนนำเสนอเพียง 5 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 5.95 (ดังตาราง 2.3)

ตารางที่ 2.3 แสดงความถี่การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบของคอลัมน์ของหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ

ชื่อหนังสือพิมพ์	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ
ไทยรัฐ	15	17.86
เดลินิวส์	16	19.05
ข่าวสด	12	14.28
มติชน	5	5.95
กรุงเทพธุรกิจ	21	25
ไทยโพสต์	15	17.86
รวม	84	100.00

ตัวอย่าง

คอลัมน์ที่นำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์

“เหยื่อประชาพิจารณ์”

ปัญหาท่อก๊าซไทย-มาเลเซียคงจะยังไม่จบอย่างที่รัฐบาลต้องการจะให้จบคือการนำผลการทำประชาพิจารณ์เข้าสู่ที่ประชุมกรม. เพื่อพิจารณาอนุมัติ เพราะนั่นไม่ใช่การแก้ปัญหา แต่ทำให้มันยุ่งเข้าไปอีก เพราะผลประชาพิจารณ์นั่นคือให้สร้างต่อไป

(คอลัมน์ กล้าได้กล้าเสีย โดย”สายล่อฟ้า” ไทยรัฐ, 24 ต.ค. 43)

มุมมองกรณีท่อก๊าซ

เหตุเกิดที่ จ. สงขลา ทั้งที่หาดใหญ่และจะนะยังไม่จบง่าย ๆ ฝ่ายที่คัดค้านโครงการท่อก๊าซบอกสร้างเมื่อไรก็เผาเมื่อนั้น ในขณะที่รัฐบาลบอกต้องเดินหน้าต่อ

(คอลัมน์ ปลายนิ้วนายกำแหง เดลินิวส์, 28 ต.ค. 43)

จุดต่าง

เมื่อสุดสัปดาห์ที่ผ่านมา มีการทำประชาพิจารณ์ที่ จ. สงขลา เพื่อรับฟังความคิดเห็นของพี่น้องชาวภาคใต้ ว่าคิดอย่างไรกับโครงการท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย ที่ทำท่าว่าจะเป็โครงการลงทุนขนาดใหญ่ที่สุดของรัฐในภาคใต้อันช่วง 5 ปีข้างหน้า

(คอลัมน์ กาคาบข่าว ข่าวสด, 15 มิ.ย. 43)

ผลของการลอยตัว

ความขัดแย้งเรื่องท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย เป็นที่ประเินได้ว่ามีแนวโน้มที่รุนแรงมาตั้งแต่ต้น หนายหัวขวนไม่คิดแต่เพียงลอยตัวอยู่เหนือปัญหา มุ่งรักษาภาพทางการเมืองไม่ยอมให้คนใดคนหนึ่งเกลียดชัง ต้องการความรักจากคนทุกคน มีความกล้าหาญที่จะไปใช้เหตุใช้ผลพูดกับชาวบ้านอำเภอยะนะเสียเอง แทนที่จะให้ภระทุ่กอย่างตักกับ ปตท. ทุ่กอย่างอาจจะเรียบร้อย โดยไม่มีการใช้ความรุนแรง

(คอลัมน์ เดินหน้าชน มติชน, 24 ต.ค.43)

สังคมเผชิญหน้า (ตอน 1)

การจัดทำประชาพิจารณ์ แม้จะเป็นทางออกที่ดี และเป็นทางออกที่สังคมเคยเรียกประชาพิจารณ์ที่เกิดขึ้นในหลายกรณี มีบทสรุปแล้วว่า เวทีประชาพิจารณ์ ไม่ใช่เวทีที่จะใช้แสดงความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับภาครัฐ แต่เป็นเวทีที่รัฐบาลใช้เป็นเครื่องมือเพื่อสร้างความชอบธรรมของตัวเอง

(คอลัมน์ เดินสวนกระแส กรุงเทพธุรกิจ, 24 ต.ค. 43)

ชาวประจวบ...อย่ายอม

ผมเห็นด้วยที่ชาวประจวบฯ ต่อต้าน และสนับสนุนให้ต่อต้านให้จหนัก สร้างโรงไฟฟ้านั้นสร้างได้ แต่จะต้องไม่ใช่โรงไฟฟ้าถ่านหิน ก๊าซ น้ำมันเตา ในบ้านเรามีพอ แถมเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่

ครบวงจร ที่บริษัท กัลฟ์ เพาเวอร์ เจเนอเรชั่น ตั้งสโลแกนว่า “เราห่วงใยทุกชีวิตในชุมชน” ถ้าห่วงใยจริง ต้องไม่ใช่ถ่านหิน ทำได้ไหมครับ

(คอธัมน์ คนปลายซอย (เปลว สีเงิน) ไทยโพสต์, 14 ม.ค. 43)

2.4 การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบของบทความรวมถึงบทวิจารณ์และสารคดี

จากการวิเคราะห์การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบบทความ รวมถึงบทวิจารณ์และสารคดีของหนังสือพิมพ์ทั้ง 6 ฉบับ มีปริมาณความถี่รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง ปรากฏว่า หนังสือพิมพ์มติชนนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบของบทความรวมถึงบทวิจารณ์และสารคดีมากที่สุดรวมทั้งสิ้น 17 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 70.83

รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจนำเสนอ 4 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 16.66 หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ หนังสือพิมพ์ข่าวสด และหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์นำเสนอฉบับละ 1 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 4.17 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐไม่ได้นำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบของบทความรวมถึงบทวิจารณ์และสารคดี (ดังตาราง 2.4)

ตารางที่ 2.4 แสดงความถี่การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบของบทความรวมถึงบทวิจารณ์และสารคดีของหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ

ชื่อหนังสือพิมพ์	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ
ไทยรัฐ	-	-
เดลินิวส์	1	4.17
ข่าวสด	1	4.17
มติชน	17	70.83
กรุงเทพธุรกิจ	4	16.66
ไทยโพสต์	1	4.17
รวม	24	100.00

ตัวอย่าง

บทความรวมถึงบทวิจารณ์และสารคดีที่นำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์

ทอล์กโชว์ไทย-มาเลเซียชุมชนทรัพย์ทะเลเดือด

โครงการขนาดใหญ่ของภาครัฐมักจะมีคนลี้ภัยตามไปตามวิธีการพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญแฉวนี้ แต่เบื้องหลังยังมีปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาชีวิตความเป็นอยู่ในท้องถิ่นอื่นเป็นผลกระทบจากการก่อสร้างโครงการขนาดใหญ่ และดูจะเป็นปัญหาเรื้อรังที่แก้กันไม่จบ

(เดลินิวส์, 31 ก.ค. 43)

จับตา “ประชาพิจารณ์” เชื้อนแม่วงศ์ เพื่อประชาชนหรือผลประโยชน์

จากสภาทำเลที่ตั้ง จะเห็นว่าป่าแม่วงศ์มีความสำคัญยิ่งในฐานะของป่าชนกัน ในการช่วยป้องกันไม่ให้หมรดกโลก อย่างห้วยขาแข้ง และป่าชันที่อยู่ติดกันถูกทำลาย จนสามารถถคงความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติได้อย่างดีเยี่ยมจนถึงปัจจุบัน

(ข่าวสด, 9ม.ค.43)

ประชาพิจารณ์อย่างไรให้ประชาชนยอมรับ (มากขึ้นสักนิดก็ยังดี)

ประสบการณ์การจัดทำประชาพิจารณ์ในสังคมไทยที่ผ่านมาเห็นได้ชัดว่ามีการทำเช่นนี้มาตลอด มีป้ายติดข้อความโดยเฉพาะจากฝ่ายสนับสนุนโครงการเต็มไปหมดไม่ว่าจะเป็น โครงการศูนย์กำจัดกากอุตสาหกรรม (เจนโก้) ฯลฯ คณะกรรมการประชาพิจารณ์ต้องวางตนให้เป็นกลางไม่ให้ถูกวิจารณ์ได้ว่าไม่เป็นกลางเพียงเข้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือมีส่วนเกี่ยวข้องจึงไม่ควรสั่งให้มีการติดข้อความใด

(มติชน, 12 ก.ค. 43)

ทหารกับประชาพิจารณ์ทอล์กโชว์มาเลย์ สืบสนบทนาทหรือทำงานนอกคำสั่ง

บทบาทของทหารที่นอกเหนือจากการรบแต่ละครั้งประชาชนไม่ใคร่สะดุดติดใจแต่ถ้ายามใดมีทหารออกจากรมกองแล้วเข้าไปในหมู่บ้าน เพื่อพูดกระทำหรือโน้มน้าวกดดัน ให้ประชาชนเชื่อหรือทำตามในสิ่งที่ตนพูด เมื่อนั้นประชาชนจะตั้งคำถามทุกครั้งไปว่า “คุณเดินเข้ามาเพราะอำนาจและสี่ของเครื่องแบบใช่หรือไม่”

(กรุงเทพธุรกิจ, 10 ก.ค. 43)

ประชากรวิจารณ์

สรุปได้ว่า ถ้ารัฐจะทำอะไรที่กระทบต่อส่วนได้เสียของประชาชน รัฐจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รู้ข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผล และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นได้ และถ้าการที่จะทำนั้นมีผลร้ายแรงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมก็จะต้องศึกษาหาทางแก้ไขเสียก่อน

(ไทยโพสต์, 28 ต.ค.43)

2.5 การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาวิจารณ์ในรูปแบบของบทสัมภาษณ์

จากการวิเคราะห์การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาวิจารณ์ในรูปแบบของบทสัมภาษณ์ของหนังสือพิมพ์ทั้ง 6 ฉบับ มีปริมาณความถี่รวมทั้งสิ้น 11 ครั้ง ปรากฏว่า หนังสือพิมพ์มติชนนำเสนอเนื้อหาการทำประชาวิจารณ์ในรูปแบบของบทสัมภาษณ์มากที่สุดรวมทั้งสิ้น 5 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 45.45

รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำเสนอ 3 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 27.27 หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ นำเสนอ 2 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 18.18 หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ นำเสนอ 1 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 9.1 ส่วนหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ไม่ได้นำเสนอเนื้อหาการทำประชาวิจารณ์ในรูปแบบของบทสัมภาษณ์ (ดังตาราง 2.5)

ตารางที่ 2.5 แสดงความถี่การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาวิจารณ์ในรูปแบบของบทสัมภาษณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ

ชื่อหนังสือพิมพ์	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ
ไทยรัฐ	-	-
เดลินิวส์	-	-
ข่าวสด	3	27.27
มติชน	5	45.45
กรุงเทพธุรกิจ	2	18.18
ไทยโพสต์	1	9.1
รวม	11	100.00

ตัวอย่าง

บทสัมภาษณ์ที่นำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์

คุยกับประธาน ก่อนประชาพิจารณ์ท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย

เข้ามาเป็นประธานกรรมการโครงการนี้ได้อย่างไร เมื่อเดือนกันยายน 2542 คณะรัฐมนตรีมีมติให้การ ป.ต.ท.ไปดำเนินโครงการนี้ และคำอนุมัติของกรม. ต้องมีการทำประชาพิจารณ์ รวบรวมความคิดเห็นต่าง ๆ ของประชาชนที่สนใจโครงการนี้ขึ้นมาชุดหนึ่งมีผมเป็นประธาน

(สัมภาษณ์ พล.อ.จรัล กุลละวณิชย์ ข้าราชการ, 4 มิ.ย.43)

เสียงจากชาวบ้านกังวานก้อง “เอา-ไม่เอา” ท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย

นายลก แก้ววัตะ อายุ 60 ปี บ้านเลขที่ 114/7 ม.5 ต.นาหม่อม อ.นาหม่อม อาชีพทำสวน ไม่ได้ติดตามข่าวสารเรื่องนี้มากนัก และการประชาสัมพันธ์ก็ไม่ได้เข้ามามากนัก แต่หากทำให้ดีก็อยากให้เกิดแต่ถ้าทำไม่ดีก็อย่าให้เกิดเสียดีกว่า หากทำแล้วผลภาวะเป็นพิษเกิดผลกระทบต่อท้องถิ่นก็อย่าทำเสียดีกว่า

(สัมภาษณ์ นายลก แก้ววัตะ มติชน, 24 ต.ค.43)

จรัลเปิดเบื้องหลังประชาพิจารณ์เลือด

ผมไม่สั่งเลื่อนการจัดทำประชาพิจารณ์ออกไป เพราะทราบดีว่า มีความพยายามที่จะบีบบังคับเหตุการณ์จากคนบางกลุ่มให้เป็นเช่นนั้น ถ้าผมทำตามเรื่องก็จะไม่จบสิ้น ต้องมีการสู้รบ บาดเจ็บ เสียเลือดเนื้อของประชาชนขึ้นอีก

(สัมภาษณ์ พล.อ.จรัล กุลละวณิชย์ กรุงเทพธุรกิจ, 24 ต.ค. 43)

ประชาพิจารณ์เลือด

นายอุเชนทร์ เชียงแสน อดีตเลขาธิการสหพันธ์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทยและแกนนำในการต่อต้านการทำประชาพิจารณ์ เป้าหมายของการชุมนุมของชาวบ้านในวันนี้ว่า เพียงต้องการยุติการจัดประชาพิจารณ์ที่จะมีขึ้น เพราะที่ผ่านมาชาวบ้านไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นข้อเท็จจริง

(สัมภาษณ์ นายอุเชนทร์ เชียงแสน ไทยโพสต์, 21 ต.ค.43)

2.6 การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบของรายงานพิเศษ

จากการวิเคราะห์การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบของรายงานพิเศษของหนังสือพิมพ์ทั้ง 6 ฉบับ มีปริมาณความถี่รวมทั้งสิ้น 41 ครั้ง ปรากฏว่า หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบของรายงานพิเศษมากที่สุดรวมทั้งสิ้น 12 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 29.27

รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำเสนอ 11 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 26.83 หนังสือพิมพ์เดลินิวส์และหนังสือพิมพ์มติชนนำเสนอฉบับละ 8 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 19.51 หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์นำเสนอ 2 ครั้ง 4.88 หนังสือพิมพ์ที่ไม่ได้นำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบของรายงานพิเศษคือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ (ดังตาราง 2.6)

ตารางที่ 2.6 แสดงความถี่การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบของรายงานพิเศษของหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ

ชื่อหนังสือพิมพ์	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ
ไทยรัฐ	-	-
เดลินิวส์	8	19.51
ข่าวสด	11	26.83
มติชน	8	19.51
กรุงเทพธุรกิจ	12	29.27
ไทยโพสต์	2	4.88
รวม	41	100.00

ตัวอย่าง

รายงานพิเศษที่นำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์

ข่าวทะเล”องค์เอ็นจีโอ”หวังดี-หวังร้าย พฤติกรรมคือเครื่องพิสูจน์

คงยังต้องถกเถียงกันอีกนานกับโครงการวางท่อก๊าซและสร้างโรงงานแยกก๊าซไทย-มาเลเซียที่กำลังกลายเป็นประเด็นร้อน และอาจลุกลามกลายเป็นการเสียเลือดเสียเนื้อ จลาจลที่หาดีใหญ่คือข้อเท็จจริง

(เดลินิวส์, 30 ต.ค. 43)

“ปาทิ” พิจารณ์ท่อก๊าซหน้ามิดจนลุกเป็นไฟ

การทำประชาพิจารณ์โครงการท่อก๊าซ เสรีจัสันกระบวนการอย่างรวบรัด และไม่มี ความชอบธรรม เหตุการณ์ที่สนามกีฬาจิระนคร สถานที่จัดทำประชาพิจารณ์จึงลุกลามบานปลาย แสดงให้เห็นชัดเจนว่า รัฐบาลต้องการหาเหตุผลในการดำเนินการ

(ข่าวสด, 24 ต.ค. 43)

ผ่ากระแสประชาชนสำรวจความคิดเห็น ก่อสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหิน

และไม่ว่าผลสำรวจจะออกมาในทิศทางใด อย่างน้อยหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านพลังงานของประเทศที่มี นายสาวิตรี โพธิวิหก รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นผู้รับผิดชอบและอยู่ในระหว่างการนำผลสรุปจากการทำประชาพิจารณ์เข้าสู่การตัดสินใจในคณะรัฐมนตรี

(มติชน, 16 ก.พ. 43)

โครงการท่อส่งก๊าซไทย-มาเลเซีย ใจหยาบใจใหญ่ที่สังคมต้องร่วมกันตอบ

ปมปัญหาที่เกิดขึ้น กลุ่มคัดค้านกล่าวอ้างว่า มาจากการขาดความไว้เนื้อเชื่อใจต่อเงื่อนไขที่ระบุไว้ โดยเฉพาะการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ถูกมองว่าเป็นคนของรัฐ อีกทั้งมองว่า การเปิดรับฟังความคิดเห็นเป็นเพียงเวทีของการชี้แจงแถลงไข

(กรุงเทพธุรกิจ, 20 ธ.ค.43)

2.7 การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบอื่นๆ

จากการวิเคราะห์การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบอื่นๆ ของหนังสือพิมพ์ทั้ง 6 ฉบับ มีปริมาณความถี่รวมทั้งสิ้น 5 ครั้ง ปรากฏว่า หนังสือพิมพ์ข่าวสดและหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ นำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบอื่นๆ รวมทั้งสิ้น 2 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 40

รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจนำเสนอ 1 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 20 ส่วนหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์และหนังสือพิมพ์มติชนไม่ได้นำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบอื่นๆ (ดังตาราง 2.7)

ตารางที่ 2.7 แสดงความถี่การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบอื่นๆ ของหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ

ชื่อหนังสือพิมพ์	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ
ไทยรัฐ	-	-
เดลินิวส์	-	-
ข่าวสด	2	40
มติชน	-	-
กรุงเทพธุรกิจ	1	20
ไทยโพสต์	2	40
รวม	5	100.00

ตัวอย่าง

เรื่องอื่นๆ ที่นำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์

จดหมายเปิดผนึกจากชาวบ่อนอกถึงประชาชนทั่วประเทศ

กลุ่มอนุรักษ์บ่อนอกเห็นว่า ข้อมูลที่ผู้บริหารโรงไฟฟ้านำมาประมวลเป็นความคิดเห็นแสดงผ่านสื่อออกมานั้น มีความผิดพลาดอยู่มาก เพื่อให้ประชาชนไทยสืบค้นหาสงกลุ่มจึงขอชี้แจงข้อเท็จจริง “1. โรงไฟฟ้าผ่านขั้นตอนการทำประชาพิจารณ์เรียบร้อยแล้ว “ หลักที่สำคัญคือต้องเกิดขึ้นก่อนที่ตัดสินใจดำเนินโครงการ

(ข่าวสด, 6 ก.พ. 43)

คำชี้แจงต่อข้อสงสัยเกี่ยวกับโครงการพัฒนาก้าวธรรมชาติจากแหล่งพื้นที่พัฒนาร่วมไทย-มาเลเซียอันเนื่องมาจากจดหมายเปิดผนึกเครือข่ายพลเมืองสงขลา

ประเด็นสงสัย 1. โครงการดังกล่าวเกี่ยวข้องกับทรัพยากรอันเป็นส่วนรวมของประเทศ ซึ่งไทยเคยมีบทเรียนการสูญเสียทรัพยากรโดยรวมให้แก่กลุ่มนายทุน เป็นผลมาจากความหละหลวมหรือเกิดจากความร่วมมือของนายทุน ทำให้ประเทศชาติขาดผลประโยชน์

(กรุงเทพธุรกิจ, 17 ต.ค.43)

ประณามประชาพิจารณ์เลือด

แถลงการณ์ ร่วมคัดค้านประชาพิจารณ์ท่อส่งก๊าซไทย-มาเลเซีย โดยเครือข่ายสิ่งแวดล้อมและองค์กรพัฒนาเอกชน สืบเนื่องจากกลุ่มผู้คัดค้านโครงการได้ประกาศอย่างชัดเจนไม่ยอมรับในรูปแบบและกระบวนการประชาพิจารณ์อันฉ้อฉล และไม่ได้มุ่งที่จะแสวงหาข้อเท็จจริง

(ไทยโพสต์, 23 ต.ค.43)

3. แนวทางการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน

จากการวิเคราะห์แนวทางการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ แบ่งเป็น 1.ข่าวสารทั่วๆ ไป 2.ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย และระเบียบของสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธีการทำประชาพิจารณ์ 3. รายงานให้ทราบถึงความเป็นมาของโครงการ 4. นำเสนอข้อโต้เถียงของทุกฝ่าย 5. เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้แสดงความคิดเห็น 6. ให้ข้อคิดบางประการ 7. แจ้งให้ทราบถึงผลของการทำประชาพิจารณ์ 8. ติดตามผลอย่างต่อเนื่อง และ 9.อื่นๆ

พบว่าหนังสือพิมพ์นำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางต่างๆ จำนวนรวมทั้งสิ้น 909 ครั้ง แนวทางการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์นำเสนอ ข่าวสารทั่วไปมากที่สุดรวมทั้งสิ้น 413 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 45.43 รองลงมาคือ ให้ข้อคิดบางประการนำเสนอ 150 ครั้ง หรือประมาณ 16.5

นำเสนอข้อโต้เถียงของทุกฝ่ายนำเสนอ 90 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 9.9 แจ้งให้ทราบถึงผลของการทำประชาพิจารณ์นำเสนอ 78 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 8.58 เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียได้แสดงความคิดเห็นนำเสนอ 60 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 6.6

ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบของสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธีการทำประชาพิจารณ์นำเสนอ 53 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 5.83 รายงานให้ทราบถึงความเป็นมาของโครงการนำเสนอ 47 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 5.17 และติดตามผลอย่างต่อเนื่องนำเสนอ 18 ครั้ง หรือประมาณ 1.98 (ดังตารางที่ 3)

**ตารางที่ 3 แสดงความถี่ในการนำเสนอแนวทางการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์
รายวัน 6 ฉบับ ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2543 – 31 ธันวาคม 2543**

แนวทางการนำเสนอเนื้อหา	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ
1. ข่าวสารทั่วไป	413	45.43
2. ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบของสำนัก นายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ	53	5.83
3. รายงานให้ทราบถึงความเป็นมาของโครงการ	47	5.17
4. นำเสนอข้อโต้แย้งของทุกฝ่าย	90	9.9
5. เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียได้แสดงความคิดเห็น	60	6.6
6. ให้ข้อคิดบางประการ	150	16.5
7. แจ้งให้ทราบถึงผลของการทำประชาพิจารณ์	78	8.58
8. ติดตามผลอย่างต่อเนื่อง	18	1.98
9. อื่น ๆ	-	-
รวม	909	100

3.1 การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางข่าวสารทั่วไป

จากการวิเคราะห์การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางข่าวสารทั่วไป ปรากฏว่า หนังสือพิมพ์ทั้ง 6 ฉบับ นำเสนอเนื้อหาในแนวทางข่าวสารทั่วไปเหมือนกัน คือ นำเสนอข่าวจากการสัมมนา การสัมภาษณ์ การแถลงข่าว การรายงานข่าวของผู้สื่อข่าว ซึ่งการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางข่าวสารทั่วไปมักเป็นองค์ประกอบอยู่ในเนื้อหาข่าวที่หนังสือพิมพ์อาจเสนอในหน้า 1 และหน้าในขึ้นอยู่กับประเด็นข่าวในแต่ละช่วงว่ามีความสำคัญหรือ โดดเด่นเพียงใด

จากการศึกษาแนวทางการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางของ ข่าวสารทั่วไป พบว่า หนังสือพิมพ์มติชนนำเสนอมากที่สุด รวมทั้งสิ้น 125 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 30.27 รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำเสนอ 82 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 19.85 หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจนำเสนอ 77 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 18.64 หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์นำเสนอ 56 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 13.56 หนังสือพิมพ์เดลินิวส์นำเสนอ 44 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 10.65 และหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอในแนวทางของข่าวสารทั่วไปน้อยที่สุดคือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ นำเสนอ 29 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 7.02 (ดังตาราง 3.1)

ตารางที่ 3.1 แสดงความถี่การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางของข่าวสารทั่วไปของหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ

ชื่อหนังสือพิมพ์	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ
ไทยรัฐ	29	7.02
เดลินิวส์	44	10.65
ข่าวสด	82	19.85
มติชน	125	30.27
กรุงเทพธุรกิจ	77	18.64
ไทยโพสต์	56	13.56
รวม	413	100.00

ตัวอย่างการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางข่าวสารทั่วไป

นายแพทย์จภัย มีคุณเยี่ยม ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม(สศอ.) ในฐานะประธาน คณะทำงานจัดทำประชาพิจารณ์โครงการท่อส่งก๊าซไทย-มาเลเซีย เปิดเผยความคืบหน้าในการทำประชาพิจารณ์ว่า ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการประชาพิจารณ์แล้ว โดยมีพล.อ.จรัล กุลละวณิชช์ เป็นประธาน พร้อมกรรมการอีก 8 คน ... (หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ, 18 มี.ค.43)

ที่กระทรวงอุตสาหกรรม เมื่อเวลา 17.30 น. วันที่ 3ส.ค. พล.อ.จรัล กุลละวณิชช์ ประธาน คณะกรรมการจัดทำประชาพิจารณ์ โครงการท่อส่งก๊าซไทย-มาเลเซีย เปิดเผยภายหลังการประชุม

ว่าที่ประชุมมติเห็นชอบจัดทำประชาพิจารณ์ดังกล่าวหลังจากถูกยกเลิกเพราะเกิดการประท้วงต่อต้านโดยคณะกรรมการฯ จะรับฟังความคิดเห็นประชาชนในพื้นที่ 5 อำเภอ...

(หนังสือพิมพ์เดลินิวส์, 5 ส.ค.43)

เมื่อวันที่ 18 พ.ค. พล.อ.จรัล กุลละวณิชย์ ประธานกรรมการประชาพิจารณ์โครงการก่อสร้างท่าอากาศยานและโรงแยกก๊าซไทย-มาเลเซีย เปิดเผยว่า คณะกรรมการได้กำหนดวันประชุมประชาพิจารณ์ เพื่อระดมความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กับทั้งสองโครงการในวันที่ 29 -30 ก.ค. 2543 ...

(หนังสือพิมพ์ข่าวสด, 19 พ.ค.43)

เมื่อวันที่ 28 พ.ค. ที่โรงแรมเจบีหาดใหญ่ จ.สงขลา มีการสัมมนาสื่อมวลชน เรื่องประชาพิจารณ์กับการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนภายใต้รัฐธรรมนูญปัจจุบัน โดยนายสุธี สิริสมบุญ รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายบริหารและคณะผู้ดำเนินรายการ นายพลายพล คุ้มทรัพย์ รองประธานคณะกรรมการประชาพิจารณ์โครงการโรงไฟฟ้า จ. ประจวบคีรีขันธ์ กล่าวว่า การทำประชาพิจารณ์ไม่เป็นที่ยอมรับ...

(หนังสือพิมพ์มติชน, 29 พ.ค.43)

พลเอกจรัล กุลละวณิชย์ ประธานคณะกรรมการประชาพิจารณ์โครงการก่อสร้างท่าอากาศยานไทย-มาเลเซีย ในแหล่งพัฒนาพื้นที่ร่วมไทย-มาเลเซีย(เจดีเอ) กล่าวว่า ในวันที่ 29-30 กรกฎาคม จะมีการทำประชาพิจารณ์ โดยหัวข้อที่จะทำประชาพิจารณ์ส่วนใหญ่เป็นที่กังวลใจของประชาชนในพื้นที่ เช่น ประเด็นเรื่องแนวท่อและโรงแยกก๊าซ...

(หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ, 19 พ.ค.43)

นายชวน หลีกภัย ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 30 ก.ค. นี้ถึงความวุ่นวายที่เกิดขึ้นระหว่างการทำประชาพิจารณ์โครงการก่อสร้างท่าอากาศยานไทย-มาเลเซียที่ จ. สงขลา เมื่อวันเสาร์ที่ผ่านมาว่า ได้รับรายงานจากอธิบดีกรมการปกครองแล้ว และจะรอรายงานจาก พล.อ.จรัล กุลละวณิชย์ ประธานคณะกรรมการประชาพิจารณ์รายงานรายละเอียด คาดว่าจะได้ในสัปดาห์นี้...

(หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์, 31 ก.ค.43)

3.2 การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางของการให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบของสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธีการทำประชาพิจารณ์

จากการวิเคราะห์การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางของการให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบของสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ ปรากฏว่าหนังสือพิมพ์ทั้ง 6 ฉบับ ได้นำเสนอกฎหมายในมาตราที่เกี่ยวข้องกับการทำประชาพิจารณ์เหมือนกัน อ้างอิงจากกฎหมายฉบับเดียวกัน แต่จะเลือกนำเสนอเฉพาะในประเด็นที่สอดคล้องกับการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางต่าง ๆ อาทิ รายงานข่าว บทความ รายงานพิเศษ ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกัน บางฉบับอาจนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางของการให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบของสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยหยิบยกมานำเสนอทั้งหมด ได้แก่ หนังสือพิมพ์ข่าวสดและ หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

จากการศึกษาแนวทางการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบของสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธีการทำประชาพิจารณ์ พบว่า หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ นำเสนอมากที่สุด รวมทั้งสิ้น 13 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 24.53

รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ นำเสนอ 10 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 18.87 หนังสือพิมพ์มติชนนำเสนอ 9 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 16.98 หนังสือพิมพ์เดลินิวส์และหนังสือพิมพ์ข่าวสดนำเสนอฉบับละ 8 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 15.09 และหนังสือพิมพ์ไทยรัฐนำเสนอในแนวทางของการให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบของสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธีการทำประชาพิจารณ์น้อยที่สุด คือ 5 ครั้ง หรือประมาณ 9.43 (ดังตาราง 3.2)

ตารางที่ 3.2 แสดงความถี่การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางของการให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบของสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธีการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ

ชื่อหนังสือพิมพ์	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ
ไทยรัฐ	5	9.43
เดลินิวส์	8	15.09
ข่าวสด	8	15.09
มติชน	9	16.98
กรุงเทพธุรกิจ	10	18.87
ไทยโพสต์	13	24.53
รวม	53	100.00

ตัวอย่างการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางของการให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบของสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธีการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ

ด้านนายสาวิตรี โพธิวิหค รมต.ประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เปิดเผยในเรื่องเดียวกันว่า การทำประชาพิจารณ์เป็นการเปิดให้ทุกฝ่ายมาร่วมแสดงความคิดเห็นพูดคุยกันด้วยเหตุผลความเป็นจริงให้ประชาชนมีส่วนร่วมทำความเข้าใจ แต่ไม่สำเร็จ เพราะมีกลุ่มคนขัดขวาง อยากจะขอเตือนว่าประเทศไทยมีพลังงานไม่เพียงพอ ต้องนำเข้า ไม่เช่นนั้นจะเกิดผลกระทบอย่างรุนแรง ทั้งเรื่องการลงทุนและภาวะเศรษฐกิจ และขอยืนยันว่าการนำเข้าพลังงานยังต้องทำเป็นขั้นตอน รัฐธรรมนูญได้กำหนดชัดเจนว่า โครงการใหญ่จะต้องทำประชาพิจารณ์ถ้าประชาชนมีความเห็นแตกต่างกัน แต่ครั้งนี้ตนไม่เข้าใจว่าทำไมถึงไม่ให้มีการทำประชาพิจารณ์...

(ไทยรัฐ, 2 ส.ค.43)

คณะกรรมการชุดนี้แต่งตั้งโดยคำสั่งตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธีประชาพิจารณ์ คณะกรรมการจึงไม่สิ้นสภาพไปตามเวลาของรัฐบาล และไม่เป็นเหตุให้การดำเนินการต้องยุติลง และเมื่อได้สรุปผลประชาพิจารณ์เสนอ รมว.กระทรวงอุตสาหกรรมแล้ว...

(เดลินิวส์, 14 ต.ค.43)

การรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธีประชาพิจารณ์ พ.ศ. 2539 ซึ่งออกไว้ตั้งแต่สมัยรัฐบาล นายบรรหาร ศิลปอาชา เป็นนายกรัฐมนตรี และประกาศคณะกรรมการที่ปรึกษาว่าด้วยการประชาพิจารณ์ ซึ่งพูดถึงหลักเกณฑ์และวิธีการในการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ โดยวิธีประชาพิจารณ์ พ.ศ. 2540 ระเบียบและประกาศที่ผมพูดถึงนั้น ได้ลงในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ดังนั้นจึงถือเป็นส่วนหนึ่งของกฎหมาย ต่อมาเมื่อเรามีรัฐธรรมนูญพ.ศ. 2540 มีหลายมาตรการที่เกี่ยวกับสิทธิของประชาชน...

(ข่าวสด, 4 มิ.ย.,43)

ในรัฐธรรมนูญฉบับประชาชนได้เปิดโอกาสให้การตัดสินใจเป็นเรื่องของประชาชนที่จะได้มีส่วนร่วมในการระดมความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจในการดำเนินงานของรัฐ โดยเฉพาะในโครงการใหญ่ๆ ซึ่งอาจมีผลกระทบโดยตรงต่อประชาชนในชุมชน แต่ในแง่ของการปฏิบัติกลับยังคงเดินสวนทางกันอยู่...

(มติชน, 3 พ.ย.43)

ร่าง พ.ร.บ.ป่าชุมชน เป็นกรณีแรกที่ได้ใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย การรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ ซึ่งก็มีอุปสรรคพอสมควร เพราะไม่มีสภาพบังคับให้หน่วยงานรัฐต้องปฏิบัติตาม จนกระทั่งรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน พ.ศ. 2540 มาตรา 59 ได้รับรองกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ในโครงการหรือกิจกรรมที่อาจมีผลกระทบต่อตน แต่จนถึงขณะนี้ การจัดทำพ.ร.บ.เกี่ยวกับประชาพิจารณ์ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญยังไม่แล้วเสร็จ...

(กรุงเทพธุรกิจ, 15 ม.ค.43)

ระเบียบการทำประชาพิจารณ์ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธีประชาพิจารณ์ พ.ศ. 2539 ระบุว่า การทำประชาพิจารณ์คือการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียจากการดำเนินโครงการ อันอาจจะมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม อาชีพ ความปลอดภัยและวิถีชีวิต หรือผลกระทบอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ชุมชนหรือสังคม เพื่อเป็นแนวทางประกอบการตัดสินใจของรัฐ...

(ไทยโพสต์, 28 ก.ค.43)

3.3 การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางของการรายงานให้ทราบ ความเป็นมาของโครงการ

จากการวิเคราะห์แนวทางการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทาง
ของรายงานให้ทราบความเป็นมาของโครงการ หนังสือพิมพ์ทั้ง 6 ฉบับจะนำเสนอเรื่องการทำ
ประชาพิจารณ์ในแต่ละเรื่องเหมือนกัน เพียงแต่นำเสนอข้อมูลในแนวทางของการรายงาน
ให้ทราบความเป็นมาของโครงการมากหรือน้อยแตกต่างกัน และการนำเสนอเนื้อหาการทำ
ประชาพิจารณ์ในแนวทางของรายงานความเป็นมาของโครงการมักแทรกในรูปแบบการนำเสนอ
ข่าวเป็นรายงานพิเศษ บทความ เป็นต้น

จากการศึกษาแนวทางการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางของ
รายงานให้ทราบความเป็นมาของโครงการ พบว่า หนังสือพิมพ์เดลินิวส์นำเสนอมากที่สุด รวม
ทั้งสิ้น 13 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 27.66 รองลงมาคือหนังสือพิมพ์มติชนนำเสนอ 12 ครั้ง หรือ
ประมาณร้อยละ 25.53

หนังสือพิมพ์ข่าวสดและหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ นำเสนอฉบับละ 6 ครั้ง หรือ
ประมาณร้อยละ 12.76 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์นำเสนอแนวทางของการ
รายงานให้ทราบความเป็นมาของโครงการน้อยที่สุด คือ ฉบับละ 5 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ
10.64 (ดังตาราง 3.3)

ตารางที่ 3.3 แสดงความถี่การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางของการ รายงานให้ทราบความเป็นมาของโครงการ ของหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ

ชื่อหนังสือพิมพ์	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ
ไทยรัฐ	5	10.64
เดลินิวส์	13	27.66
ข่าวสด	6	12.76
มติชน	12	25.53
กรุงเทพธุรกิจ	6	12.76
ไทยโพสต์	5	10.64
รวม	47	100.00

ตัวอย่างการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางของการรายงานให้ทราบ ความเป็นมาของโครงการ ของหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ

จากการที่รัฐบาลไทย โดยนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี ได้เซ็นสัญญาในข้อตกลงเบื้องต้นกับ รัฐบาลมาเลเซีย เพื่อซื้อขายก๊าซธรรมชาติในพื้นที่พัฒนาร่วมไทย-มาเลเซีย หรือจีดีเอ เมื่อวันที่ 22 เม.ย. 2541 กำหนดโครงการก่อสร้างโรงแยกก๊าซและท่อส่งก๊าซ โดยเป็นการร่วมทุนระหว่าง การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) กับบริษัทน้ำมันแห่งชาติมาเลเซีย หรือเปโตรนาสวางท่อก๊าซ ในทะเล ระยะทาง 225 ก.ม. จากแห่งจีดีเอมาขึ้นฝั่งและเข้าโรงแยกก๊าซที่ อ.จะนะ จ.สงขลา จากนั้นแนวท่อจะถูกวางไปตามแนวทางหลวงหมายเลข 43 และแนวสายไฟฟ้าแรงสูงไปยัง ชายแดนไทย-มาเลเซีย ที่อ.สะเดา จ.สงขลา เพื่อเชื่อมต่อกับระบบท่อทางเหนือของมาเลเซีย รวม ระยะทางบนบก 85 ก.ม. โดยมีมูลค่าการลงทุนกว่า 40,000 ล้านบาท...

(ไทยรัฐ, 30 ก.ค.43)

สมัยนั้น ปีพ.ศ. 2533 มีพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ได้เจรจา จนสามารถบรรลุข้อตกลงได้ว่าเป็นพื้นที่พัฒนาร่วม (Joint Development Area หรือ JDA) ตั้ง องค์กร่วมเพื่อแสวงประโยชน์จากทรัพยากรในพื้นที่ดิน ซึ่งเป็นแหล่งก๊าซธรรมชาติ ประเมินกัน คร่าวๆ ว่าจะสูงถึง 10 ล้านล้านลูกบาศก์ฟุต ต่อมาในปี พ.ศ. 2540 มีการเจรจาระหว่าง 2 ประเทศ ได้ข้อยุติเรื่องการซื้อขายก๊าซเกิดขึ้น ในลักษณะการร่วมทุนในสัดส่วนการซื้อก๊าซฝ่ายละ 50 : 50 โดยการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย และเปโตรนาส หรือบริษัทน้ำมันแห่งชาติของมาเลเซียจะต้อง ซื้อก๊าซผ่านบริษัททรานส์ไทยมาเลเซีย ซึ่งเป็นบริษัทร่วมทุนระหว่าง 2 ประเทศ

นี่เป็นแค่ส่วนหนึ่งของสัญญาที่มีด้วยกัน 4 ข้อ ในเรื่องการแบ่งปันก๊าซธรรมชาติและ ในสัญญาฉบับนี้นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรีคนปัจจุบันได้ลงนามกับรัฐบาลมาเลเซียไปแล้ว เมื่อเดือนตุลาคม 2542 และสัญญายังมีเนื้อหาเรื่องโครงการศึกษาความเป็นไปได้ของการร่วมทุน โครงการใช้ประโยชน์จากแหล่งเจดีเอในพื้นที่เป้าหมาย ได้แก่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย และรัฐปาลาสและรัฐทางภาคเหนือของมาเลเซีย...

(เดลินิวส์, 31 ก.ค. 43)

โครงการโรงแยกก๊าซและท่อส่งก๊าซไทย-มาเลเซียเป็นความร่วมมือระหว่างการปิโตรเลียมแห่ง ประเทศไทยกับเปโตรนาส หรือบริษัทน้ำมันแห่งชาติมาเลเซีย เพื่อดำเนินการวางท่อก๊าซจากพื้นที่ พัฒนาร่วมของประเทศทั้งสอง เพื่อเชื่อมกับระบบท่อทางภาคเหนือของประเทศมาเลเซีย มูลค่า

การลงทุนกว่า 40,000 ล้านบาท โครงการนี้จะวางท่อก๊าซในทะเลระยะทางประมาณ 225 กิโลเมตร จากแหล่ง JDA มาขึ้นฝั่งและเข้าโรงแยกก๊าซที่ อ.จะนะ จ.สงขลา จากนั้นแนวท่อจะถูกวางไปตามถนนทางหลวงหมายเลข 43 และแนวสายส่งไฟฟ้าแรงสูงไปยังชายแดนไทย-มาเลเซีย ที่อ.สะเดา จ.สงขลา รวมระยะทางบนบก 85 กิโลเมตร เพื่อเชื่อมกับระบบท่อส่งทางตอนเหนือของมาเลเซีย...

(ข่าวสด, 23 ก.ค. 43)

จากการสำรวจพื้นที่พัฒนาร่วมดังกล่าว คาดว่ามีปริมาณก๊าซธรรมชาติจำนวนมากถึง 10 ล้านล้านลูกบาศก์ฟุต ต่อมารัฐไทยและมาเลเซียได้ลงนามและทำสัญญาร่วมกันในการซื้อขายก๊าซธรรมชาติจากพื้นที่เหลี่ยมลุ่มบริเวณไหล่ทวีป ตั้งแต่พ.ศ. 2522-2542 จำนวนหลายฉบับ รวมถึงคณะรัฐมนตรี (ครม.) ของประเทศไทยมีมติให้การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) เป็นผู้ซื้อก๊าซจากแหล่ง JDA ร่วมกับบริษัท PETROLIAM NASIONAL BERHAD หรือ “เปโตรนาส” เพื่อดำเนินโครงการ โดยให้กระทรวงอุตสาหกรรมรับความเห็นสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรีที่ให้จัดทำประชาพิจารณ์โครงการดังกล่าว ภายใต้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธีประชาพิจารณ์ พ.ศ. 2539...

(มติชน, 12 ก.ค.43)

รายงานตอกย้ำสัญญาการร่วมทุนในปี 2541 และยังได้ลงนามในสัญญาเพิ่มอีก 4 ฉบับ กับมาเลเซียเมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2542 โดยเน้นสัญญาซื้อ-ขายก๊าซเป็นหลักทำให้โครงการท่อจากมาเลเซียมีองค์ประกอบหลักของโครงการหลายเรื่อง ประกอบด้วย การสร้างท่อก๊าซจากพื้นที่พัฒนาร่วมในอ่าวไทย, สร้างโรงแยกก๊าซซึ่งตั้งอยู่บริเวณตรงจุดที่ท่อก๊าซทะเลจะขึ้นฝั่ง, กำหนดแนวฝั่งทะเลจากโรงแยกก๊าซผ่านภาคใต้ไปยังภาคเหนือของมาเลเซียซึ่งจะเชื่อมต่อที่จะใช้งานอยู่ในปัจจุบันของมาเลเซีย

ไทยพิจารณาถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากเรื่องดังกล่าวในการเพิ่มการจ้างงาน การสร้างพื้นฐานการเพิ่มการซื้อขายสินค้า ที่ดิน และการเพิ่มฐานภาษี อย่างไรก็ตาม รัฐบาลจำเป็นต้องตระหนักถึงผลกระทบในสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัยอันเนื่องมาจากระบบแยกก๊าซ การพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้ความเข้าใจตระหนักของประชาชนในท้องถิ่น ดังนั้น รัฐบาลจึงให้สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติศึกษาประชาพิจารณ์ดังกล่าว

(กรุงเทพธุรกิจ, 10 ก.ค.43)

ปี 2534 รัฐบาล 2 ประเทศประกาศใช้ พ.ร.บ.องค์การร่วมไทย-มาเลเซีย ซึ่งองค์การร่วมฯได้เริ่มบริหารงาน โดยแบ่งพื้นที่สำรวจออกเป็น 3 แปลง (A-18, B-17, และ C-19) และให้สิทธิสำรวจแก่บริษัทเอกชน ซึ่งมีความชำนาญในเทคโนโลยีการสำรวจและผลิตปิโตรเลียม

การให้สิทธิสำรวจในพื้นที่ทับซ้อน ไทยและมาเลเซียใช้สิทธิคนละครึ่งในทุกแปลง โดยแปลง A-18 พื้นที่ 2,950 ตร.ก.ม. ผู้ได้รับสัมปทานจากมาเลเซีย เปโตรนาส ชาริกาลี 50% B-17 & C-19 พื้นที่ 4,300 ตร.ก.ม. ผู้ได้รับสัมปทานจากมาเลเซีย เปโตรนาส ชาริกาลี (50%)

(ไทยโพสต์, 28 ก.ค. 43)

3.4 การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางของการนำเสนอข้อโต้เถียงของทุกฝ่าย

จากการวิเคราะห์แนวทางการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ที่นำเสนอข้อโต้เถียงของทุกฝ่าย ปรากฏว่าหนังสือพิมพ์ทั้ง 6 ฉบับ เสนอในทิศทางเดียวกัน มากน้อยแตกต่างกันไป โดยเปิดโอกาสในการนำเสนอข้อโต้เถียงของทุกฝ่ายนำเสนอในรูปแบบข่าว มีประเด็นที่เกี่ยวข้องในการโต้เถียงกันในแต่ละเรื่อง

จากการศึกษาแนวทางการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ที่นำเสนอข้อโต้เถียงของทุกฝ่าย พบว่า หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์นำเสนอมากที่สุด รวมทั้งสิ้น 19 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 21.10 รองลงมาคือหนังสือพิมพ์มติชนนำเสนอ 17 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 18.89

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์และหนังสือพิมพ์ข่าวสด นำเสนอฉบับละ 16 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 17.78 หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจนำเสนอ 12 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 13.33 และหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข้อโต้เถียงของทุกฝ่ายน้อยที่สุดคือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐรวมทั้งสิ้น 10 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 11.11 (ดังตาราง 3.4)

ตารางที่ 3.4 แสดงความถี่การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางของการนำเสนอข้อโต้เถียงของทุกฝ่าย ของหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ

ชื่อหนังสือพิมพ์	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ
ไทยรัฐ	10	11.11
เดลินิวส์	16	17.78
ข่าวสด	16	17.78
มติชน	17	18.89
กรุงเทพธุรกิจ	12	13.33
ไทยโพสต์	19	21.10
รวม	90	100.00

ตัวอย่างการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางของการนำเสนอข้อโต้เถียงของทุกฝ่าย ของหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ

พล.อ.จรัล กุลละวณิชย์ ประธานคณะกรรมการประชาพิจารณ์ กล่าวภายหลังร่วมประชุมกับ พ.ต.ท.ธวัชชัย จุลสุคนธ์ ผบช.ภ.9 นายเคร่ง สุวรรณวงศ์ นายกเทศมนตรีเทศบาลนครเชียงใหม่ ตัวแทนจากอุตสาหกรรมจังหวัดสงขลา และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องที่หอประชุมเทศบาลนครหาดใหญ่ ว่า การทำประชาพิจารณ์จะต้องดำเนินการต่อไป เรื่องความปลอดภัยที่กีดขวางปะทะกันระหว่าง กลุ่มคัดค้านกับกลุ่มสนับสนุน ได้รับรายงานว่าเหตุการณ์สงบเรียบร้อย นายนิมิตร ชัยจิระธิกุล ประธานสมาพันธ์ธุรกิจการท่องเที่ยว จ.สงขลา กล่าวว่า การต่อต้านประชาพิจารณ์ครั้งนี้นอกจากเป็นที่สนใจของคนไทยแล้ว ประเทศเพื่อนบ้านก็คอยติดตามข่าวอยู่ตลอด สังเกตได้จากนักท่องเที่ยวหลายกลุ่มยกเลิกทริปทัวร์ที่จะเข้ามาเที่ยวที่หาดใหญ่ในช่วงวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ บางกลุ่มก็ขอเลื่อนการเดินทางเป็นอาทิตย์สุดท้ายของเดือนแทน...

(ไทยรัฐ, 21 ต.ค. 43)

ต่อมา นายบัญญัติ จันทร์เสนะ ผวจ.สงขลา ได้ร่วมประชุมกับ พล.อ.จรัล กุลละวณิชย์ และเห็นพ้องกันว่าคงดำเนินการต่อไปไม่ได้ เพราะอาจจะเกิดความวุ่นวาย ดังนั้น นายบัญญัติจึงแถลงข่าวปิดการทำประชาพิจารณ์โดยไม่มีกำหนด

จากนั้น พล.อ.จรัล กุลละวณิชย์ ประธานคณะกรรมการทำประชาพิจารณ์ นำคณะเปิดแถลงข่าวและตอบข้อซักถามที่โรงแรมเจบี กรณีที่จะมีการทำประชาพิจารณ์ครั้งใหม่ว่า ยังตอบไม่ได้ว่าจะทำเมื่อใด เพราะต้องมีการสรุปเรื่องราวที่เกิดขึ้นเสียก่อน ในขณะที่นายอาซิส พิทักษ์กุ่มพล ประธานกรรมการอิสลาม จ.สงขลา กล่าวว่า ความคิดเห็นที่แตกต่างกันของผู้นำศาสนานั้นไม่ถือว่าเป็นความแตกแยกในกลุ่มผู้นับถือศาสนาอิสลามแต่อย่างใด...

(เดลินิวส์, 30 ก.ค. 43)

น.พ.อนันต์ บุญโสภณ แกนนำเครือข่ายพลเมืองสงขลา กล่าวว่า ขอยืนยันว่าการประชาพิจารณ์ที่ยกเลิกไปไม่ชอบธรรม เป็นเหตุให้ชาวบ้านต้องรวมตัวกันไปชุมนุมเพราะไม่ทำตามกฎหมายอย่างถูกต้องและไม่โปร่งใส สำหรับแนวทางต่อไปกลุ่มของตนเสนอว่า รัฐควรต้องกลับมาเริ่มต้นใหม่ โดยเริ่มจากชี้แจงถึงข้อดีข้อเสียของโครงการ ที่มาที่ไป จะมีผลประโยชน์หรือผลเสียอย่างไร รัฐต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนซักถามข้อดีข้อเสียอย่างโปร่งใส รูปแบบการจัดอาจเป็นการให้ออกทีวี วิจัย โดยเชิญทั้งฝ่ายสนับสนุนและฝ่ายที่คัดค้านไปให้ข้อมูล จากนั้นก็ให้ประชาชนได้ฟังจนเข้าใจว่าเป็นอย่างไร ทำเช่นนี้ซ้ำๆ กันหลายๆ ครั้ง อย่างเช่นต่างประเทศที่เขาจะให้ข้อมูลลักษณะนี้นานเป็นปีๆ...

(ข่าวสด, 31 ก.ค.43)

นายเครือพันธุ์ ไบตระกูล ตัวแทนสำนักงานนโยบายและสิ่งแวดล้อม กล่าวว่า ที่ผ่านมามีการทำประชาพิจารณ์จะมีเรื่องของสิ่งแวดล้อมเข้าไปเกี่ยวข้อง แต่พบว่าบางครั้งกฎหมายหรือระเบียบที่ให้สำนักงานสิ่งแวดล้อมยึดถือปฏิบัติอยู่นั้นยังมีข้อจำกัด...

(มติชน, 11 มิ.ย. 43)

นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมกล่าวว่า ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีได้รับทราบรายงาน ผลการดำเนินการของการประชาพิจารณ์เมื่อวันเสาร์ที่ผ่านมา ของพล.อ.จรัล กุลละวณิชย์ ประธานคณะกรรมการประชาพิจารณ์โครงการท่อส่งและโรงแยกก๊าซไทย-มาเลเซีย...

(กรุงเทพธุรกิจ, 2 ส.ค.43)

ด้านนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี กล่าวว่า โครงการวางท่อก๊าซเป็นโครงการต่อเนื่องมาเกือบ 20 ปี จนได้ข้อยุติไทยกับมาเลเซียจะแบ่งผลประโยชน์กันคนละครึ่ง อันเป็นแนวทางที่ดี ประเทศ

เพื่อนบ้านก็นำไปเป็นแนวทาง ในส่วนของการทำประชาพิจารณ์ที่มีปัญหา ขณะนี้ยังรอรายงาน จากคณะกรรมการประชาพิจารณ์ ซึ่งการนำก๊าซขึ้นฝั่งไทยแทนที่จะเป็นมาเลย์นั้น กระทรวง อุตสาหกรรมและ ปตท.น่าจะเป็นฝ่ายชี้แจงได้ดีกว่า เพราะเท่าที่ทราบ ฝ่ายไทยเป็นผู้ซื้อ

(ไทยโพสต์, 1 ส.ค.43)

3.5 การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางของการเปิดโอกาส ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแสดงความคิดเห็น

จากการวิเคราะห์แนวทางการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแสดงความคิดเห็น หนังสือพิมพ์จะเปิดโอกาสให้คนในพื้นที่เกี่ยวกับโครงการได้ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำประชาพิจารณ์ในโครงการว่า เห็นด้วยหรือไม่ โดยนำเสนอใน รูปแบบของข่าว บทความ บทสัมภาษณ์ สารคดี ฯลฯ

จากการศึกษาแนวทางการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแสดงความคิดเห็น พบว่า หนังสือพิมพ์มติชนนำเสนอมากที่สุด รวมทั้งสิ้น 19 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 31.67 รองลงมาคือหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์นำเสนอ 11 ครั้ง หรือประมาณ ร้อยละ 18.33

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐนำเสนอ 10 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 16.67 หนังสือพิมพ์ เดลินิวส์และหนังสือพิมพ์ข่าวสดนำเสนอฉบับละ 7 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 11.67 และ หนังสือพิมพ์ที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแสดงความคิดเห็นน้อยที่สุดคือหนังสือพิมพ์กรุงเทพ ธุรกิจนำเสนอ 6 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 10 (ดังตาราง 3.5)

ตารางที่ 3.5 แสดงความถี่การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางที่เปิด โอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแสดงความคิดเห็น ของหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ

ชื่อหนังสือพิมพ์	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ
ไทยรัฐ	10	16.67
เดลินิวส์	7	11.67
ข่าวสด	7	11.67
มติชน	19	31.67
กรุงเทพธุรกิจ	6	10
ไทยโพสต์	11	18.33
รวม	60	100.00

ตัวอย่างการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแสดงความคิดเห็น ของหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ

นายวิจิตร ห่อเพชร ผู้ใหญ่บ้านแกนนำประท้วง กล่าวว่า การรวมตัวประท้วงครั้งนี้เพื่อเรียกร้องให้ยกเลิกโครงการท่อส่งก๊าซไทย-มาเลย์ เนื่องจากเกรงว่าจะเกิดปัญหามลพิษขึ้นในพื้นที่ เหมือนกับย่านนิคมอุตสาหกรรมใหญ่ๆ ที่กำลังมีปัญหาอยู่ ก่อนหน้านี้ทาง ปตท. ได้นำตัวแทนชาวบ้านไปดูพื้นที่ โดยพาไปดูแต่ส่วนที่ดี ปัจจุบันชาวบ้านหม่อมก็อยู่กันอย่างมีความสุขดีตามแบบเศรษฐกิจพอเพียง ถ้าไม่มีท่อส่งก๊าซชาวบ้านก็ไม่เดือดร้อนอะไร การเชิญชาวบ้านเข้าร่วมประชาพิจารณ์นั้นชาวบ้านก็ยังไม่ได้รับเอกสารใดๆ เลย

(ไทยรัฐ, 24 พ.ค.43)

นายสุทัศน์ คงทน ชาวประมงพื้นบ้านเปิดเผยว่า ตนจะร่วมคัดค้านอย่างแน่นอน เพราะกระทบต่ออาชีพของพวกตน และตนไม่ได้รับการยุ่งจากใครแต่ทำตามสิทธิที่มี หากมีการเลื่อนการทำประชาพิจารณ์ออกไป โดยรัฐส่งผู้รู้เรื่องของโครงการนี้มาชี้แจงชาวบ้านแบบตรงไปตรงมาจะดีกว่า แล้วค่อยมาทำประชาพิจารณ์ เพราะจากรอบแรกจนถึงรอบสองตนก็ยังไม่เห็นมีใครมาชี้แจงอย่างจริงจัง แม้แต่เปิดเวทีสาธารณะก็ไม่เคยได้ยินข่าว...

(เดลินิวส์, 14 ต.ค.43)

นายหิมา สะอู แกนนำชาวบ้านอีกคน ให้ความเห็นว่า แทนที่รัฐบาลจะนำความล้มเหลวของการทำประชาพิจารณ์ครั้งแรกมาเป็นบทเรียน และทบทวนข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น แต่กลับพยายามหาวิธีผลักดันการทำประชาพิจารณ์ครั้งใหม่ให้สำเร็จ เพื่อจะได้ส่งเรื่องให้กรม.อนุมติ แทนที่จะกลับมามองที่ต้นเหตุปัญหา แก้ให้ถูกจุด นั่นคือทำประชาพิจารณ์ให้ถูกต้องตามขั้นตอน แต่กลับมุ่งไปพยายามหาวิธีป้องกันไม่ให้ชาวบ้านบุกล้ม...

(ข่าวสด, 17 ต.ค.43)

นายมะมุ โต๊ะหุยม กล่าวว่า ชาวบ้านในพื้นที่ที่เคยได้รับการว่าจ้างให้ไปสนับสนุนการทำประชาพิจารณ์ครั้งแรก เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคมที่ผ่านมา ต่อมาได้กลับมาคิดทบทวนและศึกษาข้อมูลพบว่าโครงการจะส่งผลกระทบต่อถิ่นจึงหันกลับมาคัดค้าน การประชาพิจารณ์ครั้งที่ 2 นี้ชาวบ้านกำลังจับตาดูว่าเงินค่าจ้างหัวละ 500-1,000 บาท จะถูกจ่ายผ่านใครในพื้นที่ เพราะมีข่าวว่าฝ่ายสนับสนุนพยายามจ้างคนให้ไปสนับสนุนมากกว่าเดิม...

(มติชน, 16 ต.ค.43)

สมหวัง เสิน ชายหนุ่มคนหนึ่งในหมู่บ้านตลิ่งชัน คือผู้หนึ่งที่ประกาศตัวจะไม่ออกมายุ่งเกี่ยวในเรื่องนี้ เขาให้ความเห็นว่า “ถ้าถามว่าค้ำมัย ก็ค้ำน แต่ไม่ออกมาแล้ว เบื่อ ตั้งแต่ปลากระตัก ไปค้ำนแล้วไม่เห็นได้อะไร ตายก็ตายเปล่า รัฐไม่ได้ช่วยเหลือ ผลัดไปเรื่อยๆ กลับมาในหมู่บ้านก็ทะเลาะกันอีก”...

(กรุงเทพฯธุรกิจ, 25 ก.ค.43)

นายประเสริฐ สาหิม ผู้นำชุมชน ต.สะกอม อ.จะนะ กล่าวว่า ผู้ที่คัดค้านโครงการซึ่งมีส่วนน้อยได้สร้างความสับสนและก่อให้เกิดความแตกแยกในชุมชน จึงขอให้ยุติการกระทำดังกล่าว โดยเปิดให้มีการประชาพิจารณ์ เพื่อให้รัฐบาลตัดสินใจในโครงการดังกล่าวต่อไป...

(ไทยโพสต์, 29 ก.ค.43)

3.6 การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางของการให้ข้อคิดบางประการ

จากการวิเคราะห์แนวทางการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ที่ให้ข้อคิดบางประการ ปรากฏว่า หนังสือพิมพ์ทั้ง 6 ฉบับ ให้ข้อคิดเห็นแตกต่างกันออกไป มีทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับโครงการ ให้ข้อคิดในกระบวนการจัดทำประชาพิจารณ์ที่ผิดกฎหมาย คือ ดำเนินการโครงการก่อนที่จะจัดให้มีการทำประชาพิจารณ์ ซึ่งผิดหลักการทำประชาพิจารณ์ ตลอดจนให้ข้อคิดบางประการเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหา ซึ่งหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยที่จะให้ใช้ความรุนแรงในการตัดสินใจใดๆ โดยเฉพาะการทำลายสาธารณะสมบัติ

จากการศึกษาแนวทางการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ที่ให้ข้อคิดบางประการ พบว่า หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำเสนอมากที่สุด รวมทั้งสิ้น 31 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 20.67 รองลงมาคือหนังสือพิมพ์มติชนและหนังสือพิมพ์กรุงเทพฯ นำเสนอฉบับละ 27 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 18

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์นำเสนอ 26 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 17.33 หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์นำเสนอ 21 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 14 และหนังสือพิมพ์ที่ให้ข้อคิดบางประการน้อยที่สุด คือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐนำเสนอ 18 ครั้งหรือประมาณร้อยละ 12 (ดังตาราง 3.6)

ตารางที่ 3.6 แสดงความถี่การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางของการให้ข้อคิดบางประการ ของหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ

ชื่อหนังสือพิมพ์	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ
ไทยรัฐ	18	12
เดลินิวส์	26	17.33
ข่าวสด	31	20.67
มติชน	27	18
กรุงเทพธุรกิจ	27	18
ไทยโพสต์	21	14
รวม	150	100.00

ตัวอย่างการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางของการให้ข้อคิดบางประการ ของหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ

ล่าสุดที่เพิ่งพิจารณาไปหยกๆ ก็โครงการท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย ทั้งๆ ที่โครงการท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย อาจเป็นประโยชน์ทางเศรษฐกิจแก่ไทยอย่างอเนกอนันต์ เพราะเมืองไทยเราไม่มีแหล่งน้ำมัน เรามีแค่แหล่งก๊าซธรรมชาติใต้ทะเลที่จะดูดีขึ้นมาใช้เป็นพลังงานทดแทน น่าเสียดาย...ที่มีกลุ่มเอ็นจีโอ ร่วมกับคนในท้องถิ่นบางกลุ่มปลุกม็อบต่อต้านจะทำให้โครงการนี้ล้มไป

(ไทยรัฐ, 1 ส.ค.43)

สาเหตุเพราะการที่มีกฎหมายประชาพิจารณ์ก็เพื่อให้คนในพื้นที่ซึ่งได้รับผลกระทบกับโครงการก่อสร้างขนาดใหญ่ และไม่เห็นด้วย สามารถนำข้อมูลมาแสดงให้เห็นว่าโครงการนี้เลว สร้างผลกระทบ หากหลักฐานมีน้ำหนักว่าจะสร้างความเสียหาย ก็ค่อยคว่ำบาตรไม่เอามัน แต่เนี่ยยังไม่ทันพูดจาหาเหตุผลกลับใช้ความรุนแรงเข้ามากดดันมันถูกแล้วหรือ และผลลัพธ์ของการทำประชาพิจารณ์ยังได้สะท้อนภาพบางประการออกมาชัดเจน นั่นคือบ้านเรายังไม่พร้อมอย่างสิ้นเชิงสำหรับสิ่งที่เรียกว่าประชาพิจารณ์...

(เดลินิวส์, 23 ต.ค.43)

เซ็นสัญญาไปแล้ว มีกำหนดเวลาร่วมกันมาเลเซียเรียบร้อยแล้ว จะต้องเอาก๊าซขึ้นฝั่งวันไหน วันไหน แล้วเพิ่งจะมาประชาพิจารณ์ ชาวบ้านก็ถามว่าจะมีประโยชน์อะไร ไปพูดกันเพื่อให้

ชาวบ้านเป็นตรายางประทับรับรองโครงการ ว่าผ่านความเห็นชอบของชาวบ้านแล้ว จะได้เดินทางไป โดยไม่เกรงว่าจะต้องผิดกฎหมายอย่างนั้นหรือ...

(ข่าวสด, 18 ต.ค.43)

แต่ภายใต้เงื่อนไขของสังคมปัจจุบันไม่เอื้อให้รัฐใช้อำนาจของตนได้อย่างเบ็ดเสร็จได้อีกต่อไป ความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับหน่วยงานของรัฐที่เกิดขึ้นอย่างมากมายในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ทำให้จำเป็นต้องมีการแสวงหากระบวนการเพื่อจัดการกับความขัดแย้งที่บังเกิดขึ้น การทำประชาพิจารณ์ก็เป็นหนึ่งในหลายกระบวนการที่ถูกนำเสนอขึ้นมาด้วยหวังว่า การทำประชาพิจารณ์จะเป็นกระบวนการที่ทำให้ความขัดแย้งต่างๆ มีทางออกอย่างสันติ ด้วยเหตุผล...

(มติชน, 10 ม.ค.43)

ข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นทุกครั้ง ที่มีการจัดประชาพิจารณ์จากองค์กรพัฒนาเอกชน ที่มักไม่เข้าร่วมคือ รัฐบาลหรือหน่วยงานรัฐมีคำตอบของตัวเองอยู่แล้วว่าจะดำเนินการอย่างไร การเข้าร่วมประชาพิจารณ์จึงไม่เกิดประโยชน์อันใด แต่กลับจะไปสร้างความชอบธรรม ให้กับเจ้าของโครงการขนาดใหญ่ที่มักเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายจัดทำประชาพิจารณ์ ความขัดแย้งในสังคมที่เกิดขึ้นจากการแย่งชิงทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเป็นสิ่งที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่งที่นับวันจะรุนแรงมากขึ้น หากไม่มีรูปแบบการประชาพิจารณ์หรือเวทีสาธารณะให้เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง...

(กรุงเทพธุรกิจ, 31 ก.ค.43)

กรณีท่อก๊าซไทย-มาเลเซียจะเลื่อนการทำประชาพิจารณ์ หรือไม่เลื่อน นั้นไม่ใช่ประเด็นแก้ความขัดแย้งในเชิงเป็นปฏิปักษ์เต็มรูปแบบ สิ่งที่ต้องแก้คือ ความอดทน ความใจเย็นต่อสิ่งยั่วเย้าจากความเห็นต่าง และความจริงใจ โปร่งใสด้วยเคารพในมติส่วนใหญ่ของชุมชนนั้นๆ ผมสนับสนุนและเห็นด้วยกับรัฐบาลชนที่สานต่อโครงการนี้ มันจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมชาติในด้านพลังงานจริงๆ และผมไม่เถียงว่ามันจะมีโทษปนอยู่ด้วย แต่โทษมันจะน้อยกว่าคุณประโยชน์เหมือนกินข้าวแหวะครับ ช่าวนั้นดี แต่ถ้าตะกะละกินมากๆ มันก็จุกตายได้เหมือนกัน

รัฐบาลมีทัศนคติต่อผลประโยชน์อันเป็นรายได้จากโครงการนี้อย่างไร?

แน่ละ...ก๊าซธรรมชาตินี้คือพลังงานเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมทั้งชาติ บริษัทรับเหมาได้ ปตท.ได้ รัฐบาลได้ ชำราชากรได้ ประชาชนส่วนรวมได้

(ไทยโพสต์, 20 ต.ค.43)

3.7 การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางของการแจ้งให้ทราบถึงผลของการทำประชาพิจารณ์

จากการวิเคราะห์แนวทางการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ที่แจ้งให้ทราบถึงผลของการทำประชาพิจารณ์ หนังสือพิมพ์จะแจ้งให้ทราบผลการประชาพิจารณ์อย่างชัดเจน โดยเฉพาะโครงการที่จัดทำประชาพิจารณ์และเกิดเหตุการณ์รุนแรง บางครั้งโครงการที่ผ่านขั้นตอนการประชาพิจารณ์แต่ไม่มีเหตุการณ์รุนแรงหนังสือพิมพ์ไม่ยอมระบุว่าโครงการนั้นๆ ทำประชาพิจารณ์สำเร็จหรือไม่

จากการศึกษาแนวทางการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ที่แจ้งให้ทราบถึงผลของการทำประชาพิจารณ์ พบว่า หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์มติชน นำเสนอมากที่สุดฉบับละ 16 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 20.51 รองลงมาคือหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ นำเสนอรวมทั้งสิ้น 14 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 17.95

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์นำเสนอ 13 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 16.67 หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำเสนอ 11 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 14.10 และหนังสือพิมพ์ที่แจ้งให้ทราบถึงผลการทำประชาพิจารณ์น้อยที่สุด คือ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจนำเสนอ 8 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 10.25 (ดังตาราง 3.7)

ตารางที่ 3.7 แสดงความถี่การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางของการแจ้งให้ทราบถึงผลของการทำประชาพิจารณ์ ของหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ

ชื่อหนังสือพิมพ์	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ
ไทยรัฐ	16	20.51
เดลินิวส์	13	16.67
ข่าวสด	11	14.10
มติชน	16	20.51
กรุงเทพธุรกิจ	8	10.25
ไทยโพสต์	14	17.95
รวม	78	100.00

ตัวอย่างการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางของการแจ้งให้ทราบถึงผลของการทำประชาพิจารณ์ ของหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ

การประชาพิจารณ์เริ่มขึ้นเวลา 09.30 น. มีผู้เข้าร่วมเต็มห้องประชุมประมาณ 2,000 คน แต่ก็เกิดวุ่นวายขึ้นอีก เมื่อกลุ่มผู้คัดค้านเป็นนักศึกษาชาย-หญิง 12 คน และกลุ่มตัวแทนเอ็นจีโอใช้ความพยายามเบียดแทรกเข้าไปในห้องประชุม พอได้จังหวะก็ขึ้นไปยืนบนเวทียื่นจดหมายเปิดผนึกต่อคณะกรรมการ 3 ฉบับ เพื่อให้ยกเลิกการทำประชาพิจารณ์ ส่วนหนึ่งแยกไปคว้าไมโครโฟนคัดค้านการทำประชาพิจารณ์จนเจ้าหน้าที่ต้องปิดไมโครโฟน ความวุ่นวายขยายวงไปอีก...

(ไทยรัฐ, 31 ก.ค.43)

กลุ่มวัยรุ่นผู้คัดค้าน! ด้านพ่อเมืองสงขลาพูดชัดไม่แน่ใจว่าคุมสถานการณ์ได้ ส่วนนายตำรวจที่เกี่ยวข้องร่วมหารือกับแกนนำเพื่อป้องกันการประจันหน้า พร้อมเตรียมกำลังอารักขาอย่างเข้มงวดด้านบัญญัติ บรรทัดฐาน ระเบียบการทำประชาพิจารณ์ทำตามรัฐธรรมนูญกำหนดอย่างมีเหตุและผล ส่วนนายสะมาแอ เจ๊ะหมัด สมาชิกอบจ.สงขลา กล่าวว่า ในวันทำประชาพิจารณ์จะต้องมีคนออกมาต่อต้านจำนวนหนึ่ง...

(เดลินิวส์, 20 ต.ค.43)

จากกรณีการทำประชาพิจารณ์โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติและส่งท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย เมื่อวันที่ 29 ก.ค.ที่ผ่านมา ได้ยุติไปแบบไม่มีกำหนด เนื่องจากพลังมวลชนออกมาคัดค้านจำนวนมากเกี่ยวกับเรื่องนี้ เมื่อเวลา 16.00 น. วันที่ 30 ก.ค. เครือข่ายพลเมืองสงขลาพร้อมประชุมกันที่สถานที่แห่งหนึ่ง กรณีการทำประชาพิจารณ์ท่อก๊าซ เมื่อวันที่ 29 ก.ค. ซึ่งล้มไป หลังการประชุม น.พ.อนันต์ บุญโสภณ แกนนำเครือข่ายพลเมืองสงขลา กล่าวว่า ขอยืนยันว่าการประชาพิจารณ์ที่ยกเลิกไปไม่ชอบธรรม เป็นเหตุให้ชาวบ้านต้องรวมตัวกันไปชุมนุมเพราะไม่ทำตามกฎหมายอย่างถูกต้องและไม่โปร่งใส...

(ข่าวสด, 31 ก.ค.43)

มีอบต.ด้านท่อก๊าซไทย-มาเลย์ก่อหวอด จลาจลย่อยคัดค้านการจัดทำประชาพิจารณ์ ฮือบุกทูประตุห้องประชุม ผู้ว่าสงขลาหวั่นเหตุขัดแย้งบานปลายต้องสั่งเลิกประชุมกะทันหัน เลื่อนเวลาออกไปอย่างไม่มีกำหนด แกนนำนักศึกษาแฉเบื้องหลังจ่ายค่าหัวจัดทำประชาพิจารณ์หัวละ 200 บาท...

(มติชน, 30 ก.ค.43)

เนื่องจากกลุ่มคัดค้านจำนวนกว่า 300 คน ได้ใช้รถติดเครื่องขยายเสียงโจมตีการทำประชาพิจารณ์ในเวลาเดียวกันกลุ่มตัวแทนสมาพันธ์นักศึกษาทักษิณ และสมาพันธ์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทยได้เดินทางมาจากกรุงเทพฯ เพื่อสมทบกับกลุ่มผู้ชุมนุมคัดค้าน พร้อมทั้งบุกเข้าไปหอประชุมเทศบาลนครหาดใหญ่ ยื่นหนังสือเพื่อยับยั้งการทำประชาพิจารณ์...

(กรุงเทพธุรกิจ, 30 ก.ค.43)

ปชป.เจอดีในถิ่นของตัวเอง ประชาพิจารณ์ท่อก๊าซอภัยศ “ไทย-มาเลย์” ล่มก่อนเริ่ม จลาจลชกต่อยกันหน้าเวที กลุ่มต่อต้านฮือฮืดห้องประชุมประท้วงคณะกรรมการประชาพิจารณ์ทำตัวเป็นนายหน้าปตท. ตร.หาดใหญ่ทำดีแต่ทำลายหลักการ-กฎหมายของนายชวน หลีกภัย...

(ไทยโพสต์, 30 ก.ค.43)

3.8 การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางของการติดตามผล

อย่างต่อเนื่อง

จากการวิเคราะห์การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางของการติดตามผลอย่างต่อเนื่องของหนังสือพิมพ์ 6 ฉบับจะพิจารณาจากนำเสนอเนื้อหาตั้งแต่ก่อนทำประชาพิจารณ์ ระหว่างการทำประชาพิจารณ์ และหลังจากการทำประชาพิจารณ์ ซึ่งหนังสือพิมพ์บางฉบับไม่ได้ติดตามตั้งแต่เริ่มต้น อาจจะติดตามในระหว่างการทำประชาพิจารณ์และหลังจากทำประชาพิจารณ์ไปแล้ว โดยเรื่องการทำประชาพิจารณ์ที่หนังสือพิมพ์ทุกฉบับนำเสนออย่างต่อเนื่องคือ โครงการท่อก๊าซและโรงแยกก๊าซไทย-มาเลย์

จากการศึกษาแนวทางการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ที่ติดตามผลอย่างต่อเนื่อง พบว่า หนังสือพิมพ์ข่าวสดและหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจติดตามผลอย่างต่อเนื่องมากที่สุดฉบับละ 4 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 22.22 รองลงมาคือหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ หนังสือพิมพ์มติชน และหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์นำเสนอฉบับละ 3 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 16.67 หนังสือพิมพ์ที่ติดตามผลน้อยที่สุดคือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ นำเสนอ 1 ครั้งหรือประมาณร้อยละ 5.56 (ดังตาราง 3.8)

ตารางที่ 3.8 แสดงความถี่การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางของการ
ติดตามผลอย่างต่อเนื่อง ของหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ

ชื่อหนังสือพิมพ์	ความถี่ (ครั้ง)	ร้อยละ
ไทยรัฐ	1	5.56
เดลินิวส์	3	16.67
ข่าวสด	4	22.22
มติชน	3	16.67
กรุงเทพธุรกิจ	4	22.22
ไทยโพสต์	3	16.67
รวม	18	100.00

เปรียบเทียบเพื่อวิเคราะห์การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์
รายวันทั้ง 6 ฉบับ ในเรื่องที่เหมือนกัน 3 เรื่อง ได้แก่ โครงการโรงไฟฟ้าถ่านหิน (บ่อนอก)
โครงการโรงไฟฟ้าถ่านหิน (หินกรูด) และโครงการท่อส่งก๊าซและโรงแยกก๊าซไทย-มาเลเซีย

โครงการโรงไฟฟ้าถ่านหิน (บ่อนอก)

ในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์โครงการโรงไฟฟ้าถ่านหิน(บ่อนอก) ในปี
2543 หนังสือพิมพ์ทั้ง 6 ฉบับ เสนอเรื่องนี้หลังจากที่มีการทำประชาพิจารณ์ไปแล้ว วันที่ 10-11
กันยายน 2542

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ นำเสนอในรูปแบบของข่าวทั้งหมด ในแนวทางข่าวสารทั่วไป และ
เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียได้แสดงความคิดเห็น ในประเด็นที่เกี่ยวกับ ผลการพิจารณาของ
คณะกรรมการประชาพิจารณ์ ก่อนเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา 7 ประเด็น อาทิ ก่อนที่รัฐบาล
จะดำเนินการก่อสร้างโครงการ รัฐบาลต้องแก้ไขปัญหาการต่อต้านจากผู้คัดค้านให้ได้ก่อน กรณี
รัฐบาลเลื่อนเวลาการก่อสร้างออกไปควรทำความเข้าใจกับประชาชนภายใต้เงื่อนไขการป้องกัน
สิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ผู้มีส่วนได้เสียได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ว่ารัฐมนตรีจะนำเรื่อง
โครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหิน(บ่อนอก)เสนอที่ประชุมกรม. พร้อมกับโครงการก่อสร้าง
โรงไฟฟ้าถ่านหิน(หินกรูด)ว่าไม่น่าจะต้องรอเสนอพร้อมกันควรเสนอเรื่องโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหิน
(บ่อนอก)ก่อน และหากกรม.อนุมัติโครงการฯ จะประท้วงเนื่องจากห่วงเรื่องสิ่งแวดล้อม

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ นำเสนอในรูปแบบของข่าว แนวทางข่าวสารทั่วไป และเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้แสดงความคิดเห็น ในประเด็นเกี่ยวกับความขัดแย้ง คือ ผู้มีส่วนได้เสียได้ออกมาคัดค้านและแสดงเจตนาarmiโดยขอให้คณะรัฐมนตรียกเลิกโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหิน (บ่อนอก) เนื่องจากเกรงว่าจะเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหาโครงการนี้เกิดขึ้นในพื้นที่ และขอให้นายกรัฐมนตรีตัดสินใจว่าจะเลือกชาวบ้านที่เป็นคนไทยด้วยกันหรือเลือกนายทุนต่างชาติที่จะมากอบโกยผลประโยชน์

หนังสือพิมพ์ข่าวสด นำเสนอในรูปแบบของข่าว และอื่นๆ ในที่นี้คือจดหมายชี้แจงประเด็นโต้แย้งระหว่างชาวบ้านกับบริษัทผู้รับสัมปทานโครงการ แนวทางข่าวสารทั่วไปและเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้แสดงความคิดเห็น ในประเด็นที่เกี่ยวกับ ไม่มีการนำเสนอเรื่องการพิจารณาของคณะกรรมการประชาพิจารณ์เข้าสู่ที่ประชุมคณะรัฐมนตรี ในการประชุมเชิงวิชาการเรื่องแนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีของโรงไฟฟ้าเพื่อลดมลพิษ ได้มีชาวบ้านผู้มีส่วนได้เสียเดินทางเข้าร่วมฟัง และแสดงความคิดเห็นในประเด็นรายงานผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ที่สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมควรถูกสั่งให้ยกเลิกใบอนุญาตบริษัทที่รับทำอีไอเอ

หนังสือพิมพ์มติชน นำเสนอในรูปแบบของข่าว บทสัมภาษณ์ และรายงานพิเศษ แนวทางข่าวสารทั่วไป รายงานให้ทราบถึงความเป็นมาของโครงการ นำเสนอข้อโต้แย้งของทุกฝ่ายและเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้แสดงความคิดเห็น ในประเด็นเกี่ยวกับ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียคัดค้านการก่อสร้างโครงการ ซึ่งรัฐมนตรีจะนำสรุปผลของคณะกรรมการประชาพิจารณ์เข้าสู่ที่ประชุม ชาวบ้านยืนยันหากอนุมัติจะเกิดการต่อต้านอย่างรุนแรง และคัดค้านการนำเสนอผลการประชาพิจารณ์โครงการโรงไฟฟ้าถ่านหิน(บ่อนอก) เข้าสู่คณะรัฐมนตรีพร้อมโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหิน(หินกรูด) จากการทำแบบสำรวจความคิดเห็นในโครงการฯ ของอบต.บ่อนอกในพื้นที่ 13 หมู่บ้าน จำนวน 5,000 ชุด ปรากฏว่า ชาวบ้าน 80 % ไม่ต้องการโรงไฟฟ้า ทางผู้จัดการโครงการจึงออกมาได้ว่าเรื่องนี้เป็นการสร้างความชอบธรรม เพราะรู้ว่าจะได้คำตอบอย่างไร ตั้งแต่แรก คณะรัฐมนตรีมีมติชะลอโครงการ และจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นมาชุดหนึ่งเพื่อสร้างความเข้าใจกับชาวบ้าน

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ นำเสนอในรูปแบบของข่าวและรายงานพิเศษ แนวทางข่าวสารทั่วไป ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบของสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธีการทำประชาพิจารณ์ นำเสนอข้อโต้แย้งของทุกฝ่ายและให้ข้อคิด

บางประการ ในประเด็นเกี่ยวกับ ผู้จัดการสำนักงานโครงการโรงไฟฟ้าบ่อนอก ไม่เห็นด้วยที่จะนำโครงการโรงไฟฟ้า(บ่อนอก)และโครงการโรงไฟฟ้าหินกรูดเข้าสู่ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีพร้อมกัน โครงการผ่านกระบวนการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม และการทำประชาพิจารณ์แล้วรอเพียงการอนุมัติก่อสร้าง แต่ประชาชนในพื้นที่ไม่ยินยอมต่างออกมากระทำการรุนแรงมากกว่าการใช้ข้อมูลตัดสินใจ จึงต้องเลื่อนโครงการออกไป

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ นำเสนอในรูปแบบของข่าว และคอลัมน์ แนวทางข่าวสารทั่วไป เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้แสดงความคิดเห็น และให้ข้อคิดบางประการ ในประเด็นเกี่ยวกับ รัฐมนตรีได้รับรายงานผลการทำประชาพิจารณ์โครงการโรงไฟฟ้าถ่านหิน(บ่อนอก) 7 ประเด็น โดยสรุปให้ชะลอโครงการออกไปก่อน มีการชี้แจงเรื่องรายละเอียดโครงการของบริษัทผู้ดำเนินโครงการฯ กับคอลัมนิสต์ ประเด็นโต้แย้ง เรื่องการจัดหาพลังงาน เปรียบเทียบความเหมาะสมหรือไม่กับสิ่งที่จะกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในอนาคต ซึ่งคอลัมนิสต์ไม่เห็นด้วยที่จะใช้เชื้อเพลิงที่เป็น ถ่านหิน นอกจากนี้ยังมีประเด็นเรื่องที่ว่าชาวบ้านชุมชนประท้วง ชู หากอนุมัติโครงการ จะเกิดความรุนแรง

โครงการโรงไฟฟ้าถ่านหิน (หินกรูด)

ในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์โครงการโรงไฟฟ้าถ่านหิน(หินกรูด) ในปี 2543 หนังสือพิมพ์ทั้ง 6 ฉบับ เสนอเรื่องนี้ในอย่างต่อเนื่องเพราะอยู่ในช่วงที่มีการทำประชาพิจารณ์ วันที่ 24-25 กุมภาพันธ์ 2543

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ นำเสนอในรูปแบบของข่าว แนวทางข่าวสารทั่วไป นำเสนอข้อโต้แย้งของทุกฝ่าย เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้แสดงความคิดเห็น และแจ้งให้ทราบถึงผลของการทำประชาพิจารณ์ ในประเด็นเกี่ยวกับ ช่วงก่อนการทำประชาพิจารณ์ ชาวบ้านรวมตัวกันแถลงข่าวเพื่อต่อต้านโครงการ นอกจากนี้ยังมีความเข้มงวดในการรักษาความปลอดภัยเตรียมการที่จะทำประชาพิจารณ์ หลังการทำประชาพิจารณ์รัฐมนตรีได้ส่งผลการทำประชาพิจารณ์รอบบรรจุวาระการประชุมคณะรัฐมนตรี ขณะที่สมาชิกวุฒิสภาลำรายชื่อถึงนายกรัฐมนตรีร่วมคัดค้านโครงการจากนั้น ครม.มีมติชะลอโครงการเพราะเป็นห่วงสถานการณ์อาจเกิดเหตุรุนแรง จะต้องศึกษารายละเอียดให้รอบคอบ จึงต้องจัดตั้งกรรมการกลาง โดยมีตัวแทนทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเข้าร่วม

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ นำเสนอในรูปแบบของข่าว และรายงานพิเศษ แนวทางข่าวสารทั่วไป รายงานให้ทราบความเป็นมาของโครงการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้แสดงความคิดเห็น นำเสนอข้อโต้เถียงของทุกฝ่าย และให้ข้อคิดบางประการ ในประเด็นเกี่ยวกับช่วงก่อนการทำประชาพิจารณ์มีแนวโน้มว่าอาจก่อให้เกิดความรุนแรง ระหว่างการทำประชาพิจารณ์มีกลุ่มชาวประมงมาเรียกร้องแสดงเจนารมย์คัดค้านโครงการ ฯ กล่าวโจมตีผู้สนับสนุนโครงการ โดยกลุ่มอนุรักษ์ต่างๆ ได้ยื่นหนังสือคัดค้านโครงการฯ เนื่องจากเห็นว่าเป็นการทำผิดขั้นตอน เช่น มีการเซ็นสัญญาซื้อขายไฟ จากรายงานพิเศษเห็นว่ารัฐบาลซื้อเวลาในการดำเนินโครงการ เพื่อหลีกเลี่ยงเหตุรุนแรงในเบื้องต้น

หนังสือพิมพ์ข่าวสด นำเสนอในรูปแบบของข่าว และรายงานพิเศษ แนวทางข่าวสารทั่วไป รายงานให้ทราบถึงความเป็นมาของโครงการ นำเสนอข้อโต้เถียงของทุกฝ่าย เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้แสดงความคิดเห็น และให้ข้อคิดบางประการ แจ้งให้ทราบถึงผลของการทำประชาพิจารณ์ ในประเด็นเกี่ยวกับ การต่อต้านคัดค้านจากชาวบ้านในพื้นที่ ในช่วงก่อนการทำประชาพิจารณ์ ซึ่งชาวบ้านต้องการให้มีการดำเนินการอย่างถูกต้องตามขั้นตอนโดยยกเลิบบอนุญาตต่าง ๆ และยกเลิกสัญญาซื้อขายไฟระหว่างเอกชนกับ กฟผ. พร้อมทั้งให้เปลี่ยนตัวประธานคณะกรรมการประชาพิจารณ์ กล่าวถึงประเด็นที่เกี่ยวกับผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยแหล่งข่าวเน้นที่กลุ่มเอ็นจีโอและชาวบ้านในพื้นที่

นอกจากนี้ช่วงก่อนการทำประชาพิจารณ์ ทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้เตรียมความพร้อมในเรื่องความปลอดภัย ทั้งนี้ในการทำประชาพิจารณ์ได้กำหนดประเด็น คือ ในวันแรก ประเด็นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ในวันที่สอง ประเด็นเกี่ยวกับสังคม การเมือง และความมั่นคง

ในวันที่มีการทำประชาพิจารณ์การรายงานข่าวจะรายงานความเคลื่อนไหวของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและประชาชนตลอดจนลำดับขั้นตอนในการทำประชาพิจารณ์ และชี้ให้เห็นความมีเงื่อนไขในการทำประชาพิจารณ์ว่ามีคนนอกเข้ามาร่วมประชาพิจารณ์ และแสดงความคิดเห็นด้วยหลังประชาพิจารณ์ หากมีการอนุมัติโครงการฯ ชาวบ้านจะก่อเหตุรุนแรง ในที่สุดรัฐบาลไม่สามารถตัดสินใจใดๆ

หนังสือพิมพ์มติชน นำเสนอในรูปแบบของข่าว บทความรวมถึงบทวิจารณ์และสารคดี และรายงานพิเศษ แนวทางข่าวสารทั่วไป ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย รายงานให้ทราบถึงความเป็นมาของโครงการ นำเสนอข้อโต้เถียงของทุกฝ่าย เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้แสดงความคิดเห็น

คิดเห็น และให้ข้อคิดบางประการ ในประเด็นเกี่ยวกับ การคัดค้านการก่อสร้างโครงการ ขณะเดียวกันทางคณะกรรมการประชาพิจารณ์โรงไฟฟ้าเอกชนได้ส่งเอกสารให้ผู้มีส่วนได้เสียได้ ร่วมลงทะเบียน เสนอในเรื่องผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ไม่ชัดเจน โดยผู้เขียนจากข้างนอก มีแนวร่วม ในการต่อต้านโครงการหลายกลุ่ม อาทิ กรีนพีซ สมาชิกวุฒิสภาบางส่วน นักชีววิทยา นอกจากนี้ มีการตรวจสอบรายชื่อผู้เข้าร่วมประชาพิจารณ์ ปรากฏว่ามีรายชื่อแปลกปลอม

ในช่วงที่มีการทำประชาพิจารณ์ มี 8 ประเด็นที่บริษัทผู้ดำเนินโครงการ ชี้แจงไม่ชัดเจน อาทิ การสร้างกำแพงกันลม การขนถ่ายขี้เถ้า โดยการประชุมสามารถจบลงได้แต่มีผู้ที่มีส่วนได้ ส่วนเสียจำนวนมากไม่เข้าร่วมแสดงความคิดเห็น หลังประชาพิจารณ์มีการสรุป 12 ประเด็น อาทิ การป้องกันดูแลแนวปะการัง แนวป้องกันลม ในการสัมมนาเรื่องการเตรียมความพร้อมเพื่อ ประชาพิจารณ์ในภาคประชาชนประสบความสำเร็จ เนื่องจากรัฐทำประชาพิจารณ์หลังดำเนิน โครงการ อีกทั้งข้อมูลที่มีไม่มากพอสำหรับศึกษา คณะกรรมการไม่มีความเป็นกลาง

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ นำเสนอในรูปแบบของข่าว บทบรรณาธิการ และรายงาน พิเศษ แนวทางข่าวสารทั่วไป ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย นำเสนอข้อโต้เถียงของทุกฝ่าย เปิด โอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้แสดงความคิดเห็น และให้ข้อคิดบางประการ ในประเด็นเกี่ยวกับ ความไม่ชัดเจนเรื่องผลกระทบสิ่งแวดล้อม แนวโน้มเลื่อนการสร้างโครงการ ช่วงก่อนการทำ ประชาพิจารณ์ ชาวบ้านยืนยันไม่เข้าร่วม บรรยากาศไม่คึกคักเท่าที่ควร จากการตรวจสอบมีชื่อ ผู้เสียชีวิตอยู่ในบัญชี มีการเตรียมพร้อมความปลอดภัย ในช่วงที่มีการทำประชาพิจารณ์มีผู้ คัดค้านจำนวนมาก โดยจุดยืนของหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจจากบทบรรณาธิการแสดงให้เห็นว่า การทำประชาพิจารณ์ดังกล่าวผิดขั้นตอน ถือเป็นบทเรียนที่บริษัทใดๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับ ทรัพยากรส่วนรวมควรคำนึงถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมด้วย นอกจากประเด็นในการทำประชา พิจารณ์แล้ว รายงานข่าวมีบรรยากาศการโจมตีการทำประชาพิจารณ์ รัฐบาลไม่ตัดสินใจว่าจะ อนุมัติ โครงการก่อสร้างหรือไม่ ขอรอรัฐบาลใหม่มาชี้ขาด

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ นำเสนอในรูปแบบของข่าว บทบรรณาธิการและคอลัมน์ แนวทางข่าวสารทั่วไป ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย รายงานให้ทราบความเป็นมาของโครงการ นำเสนอข้อโต้เถียงของทุกฝ่าย เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้แสดงความคิดเห็น และให้ข้อคิด บางประการ ในประเด็นเกี่ยวกับ เตรียมจัดทำประชาพิจารณ์ ประเด็นความปลอดภัยในการใช้ถ่าน หินเป็นเชื้อเพลิง เตรียมรักษาความปลอดภัย ทิศทางของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์จากบทบรรณ ธิการต้องการให้ประชาชนไปใช้สิทธิแสดงความคิดเห็นตามกฎหมายเพื่อตระหนักในคุณค่าของ

สิทธิขั้นพื้นฐาน ด้วยการใช้เหตุผลเป็นเครื่องวัด ในวันที่มีประชาพิจารณ์ รายงานบรรยายภาคไป พร้อมกับนำเสนอประเด็นที่มีการถกเถียงในการประชาพิจารณ์ อาทิ สุขภาพของประชาชน แนวปะการังซึ่งบรรยายภาคไม่คึกคัก คนไม่ค่อยเข้าร่วม หลังประชาพิจารณ์สมาชิกวุฒิสภา และประชาชนร่วมค้ำจุน รัฐเกรงเหตุรุนแรงตั้งกรรมการประสานทำความเข้าใจกับประชาชน

โครงการทอส่งก๊าซและโรงแยกก๊าซไทย-มาเลเซีย

ในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์โครงการ ทอส่งก๊าซและโรงแยกก๊าซไทย-มาเลเซียในปี 2543 หนังสือพิมพ์ทั้ง 6 ฉบับ เสนอเรื่องนี้ในอย่างต่อเนื่องเพราะอยู่ในช่วงที่มีการทำประชาพิจารณ์ ถึง 2 ครั้งคือ วันที่ 29 กรกฎาคม 2543 และวันที่ 21 ตุลาคม 2543

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ นำเสนอในรูปแบบของข่าว บทบรรณาธิการและคอลัมน์ แนวทางข่าวสารทั่วไป ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย รายงานให้ทราบความเป็นมาของโครงการ นำเสนอข้อโต้แย้งของทุกฝ่าย เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้แสดงความคิดเห็น ให้ข้อคิดบางประการ และแจ้งให้ทราบถึงผลการทำประชาพิจารณ์ ในประเด็นเกี่ยวกับการตั้งคณะกรรมการประชาพิจารณ์ ชาวบ้านคัดค้านโครงการ จัดให้ทหารช่วยสร้างความเข้าใจกับประชาชนในการดำเนินโครงการฯ ในช่วงที่มีการทำประชาพิจารณ์ หนังสือพิมพ์รายงานสถานการณ์ความวุ่นวายภายนอกและในสถานที่ทำการประชาพิจารณ์ มีชาวบ้านมาร้องคัดค้าน ขณะเดียวกันภายในที่ทำการประชาพิจารณ์มีการประท้วง ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างสะดวก เกิดการจลาจลสร้างความเสียหาย เป็นเรื่องใหญ่จนกระทั่งต้องจัดให้มีการทำประชาพิจารณ์ครั้งที่สอง ประเด็นการทำประชาพิจารณ์เหมือนครั้งแรก และมีเหตุการณ์รุนแรงกว่า ซึ่งหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเห็นการกระทำรุนแรงไม่ใช่วิถีประชาธิปไตย

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ นำเสนอในรูปแบบของข่าว บทบรรณาธิการ คอลัมน์ บทความ รายงานพิเศษ แนวทางข่าวสารทั่วไป ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย รายงานให้ทราบความเป็นมาของโครงการ นำเสนอข้อโต้แย้งของทุกฝ่าย เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้แสดงความคิดเห็น ให้ข้อคิดบางประการ และแจ้งให้ทราบผลการทำประชาพิจารณ์ ในประเด็นเกี่ยวกับแนวโน้มการดำเนินการประชาพิจารณ์อาจรุนแรงเหมือนกับโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าบ่อนอกและหินกรูด รัฐไม่สามารถความเข้าใจกับประชาชนได้ นอกจากนี้ยังสร้างความแตกแยกระหว่างคนไทยด้วยกัน ทั้งประชาชน นักวิชาการ เพราะต่างฝ่ายก็เห็นดีไปคนละทาง ในช่วงที่มีการทำประชา

พิจารณา มี การรายงานข่าว ให้เห็นถึงความรุนแรงที่เกิดขึ้น อีกทั้งไม่สามารถสรุปประเด็นที่มีการทำประชาพิจารณ์ได้สำเร็จ จึงต้องเลื่อนการทำประชาพิจารณ์ออกไป เกิดความเห็นแตกต่างในกลุ่มผู้นำ อิสลามที่สนับสนุนและคัดค้านโครงการ มีการทำลายทรัพย์สินของรัฐ โดยการทำประชาพิจารณ์ครั้งแรกและครั้งที่สองมีความรุนแรงเช่นเดียวกัน โดยหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ได้แสดงทิศทางของหนังสือพิมพ์ผ่านบทบรรณาธิการ ว่า รัฐควรทำความเข้าใจกับประชาชนให้มากกว่านี้

หนังสือพิมพ์ข่าวสด นำเสนอในรูปแบบของข่าว บทบรรณาธิการ คอลัมน์ บทความ บทสัมภาษณ์ รายงานพิเศษ แนวทางข่าวสารทั่วไป ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย รายงานให้ทราบความเป็นมาของโครงการ นำเสนอข้อโต้แย้งของทุกฝ่าย เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้แสดงความคิดเห็น ให้ข้อคิดบางประการ แจ้งให้ทราบผลการทำประชาพิจารณ์ และติดตามอย่างต่อเนื่อง ในประเด็นเกี่ยวกับการตั้งคณะกรรมการประชาพิจารณ์ แผนงานของคณะกรรมการฯ นัดทำประชาพิจารณ์ครั้งแรก ให้ทหารทำความเข้าใจกับประชาชน จัดตั้งเวทีถกนอกรอบว่าประชาพิจารณ์ไม่ถูกหลัก เตรียมรับมือโดยวางกำลังตำรวจรักษาความปลอดภัยก่อนทำประชาพิจารณ์ครั้งแรก ประเด็นเกี่ยวกับการจ้างให้ค่าหัวๆ ละ 200 บาท มาเข้าร่วมประชาพิจารณ์ ในช่วงที่มีการทำประชาพิจารณ์ครั้งแรกมีมือบสร่างความเสียหาย ไม่สามารถทำประชาพิจารณ์ต่อไปได้ มีการรายงานถึงนักศึกษาที่คัดค้านว่าไม่ควรมีพฤติกรรมหรือแสดงความรุนแรง สร้างความเดือดร้อนและความเสียหาย เป็นการรายงานข่าวในช่วงที่มีการทำประชาพิจารณ์ชาวบ้านเห็นว่าการทำประชาพิจารณ์ครั้งนี้ไม่ชอบธรรม ทำให้คณะกรรมการประชาพิจารณ์ต้องยกเลิกและจัดอีกครั้ง แต่ก็ล้มเหลวเหมือนเดิม โดยครั้งที่สอง มีแนวทางคือ เสนอจัดเวทีสาธารณะเพื่อถกประเด็นต่างๆ ให้ได้ข้อยุติ หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีทิศทางผ่านบทบรรณาธิการว่า หากรัฐบาลทำอะไรโดยไม่ปรึกษาประชาชนก็จะทำให้การดำเนินงานล้มเหลว

หนังสือพิมพ์มติชน นำเสนอในรูปแบบของข่าว บทบรรณาธิการ คอลัมน์ บทความ บทสัมภาษณ์ และรายงานพิเศษ แนวทางข่าวสารทั่วไป ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย รายงานให้ทราบความเป็นมาของโครงการ นำเสนอข้อโต้แย้งของทุกฝ่าย เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้แสดงความคิดเห็น และให้ข้อคิดบางประการ แจ้งให้ทราบถึงผลการทำประชาพิจารณ์ ในประเด็นเกี่ยวกับแนวโน้มความรุนแรงที่อาจจะเกิดขึ้น กลุ่มคัดค้านไม่เข้าร่วม เสนอตั้งองค์กรอิสระคุมประชาพิจารณ์ จัดเวทีนอกรอบก่อนประชาพิจารณ์ ในช่วงที่ทำประชาพิจารณ์ มีการรายงานสถานการณ์ จัดลำดับเวลา เกิดความรุนแรงต้องเลื่อนออกไปก่อน ประเด็นที่เกี่ยวกับนักศึกษาเข้ามาก่อความวุ่นวาย ครั้งที่สองก่อนจะประชาพิจารณ์มีแนวโน้มเหตุการณ์รุนแรงแน่ ต้องระดม

ตำรวจเข้าสกัดพื้นที่ ทิศทางของหนังสือพิมพ์มติชนเสนอให้มีการระงับการทำประชาพิจารณ์ ออกไปก่อนที่จะมีอะไรรุนแรงมากขึ้น หลังจากประชาพิจารณ์ไม่สำเร็จ เปิดเวทีรับฟังความคิดเห็น 15 วัน ก่อนสรุปเสนอคณะรัฐมนตรี

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ นำเสนอในรูปแบบของข่าว บทบรรณาธิการ คอลัมน์ บทความ และรายงานพิเศษ แนวทางข่าวสารทั่วไป ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย รายงานให้ทราบความเป็นมาของโครงการ นำเสนอข้อโต้เถียงของทุกฝ่าย เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้แสดงความคิดเห็น ให้ข้อคิดบางประการและแจ้งให้ทราบผลการทำประชาพิจารณ์ ในประเด็นเกี่ยวกับ 7 กรณีที่มีการทำประชาพิจารณ์ในประเทศไทยและยังไม่ประสบผลสำเร็จ แต่งตั้งประธานคณะกรรมการประชาพิจารณ์ กำหนดประเด็นประชาพิจารณ์ อาทิ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม อาชีพ ความปลอดภัย การออกมาคัดค้านของกลุ่มเครือข่ายพลเมืองสงขลา 24 องค์กร เสนอเนื้อหาโดยสัมภาษณ์ประชาชนในพื้นที่ รายงานผลการทำประชาพิจารณ์ครั้งแรกล้ม ไม่สามารถทำประชาพิจารณ์ต่อได้เนื่องจากการก่อเหตุจู่โจม สร้างความเสียหาย ทั้งครั้งแรกและครั้งที่สอง โดยแนวทางออกเสนอให้จัดเวทีสาธารณะ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจมีทิศทางในแนวคิดที่ต้องการให้ภาครัฐสร้างความเข้าใจ เพื่อให้ประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมให้มากกว่าที่เป็นอยู่

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ นำเสนอในรูปแบบของข่าว บทบรรณาธิการ คอลัมน์ บทความ บทสัมภาษณ์ และรายงานพิเศษ แนวทางข่าวสารทั่วไป ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย รายงานให้ทราบความเป็นมาของโครงการ นำเสนอข้อโต้เถียงของทุกฝ่าย เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้แสดงความคิดเห็น ให้ข้อคิดบางประการ และแจ้งให้ทราบผลการทำประชาพิจารณ์ ในประเด็นเกี่ยวกับ ใช้กำลังตำรวจรักษาความปลอดภัยก่อนที่จะทำประชาพิจารณ์ มีกลุ่มต่อต้านและคัดค้านโครงการต่างเห็นว่าพวกที่มีความเห็นตรงข้ามนั้นเป็นคนนอกพื้นที่ ในวันที่มีการประชาพิจารณ์เกิดจลาจลไม่สามารถทำการประชาพิจารณ์ จนต้องเลื่อนออกไป ในครั้งที่สองก็ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเรียบร้อย ยังมีการทำลายข้าวของ เกิดการจลาจลอีกครั้ง หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์มีทิศทางในเรื่องนี้ โดยเห็นว่าการกระทำและเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นรัฐบาลควรรับผิดชอบ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์วัตถุประสงค์และมุมมองในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน

ผู้วิจัยสัมภาษณ์เชิงลึก บรรณาธิการ หัวหน้าข่าว และผู้สื่อข่าวของหนังสือพิมพ์ทั้ง 6 ฉบับ คือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ หนังสือพิมพ์ข่าวสด หนังสือพิมพ์มติชน หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ และหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ จำนวน 18 คน ได้แก่

1. ทีมงานของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

- ได้แก่ 1.1 นายธงชัย ณ นคร บรรณาธิการข่าวหน้า 1 สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 26 ก.ค.44
 1.2 นายนพดล พูนเสริม หัวหน้าข่าวส่วนกลาง สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 23 มี.ค. 44
 1.3 นายเกรียงไกร พันธุ์เพชร ผู้สื่อข่าว สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 20 มี.ค. 44

2. ทีมงานของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์

- ได้แก่ 2.1 นายกำแหง ภริตานนท์ รองบรรณาธิการบริหาร สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 25 ก.ค.44
 2.2 นายพรชัย ปุณณวัฒน์พร บรรณาธิการข่าวหน้า 1 สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 7 มี.ค.44
 2.3 นางสาวสุกัญญา สังฆธรรม ผู้สื่อข่าว สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 18 มี.ค.44

3. ทีมงานของหนังสือพิมพ์ข่าวสด

- ได้แก่ 3.1 นายปรีทัศน์ กองเพียร บรรณาธิการข่าวหน้า 1 และหัวหน้าโต๊ะข่าวบันเทิง สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 7 ต.ค.44
 3.2 นายสุรพงษ์ สุวรรณรินทร์ บรรณาธิการข่าวหน้า 1 และหัวหน้าข่าวโต๊ะสื่ूप สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 มี.ค.44
 3.3 นายเอมพงศ์ บุญญาณูพงศ์ ผู้สื่อข่าว สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 11 ก.ค. 44

4. ทีมงานหนังสือพิมพ์มติชน

- ได้แก่ 4.1 นายสมหมาย ปาริจัตต์ บรรณาธิการบริหาร สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 5 มี.ค.44
 4.2 นายภัทระ คำพิทักษ์ หัวหน้าข่าวโต๊ะสาธารณสุข-สิ่งแวดล้อม สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 มี.ค. 44
 4.3 นางสาวเพ็ญทิพย์ อักษรเนียม ผู้สื่อข่าว สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 มี.ค.44

5. ทีมงานหนังสือพิมพ์กรุงเทพมหานคร

- ได้แก่ 5.1 นายจักร์กฤษ เพิ่มพูล บรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณา
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 8 ส.ค.44
- 5.2 นางอังคณา วิเชียรรัตน์ หัวหน้าข่าวเศรษฐกิจ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 1 ส.ค.44
- 5.3 นางสาวสุกัญญา ศุภกิจอำนวย ผู้สื่อข่าว สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 1 ส.ค.44

6. ทีมงานหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

- ได้แก่ 6.1 นายเสรี โฉมดี บรรณาธิการบริหาร สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 15 มี.ค. 44
- 6.2 นายอายุษ ประทีป ณ ถลาง หัวหน้าข่าวโต๊ะการเมือง
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 15 มี.ค.44
- 6.3 นางสาวบุญช่วย วิไลโสภากุล ผู้สื่อข่าว สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 25 มี.ค.44

1. วัตถุประสงค์การตีพิมพ์เนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ต้องการ นำเสนออะไรให้แก่ผู้อ่าน

ทีมงานของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

นายธงชัย ณ นคร บรรณาธิการข่าวหน้า 1 แสดงความเห็นว่ วัตถุประสงค์การตีพิมพ์เนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ ต้องการนำเสนอเนื้อหาเพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ เพราะประชาพิจารณ์เป็นเรื่องใหม่ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม จึงต้องมีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อให้ประชาชนรับรู้ รายงานข้อเท็จจริงให้ประชาชนได้รับทราบในเรื่องที่มีการทำประชาพิจารณ์ เสนอให้ประชาชนเข้าใจว่ามีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้น ณ ขณะนั้น

นายพดล พูนเสริม หัวหน้าข่าวส่วนกลาง แสดงความเห็นว่ วัตถุประสงค์การตีพิมพ์เนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ เพื่อต้องการเสนอข่าวอย่างเป็นกลางไม่บิดเบือน เพื่อให้ผู้อ่านได้รับรู้ข้อเท็จจริงและเกิดการตัดสินใจในเหตุการณ์นั้นๆ หนังสือพิมพ์จะนำเสนอข่าวเด่นๆ ที่มีความสำคัญในช่วงเวลาหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

นายเกรียงไกร พันธุ์เพชร ผู้สื่อข่าว แสดงความเห็นว่ วัตถุประสงค์การตีพิมพ์เนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ เพื่อต้องการเสนอข่าวสำคัญๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วง โดยให้ความสำคัญกับประเด็นที่มีคุณค่าของข่าว

ทิมงานของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์

นายกำแหง ภริตานนท์ รองบรรณาธิการบริหาร แสดงความเห็นว่ วัตถุประสงค์ของการตีพิมพ์เนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์เพราะต้องการให้ความสำคัญกับข่าวที่ส่งผลกระทบต่อคนหมู่มาก และเป็นเรื่องทีคนทั่วไปให้ความสนใจ เป็นเรื่องใหญ่ๆ อาทิ โครงการก่อสร้างท่าอากาศยานไทย-มาเลย์

นายพรชัย ปุณณวัฒนาพร บรรณาธิการข่าวหน้า 1 แสดงความเห็นว่ วัตถุประสงค์ของการตีพิมพ์เนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ ให้ประชาชนได้ทราบว่เกิดอะไรขึ้นนอกจากนี้หนังสือพิมพ์ยังได้นำเสนอภาพข่าว ภาพเหตุการณ์ที่น่าสนใจไปพร้อมกันด้วย

นางสาวสุกัญญา สังฆธรรม ผู้สื่อข่าว แสดงความเห็นว่ วัตถุประสงค์ของการตีพิมพ์เนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ ให้ผู้อ่านได้ทราบข้อเท็จจริงของการจัดทำประชาพิจารณ์ในการก่อสร้างโครงการต่างๆ ของรัฐ ว่ มีผลดี-ผลเสียอย่างไร เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติมาก-น้อยแค่ไหน

ทิมงานของหนังสือพิมพ์ข่าวสด

นายปรีทัศน์ กองเพียร บรรณาธิการข่าวหน้า 1 และหัวหน้าโต๊ะข่าวบันเทิง แสดงความเห็นว่ วัตถุประสงค์ของการตีพิมพ์เนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์เพื่อให้ความรู้ เพราะประชาพิจารณ์เป็นเรื่องใหม่มากสำหรับประเทศไทย ประชาชนแทบจะไม่ว่ประชาพิจารณ์คืออะไร เขาได้ประโยชน์อะไร และภาครัฐจะต้องฟังประชาชนหรือเปล่ว หนังสือพิมพ์พยายามบอกคนอ่านและประชาชนว่ ทุกอย่างที่เป็นโครงการอะไรก็ตามจะต้องฟังเสียงจากประชาชนด้วย ไม่ใช่คิดทีจะทำโครงการอะไรขึ้นมาก็สามารถดำเนินการได้เลยเหมือนเมื่อก่อน

นายสุรพงษ์ สุวรรณรินทร์ บรรณาธิการข่าวหน้า 1 และหัวหน้าข่าวโต๊ะสฎีป แสดงความเห็นว่ วัตถุประสงค์ของการตีพิมพ์เนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ เพื่อให้ประชาชนได้ทราบ เกิดความรู้ ความเข้าใจ เนื่องจากเป็นเรื่องใหม่ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหนังสือพิมพ์จึงต้องการเสนอเรื่องการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบต่างๆ

นายเอมพงศ์ บุญญาณพงศ์ ผู้สื่อข่าว แสดงความเห็นว่ วัตถุประสงค์ของการตีพิมพ์เนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ ไม่ได้เป็นรูปแบบของโครงสร้างหรือนโยบาย แต่จาก

การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของกระบวนการทำงานแล้ว เราจะต้องตอบชาวบ้านให้ได้ว่าชาวบ้านจะได้อะไร สังคมชนชั้นกลางจะได้อะไรเพื่อให้สามารถรับรู้ปัญหาอย่างแท้จริงร่วมกับคนในพื้นที่ เราต้องนำเสนอตรงนี้เพื่อทำความเข้าใจและตีแผ่ความจริงให้ทุกคนทราบ

ทีมงานหนังสือพิมพ์มติชน

นายสมหมาย ปาริจฉัตต์ บรรณาธิการบริหาร แสดงความคิดเห็นว่า วัตถุประสงค์ของการตีพิมพ์เนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ เป็นเพียงรายงานวิธีการประชาพิจารณ์ ในประเด็นปัญหาใดประเด็นปัญหาหนึ่งเท่านั้นเองไม่ใช่สายข่าวขึ้นมาโดยเฉพาะ แต่การออกกฎหมายที่มารองรับวิธีการทำประชาพิจารณ์ว่าควรทำอย่างไร ก็ทำให้ความสนใจของสื่อมวลชนในเรื่องนี้เริ่มเป็นรูปเป็นร่างมากขึ้น อีกทั้งตัวเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ก็มีคุณค่าข่าวในตัวมันเองอยู่แล้ว เป็นปัญหาที่มีความสำคัญในชีวิตของผู้คนในสังคมและได้รับความสนใจจากประชาชน และเป็นปัญหาที่มีความขัดแย้ง

นายภัทร คำพิทักษ์ หัวหน้าข่าวโต๊ะสารานุกรม-สิ่งแวดล้อม แสดงความคิดเห็นว่า วัตถุประสงค์การตีพิมพ์เนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ ก็มันเป็นข่าวที่ประชาชนต้องมีส่วนร่วมมีส่วนในการตัดสินใจ มีผลกระทบต่อสังคม ต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม เหมือนข่าวอย่างอื่นแต่มันเป็นข่าวที่มีผลกระทบสูง กระทบชาวบ้าน กระทบต่อความเป็นอยู่

นางสาวเพ็ญทิพย์ อักษรเนียม ผู้สื่อข่าว แสดงความคิดเห็นว่า วัตถุประสงค์ของการตีพิมพ์เนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ต้องการเสนอข้อเท็จจริงของทั้งสองฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโครงการทำประชาพิจารณ์ให้ประชาชนได้รับรู้ เคลียร์ข้อข้องใจในประเด็นต่างๆ

ทีมงานหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

นายจักร์กฤษ เพิ่มพูล บรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณา แสดงความคิดเห็นว่า วัตถุประสงค์ของการตีพิมพ์เนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ เรื่องประชาพิจารณ์เป็นเรื่องใหม่ในสังคมไทย และเราคิดว่าสังคมไทยยังไม่เข้าใจว่าคำว่าประชาพิจารณ์มีความสำคัญอย่างไร ฉะนั้นการทำความเข้าใจหรือการให้ความรู้การทำประชาพิจารณ์อย่างถูกต้องกับคนอ่าน หรือผู้บริโภคข่าวสารในเบื้องต้นถือเป็นวัตถุประสงค์

นางอังคณา วิเชียรรัตน์ หัวหน้าข่าวเศรษฐกิจ กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการตีพิมพ์เนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ต้องการให้มุมมองอีกด้านหนึ่งของประชาชนในพื้นที่และเอ็นจีโอ และภาครัฐมีความเห็นต่อเรื่องนี้อย่างไรบ้าง เพราะหนังสือพิมพ์เราต้องเสนอข่าวสองทาง ที่ผ่านมา ในฝ่ายของโครงการจะเสนอเนื้อหาผ่านสื่อมวลชนให้ประชาชนรับทราบค่อนข้างมาก ตั้งแต่เริ่มทำโครงการ ในส่วนของประชาชนจะมาเคลื่อนไหวตอนที่มีการทำประชาพิจารณ์เป็นหลัก ฉะนั้นเนื้อหาตรงนี้เราพยายามให้ครอบคลุมทั้งสองด้านเพราะเราต้องการความเป็นกลางในเรื่องนี้ ให้ข้อเท็จจริงให้ผู้อ่านได้ทราบ เหมือนเราเป็นสื่อกลาง เสริมให้เขาคิดให้รอบคอบมากขึ้น พอออกมาจะได้ประโยชน์ร่วมกันทั้งสองฝ่าย

นางสาวสุกัญญา ศุภกิจอำนวย ผู้สื่อข่าว วัตถุประสงค์ของการตีพิมพ์เนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ต้องการเสนอข้อเท็จจริงให้ประชาชนทราบว่า ในการประท้วงเกิดจากผู้ที่มีปัญหาจากโครงการทำประชาพิจารณ์จริงหรือไม่ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน นอกจากนี้ยังให้ความรู้เพื่อให้ประชาชนเข้าใจว่าเกิดอะไรขึ้น

ทีมงานหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

นายเสรี โลहितคุปต์ บรรณาธิการบริหาร แสดงความเห็นว่ วัตถุประสงค์ของการตีพิมพ์เนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ ตระหนักว่ามันมีความสำคัญ เป็นเรื่องใหม่ และเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน ต้องการให้ประชาชนรับรู้ ว่า ประชาชนมีสิทธิที่จะแสดงความเห็นมีสิทธิที่จะเลือกว่าต้องการหรือไม่ต้องการโครงการ นอกจากการนำเสนอข้อเท็จจริงดังกล่าว เราก็ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ประชาชนของประเทศชาติจะได้รับจากการเสนอข่าวด้วย

นายอายุข ประทีป ณ ถลาง หัวหน้าข่าวใต้การเมือง แสดงความเห็นว่ วัตถุประสงค์ของการตีพิมพ์เนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องสถานการณ์ข่าวมากกว่า จุดหลักต้องการนำเสนอเนื้อหาทั่วไปให้สาธารณะความรู้ ข้อเท็จจริง ประเด็นอะไรสำคัญก็จะนำขึ้นหน้า 1 หากเป็นเพียงเรื่องต่อเนื่องก็ใส่ไว้หน้าใน ในส่วนการนำเสนอเป็นคอลัมน์ บทความ ฯลฯ เป็นการสรุป เนื้อหา ข้อมูล ซึ่งถ้าลงรายละเอียดในข้อเท็จจริงต่างๆ เราจะเน้นนำหนักการนำเสนอข้อมูลของคนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากโครงการที่ทำประชาพิจารณ์มากกว่าฝ่ายรัฐ เพราะฝ่ายรัฐสามารถใช้สื่อของรัฐได้ ฉะนั้นเราจึงเห็นว่าการนำเสนอข้อมูลของชาวบ้านเป็นการถ่วงน้ำหนักให้กับประชาชนด้วย

นางสาวบุญช่วย วิไลโสภาคกุล ผู้สื่อข่าว แสดงความเห็น ว่า วัตถุประสงค์ของการตีพิมพ์เนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ต้องการเสนอให้ประชาชนทราบข้อเท็จจริงในประเด็นต่างๆ ที่มีการทำประชาพิจารณ์ ว่าทำแล้วเกิดประโยชน์หรือผลกระทบกับใคร อย่างไรบ้าง

2. ขอบข่าย วิธีการดำเนินงานและความรับผิดชอบของผู้สื่อข่าว ทีมงานการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์เป็นอย่างไร แตกต่างจากการเสนอเนื้อหาอื่น ๆ หรือไม่

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

นายธงชัย ญ นคร บรรณาธิการข่าวหน้า 1 แสดงความเห็น ว่า ขอบข่าย วิธีการดำเนินงานและความรับผิดชอบของผู้สื่อข่าว ทีมงานการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ เราไม่มีทีมข่าวทำงานประชาพิจารณ์โดยตรง แต่ถ้าทราบว่ามีการทำประชาพิจารณ์ที่ไหนก็จะส่งคนไปทำข่าว ซึ่งคนนั้นอาจไม่ชำนาญ ประชาพิจารณ์เรื่องการศึกษาฝ่ายข่าวการศึกษาไปทำ ถ้าประชาพิจารณ์เรื่องสิ่งแวดล้อม ฝ่ายข่าวสิ่งแวดล้อมไปทำ เรายังไม่ให้ความสำคัญถึงขนาดที่จะต้องมีการทำข่าวประชาพิจารณ์

แต่เอานักข่าวธรรมดาไปทำ ทั้งนี้จะมีหน้าที่ 1 ให้ประเด็นและนำข่าวที่ได้มาพิจารณาว่าจะทำอย่างไร หากข่าวมีประเด็นสำคัญส่งผลกระทบต่อคนส่วนใหญ่เราก็จะลงในหน้าที่ 1 หากประเด็นไม่มีน้ำหนักพอก็จะลงเป็นข่าวในหน้าต่างๆ ของหนังสือพิมพ์

นายนพดล พูนเสริม หัวหน้าข่าวส่วนกลางแสดงความเห็น ว่า ขอบข่าย วิธีการดำเนินงานและความรับผิดชอบของผู้สื่อข่าว ทีมงานการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ จะแบ่งออกเป็นส่วนๆ คือ ทีมงานส่วนกลาง ทีมงานส่วนภูมิภาค และทีมงานที่รับผิดชอบหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยแต่ละทีมจะมีผู้สื่อข่าวในส่วนของทีมดำเนินงาน หากเหตุการณ์เกิดขึ้นในต่างจังหวัด ทีมงานส่วนภูมิภาคจะดูแลกรณีเหตุการณ์นั้นไม่รุนแรง แต่ถ้าเหตุการณ์เกิดขัดแย้งกันรุนแรง ทีมงานส่วนกลางจะส่งผู้สื่อข่าวเข้าไปเป็นหลักในท้องถิ่นๆ และประสานงานไปยังทีมอื่นๆ เพื่อรวบรวมกระแสข่าวส่งเข้ามายังกองบรรณาธิการให้รีไรท์เตอร์ประมวลเหตุการณ์ทั้งหมดนำเสนอในหน้า 1 ครอบคลุมทั่วประเทศ ซึ่งการดำเนินงานการนำเสนอข่าวประชาพิจารณ์จะเหมือนกับการนำเสนอเนื้อหาเรื่องอื่นๆ

นายเกรียงไกร พันธุ์เพชร ผู้สื่อข่าวแสดงความเห็นว่า ขอบข่าย วิธีการดำเนินงานและความรับผิดชอบของผู้สื่อข่าว ที่มิงงานการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณา เป็นที่มิงงานปกติทั่วไปที่ทำข่าวในหน้าต่างๆหากเกี่ยวข้องกับในพื้นที่หรือมีประชาพิจารณาในต่างจังหวัดก็มีนักข่าวส่วนภูมิภาค บางครั้งหากเป็นเรื่องใหญ่ทางส่วนกลางจะส่งนักข่าวเข้าไปช่วยนักข่าวในพื้นที่ด้วย

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

นายกำแหง ภริตานนท์ รองบรรณาธิการบริหาร แสดงความเห็นว่าย ขอบข่าย วิธีการดำเนินงานและความรับผิดชอบของผู้สื่อข่าว ที่มิงงานการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณาของหนังสือพิมพ์ การทำงานยังเหมือนกับการนำเสนอเนื้อหาเรื่องอื่นๆ ทั่วไป มีโต๊ะข่าวรับผิดชอบงานแต่ละส่วน เรื่องใดเกี่ยวข้องกับโต๊ะใดโต๊ะนั้นก็ดูแล หากมีประเด็นสำคัญๆ ก็จะเป็นหน้าที่ของโต๊ะหน้า 1 พิจารณานำข่าวนั้นเสนอขึ้นหน้า 1 หรือไม่

นายพรชัย ปุณณวัฒนาพร บรรณาธิการข่าวหน้า 1 แสดงความเห็นว่าย ขอบข่าย วิธีการดำเนินงานและความรับผิดชอบของผู้สื่อข่าว ที่มิงงานการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณาของหนังสือพิมพ์ขอบข่าย วิธีการดำเนินงานและความรับผิดชอบของผู้สื่อข่าว ที่มิงงานการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณาของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ไม่ได้เป็นโต๊ะพิเศษ แต่เป็นการระดมข่าวจากหลายๆ ด้าน หากมีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผู้สื่อข่าวส่วนใด ผู้สื่อข่าวส่วนนั้นจะรับผิดชอบยกตัวอย่าง หากเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมผู้สื่อข่าวด้านสิ่งแวดล้อมก็จะดำเนินงาน เกี่ยวข้องกับนโยบายผู้สื่อข่าวการเมืองจะดำเนินงาน เป็นต้น จากนั้นก็จะส่งข่าวมายังรีโตร์เตอร์เพื่อประมวลข่าว และนำเสนอในหน้าต่างๆ ของหนังสือพิมพ์ หากเป็นข่าวใหญ่จะประมวลนำเสนอในหน้าที่ 1 ทั้งนี้หนังสือพิมพ์เดลินิวส์จะประชุมเพื่อรวบรวมประเด็นข่าวที่จะนำเสนอในหน้าหนังสือพิมพ์วันละ 2 ครั้ง เช้า-เย็น ลักษณะการนำเสนอเรื่องประชาพิจารณาดำเนินงานเช่นเดียวกับการเสนอข่าวในเรื่องต่างๆ ของหนังสือพิมพ์

นางสาวสุกัญญา สังฆธรรม ผู้สื่อข่าว แสดงความเห็นว่าย ขอบข่าย วิธีการดำเนินงานและความรับผิดชอบของผู้สื่อข่าว ที่มิงงานการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณาของหนังสือพิมพ์ ในส่วนของนักข่าวแต่ละโต๊ะก็รับผิดชอบในหน้าที่ของตัวเอง หากมีการทำประชาพิจารณาเรื่องใดเกี่ยวข้องกับหน่วยงานที่ใครรับผิดชอบ นักข่าวในส่วนนั้นก็จะดูแลและส่งข่าวให้หัวหน้าพิจารณาเพื่อเข้าสู่การนำเสนอในหน้า 1 หากเป็นเรื่องสำคัญ

หนังสือพิมพ์ข่าวสด

นายปรีทัศน์ กองเพียร บรรณาธิการข่าวหน้า 1 และหัวหน้าโต๊ะข่าวบันเทิง แสดงความคิดเห็นว่าชอบข่าย วิธีการดำเนินงานและความรับผิดชอบของผู้สื่อข่าว ทีมงานการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ ไม่แตกต่างจากเนื้อหาอื่น นักข่าวของเราทำทุกอย่างเหมือนกัน การทำประชาพิจารณ์ที่ต่างจังหวัดเราจะมีนักข่าวต่างจังหวัดรับผิดชอบ ซึ่งเขาต้องทำทุกข่าว ทุกคนจะมีความรู้เรื่องการทำประชาพิจารณ์เพราะโดยอาชีพทุกคนต้องทำเข้าใจได้เร็ว ถึงแม้ว่าเขาอาจไม่รู้หลักการที่ละเอียดดียบ แต่เขาจะรู้ว่าการทำประชาพิจารณ์คืออะไร ควรยื่นข้อใคร ควรนำเสนออะไร นี่เป็นหลักเกณฑ์หลักของหนังสือพิมพ์ข่าวสด

นายสุรพงษ์ สุวรรณรินทร์ บรรณาธิการข่าวหน้า 1 และหัวหน้าข่าวโต๊ะสกี๊ป แสดงความคิดเห็นว่า ชอบข่าย วิธีการดำเนินงานและความรับผิดชอบของผู้สื่อข่าว ทีมงานการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์จะเกี่ยวข้องกับโต๊ะข่าวส่วนกลาง โต๊ะข่าวจรและสิ่งแวดล้อม และโต๊ะข่าวภูมิภาค ซึ่งหากเกิดเหตุการณ์ข่าวที่เกี่ยวข้องกับโต๊ะข่าวใดโต๊ะข่าวนั้นก็จะรับผิดชอบ และประสานงานกับส่วนอื่นๆ เพื่อให้ข่าวมีความรอบด้าน ทั้งในส่วนของภาครัฐและประชาชน การดำเนินงานจะมีการประชุมเพื่อเลือกประเด็นสำคัญๆ นำเสนอในหน้าต่างๆ หนังสือพิมพ์ข่าวสดจะให้ความสำคัญกับการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์มากกว่ากรณีมีความเคลื่อนไหวบางส่วน หนังสือพิมพ์จะนำเสนอในรูปแบบข่าว หรือรูปแบบอื่นๆ เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ เช่นเดียวกันกับการนำเสนอข่าวอื่นๆ

นายเอมพงศ์ บุญญาณพงศ์ ผู้สื่อข่าว แสดงความคิดเห็นว่า ชอบข่าย วิธีการดำเนินงานและความรับผิดชอบของผู้สื่อข่าว ทีมงานการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ เป็นนักข่าวกลุ่มเดียวกับการนำเสนอเรื่องอื่นๆ โดยจะมีคนเป็นเซ็นเตอร์ให้กลุ่มนักข่าวซึ่งกระแข่าวทั้งหมดทุกคนจะทราบเท่าเทียมกัน แลกเปลี่ยนข้อมูลกัน และนักข่าวทุกคนก็จะเวียนกันลงในสนาม และประสานงานเข้ามายังข้างใน โดยผู้ที่ลงในสนามก็จะรายงานข่าวตรงนั้นมา ขณะที่คนทำงานข้างในก็จะเช็คข่าวที่ในสนามกลางเพื่อประสานให้องค์ประกอบข่าวสมบูรณ์ขึ้นด้วย เราจะต้องทำให้ครอบคลุม

การใช้นักข่าวส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคเราจะพิจารณาในลักษณะของพื้นที่ เดิมเราใช้นักข่าวส่วนกลางทำข่าวตลอด ขณะเดียวกันได้เรียกให้นักข่าวในพื้นที่มาทำงานร่วมกับเราจนนักข่าวพื้นที่เข้าใจแล้วว่าเจตนาเราคืออะไร เราต้องการอะไร ต้องการข่าว ภาพข่าวแบบใด เราต้องการสื่ออย่างนี้นะ ยกตัวอย่างข่าว โรงไฟฟ้าประจวบฯ หรือท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย นักข่าวต่างจังหวัดทำได้แล้วหมดเลย

หนังสือพิมพ์มติชน

นายสมหมาย ปาริจฉัตต์ บรรณาธิการบริหาร แสดงความคิดเห็นว่าชอบข่าย วิธีการดำเนินงานและความรับผิดชอบของผู้สื่อข่าว ที่ทีมงานนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ เกี่ยวข้องกันหลายสายงาน โดยลักษณะงานที่เกิดขึ้น ขึ้นกับประเด็นปัญหาว่าอยู่ในส่วนงานใด ของกองบรรณาธิการ โต๊ะใด การเมือง เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ภูมิภาค เฉพาะกิจ ฯลฯ ขึ้นอยู่กับ ประเด็นปัญหา หากประเด็นปัญหาขึ้นอยู่กับด้านใดเป็นหลักโต๊ะที่เกี่ยวข้องก็จะเป็นแกนหลัก และอาจเกี่ยวข้องกับโต๊ะอื่นๆ เช่น โรงไฟฟ้า เกี่ยวกับเศรษฐกิจ ภูมิภาค และสาธารณสุข- สิ่งแวดล้อม เราไม่โต๊ะประชาพิจารณ์โดยเฉพาะ ขณะเดียวกันเรามีโต๊ะที่สามารถวิ่งไปเสริมได้ ตลอด คือโต๊ะเฉพาะกิจ อุดช่องว่างระหว่างโต๊ะต่างๆ ได้มากยิ่งขึ้น วิธีการดำเนินงานจะ ประสานงานกันเป็นหลัก อาจจะมีเจ้าภาพคือเจ้าของที่เกี่ยวข้องโดยตรง ไม่ได้แตกต่างจากการ รายงานข่าวอื่นๆ

นายภัทร คำพิทักษ์ หัวหน้าข่าวโต๊ะสาธารณสุข-สิ่งแวดล้อมแสดงความคิดเห็น ว่าชอบข่าย วิธีการดำเนินงานและความรับผิดชอบของผู้สื่อข่าว ที่ทีมงานนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์การแบ่งงานของหนังสือพิมพ์จะแบ่งงานตามหน่วยงาน ตามโครงสร้าง หน่วยงานใดที่เกี่ยวข้องกับโต๊ะใด และมีการทำประชาพิจารณ์เราก็จะเข้าไปดูด้วย เช่น ตำรวจจัด ประชาพิจารณ์ โต๊ะตำรวจก็ต้องรับผิดชอบในส่วนที่ดูแลอยู่จะเกี่ยวกับสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์ วิทยาการ เทคโนโลยี ซึ่งในส่วนภูมิภาคหรือในพื้นที่ที่จะต้องนำเสนอเนื้อหาว่าร่วมกัน หากมีสถานการณ์รุนแรงหรือเหตุการณ์สำคัญ ก็จะช่วยกันทำทั้งหมด ข้อเท็จจริงเราต้องให้ ความสำคัญกับข่าวทุกๆ ข่าว แต่ที่ผิดปกติก็คือเราให้ความสำคัญกับข่าวไม่ทุกข่าวในบางครั้ง

นางสาวเพ็ญทิพย์ อักษรเนียม ผู้สื่อข่าวแสดงความคิดเห็นว่า ชอบข่าย วิธีการดำเนินงานและความรับผิดชอบของผู้สื่อข่าว ที่ทีมงานนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ ขึ้นอยู่กับประเด็นปัญหาหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ณ ขณะนั้นว่าเกี่ยวข้องกับโต๊ะข่าวใด โต๊ะข่าวนั้น จะเป็นแกนหลักในการรายงานเรื่องการทำประชาพิจารณ์ หากเกี่ยวข้องกับนโยบายโต๊ะการเมือง จะรับผิดชอบ ถ้าเหตุการณ์เกิดขึ้นในต่างจังหวัดโต๊ะภูมิภาคจะรับผิดชอบโดยการนำเสนอเนื้อหา จะรอบด้านได้เมื่อมีผู้สื่อข่าวอื่นๆ มีการประสานงานกันอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะเรื่องสำคัญที่จะ นำเสนอในหน้าที่ 1 ลักษณะการทำงานไม่แตกต่างจากการทำข่าวอื่นๆ

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

นายจักร์กฤษ เพิ่มพูล บรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณา แสดงความเห็น ว่า ขอบข่าย วิธีการดำเนินงานและความรับผิดชอบของผู้สื่อข่าว ทีมงานการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ส่วนใหญ่จะคาบเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม การประชาพิจารณ์เพื่อที่จะตรวจสอบความเห็นของคนในพื้นที่ คนที่ได้รับผลกระทบจากโครงการของรัฐ เพราะฉะนั้นจะมีโต๊ะข่าวสิ่งแวดล้อม คุณภาพชีวิตดูแลโดยตรง และประสานกับบรรณาธิการข่าว

ถ้ามีการทำประชาพิจารณ์และเป็นเรื่องใหญ่เช่น เรื่องท่อก๊าซไทย-มาเลย์ เราจะส่งนักข่าว ส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเข้าไป เราอาจจะวางง่าย ๆ ว่านักข่าวที่ศูนย์ข่าวประจำภาคได้จะดูประเด็นข่าวในแง่ของเหตุการณ์ ความเคลื่อนไหว ส่วนในแง่ของเนื้อหาข่าวว่าใครเป็นอะไรอย่างไร ใครเป็นพวกใครก็อาจจะเป็นเรื่องของโต๊ะข่าวส่วนกลางที่วิเคราะห์ เพราะเราไม่ได้เสนอว่าเหตุการณ์เป็นอย่างไร เฉยๆ แต่เราต้องวิเคราะห์ ต้องอธิบายความว่าคนที่เข้าร่วมประชาพิจารณ์ ว่า ทุกครั้งมักจะมีคนที่ไม่เห็นด้วยแต่ก็ไม่เข้าร่วม ก็จะเป็นคนที่ก่อวุ่นและสร้างปัญหาให้เกิดขึ้นทุกครั้ง

นางอังคณา วิเชียรรัตน์ หัวหน้าข่าวเศรษฐกิจแสดงความเห็น ว่า ขอบข่าย วิธีการดำเนินงานและความรับผิดชอบของผู้สื่อข่าว ทีมงานการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ที่นี่ไม่แบ่งแยกชัดเจน ยกตัวอย่างอย่างการทำประชาพิจารณ์ที่ขนาดใหญ่โครงการท่อก๊าซไทย-มาเลย์เราจะมีศูนย์ข่าวที่นั่น มีทีมข่าวส่วนกลาง มีจุดประกาย ในหน้าอุตสาหกรรม เราจะดูในฝ่ายปตท. ฝ่ายรัฐ ฝ่ายที่เกี่ยวข้องอื่น อาทิ สปช. ทางฝ่ายการเมืองก็จะดูนายกรัฐมนตรี กระทรวงมหาดไทย ทำงานร่วมกัน ถ้าเหตุการณ์เกิดขึ้นที่ไต้หวันนักข่าวภูมิภาคในพื้นที่จะเป็นตัวหลัก โดยทางบรรณาธิการจะเป็นคนวางแผนงานในการประสานงานเพื่อดำเนินการในส่วนของแต่ละโต๊ะที่รับผิดชอบ และในส่วนกลางก็จะแบ่งกันดู ฝ่ายการเมืองมีความเห็นอย่างไร ทางสปช.มีความเห็นอย่างไร มารวมกัน ที่นี่มี 3 เซ็คชั่น หน้าที่ 1 เศรษฐกิจการเงิน และจุดประกาย ซึ่งจะไปสัมภาษณ์ประชาชนในพื้นที่ สะท้อนให้เห็นภาพในมุมมองที่กว้างขึ้น ทั้งทางตรงและทางอ้อม

นางสาวสุกัญญา ศุภกิจอำนวย ผู้สื่อข่าวแสดงความเห็น ว่า ขอบข่าย วิธีการดำเนินงานและความรับผิดชอบของผู้สื่อข่าว ทีมงานการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ กระบวนการทำงานเหมือนกันกับการนำเสนอข่าวอื่นๆ แตกต่างกันเพียงประเด็นการติดตามรายงานข่าวตามโครงการที่ทำประชาพิจารณ์ในแต่ละโครงการ หากเกี่ยวข้องกับส่วนงานของโต๊ะใดก็จะรับผิดชอบ ซึ่งการรายงานเรื่องการทำประชาพิจารณ์ในหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ จะรายงานในหน้าต่างๆ

ได้แก่ หน้าจุดประกาย จะมีทีมงานจุดประกายนำเสนอความคิดของประชาชนในพื้นที่ที่มีการทำประชาพิจารณ์ หน้าอุตสาหกรรม จะนำเสนอประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนการดำเนินงานของโครงการที่ทำประชาพิจารณ์ ทั้งนี้บรรณธิการข่าวจะเป็นผู้ประสานว่าต้องทำประเด็นอะไรเป็นพิเศษในช่วงที่มีการทำประชาพิจารณ์

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

นายเสรี โหลิตคุปต์ บรรณธิการบริหาร แสดงความเห็น ว่า ขอบข่าย วิธีการดำเนินงานและความรับผิดชอบของผู้สื่อข่าว ทีมงานการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ ในการทำงานมีหลายส่วนคือ หากเสนอข้อเท็จจริงในพื้นที่ใช้นักข่าวในพื้นที่นั้น ในส่วนกลางดูฝ่ายรัฐบาลและหน่วยงานที่รับผิดชอบว่ามีเหตุผลหักล้างกันได้หรือไม่ ในกรณีที่มีความขัดแย้ง มีอะไรที่ซ่อนเร้นอยู่ เราจะใช้นักข่าวทุกส่วน โต๊ะข่าวจะประสานงานกันในระดับโต๊ะหน้า 1 มีนักข่าวสิ่งแวดล้อม ภูมิภาค การเมืองและโต๊ะเศรษฐกิจ ประเด็นใดที่เกี่ยวข้องโต๊ะใดก็รับผิดชอบไป เราจะประชุมกันทุกวัน โครงการหนึ่งจะมีผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เราก็จะให้นักข่าวที่มีความถนัดแต่ละด้านเข้าไปจับ แต่เราก็ต้องมาดูทิศทางกรนำเสนอเนื้อหาด้วยว่าทิศทางของเราจะเสนอไปทางใด เพราะนักข่าวภูมิภาคให้ไปตามเรื่องเศรษฐกิจก็คงไม่ครอบคลุมประเด็นเท่ากับนักข่าวเศรษฐกิจ

ระบบการทำงานไม่แตกต่าง แต่เราจะกำหนดเป้าหมายของหนังสือ กำหนดตัวโครงสร้าง กำหนดตัวบุคคลที่จะมารองรับเป้าหมายนั้น ฉะนั้นกระบวนการนำเสนอเนื้อหาโดยเฉพาะข่าวจะเป็นไปในแนวทางเดียวกันหมด หนังสือเราจะเน้นการเมือง-เศรษฐกิจ ปัจจุบันอาจจะยอมรับว่าเรามีบทบาททางด้านการเมืองมากกว่า แต่เป้าหมายของเราก็คือ สถานการณ์ในแต่ละช่วง ที่กระทบต่อสาธารณชน

นายอายุษ ประทีป ณ ถลาง หัวหน้าข่าวโต๊ะการเมือง แสดงความเห็น ว่า ขอบข่าย วิธีการดำเนินงานและความรับผิดชอบของผู้สื่อข่าว ทีมงานการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ไม่แตกต่างจากการนำเสนอเรื่องอื่นๆ ทัวไป ยกเว้นหากมีเหตุการณ์ในพื้นที่เราก็จะให้ความสำคัญเป็นพิเศษ เช่นวันใดที่มีการทำประชาพิจารณ์ในพื้นที่แทนที่จะใช้นักข่าวในพื้นที่อย่างเดียว เราก็จะส่งนักข่าวส่วนกลางลงไปช่วยอีกส่วนหนึ่ง โต๊ะที่เกี่ยวข้องจะรับผิดชอบเป็นส่วนๆ ในเรื่องย่อยๆ แต่ถ้าเป็นการทำประชาพิจารณ์เราจะใช้ทีมเฉพาะกิจลงไปดำเนินงาน หรือไม่ก็เป็นนักข่าวสายการเมือง ซึ่งเราให้ความสำคัญในสายนี้มากกว่าปกติ เพราะการทำประชาพิจารณ์ที่

ผ่านมาจะต้องเกิดความรุนแรงแทบทุกครั้ง จึงเป็นเรื่องปกติที่กองบรรณาธิการจะให้ความสำคัญเป็นพิเศษ นอกจากนั้นภาครัฐก็จะจัดให้นักข่าวกระทรวงไปดูพื้นที่ ซึ่งนักข่าวที่ไปกับส่วนงานราชการก็กลายเป็นเห็นอกเห็นใจชาวบ้านมากกว่า จะเห็นว่าฝ่ายรัฐหาความชอบธรรมยาก การดำเนินการในรูปแบบนั้นจึงทำให้รัฐไม่ค่อยประสบความสำเร็จในการแนะนำโครงการ ฉะนั้นทางที่ดีภาครัฐควรดำเนินการจัดทำประชาพิจารณ์ให้ถูกต้องมากกว่าที่เป็นอยู่ และนักข่าวก็ต้องมีความรู้

นางสาวบุญช่วย วิไลโสภากุล ผู้สื่อข่าวแสดงความเห็นว่าขอขยาย วิธีการดำเนินงาน และความรับผิดชอบของผู้สื่อข่าว ที่มงานการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์หากเกิดเหตุการณ์หรือมีการทำประชาพิจารณ์ที่ใด หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์จะส่งผู้สื่อข่าวเข้าไปในพื้นที่ เพื่อให้หน้าเสนอข่าวได้รอบด้าน นอกเหนือจากการนำเสนอข่าวของผู้สื่อข่าวภูมิภาค มีทีมเฉพาะกิจ ทีมข่าวการเมือง ประสานงานกัน และหากคาดการณ์ได้ว่า การทำประชาพิจารณ์ของโครงการนั้นๆ ที่ใด อาจเกิดความรุนแรงก็จะระดมพลผู้สื่อข่าวไปติดตามข่าวอย่างต่อเนื่องเพื่อความชอบธรรมในการนำเสนอข่าว

3. หลังจากการทำประชาพิจารณ์จบ หนังสือพิมพ์มีการติดตามผลอย่างไรบ้าง

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

หลังจากการทำประชาพิจารณ์จบ หนังสือพิมพ์มีการติดตามผล โดยเสนอเบื้องหน้า เบื้องหลังว่ามีการทำประชาพิจารณ์กันอย่างไร และผู้ที่ดำเนินการทำประชาพิจารณ์มีความรู้มาก-น้อยแค่ไหน ผู้ที่มีสิทธิ์หรือผู้ที่เกี่ยวข้องจริงๆ มีมาก-น้อยแค่ไหน ไม่ใช่ทำประชาพิจารณ์ผ่าน แต่ผ่านเพราะผู้ที่ไม่น่าจะมียสิทธิ์ เช่น เกณฑ์พนักงานเทศบาลยกมือแทนประชาชน (ธงชัย, 26 ก.ค. 44) นำเสนออย่างต่อเนื่องเพื่อให้ประชาชนได้ทราบความเคลื่อนไหว เพราะหลังจาก ทำประชาพิจารณ์จบก็ยังคงมีการดำเนินการโครงการอย่างต่อเนื่อง (นภดล, 23 มี.ค. 44)

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

หลังจากการทำประชาพิจารณ์จบ หนังสือพิมพ์มีการติดตามผลไม่ตลอด จะนำเสนอเป็นช่วงๆ โดยเฉพาะช่วงที่มีการทำประชาพิจารณ์เกิดขึ้น (กำแหง, 25ก.ค. 44) นำเสนอในรูปแบบของข่าว นำเสนอหน้าใน คงไม่ใช้ข่าวเด่น ยกเว้นมีเหตุการณ์สำคัญๆ เพราะข่าวหน้าที่ 1 ต้องมีคุณค่าของข่าว ส่งผลกระทบต่อประชาชนหรือผลประโยชน์ของชาติ (พรชัย, 7 มี.ค.44)

หนังสือพิมพ์ข่าวสด

หลังจากการทำประชาพิจารณ์จบ หนังสือพิมพ์มีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง เกาะติดสถานการณ์ตลอดเวลา ถือเป็นนโยบายหลักในการติดตามรายงานความเคลื่อนไหวของกระบวนการทำประชาพิจารณ์ทั้งหมด(สุรพงษ์, 10 มี.ค.44) เช่น ส.ส.ไปดูพื้นที่เราก็ต้องติดตาม และ นำมาเสนอว่าเขาเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยเรื่องอะไร ข้อเสนอแนะคืออะไร เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องเราก็เสนอ เพียงแต่ว่าเราจะดูประเด็นใดพาดหัวเท่านั้นเอง (เอมพงศ์, 11ก.ค.44)

หนังสือพิมพ์มติชน

หลังจากการทำประชาพิจารณ์จบ หนังสือพิมพ์มีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง เพราะลักษณะการทำประชาพิจารณ์ของโครงการภาครัฐ ไม่ใช่เรื่องที่จะจบง่าย ๆ ฉะนั้นกระบวนการรายงานเรื่องประชาพิจารณ์ยังคงต้องติดตามอย่างต่อเนื่องแม้ว่าการทำประชาพิจารณ์จะเสร็จไปแล้วก็ตาม การนำเสนอหลังจากการทำประชาพิจารณ์จบ อาจเสนอในรูปแบบของข่าว บทความ บทวิจารณ์ บทวิเคราะห์ฯ (สมหมาย, 5 มี.ค. 44)

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

หลังจากการทำประชาพิจารณ์จบ หนังสือพิมพ์มีการติดตามผลอย่างต่อเนื่องทุกระยะ โดยสาเหตุที่หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจนำเสนอเรื่องนี้ เพราะมองว่าโครงการเหล่านี้เป็นโครงการใหญ่ด้านธุรกิจ อาทิ โครงการท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย นอกจากนี้ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจยังได้จัดเวทีสาธารณะหลังจากที่ทำประชาพิจารณ์ในโครงการใหญ่เพื่อให้ฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการทำประชาพิจารณ์มาพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และติดตามความคืบหน้าเพื่อรายงานเป็นข่าวอีกด้วย (อังคณา, 1 ส.ค. 44)

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

หลังจากการทำประชาพิจารณ์จบ หนังสือพิมพ์มีการติดตามผลต่อ แต่ต้องพิจารณาสถานการณ์แต่ละช่วงว่าสถานการณ์เป็นอย่างไร ถ้ามันนิ่งและเราไม่มีข้อมูลเพิ่ม การนำเสนออาจเป็นผลร้ายก็ได้ เพราะคนไม่สนใจ ประกอบกับองค์ประกอบของข่าวก็ไม่ถึงขั้น หรือบางครั้งหากมีอะไรที่น่าสนใจเราอาจเสนอเป็นรายงานหน้าใน(เสรี, 15 มี.ค. 44) หากกระแสข่าวจากฝ่ายเอ็นจีโอ และประชาชนในพื้นที่ส่งเข้ามา ทางหนังสือพิมพ์ก็จะตรวจสอบว่าข้อเท็จจริงเป็นอย่างไร และรายงานให้ทราบเป็นระยะ(อายุข, 15 มี.ค.44)

4. มีหลักเกณฑ์ในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์หรือไม่อย่างไร (คำนี้ถึงปัจจุัยใด อาทิ ผลประโยชน์ของชาติ ฯลฯ)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

มีหลักเกณฑ์ในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ นำหนักความเท่าเทียมกัน คงเป็นไปได้ แต่เราจะประเมินว่าอะไรเป็นประโยชน์ชาติหรือประโยชน์ต่อประชาชนคนส่วนใหญ่ ฉะนั้นข่าวที่นำเสนออาจจะสนับสนุนหรือไม่ก็ได้ เพราะจะต้องมีการหารือร่วมกันในแนวทางข่าว หรือเนื้อหาเรื่องประชาพิจารณ์เราจะกำหนดทิศทางร่วมกัน และข่าว คอลัมน์ บทความอาจมีทิศทางแตกต่างกันเพราะหนังสือพิมพ์ไม่ได้จำกัดสิทธิในการวิพากษ์วิจารณ์ (ธงชัย, 26 ก.ค. 44)

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

มีหลักเกณฑ์ในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ เสนอเนื้อหาทั้งสองด้าน ทั้ง ฝ่ายคัดค้านและการสนับสนุน และความเห็นของผู้ที่เข้าร่วมทำประชาพิจารณ์ เสนอข้อมูลให้ประชาชนตัดสินใจด้วยตนเองโดยยึดเหตุผลเป็นหลัก ในการทำประชาพิจารณ์ของโครงการภาครัฐ ที่ผ่านมา เกิดความขัดแย้งอย่างรุนแรง เพราะภาครัฐและประชาชนต่างไม่เข้าใจ ขาดข้อมูลที่ชัดเจน ขาดความรอบด้านของข้อมูลโครงการ (กำแหง, 25 ก.ค. 44)

หนังสือพิมพ์ข่าวสด

มีหลักเกณฑ์ในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ โดยคำนึงถึงโครงการใหญ่ที่ส่งผลกระทบต่อประชาชน ต่อการใช้งบประมาณจำนวนมหาศาล กระทบต่อประเทศชาติ ทุกๆ เรื่องและเรื่องการทำประชาพิจารณ์ก็คือ หนึ่งในจำนวนนั้นที่หนังสือพิมพ์ให้ความสนใจที่จะนำเสนอ และเรื่องนี้ถือเป็นนโยบายที่ผู้สื่อข่าวและทีมงานหนังสือพิมพ์ข่าวสดทราบดี (สุรพงษ์, 10 มี.ค.44)

หนังสือพิมพ์มติชน

มีหลักเกณฑ์ในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ โดยคำนึงถึงคุณค่าข่าว และสิ่งที่อยู่ในความสนใจ และมีความสำคัญต่อประเทศชาติบ้านเมืองตามบทบาทและหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ เปิดโอกาสให้คนกลุ่มน้อยมีเวทีในการตีแผ่ความคิดเห็นให้คนส่วนใหญ่ได้ทราบ เพื่อให้หนังสือพิมพ์ทำงานได้อย่างสมบูรณ์มากขึ้น (สมหมาย, 5มี.ค.44)

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

มีหลักเกณฑ์ในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ มองในแง่คุณค่าข่าว เพราะการทำประชาพิจารณ์มักมีความขัดแย้ง ซึ่งเราให้ความสำคัญ และคิดว่าเสนออย่างครอบคลุมเนื่องจากมีสื่อในเครือครบถ้วนทั้งวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นอกจากนี้ เน้นโครงการใหญ่ที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่ และส่งผลกระทบยาวต่อประเทศชาติเป็นสิ่งที่คำนึงถึงเช่นเดียวกัน (จักรกฤษ, 8 ส.ค.44)

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

มีหลักเกณฑ์ในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ต้องมองด้วยว่า เราเห็นด้วยกับการทำประชาพิจารณ์โครงการนั้นๆ หรือไม่ก่อน หากเห็นด้วยว่า การแสดงสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนมีความสำคัญ ฉะนั้นการทำประชาพิจารณ์ในโครงการใดๆ ก็ตามจะต้องเป็นการทำประชาพิจารณ์ที่เป็นการทำประชาพิจารณ์จริงตามที่กฎหมายกำหนด นั่นคือโดยปรัชญา ทั้งยังต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก(เสรี, 15 มี.ค. 44)

5. เปิดโอกาสให้คู่กรณีชี้แจงในการนำเสนอหรือไม่ อย่างไร

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

เปิดโอกาสให้คู่กรณีชี้แจงในการนำเสนอ ในสิ่งที่คิด โดยไม่เข้าไปเป็นพวกพ้องหรือเอียงข้างหนึ่งข้างใด ถือเป็นนโยบาย แม้ว่าจะติดต่อไปแล้วและไม่ได้สัมภาษณ์ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ จำเป็นต้องรายงานในเนื้อหาให้ประชาชนได้ทราบ เพราะต้องการเสนอนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์อย่างเป็นกลาง (นภดล, 23 มี.ค.44)

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

เปิดโอกาสให้คู่กรณีชี้แจงในการนำเสนอ อย่างแน่นอน เพราะต้องการเสนอข้อเท็จจริงทั้งสองด้านว่าแต่ละฝ่ายดำเนินการอย่างไร ซึ่งเรื่องนี้จะให้ผู้สื่อข่าวแต่ละคน แต่ละโต๊ะทำข่าวในประเด็นที่รับผิดชอบของตนเอง และนำเสนอให้เป็นข่าวใหญ่เพื่อให้ครอบคลุม หรือบางครั้งมีเพียงประเด็นย่อยๆ ก็เสนอหน้าใน(พรชัย,7มี.ค.44)

หนังสือพิมพ์ข่าวสด

เปิดโอกาสให้คู่กรณีชี้แจงในการนำเสนอ โดยนำเสนอเนื้อหาข่าวการทำประชาพิจารณ์ 2 ด้าน ทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย ทั้งฝ่ายสนับสนุนโครงการและต่อต้านโครงการ แต่บางกรณีหนังสือพิมพ์ข่าวสดมีข้อมูลที่น่าเชื่อถือ หนังสือพิมพ์อาจจะรายงานเนื้อหาโดยคำนึงถึงความเป็นธรรม ให้ข้อมูลของชาวบ้านมากกว่า(นายสุรพงษ์, 10 มี.ค. 44)

หนังสือพิมพ์มติชน

เปิดโอกาสให้คู่กรณีชี้แจงในการนำเสนอ ตลอด ต้องนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์อย่างรอบด้าน แต่บางครั้งอาจดูเหมือนว่าจะนำเสนอเนื้อหาแต่ละฝ่ายไม่เท่าเทียมกัน เพราะการนำเสนอเนื้อหาในแง่ปริมาณวัดยาก ฉะนั้นจะดูประเด็น และสาระในการนำเสนอมากกว่าว่าฝ่ายใดมีข้อมูล มีข้อเท็จจริงซึ่งสื่อมวลชนต้องตีแผ่ โดยมีความพยายามเป็นพื้นฐาน (สมหมาย, 5 มี.ค.44)

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

เปิดโอกาสให้คู่กรณีชี้แจงในการนำเสนอการทำประชาพิจารณ์โดยจะนำเสนอเนื้อหาการแสดงความคิดเห็น การรายงานข่าว ฯลฯ ทั้งสองฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือประชาชน รวมทั้งบุคคลทั่วไปที่ให้ความสนใจในเรื่องการทำประชาพิจารณ์ ทั้งนักวิชาการ ตัวแทนองค์กรเอกชน เพราะสื่อมวลชนถือเป็นสื่อกลางในการนำเสนอเรื่องราวต่างๆ อย่างรอบด้าน (อังคณา, 1 ส.ค.44)

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

เปิดโอกาสให้คู่กรณีชี้แจงในการนำเสนออย่างเต็มที่ โดยเฉพาะในช่วงที่มีสถานการณ์รุนแรงเกิดขึ้นจะเปิดหน้าที่ 2 เพื่อรายงานข้อเท็จจริงให้ประชาชนได้ทราบว่าเกิดอะไร ชาวบ้านทำอะไร ฝ่ายรัฐทำอะไร หรือในรายงานพิเศษในหน้าในอาจนำเสนอความคิดเห็นและข้อเท็จจริงของทั้งสองฝ่ายพร้อมกันไปด้วย (อายุษ, 15 มี.ค.44)

6. ปัญหาและอุปสรรคในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์มีอะไรบ้าง และมีแนวทางแก้ไขอย่างไร

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ปัญหาและอุปสรรคในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐไม่ค่อยจะมีอะไรติดขัด เพราะกระบวนการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์แต่ละฝ่ายจะต้องรับผิดชอบอย่างเต็มที่เพื่อให้งานออกมาได้อย่างรวดเร็ว ทันเหตุการณ์ ประกอบกับกระบวนการตีพิมพ์ของหนังสือพิมพ์ทำได้อย่างรวดเร็ว ส่งผลให้การนำเสนอเรื่องการทำประชาพิจารณ์ค่อนข้างสมบูรณ์ แม้จะติดขัดบ้างในบางครั้งก็สามารถแก้ไขได้อย่างทันท่วงที (นภดล, 23 มี.ค.44)

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

ปัญหาและอุปสรรคในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ไม่ค่อยมี อาจมีปัญหาบ้างในเรื่องภาพข่าว เพราะระยะทางไกลอาจติดขัดทางด้านเทคนิคการส่งภาพข่าว ก็อาจใช้ภาพที่ทยอยส่งมาก่อนหรือถ้าจำเป็นจริงๆ ก็ไม่นำเสนอภาพข่าวนั้นๆ เลย ส่วนกระบวนการทำข่าวหรืออื่นๆ สามารถดำเนินการได้ในเวลาที่กำหนด (พรชัย, 7 มี.ค.44)

หนังสือพิมพ์ข่าวสด

ปัญหาและอุปสรรคในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ข่าวสด ก็คือ ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ได้ให้ความสนใจที่จะเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลเท่าที่ควร เมื่อขอข้อมูลใดๆ ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็มักปฏิเสธ หนังสือพิมพ์ต้องใช้ความพยายามในการหาข้อมูลเพื่อนำเสนอข้อเท็จจริง บางครั้งอาจต้องใช้ข้อมูลจากองค์กรเอกชนที่สนใจการทำประชาพิจารณ์โครงการของรัฐ อย่างไรก็ตาม ข้อมูลที่ได้มาหนังสือพิมพ์ต้องตรวจสอบว่าเป็นจริงมาก-น้อยเพียงไรด้วย (สุรพงษ์, 10 มี.ค.44)

หนังสือพิมพ์มติชน

ปัญหาและอุปสรรคในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์มติชนประการสำคัญ คือ ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการทำประชาพิจารณ์ในโครงการต่างๆ เพราะภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่กล้าเปิดเผยข้อมูล กลัวเสียประโยชน์ และอ้างว่าผิดระเบียบ ตรงนี้จึงเป็นความพยายามของผู้สื่อข่าวในการให้ได้มาซึ่งข้อมูลของรัฐ ในบางเรื่องหนังสือพิมพ์อาจใช้สิทธิตามพ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารเพื่อขอข้อมูลจากภาครัฐ(สมหมาย, 5 มี.ค.44)

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

ปัญหาและอุปสรรคในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจก็คือ ความไม่ไว้วางใจของภาครัฐ เนื่องจากกลัวว่าหนังสือพิมพ์จะเสนอข่าวที่ทำให้เสียประโยชน์ ส่งผลให้การให้ข้อมูลข่าวสารต่อหนังสือพิมพ์โดยตรงมีน้อย ฉะนั้นวิธีแก้ไขในเรื่องนี้ควรจัดตั้งองค์กรอื่นมาจัดทำประชาพิจารณ์เพื่อให้สามารถให้ข้อมูล สร้างความเข้าใจกับประชาชนได้มากกว่าที่เป็นอยู่ (อังคณา, 1 ส.ค.44)

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

ปัญหาและอุปสรรคในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ เนื่องจากเป็นหนังสือพิมพ์ขนาดเล็ก การนำเสนอข่าวในภูมิภาคจะค่อนข้างลำบาก บางครั้งผู้สื่อข่าวในพื้นที่ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ทั้งหมด จึงต้องใช้ข่าวจากส่วนกลางมากกว่าข่าวในพื้นที่ อาทิ การนำเสนอข่าวท่อส่งก๊าซและโรงแยกก๊าซไทย-มาเลเซีย (เสรี, 15 มี.ค. 44)

7. ได้รับผลสะท้อนจากคู่มือของโครงการทำประชาพิจารณ์หรือไม่ อย่างไร

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ได้รับผลสะท้อนจากคู่มือของโครงการทำประชาพิจารณ์ แทบจะไม่ค่อยมี ผมเชื่อว่าคนไทยยังไม่ค่อยเข้าใจว่า การทำประชาพิจารณ์ที่ถูกต้องเป็นอย่างไร รู้ว่าเป็นกระบวนการฟังความเห็นของประชาชน และบางที่ยังสับสนกับการลงประชามติ ซึ่งนี่คือปัญหาใหญ่ (ธงชัย, 26ก.ค.44)

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

ได้รับผลสะท้อนจากคู่มือของโครงการทำประชาพิจารณ์ ไม่ค่อยมี เนื่องจากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์เสนอข่าวประชาพิจารณ์เหมือนกับข่าวทั่วๆ ไป จะเสนอเป็นข่าวเด่นในช่วงที่มีเหตุการณ์หรือสถานการณ์สำคัญๆ เท่านั้น (พรชัย, 7 มี.ค.44)

หนังสือพิมพ์ข่าวสด

ได้รับผลสะท้อนจากคู่มือของโครงการทำประชาพิจารณ์ทั้งภาครัฐและประชาชน ตลอดจนกลุ่มเอ็นจีโอที่สนใจการทำประชาพิจารณ์ตลอด ยกตัวอย่าง กรณีที่มีการเสนอข่าวทำให้ภาครัฐเสียผลประโยชน์หน่วยงานราชการก็จะทำหนังสือชี้แจงมาที่หนังสือพิมพ์ข่าวสด ซึ่งรับมาตรวจสอบความถูกต้องว่าที่กล่าวหานั้นจริงหรือไม่ อย่างไร (สุรพงษ์, 10มี.ค.44)

หนังสือพิมพ์มติชน

ได้รับผลสะท้อนจากคู่มือของโครงการทำประชาพิจารณ์น้อย โดยเฉพาะผลสะท้อนจากภาครัฐหรือหน่วยงานที่มีการทำประชาพิจารณ์ ไม่ค่อยเข้าหาสื่อมวลชน สะท้อนให้เห็นถึงวิถีคิดของหน่วยงานเป็นสาเหตุที่ทำให้การประชาพิจารณ์ไม่ประสบความสำเร็จในหลายๆ เรื่อง (สมหมาย, 5 มี.ค.44)

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

ได้รับผลสะท้อนจากคู่มือของโครงการทำประชาพิจารณ์ มีบ้าง เพราะหากมีปัญหาทางผู้เสียหาย ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นฝ่ายรัฐ จะชี้แจงเองโดยอัตโนมัติ เราจะมีตะกร้าข่าวส่วนกลาง หากใครส่งเข้ามาก็จะถูกส่งกระจายไปยังสื่อในเครือ(จักรกฤษ, 8 ส.ค.44)

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

ได้รับผลสะท้อนจากคู่มือของโครงการทำประชาพิจารณ์ น้อยหรือแทบไม่มี เพราะคู่มือนี้อาจต้องการลงในหน้าหนังสือพิมพ์ แต่เราไม่มีหน้า ยกเว้นมีเหตุการณ์สำคัญ ๆ เท่านั้น จะนำเสนอให้ (นายอายุข, 15 มี.ค.44)

8. ได้รับผลสะท้อนจากผู้อ่านอย่างไรบ้าง มาก-น้อยเพียงไร

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ได้รับผลสะท้อนจากผู้อ่านน้อยมาก เพราะการทำประชาพิจารณ์เป็นเรื่องใหม่ประชาชนยังไม่ค่อยเข้าใจ อาจทราบเพียงว่า ทำประชาพิจารณ์ในโครงการใด และเกิดอะไรขึ้น เกิดความขัดแย้ง มีการต่อต้าน มีอบ ฯลฯ (ธงชัย, 26 ก.ค.44)

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

ได้รับผลสะท้อนจากผู้อ่านน้อย หรือไม่มีเพราะหนังสือพิมพ์เดลินิวส์มุ่งนำเสนอเนื้อหาที่ประชาชนทั่วไปสนใจ ซึ่งเรื่องการทำประชาพิจารณ์ยังเป็นเรื่องที่ประชาชนไม่เข้าใจ หรือให้ความสนใจน้อยกว่าข่าวอื่นๆ ที่หวือหวา (พรชัย, 7 มี.ค. 44)

หนังสือพิมพ์ข่าวสด

ได้รับผลสะท้อนจากผู้อ่านบ้างเหมือนกัน มีโทรศัพท์ มีจดหมายเข้ามา ส่วนใหญ่จะแสดงความคิดเห็นทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ในช่วงที่มีการทำประชาพิจารณ์ และเกิดเหตุการณ์รุนแรง (เอมพงศ์, 11 ก.ค. 44)

หนังสือพิมพ์มติชน

ได้รับผลสะท้อนจากผู้อ่านน้อยมากแม้ว่าหนังสือพิมพ์จะเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่างๆ รวมทั้งการทำประชาพิจารณ์ แต่บุคคลทั่วไปก็ไม่ค่อยชอบที่จะแสดงออก (สมหมาย, 5 มี.ค.44)

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

ได้รับผลสะท้อนจากผู้อ่าน น้อยหรือไม่ค่อยมี ส่วนใหญ่ความคิดเห็นที่สะท้อนกลับมาในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์จะเป็นบุคคลในองค์กรมากกว่า การเขียนจดหมายหรือโทรศัพท์จากภายนอกเพื่อจะแสดงความคิดเห็นไม่ค่อยมี (อังคณา, 1 ส.ค.44)

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

ได้รับผลสะท้อนจากผู้อ่าน น้อยหรือไม่ค่อยมี ส่วนใหญ่หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์จะสะท้อนความเห็นในเรื่องการทำประชาพิจารณ์เอง สังเกตได้จากรายงาน บทความ หรือคอลัมน์ประจำ ที่มีทั้งนักเขียนในองค์กรและนักเขียนจากข้างนอกองค์กร (เสรี, 15 มี.ค.44)

9. มีการติดต่อกับหน่วยงาน/องค์กร/บุคคล ให้เขียนเรื่องเกี่ยวกับการทำประชาพิจารณ์ มาลงในหนังสือพิมพ์อย่างไร

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ไม่ค่อยมีการติดต่อกับหน่วยงาน/องค์กร/บุคคล ให้เขียนเรื่องเกี่ยวกับการทำประชาพิจารณ์มาลงในหนังสือพิมพ์ ส่วนใหญ่การเขียนข่าว บทความ คอลัมน์ต่างๆ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐจะมีผู้รับผิดชอบอยู่แล้ว อีกทั้งเนื้อที่ในการนำเสนอก็มีน้อย รูปแบบการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์จึงเน้นไปที่การนำเสนอในรูปแบบของข่าวมากกว่า (ธงชัย, 26 ก.ค.44)

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

ไม่ค่อยมีการติดต่อกับหน่วยงาน/องค์กร/บุคคล ให้เขียนเรื่องเกี่ยวกับการทำประชาพิจารณ์มาลงในหนังสือพิมพ์ เพราะเนื้อที่ในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์มีน้อยการเขียนเรื่องการทำประชาพิจารณ์ส่วนใหญ่เป็นบุคลากรในหนังสือพิมพ์เดลินิวส์เอง (พรชัย, 7 มี.ค. 44)

หนังสือพิมพ์ข่าวสด

มีการติดต่อกับหน่วยงาน/องค์กร/บุคคล ให้เขียนเรื่องเกี่ยวกับการทำประชาพิจารณ์มาลงในหนังสือพิมพ์โดยเฉพาะผู้ที่เชี่ยวชาญเรื่องการทำประชาพิจารณ์บางครั้งเมื่อเกิดเหตุการณ์หรือกรณีที่เกี่ยวข้องชาวนั้นๆ เข้าใจก็จะติดต่อให้เขียนให้ นอกจากนี้ยังมีเรื่องที่บุคคลภายนอกติดต่อเข้ามาส่งให้หนังสือพิมพ์ข่าวสดตีพิมพ์ มีทั้งนักวิชาการ และบุคคลที่มีชื่อเสียงที่ต้องการแสดงความคิดเห็น เช่น อาจารย์นิติ เอียวศรีวงศ์ (สุรพงษ์, 10 มี.ค.44)

หนังสือพิมพ์มติชน

มีการติดต่อกับหน่วยงาน/องค์กร/บุคคล ให้เขียนเรื่องเกี่ยวกับการทำประชาพิจารณ์มาลงในหนังสือพิมพ์น้อย ส่วนใหญ่บุคคลภายนอกจะส่งเรื่องเข้ามาให้กับหนังสือพิมพ์มติชนคัดเลือกนำเสนอเอง อีกทั้งหนังสือพิมพ์ยังมีผู้รับผิดชอบต่อเรื่องการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์แสดงความคิดเห็นผ่านหน้าหนังสือพิมพ์เป็นประจำอยู่แล้ว (สมหมาย, 5 มี.ค.44)

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

ไม่มีการติดต่อกับหน่วยงาน/องค์กร/บุคคล ให้เขียนเรื่องเกี่ยวกับการทำประชาพิจารณ์มาลงในหนังสือพิมพ์น้อย ส่วนใหญ่ผู้ที่รับผิดชอบในองค์กรดำเนินการกันเอง การติดต่ออาจมาจากบุคคลภายนอกบ้างแต่หนังสือพิมพ์ก็ต้องตรวจสอบข้อมูลที่ส่งมาว่าข้อเท็จจริงเป็นอย่างไร มิฉะนั้นอาจเกิดปัญหาได้ในภายหลัง (อังคณา, 1 ส.ค.44)

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

ไม่ค่อยมีการติดต่อกับหน่วยงาน/องค์กร/บุคคล ให้เขียนเรื่องเกี่ยวกับการทำประชาพิจารณ์มาลงในหนังสือพิมพ์ เพราะหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์มีนักเขียน นักวิชาการที่มีความเชี่ยวชาญเรื่องการทำประชาพิจารณ์ และต้องการแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อส่งเนื้อหาเข้ามาให้ตลอด (อายุษ, 15 มี.ค. 44)

10. ได้รับความร่วมมือจากฝ่ายรัฐบาล นักวิชาการ หรือฝ่ายเอ็นจีโอ หรืออื่นๆ อย่างไรบ้าง

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ได้รับความร่วมมือจากฝ่ายรัฐบาลน้อยกว่านักวิชาการ หรือฝ่ายเอ็นจีโอ หรืออื่นๆ เพราะภาครัฐกลัวที่จะให้ข้อมูล การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ที่มีบุคคลจากภาครัฐแสดงความคิดเห็นหรืออื่นๆ ส่วนใหญ่เป็นการเปิดแถลงข่าวหรือ ให้สัมภาษณ์

(นภดล, 23 มี.ค.44)

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

ได้รับความร่วมมือจากฝ่ายรัฐบาล นักวิชาการ หรือฝ่ายเอ็นจีโอ หรืออื่นๆ ในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์น้อย อาจเป็นเพราะเนื้อหาในการนำเสนอของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์มีน้อย การนำเสนอเป็นข่าวส่วนใหญ่จะเป็นเฉพาะในช่วงที่มีเหตุการณ์หรือสถานการณ์เท่านั้น

(พรชัย, 7 มี.ค.44)

หนังสือพิมพ์ข่าวสด

ได้รับความร่วมมือจากฝ่ายรัฐบาล นักวิชาการ หรือฝ่ายเอ็นจีโอ หรืออื่นๆ ทั้งหมดเพราะหนังสือพิมพ์เน้นเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์อย่างรอบด้าน จึงต้องติดต่อกับหน่วยงานต่างๆ อย่างต่อเนื่องเมื่อหน่วยงานมีความเคยชินกับผู้สื่อข่าวก็จะได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่อง

(สุรพงษ์, 10 มี.ค.44)

หนังสือพิมพ์มติชน

ได้รับความร่วมมือจากฝ่ายรัฐบาล นักวิชาการ หรือฝ่ายเอ็นจีโอ หรืออื่นๆ ในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน หากเกิดความรุนแรงในการทำประชาพิจารณ์ภาครัฐและหน่วยงานที่รับผิดชอบจะไม่ค่อยเปิดเผยข้อมูลมากนัก ขณะที่ฝ่ายนักวิชาการ และเอ็นจีโอที่ไม่เห็นด้วยกลับส่งข้อมูลมาให้หนังสือพิมพ์ ซึ่งต้องนำมาตรวจสอบความแน่ชัดเพื่อป้องกันความผิดพลาดในการนำเสนอด้วย

(สมหมาย, 5 มี.ค.44)

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

ได้รับความร่วมมือจากฝ่ายรัฐบาลน้อยกว่านักวิชาการ หรือฝ่ายเอ็นจีโอ หรืออื่นๆ เนื่องจากนักวิชาการ หรือฝ่ายเอ็นจีโอต้องการเปิดเผยข้อมูลการทำประชาพิจารณ์ให้มากที่สุด บางครั้งเหมือนจะใจมดี แต่หนังสือพิมพ์ก็ต้องระมัดระวัง การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์

เรื่องใดก็ตามหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจต้องมีข้อมูล ข้อเท็จจริงที่แน่ชัด ตรวจสอบได้ (อังคณา, 1 ส.ค.44)

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

ได้รับความร่วมมือจากฝ่ายรัฐบาล นักวิชาการ หรือฝ่ายเอ็นจีโอ หรืออื่นๆ บ้างในบางครั้ง อาจได้ข้อมูลมาจากภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ก็ต้องกรองข้อมูล ได้มา เพื่อความถูกต้อง และสร้างความสมดุลในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ (อายุข, 15 มี.ค.44)

เปรียบเทียบการนำเสนอเรื่อง ปริมาณความถี่และรูปแบบ แนวทางการนำเสนอเนื้อหา การทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน

จากการศึกษาการนำเสนอเรื่อง ปริมาณความถี่และรูปแบบ แนวทางการนำเสนอเนื้อหา การทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน ปรากฏว่า หนังสือพิมพ์ที่เสนอเรื่องมากที่สุด คือ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจนำเสนอ จำนวนทั้งสิ้น 9 เรื่อง รองลงมาหนังสือพิมพ์มติชนนำเสนอ 8 เรื่อง หนังสือพิมพ์ข่าวสดและหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ นำเสนอ ฉบับละ 4 เรื่อง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ นำเสนอฉบับละ 3 เรื่อง แตกต่างจากปริมาณความถี่และรูปแบบ ในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์โดยหนังสือพิมพ์ที่มีปริมาณความถี่ในการนำเสนอมากที่สุด คือ หนังสือพิมพ์มติชน นำเสนอจำนวนทั้งสิ้น 152 ครั้ง รองลงมา คือ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ นำเสนอ 135 ครั้ง หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำเสนอ 113 ครั้ง หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ นำเสนอ 77 ครั้ง หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ นำเสนอ 72 ครั้ง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ นำเสนอ 47 ครั้ง

หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์รูปแบบของข่าวมากที่สุด คือ หนังสือพิมพ์มติชน นำเสนอจำนวนทั้งสิ้น 114 ครั้ง รองลงมา คือ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ นำเสนอ 91 ครั้ง หนังสือพิมพ์ข่าวสด นำเสนอ 75 ครั้ง หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ นำเสนอ 51 ครั้ง หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ นำเสนอ 43 ครั้ง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ นำเสนอ 29 ครั้ง

หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์รูปแบบของบทบรรณาธิการมากที่สุด คือ หนังสือพิมพ์ข่าวสด นำเสนอจำนวนทั้งสิ้น 9 ครั้ง รองลงมา คือ หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

นำเสนอ 5 ครั้ง หนังสือพิมพ์เดลินิวส์และหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจนำเสนอฉบับละ 4 ครั้ง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์มติชน นำเสนอฉบับละ 3 ครั้ง

หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์รูปแบบของคอลัมน์มากที่สุด คือ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ นำเสนอจำนวนทั้งสิ้น 21 ครั้ง รองลงมา คือ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ นำเสนอ 16 ครั้ง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ นำเสนอฉบับละ 15 ครั้ง หนังสือพิมพ์ข่าวสด นำเสนอ 12 ครั้ง หนังสือพิมพ์มติชน นำเสนอ 5 ครั้ง

หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์รูปแบบของบทความถึงบทวิจารณ์ และสารคดีมากที่สุด คือ หนังสือพิมพ์มติชน นำเสนอจำนวนทั้งสิ้น 17 ครั้ง รองลงมา คือ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ นำเสนอ 4 ครั้ง หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ หนังสือพิมพ์ข่าวสด และหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ นำเสนอฉบับละ 1 ครั้ง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ไม่ได้นำเสนอ

หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์รูปแบบของบทสัมภาษณ์มากที่สุด คือ หนังสือพิมพ์มติชน นำเสนอจำนวนทั้งสิ้น 5 ครั้ง รองลงมา คือ หนังสือพิมพ์ข่าวสด นำเสนอ 3 ครั้ง หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ นำเสนอ 2 ครั้ง หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ นำเสนอ 1 ครั้ง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ไม่ได้นำเสนอ

หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์รูปแบบของรายงานพิเศษมากที่สุด คือ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ นำเสนอจำนวนทั้งสิ้น 12 ครั้ง รองลงมา คือ หนังสือพิมพ์ข่าวสด นำเสนอ 11 ครั้ง หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ และหนังสือพิมพ์มติชน นำเสนอฉบับละ 8 ครั้ง หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ นำเสนอ 2 ครั้ง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ไม่ได้นำเสนอ

หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์รูปแบบอื่นๆ มากที่สุด คือ หนังสือพิมพ์ข่าวสดและหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ นำเสนอจำนวนทั้งสิ้นฉบับละ 2 ครั้ง หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ จำนวนทั้งสิ้น 1 ครั้ง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ และหนังสือพิมพ์มติชนไม่ได้นำเสนอ

การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางข่าวสารทั่วไป มากที่สุดคือ หนังสือพิมพ์มติชน นำเสนอจำนวนทั้งสิ้น 125 ครั้ง รองลงมาหนังสือพิมพ์ข่าวสด นำเสนอ 82 ครั้ง หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ นำเสนอ 77 ครั้ง หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ นำเสนอ 56 หนังสือพิมพ์ เดลินิวส์ นำเสนอ 44 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ นำเสนอ 29 ครั้ง

การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางการให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและ ระเบียบของสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความเห็นสาธารณะโดยวิธีการทำประชาพิจารณ์ มากที่สุดคือ หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ นำเสนอจำนวนทั้งสิ้น 13 ครั้ง รองลงมา คือ หนังสือพิมพ์ กรุงเทพธุรกิจ นำเสนอ 10 ครั้ง หนังสือพิมพ์มติชน นำเสนอ 9 หนังสือพิมพ์เดลินิวส์และ หนังสือพิมพ์ข่าวสด นำเสนอฉบับละ 8 ครั้ง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ นำเสนอ 5 ครั้ง

การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางรายงานให้ทราบถึงความเป็นมาของ โครงการ มากที่สุดคือ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ นำเสนอจำนวนทั้งสิ้น 13 ครั้ง รองลงมา หนังสือพิมพ์มติชน นำเสนอ 12 ครั้ง หนังสือพิมพ์ข่าวสด และหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ นำเสนอ ฉบับละ 6 ครั้ง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ นำเสนอฉบับละ 5 ครั้ง

การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางนำเสนอข้อโต้เถียงของทุกฝ่ายมาก ที่สุดคือ หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ นำเสนอจำนวนทั้งสิ้น 19 ครั้ง รองลงมาหนังสือพิมพ์มติชน นำเสนอ 17 ครั้ง หนังสือพิมพ์เดลินิวส์และหนังสือพิมพ์ข่าวสด นำเสนอฉบับละ 16 ครั้ง หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ นำเสนอ 12 ครั้ง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ นำเสนอ 10 ครั้ง

การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียได้แสดง ความคิดเห็นมากที่สุดคือ หนังสือพิมพ์มติชน นำเสนอจำนวนทั้งสิ้น 19 ครั้ง รองลงมาหนังสือพิมพ์ ไทยโพสต์ นำเสนอ 11 ครั้ง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ นำเสนอ 10 ครั้ง หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ นำเสนอ 7 หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ นำเสนอ 6 ครั้ง

การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางให้ข้อคิดบางประการมากที่สุดคือ หนังสือพิมพ์ข่าวสด นำเสนอจำนวนทั้งสิ้น 31 ครั้ง รองลงมาหนังสือพิมพ์มติชนและหนังสือพิมพ์

กรุงเทพมหานคร นำเสนอฉบับละ 27 ครั้ง หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ นำเสนอ 26 หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ นำเสนอ 21 ครั้ง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ นำเสนอ 29 ครั้ง

การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางแจ้งให้ทราบถึงผลของการทำประชาพิจารณ์มากที่สุดคือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์มติชน นำเสนอจำนวนทั้งสิ้น 16 ครั้ง รองลงมาหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ นำเสนอ 14 ครั้ง หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ นำเสนอ 13 หนังสือพิมพ์ข่าวสด นำเสนอ 11 ครั้ง หนังสือพิมพ์กรุงเทพมหานคร นำเสนอ 8 ครั้ง

การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางของติดตามผลอย่างต่อเนื่อง มากที่สุดคือ หนังสือพิมพ์ข่าวสดและหนังสือพิมพ์กรุงเทพมหานคร นำเสนอฉบับละ 4 ครั้ง รองลงมาหนังสือพิมพ์ เดลินิวส์ หนังสือพิมพ์มติชน และหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ นำเสนอฉบับละ 3 ครั้ง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ นำเสนอ 1 ครั้ง

สรุปเพื่อวิเคราะห์วัตถุประสงค์และมุมมองในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

วัตถุประสงค์และมุมมองในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ต้องการนำเสนอเนื้อหาเพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ เพราะประชาพิจารณ์เป็นเรื่องใหม่ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม จึงต้องมีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อให้ประชาชนรับรู้ รายงานข้อเท็จจริงให้ประชาชนได้รับทราบในเรื่องที่มีการทำประชาพิจารณ์ เสนอให้ประชาชนเข้าใจว่ามีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้น ณ ขณะนั้น เพื่อต้องการเสนอข่าวอย่างเป็นกลางไม่บิดเบือนเพื่อให้ผู้อ่านได้รับรู้ข้อเท็จจริงและเกิดการตัดสินใจในเหตุการณ์นั้นๆ หนังสือพิมพ์จะนำเสนอข่าวเด่นๆ ที่มีความสำคัญในช่วงเวลาหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยให้ความสำคัญกับประเด็นที่มีคุณค่าของข่าว

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

วัตถุประสงค์และมุมมองในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ เพราะต้องการให้ความสำคัญกับข่าวที่ส่งผลกระทบต่อคนหมู่มาก และเป็นเรื่องที่คนทั่วไปให้ความสนใจ เป็นเรื่องใหญ่ๆ อาทิ โครงการก่อสร้างท่าอากาศยาน-มาเลย์ ให้ประชาชนได้ทราบว่าเกิดอะไรขึ้น นอกจากนี้หนังสือพิมพ์ยังได้นำเสนอภาพข่าว ภาพเหตุการณ์ที่น่าสนใจไปพร้อมกันด้วย

ให้ผู้อ่านได้ทราบข้อเท็จจริงของการจัดทำประชาพิจารณ์ในการก่อสร้างโครงการต่างๆ ของรัฐ ว่า มีผลดี-ผลเสียอย่างไร เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติมาก-น้อยแค่ไหน

หนังสือพิมพ์ข่าวสด

วัตถุประสงค์และมุมมองในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ เพื่อให้ความรู้ เพราะประชาพิจารณ์เป็นเรื่องใหม่มากสำหรับประเทศไทย ประชาชนแทบจะไม่รู้ว่ประชาพิจารณ์คืออะไร เขาได้ประโยชน์อะไร และภาครัฐจะต้องฟังประชาชนหรือเปล่า หนังสือพิมพ์พยายามบอกคนอ่านและประชาชนว่า ทุกอย่างที่เป็นโครงการอะไรก็ตามจะต้องฟังเสียงจากประชาชนด้วย ไม่ใช่คิดที่จะทำโครงการอะไรขึ้นมาก็สามารถดำเนินการได้เลยเหมือนเมื่อก่อน เพื่อให้ประชาชนได้ทราบ เกิดความรู้ ความเข้าใจ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง หนังสือพิมพ์จึงต้องการเสนอเรื่องการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบต่างๆ ทั้งนี้การนำเสนอเนื้อหาต่างๆ ไม่ได้เป็นรูปแบบของโครงสร้างหรือนโยบาย แต่จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของกระบวนการทำงานแล้ว เราจะต้องตอบชาวบ้านให้ได้ว่าชาวบ้านจะได้อะไร สังคมชนชั้นกลางจะได้อะไรเพื่อให้สามารถรับรู้ปัญหาอย่างแท้จริงร่วมกับคนในพื้นที่ เราต้องนำเสนอตรงนี้เพื่อทำความเข้าใจและ ตีแผ่ความจริงให้ทุกคนทราบ

หนังสือพิมพ์มติชน

วัตถุประสงค์และมุมมองในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ เป็นเพียงรายงานวิธีการประชาพิจารณ์ในประเด็นปัญหาใดประเด็นปัญหาหนึ่งเท่านั้นเองไม่ใช่สายข่าวขึ้นมาโดยเฉพาะ แต่การออกกฎหมายที่มารองรับวิธีการทำประชาพิจารณ์ว่าควรทำอย่างไร ก็ทำให้ความสนใจของสื่อมวลชนในเรื่องนี้เริ่มเป็นรูปเป็นร่างมากขึ้น อีกทั้งตัวเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ก็มีคุณค่าข่าวในตัวมันเองอยู่แล้ว เป็นปัญหาที่มีความสำคัญในชีวิตของผู้คนในสังคมและได้รับความสนใจจากประชาชน และเป็นปัญหาที่มีความขัดแย้ง อีกทั้งมันเป็นข่าวที่ประชาชนต้องมีส่วนร่วมมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีผลกระทบตอสังคม ต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม เหมือนข่าวอย่างอื่นแต่มันเป็นข่าวที่มีผลกระทบสูง กระทบชาวบ้าน กระทบต่อความเป็นอยู่ ต้องการเสนอข้อเท็จจริงของทั้งสองฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโครงการทำประชาพิจารณ์ให้ประชาชนได้รับรู้ เคลียร์ข้อข้องใจในประเด็นต่างๆ

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

วัตถุประสงค์และมุมมองในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์เรื่องประชาพิจารณ์เป็นเรื่องใหม่ในสังคมไทย และเราคิดว่าสังคมไทยยังไม่เข้าใจว่าค่าว่าประชาพิจารณ์มีความสำคัญอย่างไร ฉะนั้นการทำความเข้าใจหรือการให้ความรู้การทำประชาพิจารณ์อย่างถูกต้องกับคนอ่าน หรือผู้บริโภคว่าสารในเบื้องต้นถือเป็นวัตถุประสงค์

นอกจากนี้ ยังต้องการให้มุมมองอีกด้านหนึ่งของประชาชนในพื้นที่ และเอ็นจีโอ และภาคีรัฐว่ามีความเห็นต่อเรื่องนี้อย่างไรบ้าง เพราะหนังสือพิมพ์เราต้องเสนอข่าวสองทาง ที่ผ่านมาในฝ่ายของโครงการจะเสนอเนื้อหาผ่านสื่อมวลชนให้ประชาชนรับทราบค่อนข้างมาก ตั้งแต่เริ่มทำโครงการ ในส่วนของประชาชนจะมาเคลื่อนไหวตอนที่มีการทำประชาพิจารณ์เป็นหลัก ฉะนั้นเนื้อหาตรงนี้เราพยายามให้ครอบคลุมทั้งสองด้านเพราะเราต้องการความเป็นกลางในเรื่องนี้ ให้ข้อเท็จจริงให้ผู้อ่านได้ทราบ เหมือนเราเป็นสื่อกลาง เสริมให้เขาคิดให้รอบคอบมากขึ้น พอออกมา ก็จะได้ประโยชน์ร่วมกันทั้งสองฝ่าย นอกจากนี้ยังต้องการเสนอให้เห็นว่าในการประท้วงเกิดจากผู้ที่มีปัญหาจากโครงการทำประชาพิจารณ์จริงหรือไม่ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน นอกจากนี้ยังให้ความรู้เพื่อให้ประชาชนเข้าใจว่าเกิดอะไรขึ้น

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

วัตถุประสงค์และมุมมองในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ตระหนักว่ามันมีความสำคัญ เป็นเรื่องใหม่ และเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน ต้องการให้ประชาชนรับรู้ว่า ประชาชนมีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นมีสิทธิที่จะเลือกว่าต้องการหรือไม่ต้องการโครงการ นอกจากการนำเสนอข้อเท็จจริงดังกล่าว เราก็ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ประชาชนของประเทศชาติจะได้รับจากการเสนอข่าวด้วย

ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องสถานการณ์ข่าวมากกว่า จุดหลักต้องการนำเสนอเนื้อหาทั่วไปให้สาระความรู้ ข้อเท็จจริง ประเด็นอะไรสำคัญก็จะนำขึ้นหน้า 1 หากเป็นเพียงเรื่องต่อเนื่องก็ใส่ไว้หน้าใน ในส่วนการนำเสนอเป็นคอลัมน์ บทความ ฯลฯ เป็นการสรุป เนื้อหา ข้อมูล ซึ่งถ้าลงรายละเอียดในข้อเท็จจริงต่างๆ เราจะเน้นนำหน้าการนำเสนอข้อมูลของคนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากโครงการที่ทำประชาพิจารณ์มากกว่าฝ่ายรัฐ เพราะฝ่ายรัฐสามารถใช้สื่อของรัฐได้ ฉะนั้นเราจึงเห็นว่าการนำเสนอข้อมูลของชาวบ้านเป็นการถ่วงน้ำหนักให้กับประชาชนด้วย นำเสนอข้อเท็จจริงในประเด็นต่างๆ ที่มีการทำประชาพิจารณ์ ว่าทำแล้วเกิดประโยชน์หรือผลกระทบกับใคร อย่างไรบ้าง

จากการสัมภาษณ์บรรณาธิการ หัวหน้าข่าวและผู้สื่อข่าวสามารถสรุปเปรียบเทียบวัตถุประสงค์และมุมมองของหนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 6 ฉบับได้ดังนี้

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์ข่าวสด และหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ มีวัตถุประสงค์และมุมมองที่เหมือนกัน คือ เห็นว่าการทำประชาพิจารณ์เป็นเรื่องใหม่ ฉะนั้นจึงควรให้ความรู้แก่ประชาชน และผู้ที่ได้รับผลกระทบจากโครงการที่มีการจัดทำประชาพิจารณ์

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ หนังสือพิมพ์ข่าวสด หนังสือพิมพ์มติชน และหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ มีวัตถุประสงค์และมุมมองที่เหมือนกัน คือ เห็นว่าการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ควรให้ข้อมูลแก่ประชาชนและผู้อ่าน เนื่องจากส่งผลกระทบต่อคนหมู่มากและส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

หนังสือพิมพ์ข่าวสด หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ มีวัตถุประสงค์และมุมมองที่เหมือนกัน คือ เห็นว่า นำเสนอโครงการใหญ่ที่มีเงินลงทุนสูงมีผลเกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ต่อเนื่องในอนาคต

หนังสือพิมพ์มติชน หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ มีวัตถุประสงค์และมุมมองคือ เห็นว่าการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ก็เพราะมีคุณค่าข่าวโดยเฉพาะประเด็นที่ขัดแย้ง

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ มีวัตถุประสงค์และมุมมองเหมือนกันคือ เห็นว่าการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์จะให้ข้อมูลของฝ่าย NGO และภาพประชาชนเพื่อถ่วงน้ำหนักต่อสื่อของภาครัฐ

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ มีวัตถุประสงค์และมุมมองคือ เห็นว่าการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ต้องคำนึงถึงสิทธิพื้นฐานของประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมและรับรู้เรื่องที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวันมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาดังนี้

1. เพื่อศึกษาการนำเสนอเรื่อง ปริมาณความถี่และรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน
2. เพื่อศึกษาแนวทางการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน
3. เพื่อทราบถึงวัตถุประสงค์และมุมมองในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน
4. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการนำเสนอเรื่อง ปริมาณความถี่และรูปแบบ แนวทางการ นำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน

ทั้งนี้ เพื่อให้ทราบถึงการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน วัตถุประสงค์และมุมมองในการนำเสนอเนื้อหาอันเป็นแนวทางในการปรับเนื้อหาของหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับการทำประชาพิจารณ์เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน และสอดคล้องกับความเหมาะสมของสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงในอนาคต

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ หนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับคือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ หนังสือพิมพ์ข่าวสด หนังสือพิมพ์มติชน หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ และหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ที่นำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ ระยะเวลา 1 ปี ในช่วงวันที่ 1 มกราคม 2543 ถึง 31 ธันวาคม 2543 จำนวนทั้งสิ้น 426 ฉบับ มีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการทำประชาพิจารณ์รวมทั้งสิ้น 596 ครั้ง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปผลการวิจัย

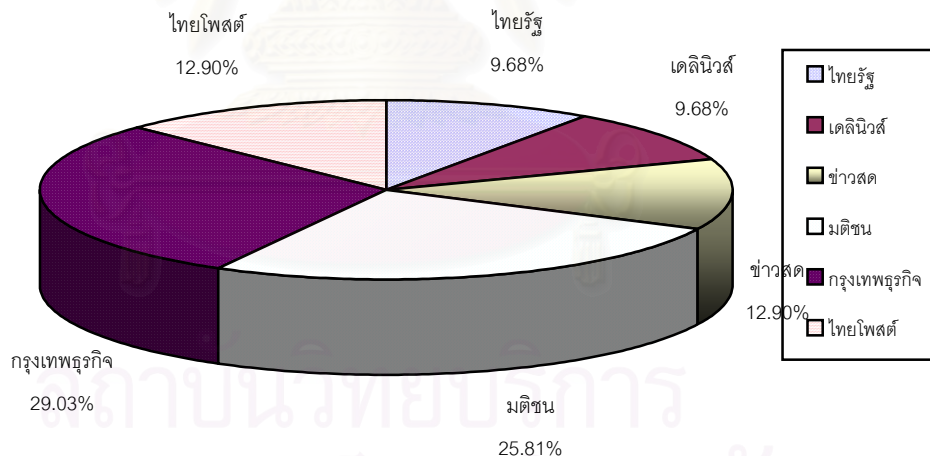
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์การนำเสนอเรื่อง ปริมาณความถี่ รูปแบบ และ แนวทางการ

นำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน

ผลของการวิเคราะห์การนำเสนอเรื่อง ปริมาณความถี่ รูปแบบ และแนวทางการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน มีข้อสรุปแต่ละส่วนดังนี้

1. ปริมาณความถี่ของหนังสือพิมพ์รายวันที่นำเสนอเรื่องการทำประชาพิจารณ์โครงการต่าง ๆ

จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า หนังสือพิมพ์กรุงเทพมหานครนำเสนอมากที่สุด 9 เรื่อง หรือประมาณร้อยละ 29.03 หนังสือพิมพ์มติชน นำเสนอรองลงมา 8 เรื่องหรือประมาณร้อยละ 25.81 หนังสือพิมพ์ข่าวสด นำเสนอ 4 เรื่อง หรือประมาณร้อยละ 12.90 หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ นำเสนอ 4 เรื่อง หรือประมาณร้อยละ 12.90 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ นำเสนอฉบับละ 3 เรื่อง หรือประมาณร้อยละ 9.68 (ดังแผนภูมิที่ 1)

แผนภูมิที่ 1 ปริมาณความถี่ของหนังสือพิมพ์รายวันที่นำเสนอเรื่องการทำประชาพิจารณ์โครงการต่าง ๆ

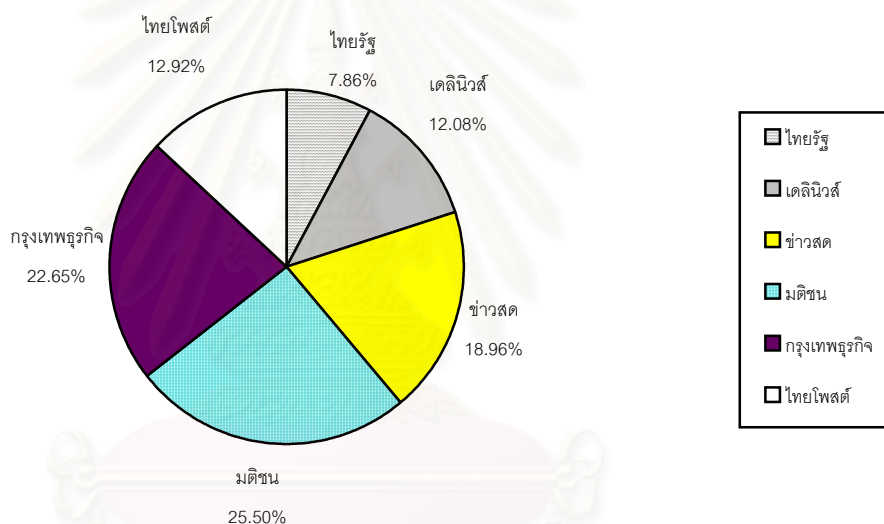
2. ปริมาณความถี่ในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน

จากการวิเคราะห์การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน ทั้ง 6 ฉบับ โดยแยกเป็นจำนวนความถี่รวมทั้งสิ้น 596 ครั้ง พบว่า หนังสือพิมพ์มติชนมีปริมาณความถี่ในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์มากที่สุดจำนวน 152 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 25.50

รองลงมาได้แก่ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ นำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์รวมทั้งสิ้น 135 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 22.65 หนังสือพิมพ์ข่าวสดนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์รวมทั้งสิ้น 113 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 18.96 หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์นำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์รวมทั้งสิ้น 77 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 12.92

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์นำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์รวมทั้งสิ้น 72 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 12.08 และหนังสือพิมพ์ที่มีความถี่ในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์น้อยที่สุด คือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์รวมทั้งสิ้น 47 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 7.86 (ดังแผนภูมิที่ 2)

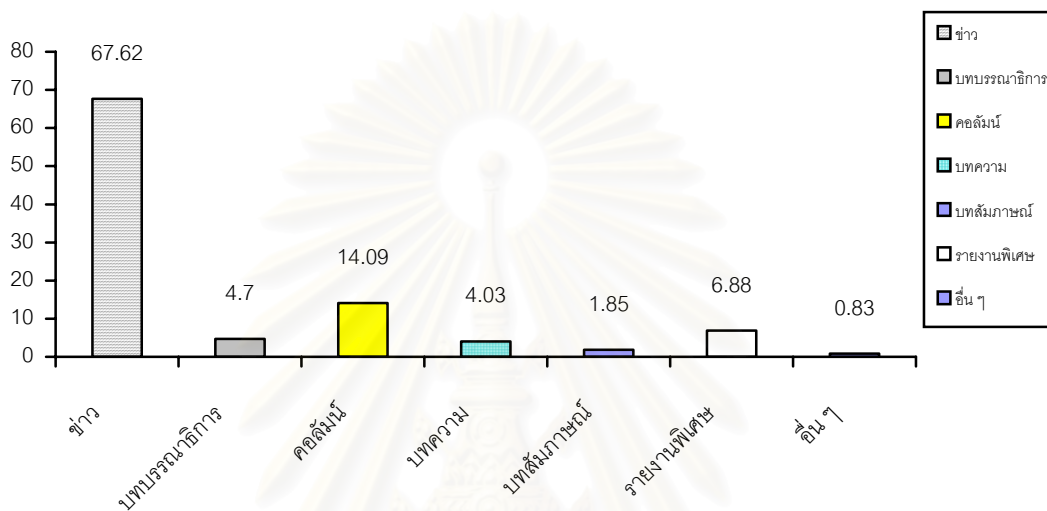
แผนภูมิที่ 2 ปริมาณความถี่ในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์

3. รูปแบบการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน

จากการวิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ แบ่งเป็นข่าว บทบรรณาธิการ คอลัมน์ บทความรวมถึงบทวิจารณ์และสารคดี บทสัมภาษณ์ รายงานพิเศษ และอื่นๆ พบว่า

การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบต่างๆ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 596 ครั้ง แบ่งเป็นการนำเสนอการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบของข่าวซึ่งนำเสนอมากที่สุดรวมทั้งสิ้น 403 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 67.62 รองลงมาคือ คอลัมน์นำเสนอรวมทั้งสิ้น 84 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 14.09 รายงานพิเศษนำเสนอรวมทั้งสิ้น 41 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 6.88

บทบรรณาธิการ นำเสนอรวมทั้งสิ้น 28 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 4.7 บทความรวมถึงบทวิจารณ์ และสารคดีนำเสนอรวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 4.03 บทสัมภาษณ์ นำเสนอรวมทั้งสิ้น 11 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 1.85 และรูปแบบที่นำเสนอเนื้อหาการทำ ประชา-พิจารณาณ์น้อยที่สุด คือ อื่นๆ นำเสนอรวมทั้งสิ้น 5 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 0.83 (ดังแผนภูมิที่3)

แผนภูมิที่ 3 รูปแบบการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณาณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน

การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณาณ์ในรูปแบบของข่าว หนังสือพิมพ์มติชน นำเสนอมากที่สุดรวมทั้งสิ้น 114 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 28.29 หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอน้อยที่สุด คือหนังสือพิมพ์ไทยรัฐรวมทั้งสิ้น 29 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 7.2

การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบของบทบรรณาธิการ หนังสือพิมพ์ ข่าวสดนำเสนอมากที่สุดรวมทั้งสิ้น 9 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 32.14 หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอน้อยที่สุด คือหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์มติชนรวมทั้งสิ้นฉบับละ 3 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 10.71

การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบของคอลัมน์ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ นำเสนอมากที่สุดรวมทั้งสิ้น 21 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 25 หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอน้อยที่สุด คือหนังสือพิมพ์มติชนรวมทั้งสิ้น 5 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 5.95

การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบของบทความรวมถึงบทวิจารณ์และสารคดี หนังสือพิมพ์มติชนนำเสนอมากที่สุดรวมทั้งสิ้น 17 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 70.83 หนังสือพิมพ์ที่ไม่มีการนำเสนอ คือหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบของบทสัมภาษณ์ หนังสือพิมพ์มติชน นำเสนอมากที่สุดรวมทั้งสิ้น 5 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 45.45 หนังสือพิมพ์ที่ไม่มีการ นำเสนอ คือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์เดลินิวส์

การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบของรายงานพิเศษ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ นำเสนอมากที่สุดรวมทั้งสิ้น 12 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 29.27 หนังสือพิมพ์ที่ไม่มีการนำเสนอ คือหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบของอื่น ๆ หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอมากที่สุดรวมฉบับละ 2 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 40 คือ หนังสือพิมพ์ข่าวสดและหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ หนังสือพิมพ์ที่ไม่มีการนำเสนอ คือหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ และหนังสือพิมพ์มติชน

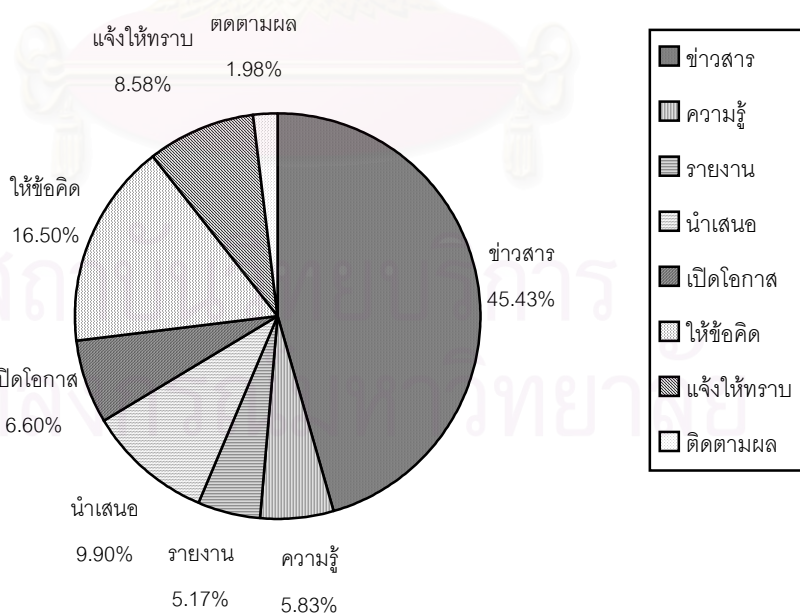
4. แนวทางการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน

จากการวิเคราะห์แนวทางการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ แบ่งเป็น 1.ข่าวสารทั่วๆ ไป 2.ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย และระเบียบของสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธีการทำประชาพิจารณ์ 3. รายงานให้ทราบถึงความเป็นมาของโครงการ 4. นำเสนอข้อโต้เถียงของทุกฝ่าย 5. เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้แสดงความคิดเห็น 6. ให้ข้อคิดบางประการ 7. แจ้งให้ทราบถึงผลของการทำประชาพิจารณ์ 8. ติดตามผลอย่างต่อเนื่อง และ 9. อื่นๆ

พบว่า การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางต่างๆ จำนวนรวมทั้งสิ้น 909 ครั้ง แนวทางการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์นำเสนอ ข่าวสารทั่วไปมากที่สุดรวมทั้งสิ้น 413 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 45.43 รองลงมาคือ ให้ข้อคิดบางประการนำเสนอรวมทั้งสิ้น 150 ครั้ง หรือประมาณ 16.5

นำเสนอข้อโต้เถียงของทุกฝ่ายนำเสนอรวมทั้งสิ้น 90 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 9.9 แจ้งให้ทราบถึงผลของการทำประชาพิจารณ์นำเสนอรวมทั้งสิ้น 78 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 8.58 เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียได้แสดงความคิดเห็นนำเสนอรวมทั้งสิ้น 60 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 6.6

ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบของสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธีการทำประชาพิจารณ์นำเสนอรวมทั้งสิ้น 53 ครั้ง หรือประมาณ ร้อยละ 5.83 รายงานให้ทราบถึงความเป็นมาของโครงการนำเสนอรวมทั้งสิ้น 47 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 5.17 และ ติดตามผลอย่างต่อเนื่องนำเสนอรวมทั้งสิ้น 18 ครั้ง หรือประมาณ 1.98 (ดังแผนภูมิที่ 4)

แผนภูมิที่ 4 แนวทางการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน

การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ ในแนวทางของข่าวสาร ทั่วไป หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอมากที่สุดคือ หนังสือพิมพ์มติชน นำเสนอรวมทั้งสิ้น 125 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 30.27 ส่วนหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอน้อยที่สุดคือหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ นำเสนอ รวมทั้งสิ้น 29 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 7.02

การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ ในแนวทางของการให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบของสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธีการทำประชาพิจารณ์ หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอมากที่สุดคือ หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ นำเสนอรวมทั้งสิ้น 13 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 24.53 ส่วนหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอน้อยที่สุดคือหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ นำเสนอรวมทั้งสิ้น 5 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 9.43

การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ ในแนวทางของการรายงานให้ทราบความเป็นมาของโครงการ หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอมากที่สุดคือ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ นำเสนอรวมทั้งสิ้น 13 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 27.66 ส่วนหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอน้อยที่สุดคือหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ นำเสนอฉบับละ 5 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 10.64

การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ ในแนวทางของการนำเสนอข้อโต้เถียงของทุกฝ่าย หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอมากที่สุดคือ หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ นำเสนอรวมทั้งสิ้น 19 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 21.10 ส่วนหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอน้อยที่สุดคือหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ นำเสนอรวมทั้งสิ้น 10 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 11.11

การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ ในแนวทางของการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแสดงความคิดเห็น หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอมากที่สุดคือ หนังสือพิมพ์มติชน นำเสนอรวมทั้งสิ้น 19 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 31.67 ส่วนหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอน้อยที่สุดคือหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ นำเสนอรวมทั้งสิ้น 6 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 10

การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ ในแนวทางของการให้ข้อคิดบางประการ หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอมากที่สุดคือ หนังสือพิมพ์ข่าวสด นำเสนอรวมทั้งสิ้น 31 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 20.67 ส่วนหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอน้อยที่สุดคือหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ นำเสนอรวมทั้งสิ้น 18 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 12

การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ ในแนวทางของการแจ้งให้ทราบถึงผลของการทำประชาพิจารณ์ หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอมากที่สุดคือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์มติชน นำเสนอฉบับละ 16 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 20.51 ส่วนหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอน้อยที่สุดคือหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ นำเสนอรวมทั้งสิ้น 8 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 10.25

การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ ในแนวทางของการติดตามผลอย่างต่อเนือง หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอมากที่สุดคือ หนังสือพิมพ์ข่าวสดและหนังสือพิมพ์ กรุงเทพธุรกิจ นำเสนอฉบับละ 4 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 22.22 ส่วนหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอน้อยที่สุดคือหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ นำเสนอรวมทั้งสิ้น 1 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 5.56

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์วัตถุประสงค์และมุมมองในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน

สรุปผลการสัมภาษณ์เพื่อวิเคราะห์วัตถุประสงค์และมุมมองในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ สามารถสรุปได้ดังนี้

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

วัตถุประสงค์การตีพิมพ์เนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ ต้องการนำเสนอเนื้อหาเพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ เพราะประชาพิจารณ์เป็นเรื่องใหม่ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม จึงต้องมีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อให้ประชาชนรับรู้ รายงานข้อเท็จจริงให้ประชาชนได้รับทราบในเรื่องที่มีการทำประชาพิจารณ์ เสนอให้ประชาชนเข้าใจว่ามีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้น ณ ขณะนั้น เพื่อต้องการเสนอข่าวอย่างเป็นกลางไม่ปิดเป็นนเพื่อให้อ่านได้รับรู้ข้อเท็จจริงและเกิดการตัดสินใจในเหตุการณ์นั้นๆ หนังสือพิมพ์จะนำเสนอข่าวเด่นๆ ที่มีความสำคัญในช่วงเวลาหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยให้ความสำคัญกับประเด็นที่มีคุณค่าของข่าว

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

วัตถุประสงค์ของการตีพิมพ์เนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์เพราะต้องการให้ความสำคัญกับข่าวที่ส่งผลกระทบต่อคนหมู่มาก และเป็นเรื่องที่คนทั่วไปให้ความสนใจ เป็นเรื่องใหญ่ๆ อาทิ โครงการก่อสร้างท่าอากาศยานไทย-มาเลย์ ให้ประชาชนได้ทราบว่าเกิดอะไรขึ้น นอกจากนี้หนังสือพิมพ์ยังได้นำเสนอภาพข่าว ภาพเหตุการณ์ที่น่าสนใจไปพร้อมกันด้วย ให้อ่าน

ได้ทราบข้อเท็จจริงของการจัดทำประชาพิจารณ์ในการก่อสร้างโครงการต่างๆ ของรัฐ ว่า มีผลดี-ผลเสียอย่างไร เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติมาก-น้อยแค่ไหน

หนังสือพิมพ์ข่าวสด

วัตถุประสงค์ของการตีพิมพ์เนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์เพื่อให้ความรู้ เพราะประชาพิจารณ์เป็นเรื่องใหม่มากสำหรับประเทศไทย ประชาชนแทบจะไม่รู้ว่าประชาพิจารณ์คืออะไร เขาได้ประโยชน์อะไร และภาครัฐจะต้องฟังประชาชนหรือเปล่า หนังสือพิมพ์พยายามบอกคนอ่านและประชาชนว่า ทุกอย่างที่เป็นโครงการอะไรก็ตามจะต้องฟังเสียงจากประชาชนด้วย ไม่ใช่คิดที่จะทำโครงการอะไรขึ้นมาก็สามารถดำเนินการได้เลยเหมือนเมื่อก่อน เพื่อให้ประชาชนได้ทราบ เกิดความรู้ ความเข้าใจ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหนังสือพิมพ์จึงต้องการเสนอเรื่องการทำประชาพิจารณ์ในรูปแบบต่างๆ

ทั้งนี้การนำเสนอเนื้อหาต่างๆ ไม่ได้เป็นรูปแบบของโครงสร้างหรือนโยบาย แต่จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของกระบวนการทำงานแล้ว เราจะต้องตอบชาวบ้านให้ได้ว่าชาวบ้านจะได้อะไร สังคมชนชั้นกลางจะได้อะไรเพื่อให้สามารถรับรู้ปัญหาอย่างแท้จริงร่วมกับคนในพื้นที่ เราต้องนำเสนอตรงนี้เพื่อทำความเข้าใจและตีแผ่ความจริงให้ทุกคนทราบ

หนังสือพิมพ์มติชน

วัตถุประสงค์ของการตีพิมพ์เนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ เป็นเพียงรายงานวิธีการประชาพิจารณ์ในประเด็นปัญหาใดประเด็นปัญหาหนึ่งเท่านั้นเองไม่ใช่สายข่าวขึ้นมาโดยเฉพาะ แต่การออกกฎหมายที่มารองรับวิธีการทำประชาพิจารณ์ว่าควรทำอย่างไร ก็ทำให้ความสนใจของสื่อมวลชนในเรื่องนี้เริ่มเป็นรูปเป็นร่างมากขึ้น

อีกทั้งตัวเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ก็มีคุณค่าข่าวในตัวมันเองอยู่แล้ว เป็นปัญหาที่มีความสำคัญในชีวิตของผู้คนในสังคมและได้รับความสนใจจากประชาชน และเป็นปัญหาที่มีความขัดแย้ง อีกทั้งมันเป็นข่าวที่ประชาชนต้องมีส่วนร่วมมีส่วนในการตัดสินใจ มีผลกระทบต่อสังคมต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม เหมือนข่าวอย่างอื่นแต่มันเป็นข่าวที่มีผลกระทบสูง กระทบชาวบ้าน กระทบต่อความเป็นอยู่ ต้องการเสนอข้อเท็จจริงของทั้งสองฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโครงการทำประชาพิจารณ์ให้ประชาชนได้รับรู้ เคลียร์ข้อข้องใจในประเด็นต่างๆ

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

วัตถุประสงค์ของการตีพิมพ์เนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ เรื่องประชา-พิจารณ์เป็นเรื่องใหม่ในสังคมไทย และเราคิดว่าสังคมไทยยังไม่เข้าใจว่าคำว่าประชาพิจารณ์มีความสำคัญอย่างไร ฉะนั้น การทำความเข้าใจหรือการให้ความรู้การทำประชาพิจารณ์อย่าง ถูกต้องกับคนอ่าน หรือผู้บริโภคข่าวสารในเบื้องต้นถือเป็นวัตถุประสงค์

นอกจากนี้ ยังต้องการให้มุมมองอีกด้านหนึ่งของประชาชนในพื้นที่ และเอ็นจีโอ และภาครัฐว่ามีความเห็นต่อเรื่องนี้อย่างไรบ้าง เพราะหนังสือพิมพ์เราต้องเสนอข่าวสองทาง ที่ผ่านมา ในฝ่ายของโครงการจะเสนอเนื้อหาผ่านสื่อมวลชนให้ประชาชนรับทราบค่อนข้างมาก ตั้งแต่เริ่มทำโครงการ ในส่วนของประชาชนจะมากลื่อนไหวตอนที่มีการทำประชาพิจารณ์เป็นหลัก ฉะนั้นเนื้อหาตรงนี้เราพยายามให้ครอบคลุมทั้งสองด้าน เพราะเราต้องการความเป็นกลางในเรื่องนี้ ให้ข้อเท็จจริงให้ผู้อ่านได้ทราบ เหมือนเราเป็นสื่อกลาง เสริมให้เราคิดให้รอบคอบมากขึ้น พอออกมาจะได้ประโยชน์ร่วมกันทั้งสองฝ่าย นอกจากนี้ยังต้องการเสนอให้เห็นว่าในการประท้วงเกิดจากผู้ที่มีปัญหาจากโครงการทำประชาพิจารณ์จริงหรือไม่ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน นอกจากนี้ยังให้ความรู้เพื่อให้ประชาชนเข้าใจว่าเกิดอะไรขึ้น

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

วัตถุประสงค์ของการตีพิมพ์เนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ ตระหนักว่า มันมีความสำคัญ เป็นเรื่องใหม่ และเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน ต้องการให้ประชาชนรับรู้ ว่า ประชาชนมีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นมีสิทธิที่จะเลือกว่าต้องการหรือไม่ต้องการโครงการ นอกจากการนำเสนอข้อเท็จจริงดังกล่าว เราก็ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ประชาชนของประเทศชาติจะได้รับจากการเสนอข่าวด้วย

ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องสถานการณ์ข่าวมากกว่า จุดหลักต้องการนำเสนอเนื้อหาทั่วไปให้สาระความรู้ ข้อเท็จจริง ประเด็นอะไรสำคัญก็จะนำขึ้นหน้า 1 หากเป็นเพียงเรื่องต่อเนื่องก็ใส่ไว้หน้าใน ในส่วนการนำเสนอเป็นคอลัมน์ บทความ ฯลฯ เป็นการสรุป เนื้อหา ข้อมูล ซึ่งถ้าลงรายละเอียดในข้อเท็จจริงต่างๆ เราจะเน้นนำหน้าการนำเสนอข้อมูลของคนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากโครงการที่ทำประชาพิจารณ์มากกว่าฝ่ายรัฐ เพราะฝ่ายรัฐสามารถใช้สื่อของรัฐได้ ฉะนั้นเราจึงเห็นว่าการนำเสนอข้อมูลของชาวบ้านเป็นการถ่วงน้ำหนักให้กับประชาชนด้วย นำเสนอข้อเท็จจริงในประเด็นต่างๆ ที่มีการทำประชาพิจารณ์ ว่าทำแล้วเกิดประโยชน์หรือผลกระทบกับใคร อย่างไรบ้าง

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบการนำเสนอเรื่อง ปริมาณความถี่และรูปแบบ แนวทางการนำเสนอเนื้อหากับวัตถุประสงค์และมุมมองในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 6 ฉบับ โดยสรุป ปรากฏว่า หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับจะมีจุดเด่นที่แตกต่างกันออกไป คือ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์มติชน เสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์มากที่สุดเหมือนกันคือ
แจ้งผลการทำประชาพิจารณ์

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ เสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์มากที่สุด คือ รายงานให้ทราบความเป็นมา
ของโครงการ

หนังสือพิมพ์ข่าวสด เสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์มากที่สุด คือ ติดตามผลอย่าง ต่อเนื่อง

หนังสือพิมพ์มติชน เสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์มากที่สุด คือ เปิดโอกาสให้ผู้มี ส่วนได้เสียได้
แสดงความคิดเห็น

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ เสนอเรื่องการทำประชาพิจารณ์มากที่สุด คือ 9 เรื่อง

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ เสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์มากที่สุด คือ ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย
และระเบียบของสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความเห็นสาธารณะโดย วิธีประชาพิจารณ์ และ
นำเสนอข้อโต้แย้งของทุกฝ่าย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อสันนิษฐาน

1. หนังสือพิมพ์รายวันมีการนำเสนอเรื่อง ปริมาณความถี่และรูปแบบการนำเสนอเนื้อหา การทำประชาพิจารณ์แตกต่างกัน สอดคล้องกับการวิจัย ซึ่งพบว่า หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับเสนอ เรื่อง ปริมาณความถี่ และรูปแบบการนำเสนอเนื้อหา มาก-น้อยแตกต่างกัน และมี 3 เรื่องที่ หนังสือพิมพ์ทั้ง 6 ฉบับนำเสนอเหมือนกันได้แก่ โครงการโรงไฟฟ้าถ่านหิน (บ่อนอก) โครงการ โรงไฟฟ้าถ่านหิน(หินกรูด) และโครงการท่อส่งก๊าซและโรงแยกก๊าซไทย-มาเลย์

2. หนังสือพิมพ์รายวันแต่ละฉบับมีแนวทางในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ แตกต่างกัน สอดคล้องกับการวิจัย ซึ่งพบว่าหนังสือพิมพ์มติชนนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์แนวทางของข่าวสารทั่วไปมากที่สุด ขณะที่หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์นำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์แนวทางของการให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบของสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความเห็นสาธารณะโดยวิธีประชาพิจารณ์มากที่สุดแตกต่างจากหนังสือพิมพ์ฉบับ อื่นๆ

3. หนังสือพิมพ์รายวันแต่ละฉบับ มีวัตถุประสงค์และมุมมองในการนำเสนอเนื้อหาทำประชาพิจารณ์แตกต่างกัน สอดคล้องกับการวิจัย ซึ่งพบว่า ในการสัมภาษณ์บรรณาธิการ หัวหน้าข่าว ผู้สื่อข่าวของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับมีทิศทางการดำเนินงาน ตลอดจนมีวัตถุประสงค์และ มุมมองในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์แตกต่างกัน

2 อภิปรายผล

การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน พบข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์สรุป ได้ว่า หนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 6 ฉบับ นำเสนอเรื่องการทำประชาพิจารณ์รวมทั้งสิ้น 10 เรื่อง ได้แก่ 1. โครงการ โรงไฟฟ้าพลังงานถ่านหิน (บ่อนอก) 2. โครงการโรงไฟฟ้าพลังงานถ่านหิน (หินกรูด) 3. โครงการท่อส่งก๊าซและ โรงแยกก๊าซไทย-มาเลย์ 4. โครงการก่อสร้างเขื่อนแม่วงก์ 5. โครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าบางบ่อ 6. โครงการ ระบบขนส่งทางรถไฟยกระดับ 7. การปรับ โครงสร้างกระทรวงเศรษฐกิจ 8. ร่าง พ.ร.บ.จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย 9. ร่าง พ.ร.บ.การศึกษา ภาคบังคับ 9 ปี และ 10. การปรับโครงสร้างการรถไฟแห่งประเทศไทย

โดยหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับนำเสนอจำนวนเรื่องมาก-น้อยแตกต่างกันหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอเรื่องการทำประชาพิจารณ์มากที่สุด คือ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจนำเสนอ 9 เรื่อง ส่วนหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและเดลินิวส์เสนอเรื่องการทำประชาพิจารณ์น้อยที่สุดฉบับละ 3 เรื่องขึ้นอยู่กับประเภทของหนังสือพิมพ์ ซึ่งเรื่องนี้ พีระ จิรโสภณ (2531) ได้กล่าวถึงประเภทของหนังสือพิมพ์มี 2 ประเภท คือ 1. หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ เน้นเสนอข่าวประเภทหนักๆ เช่น เศรษฐกิจการเมือง สังคม การศึกษาข่าวประเภทนี้มุ่งสนองของความรู้ ความคิดเห็นเป็นสำคัญ 2. หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม หรือหนังสือพิมพ์ปริมาณ คนทั่วไปนิยมอ่าน จำนวนจำหน่ายค่อนข้างสูง เนื้อหาและวิธีการนำเสนอผู้อารมณ์ผู้อ่าน เช่น ข่าวอาชญากรรม ข่าวภัยพิบัติต่าง ๆ ข่าวที่เกี่ยวกับบุคคล ตลอดจนความขัดแย้งและความรุนแรง

เรื่องที่หนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 6 ฉบับ เสนอซ้ำกัน 3 เรื่อง คือ โครงการโรงไฟฟ้าพลังงานถ่านหิน (บ่อนอก) โครงการโรงไฟฟ้าพลังงานถ่านหิน (หินกรูด) และโครงการท่อก๊าซและโรงแยกก๊าซไทย-มาเลย์ เนื่องจากเป็นโครงการขนาดใหญ่ มีมูลค่าการลงทุนสูง ส่งผลกระทบต่อประชาชนส่วนใหญ่ ซึ่งมักจะอยู่ในความสนใจของประชาชน อีกทั้งการดำเนินโครงการทั้ง 3 เรื่องไม่เป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมาย ที่ระบุไว้ว่าจะต้องมีการทำประชาพิจารณ์ก่อนลงมือดำเนินการโครงการ และยังไม่มีโครงการใดประสบผลสำเร็จจากการทำประชาพิจารณ์ หนังสือพิมพ์ทั้ง 6 ฉบับจึงให้ความสนใจ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ จะนำเสนอเรื่องที่มีความรุนแรง เรื่องที่เด่น มีความขัดแย้ง มีเงื่อนงำ ในขณะที่หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ นำเสนอที่ประเด็นที่ขัดแย้ง โดยเฉพาะในช่วงที่มีการทำประชาพิจารณ์ หนังสือพิมพ์ข่าวสดเสนอที่ในเรื่องที่เด่น มีความต่อเนื่อง โดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม ประชาชน และ NGO ในขณะที่หนังสือพิมพ์มติชน จะนำเสนอในประเด็นที่ขัดแย้ง เป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อประชาชน นำเสนอในเรื่องใหญ่ ๆ อย่างต่อเนื่อง พร้อมกับแจ้งให้ทราบถึงผลของการทำประชาพิจารณ์ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจนำเสนอในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องส่งผลกระทบต่อประชาชน เสนอเรื่องที่มีเงื่อนงำ

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์เสนอเรื่องส่งผลกระทบต่อประชาชนเป็นการรักษาสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน เสนอเรื่องที่มีเงื่อนงำ โดยชี้ชัดว่ากลุ่มใดคือกลุ่มที่ต่อต้าน และกลุ่มใดคือกลุ่มที่สนับสนุน สรุปได้ว่า หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับมองคุณค่าข่าวและองค์ประกอบของข่าวในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในเรื่องต่างๆ อาทิ เรื่องของความเด่น (Prominence) การ

เสนอข่าวอาจให้ความสำคัญกับบุคคล สถานที่ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ ยกตัวอย่าง การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์โครงการท่อส่งก๊าซและโรงแยกก๊าซไทย-มาเลย์ จะเด่นในเรื่องของบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐในฐานะผู้อนุมัติโครงการและประชาชนโดยเฉพาะประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากโครงการโดยตรง นอกจากนี้ยังระบุสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือพื้นที่ที่มีการทำประชาพิจารณ์ คือ พื้นที่จ.สงขลา

ผลกระทบกระเทือน (Consequence) เป็นเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความสูญเสียหรือความเสียหาย ไม่ว่าจะเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย ชื่อเสียง เสรีภาพ ทรัพย์สิน ซึ่งส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของสังคม ของประเทศ หรือส่วนตัว หรือต่อการดำรงชีวิต ซึ่งในการทำประชาพิจารณ์โครงการท่อก๊าซและโรงแยกก๊าซไทย-มาเลย์ เกิดเหตุการณ์จลาจล สูญเสียทั้งทรัพย์สินของภาครัฐและ ภาคประชาชน ความขัดแย้ง (Conflict) เป็นความขัดแย้งทางความคิด ผลประโยชน์หรือความเชื่อ การนำเสนอเนื้อหาประชาพิจารณ์โครงการท่อก๊าซและโรงแยกก๊าซไทย-มาเลย์ เกิดความขัดแย้งทางความคิดระหว่างภาครัฐและประชาชนที่เกี่ยวข้อง คือ ประชาชนเห็นว่าภาครัฐไม่บอกความจริงทั้งหมดให้ประชาชนทราบ บอกเพียงผลดีในการก่อสร้างโครงการเท่านั้น

ความมีเงื่อนงำ (Suspense/Mystery) อันเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่มีลักษณะซ่อนเงื่อนงำของข้อเท็จจริง โดยในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์โครงการท่อส่งก๊าซและโรงแยกก๊าซไทย-มาเลย์ ภาครัฐจะย้ำว่าการทำประชาพิจารณ์เป็นสิ่งที่ถูกต้องเป็นไปตามกระบวนการ แต่ข้อเท็จจริงที่ประชาชนทราบคือ โครงการทุกโครงการจะทำประชาพิจารณ์ก่อนดำเนินการไม่ใช่ดำเนินการไปแล้วจึงมาจัดทำประชาพิจารณ์ทีหลัง ซึ่งเรื่องนี้หากพิจารณากระบวนการตามกฎหมายพบว่ายังไม่มีโครงการใดที่ประสบความสำเร็จตามกระบวนการของกฎหมาย

สาเหตุที่หนังสือพิมพ์บางฉบับไม่ลงการนำเสนอเรื่องการทำประชาพิจารณ์ทั้งหมด เนื่องจากหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับแตกต่างกันในเรื่องของประเภทของหนังสือพิมพ์ และยังมีความแตกต่างในเรื่องของวัตถุประสงค์และมุมมองของหนังสือพิมพ์ด้วยซึ่งเรื่องนี้ กำแหง ภริตานนท์ กล่าวถึงหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ให้ความสำคัญกับเรื่องซึ่งส่งผลกระทบต่อคนหมู่มาก เป็นเรื่องที่น่าสนใจ ทั่วไปให้ความสนใจ เป็นเรื่องใหญ่ๆ อาทิ โครงการท่อก๊าซและโรงแยกก๊าซไทย-มาเลย์ เช่นเดียวกับนพดล พูนเสริม กล่าวว่า ในส่วนของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐหากการประชาพิจารณ์เกิด เหตุการณ์ขัดแย้งรุนแรง จะมีการประสานไปยังทีมงานอื่นๆ เพื่อรวบรวมกระแสข่าว ประมวล เหตุการณ์ทั้งหมดนำเสนอในหน้า 1 ครอบคลุมทั่วประเทศ สอดคล้องกับ ณรงค์ สมพงษ์ ที่

สรุปได้ว่าหนังสือพิมพ์ติดตามเสนอประเด็นปัญหาต่างๆ โดยเป็นสื่อกลางการติดต่อระหว่างรัฐบาลกับประชาชน เพื่อให้ผู้อ่านได้ข้อมูลในการตัดสินใจอย่างเพียงพอเกี่ยวกับการดำเนินนโยบายของรัฐบาลหรือนักการเมือง ขณะเดียวกันประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับการเมืองไปสู่รัฐบาลผ่านหนังสือพิมพ์

จากการวิเคราะห์การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน ทั้ง 6 ฉบับ โดยแยกเป็นจำนวนความถี่พบว่า หนังสือพิมพ์มติชนมีปริมาณความถี่ในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์มากที่สุด ส่วนรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ แบ่งเป็นข่าว บทบรรณาธิการ คอลัมน์ บทความ รวมถึงบทวิจารณ์และสารคดี บทสัมภาษณ์ รายงานพิเศษ และอื่นๆ พบว่า การนำเสนอกำหนดประชาพิจารณ์ในรูปแบบของข่าวซึ่งนำเสนอมากที่สุดรองลงมาคือ คอลัมน์ รายงานพิเศษ บทบรรณาธิการ บทความ รวมถึงบทวิจารณ์และสารคดี บทสัมภาษณ์ และรูปแบบอื่นๆ

แสดงให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 6 ฉบับให้ความสำคัญกับการนำเสนอในรูปแบบของข่าวมากที่สุด รองลงมาคือ คอลัมน์ รายงานพิเศษ บทบรรณาธิการ ตามลำดับ สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ Wilbur Schramm (1960) ที่กล่าวว่าสื่อมวลชนมีหน้าที่สำคัญกับสังคมหลายประการ อาทิ การให้ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม เป็นเวทีแสดงความคิดเห็นของประชาชน เป็นแหล่งให้ความรู้แก่ประชาชน นอกจากนี้ เกียรติชัย พงษ์พาณิชย์ เห็นว่า หน้าที่ของหนังสือพิมพ์ในส่วนที่เกี่ยวกับสาธารณชน ในฐานะตัวกลางที่จะช่วยให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องอันมีผลในทางปฏิบัติ คือ การให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการตัดสินใจในอนาคตที่ประชาชนมุ่งหวังว่าจะมีผลต่อวิถีชีวิตของเขา

จากการบทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ดังกล่าว ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มูลแนวทางการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน 6 ฉบับ แบ่งเป็น 1. ข่าวสารทั่วๆ ไป 2. ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย และระเบียบของสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธีการทำประชาพิจารณ์ 3. รายงานให้ทราบถึงความเป็นมาของโครงการ 4. นำเสนอข้อโต้แย้งของทุกฝ่าย 5. เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้แสดงความคิดเห็น 6. ให้ข้อคิดบางประการ 7. แจ้งให้ทราบถึงผลของการทำประชาพิจารณ์ 8. ติดตามผลอย่างต่อเนื่อง และ 9. อื่นๆ

ปรากฏว่า หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับให้ความสำคัญในการนำเสนอแตกต่างกัน หนังสือพิมพ์มติชนจะนำเสนอแนวทางของข่าวสารทั่วๆ ไปมากที่สุด รองลงมาคือหนังสือพิมพ์ข่าวสด โดยหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับจะจัดให้การนำเสนอแนวทางของข่าวสารทั่วไปประกอบอยู่ในเนื้อหาที่หนังสือพิมพ์อาจเสนอในหน้า 1 และหน้าในขึ้นขึ้นอยู่กับประเด็นข่าวว่ามีความสำคัญหรือไม่ ซึ่งหนังสือพิมพ์ได้ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับเรื่องพื้นที่สาธารณะที่มีพัฒนาการทางสังคม ที่เฟื่องฟูในช่วงศตวรรษที่ 17-18 โดยกลุ่มพื้นที่สาธารณะจะนำข้อมูลไปต่อรอกับชนชั้นกษัตริย์และขุนนาง ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นเปลี่ยนแปลงไป

และหากนำมาเปรียบเทียบกับสังคมในยุคปัจจุบันก็เหมือนการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างประชาชนกับรัฐบาล โดยผ่านสื่อมวลชน อย่างไรก็ตาม ปัญหาเรื่องบทบาทของสื่อมวลชนยังคงอยู่ ดังที่กาญจนา แก้วเทพ กล่าวว่า สื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์มีบทบาทอย่างแข็งขันในเรื่องพื้นที่สาธารณะ ซึ่งจากการวิเคราะห์ พบว่า หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับให้ความสำคัญในเรื่องพื้นที่สาธารณะแตกต่างกัน หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับจะเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์มาก-น้อยต่างกัน

ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย และระเบียบของสำนักงานรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธีการทำประชาพิจารณ์ หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์นำเสนอในแนวทางนี้มากที่สุด รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ โดยหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับทำหน้าที่ส่งเสริมในส่วนของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามแผน 8 คือ ส่งเสริมสิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนของภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ เพื่อให้ประชาชนมีสิทธิวิพากษ์วิจารณ์ มีโอกาสเลือกรับและพร้อมที่จะปรับตัวได้

สอดคล้องกับระเบียบสำนักงานรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธีการประชาพิจารณ์ดังเช่น การนำเสนอข้อโต้เถียงของทุกฝ่าย คือ ให้คณะกรรมการประชาพิจารณ์คำนึงถึงข้อโต้เถียงของทุกฝ่ายตลอดจนผลกระทบในด้านต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลประกอบการตัดสินใจของรัฐที่ชัดเจน ส่วนการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้แสดงความคิดเห็น คือ ประกาศให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ประสงค์จะเสนอความคิดเห็น มาลงทะเบียนไว้กับคณะกรรมการภายในเวลาที่กำหนด ซึ่งจากการวิเคราะห์แนวทางการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ที่

นำเสนอข้อโต้เถียงของทุกฝ่ายมากที่สุดหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ รองลงมาคือหนังสือพิมพ์มติชน เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแสดงความคิดเห็นมากที่สุดหนังสือพิมพ์มติชน รองลงมาคือหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ สรุปได้ว่า หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับจะมีพื้นที่ในการนำเสนอข้อโต้เถียงของทุกฝ่ายและเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้แสดงความคิดเห็นในรูปแบบแตกต่างกัน

หนังสือพิมพ์บางฉบับอาจให้พื้นที่ในส่วนนี้มากกว่าฉบับอื่นๆ ซึ่งจากบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนทางการเมือง สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือส่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์ และพัฒนาการของเหตุการณ์ ขึ้นไปสู่ผู้นำรัฐบาลและนักการเมืองคนอื่นๆ ช่วยให้ทราบการตอบสนองของประชาชนต่อนโยบายรัฐบาล

การให้ข้อคิดบางประการ คือ ผลที่ได้จากการประชาพิจารณ์ยอมใช้เป็นแนวทางหรือข้อมูลประกอบการตัดสินใจของรัฐให้ดำเนินการตามโครงการของรัฐ มิใช่การตัดสินใจเด็ดขาดจากการวิเคราะห์แนวทางการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์หนังสือพิมพ์ที่ให้ข้อคิดบางประการมากที่สุด หนังสือพิมพ์ข่าวสด รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์มติชน และหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ซึ่งจากข้อมูลที่ได้หนังสือพิมพ์ทั้ง 6 ฉบับ ให้ข้อคิดเห็นแตกต่างกันออกไป มีทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับโครงการ ตั้งแต่กระบวนการจัดทำประชาพิจารณ์ที่ขั้นตอน การใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหา ซึ่งหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย

การติดตามผลอย่างต่อเนื่อง คือเมื่อคณะกรรมการประชาพิจารณ์รับฟังความเห็นจากทุกฝ่ายเสร็จแล้ว ให้ทำรายงานสรุปประกอบเพื่อความเหมาะสมและมีข้อสังเกตในการดำเนินงานตามโครงการของรัฐ จากการวิเคราะห์การนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในแนวทางของการติดตามผลอย่างต่อเนื่องของหนังสือพิมพ์ 6 ฉบับจะพิจารณาจากนำเสนอเนื้อหาตั้งแต่ก่อนทำประชาพิจารณ์ ระหว่างการทำประชาพิจารณ์ และหลังจากการทำประชาพิจารณ์ ซึ่งหนังสือพิมพ์บางฉบับไม่ได้ติดตามตั้งแต่เริ่มต้น อาจติดตามในระหว่างการทำประชาพิจารณ์และหลังจากทำประชาพิจารณ์ไปแล้ว สอดคล้องกับสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาประเทศ ซึ่ง บำรุงสุข สีหอำไพ กล่าวว่าการเสนอข่าวต่อเนื่องกันหลายวันบ่อยๆ จนทำให้ข่าวนั้นกลายเป็นสิ่งที่น่าสนใจ ประชาชนจะติดตามศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับข่าวนั้น หากต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงก็สามารถใช้การเล่นข่าวให้ความสำคัญ อย่างไรก็ตามจากข้อมูลที่ได้หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับจะให้ความสำคัญในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์แต่ละช่วงไม่แตกต่างกัน

จากการสัมภาษณ์บรรณาธิการ หัวหน้าข่าว และผู้สื่อข่าวของหนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 6 ฉบับ หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับจะมีวัตถุประสงค์และมุมมองแตกต่างหรือสอดคล้องในเรื่องต่างๆ โดยสรุปได้แก่

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

มีวัตถุประสงค์และมุมมองในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ เพราะเห็นว่าเป็นเรื่องใหม่ ส่งผลกระทบต่อประชาชนส่วนใหญ่ จะเสนอเนื้อหาในช่วงที่มีการทำประชาพิจารณ์ เสนอเรื่องที่มีความขัดแย้งรุนแรง

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

มีวัตถุประสงค์และมุมมองในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ โดยให้ความสำคัญกับข่าวที่ส่งผลกระทบต่อคนหมู่มาก เป็นเรื่องใหญ่ ให้ความสำคัญเรื่องที่เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติ เสนอช่วงที่มีการทำประชาพิจารณ์ นำเสนอข้อมูลจากแต่ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

หนังสือพิมพ์ข่าวสด

มีวัตถุประสงค์และมุมมองในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ เพราะประชาพิจารณ์เป็นเรื่องใหม่สำหรับประเทศไทยประชาชนไม่รู้ว่าประชาพิจารณ์คืออะไร นำเสนอโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อประชาชนส่วนใหญ่เพราะเรื่องนี้ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ติดตามผลการทำประชาพิจารณ์อย่างต่อเนื่อง

หนังสือพิมพ์มติชน

มีวัตถุประสงค์และมุมมองในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ เป็นปัญหาที่มีความสำคัญต่อประชาชน ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีผลกระทบต่อสังคมก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เป็นประเด็นขัดแย้ง เปิดโอกาสให้คนกลุ่มน้อยแสดงความคิดเห็น

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

มีวัตถุประสงค์และมุมมองในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ เห็นว่าประชาพิจารณ์เป็นเรื่องใหม่ จึงต้องให้ความรู้ ในมุมมองต่างๆ ทุกฝ่าย เน้นเสนอทุกเรื่อง เนื่องจากมีคุณค่าข่าวมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนและเกี่ยวกับธุรกิจ

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

มีวัตถุประสงค์และมุมมองในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ เพราะเป็นเรื่องใหม่ และเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนต้องการให้ประชาชนมีสิทธิที่จะเลือกและแสดงความคิดเห็นว่าต้องการหรือไม่ต้องการโครงการ หนังสือพิมพ์จะติดตามเป็นบางช่วง

จากข้อมูลทั้งหมดพบว่า หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่เห็นว่าเรื่องการทำประชาพิจารณ์เป็นเรื่องใหม่ จึงคาดหวังที่จะให้ความรู้แก่ผู้อ่านให้มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง การให้ข้อมูลข่าวสารในแต่ละเรื่องที่เกี่ยวข้อง การให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย การเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถชี้แจงหรือแสดงความคิดเห็นผ่านหนังสือพิมพ์ ฯลฯ แต่ก็ไม่สามารถทำได้ทั้งหมดเนื่องจากหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับมีวัตถุประสงค์และมุมมอง รวมทั้งองค์ประกอบอื่นๆ แตกต่างกัน ซึ่งในเรื่องนี้นายธงชัย ณ นคร กล่าวว่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ถึงขนาดต้องมีแผนการทำเนื้อหาประชาพิจารณ์ขึ้นมา ฉะนั้นในการนำเสนอเนื้อหาเรื่องนี้คงไม่สามารถให้นำหน้าที่เท่าเทียมกันระหว่างผู้คัดค้านและผู้ดำเนิน โครงการได้ เช่นเดียวกับนายสมหมาย ปาวิจจัตต์ ซึ่งกล่าวว่า ไม่ได้มีโต๊ะประชาพิจารณ์ โดยเฉพาะขณะเดียวกันจะมีโต๊ะที่วิ่งไปเสริมได้ตลอด คือ โต๊ะเฉพาะกิจ

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาวัตถุประสงค์และมุมมองของหนังสือพิมพ์ทั้ง 6 ฉบับควบคู่ไปกับการวิเคราะห์เนื้อหาจะเห็นได้ว่า หนังสือพิมพ์ทำหน้าที่สอดคล้องกับแนวคิดบทบาทของสื่อมวลชนในการพัฒนาประเทศในประเด็นหลัก 3 ประการได้แก่ ทำหน้าที่แจ้งข่าวสาร ทำหน้าที่ชี้แจงนโยบาย และทำหน้าที่ในการชี้แนะและให้การศึกษา

ในส่วนของภารกิจนโยบายจะทำให้เกิดความร่วมมือกันในหมู่ประชาชนทุกระดับโดยหน้าที่นี้สื่อมวลชนสามารถที่จะเอาข้อมูลจากประชาชนไปสู่ผู้ตัดสินใจวางนโยบาย และในทางเดียวกันก็สามารถชี้แจงนโยบายให้แก่ประชาชนได้รับทราบและเกิดการยอมรับ ทั้งยังกระตุ้นทำให้

เกิดการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และทัศนคติต่างๆ เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงนั้นๆ ทำให้ผู้บริหาร ผู้ก่อร่างนโยบายได้ข้อมูลที่น่ามาใช้ในการตัดสินใจ เพื่อให้มีการยอมรับกันทั่วหน้า

บทความ บทบรรณาธิการ ของสื่อมวลชนสามารถที่จะเป็นแนวทางชี้แนะการพูดคุยเกี่ยวกับนโยบายนั้นๆ ให้ได้รับการยอมรับเร็วขึ้น และเสียงวิจารณ์จะกลายเป็นแนวทางปรับรื้อนโยบายครั้งต่อไป นอกจากนี้ในส่วนของหน้าที่การชี้แนะหรือให้การศึกษาเมื่อประเทศก้าวหน้ามีการเปลี่ยนแปลงสื่อมวลชนทำหน้าที่เป็นผู้เผยแพร่ความรู้ในกระบวนการสังคมหรือเตรียมคนเข้าสู่สังคมใหม่ และสื่อมวลชนยังมีหน้าที่ในการเปลี่ยนแปลงทัศนะ เทคนิคการสร้างเนื้อหาซึ่งมีส่วนที่จะปรับอารมณ์ความรู้สึกทำที่ที่เราจะมีต่อสิ่งเราในสังคมได้ด้วย การนำเสนอที่ดีจะทำให้เกิดความประทับใจและเกิดอารมณ์คล้อยตามทัศนคติที่สื่อมวลชนกระทำนั้น ทั้งยังชี้มุมมองเพื่อให้เกิดทัศนะใหม่ๆ

สรุปได้ว่า หนังสือพิมพ์ทำหน้าที่สอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธีประชาพิจารณ์ พ.ศ.2539 และเสนอขั้นตอนในการทำประชาพิจารณ์มาก-น้อยแตกต่างกัน ทั้งนี้เพื่อต้องการลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้น และลดการสูญเสียผลประโยชน์ของประเทศชาติ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

หนังสือพิมพ์ควรให้ความสำคัญมากขึ้นในการนำเสนอเรื่อง ตลอดจนขั้นตอนการทำประชาพิจารณ์เพื่อให้ประชาชนเข้าใจกระบวนการการทำประชาพิจารณ์ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วม ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับการวิจัยครั้งต่อไป น่าจะวิจัยในเรื่องทัศนคติและความเห็นของผู้อ่านที่มีต่อการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์รายวัน เพื่อทราบถึงความต้องการของผู้อ่าน และหนังสือพิมพ์สามารถนำไปปรับปรุงการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ต่อไป

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กาญจนา แก้วเทพ. มองสื่อใหม่ มองสังคมใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : บริษัทเอดิชั่นเพรส โปรดักส์ จำกัด, 2543.

เกษม ศิริสัมพันธ์. การวิเคราะห์เนื้อหาของหนังสือพิมพ์รายวันในกรุงเทพฯ 14 ฉบับ. พระนคร : แผนกวารสารศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2507.

เกียรติชัย พงษ์พาณิชย์. ลองคิดลองเขียน : เรื่องหน้าที่พันธะและการแข่งขันของสื่อมวลชนคนหนังสือพิมพ์. หน้า 105-106. (วันนักข่าว 5 มีนาคม 2540).

ฉอ้าน วุฒิศิริมรรักษ์. หลักการรายงานข่าว. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ประกายพริก, 2536.

ชาญชัย แสวงศักดิ์. ประชาพิจารณ์. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2540

ณรงค์ สมพงษ์. สื่อสารมวลชนเพื่อการส่งเสริม. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2543.

ดรุณี คำสุข. สัมพันธภาพระหว่างหนังสือพิมพ์กับรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งในช่วงต้นน้ำผึ้งพระจันทร์. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวารสารสนเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

บุญเลิศ ศุภดิถก. สิทธิการสื่อสารในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : สถาบันไทยศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมูลนิธิโครงการ ตำราสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์, 2527.

บำรุงสุข สีนอำไพ. “บทบาทของหนังสือพิมพ์กับการพัฒนาประเทศ”. นิเทศสาร. 1 สิงหาคม 2520.

พีระ จิโรโสภณ. เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและทฤษฎีการสื่อสาร. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สหมิตร, 2529.

มาลี บุญศิริพันธ์. การเขียนสารคดีสำหรับสื่อสิ่งพิมพ์. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : ประกายพรึก, 2535.

มีชัย ฤชุพันธ์. ประชาพิจารณ์. ความคิดเสรีของมีชัย ฤชุพันธ์. WEBSITE MEECHAITHAILAND.COM, 27 ตุลาคม 2543.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540. มาตรา 59. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ การศาสนา, 2540.

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธีประชาพิจารณ์ พ.ศ. 2539. สำนักนายกรัฐมนตรี, 2539.

รสนันท์ สวรรสะอาด. แนวทางการคัดเลือกและนำเสนอเนื้อหาสิ่งแวดลอมของหนังสือพิมพ์. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาคศึกษาวารสารสนเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

สิริทิพย์ ชันสุวรรณ. การหนังสือพิมพ์เบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ประกายพรึก, 2539.

เสถียร เขยประทับ. ศักยภาพของสื่อมวลชนในการพัฒนาประเทศ, 2528.

สุกัญญา ตีระวนิช. ประวัติการหนังสือพิมพ์ในประเทศไทยภายใต้ระบบสมบูรณาญาสิทธิราช. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2520.

ภาษาอังกฤษ

Cater V. Good. Dictionary of Education. London : Mc Graw Hill, 1956.

Harold D. Lasswell. "The Structure and Funtion of Communication in Society", The Communication of Ideas, Layman Bryson ed. New York : Harper & Brother, 1948.

Julian Adams. Press Time 2nd. New York : Prentice Hall, 1959.

Klaus Krippendorff. Content analysis : An introduction to it methodology. London : SAGE Publications, 1980.

Wilbur Schramm. "The Gatekeeper : A Memorandum", Mass Communication. Urbanna : University of Illinois , 1960.

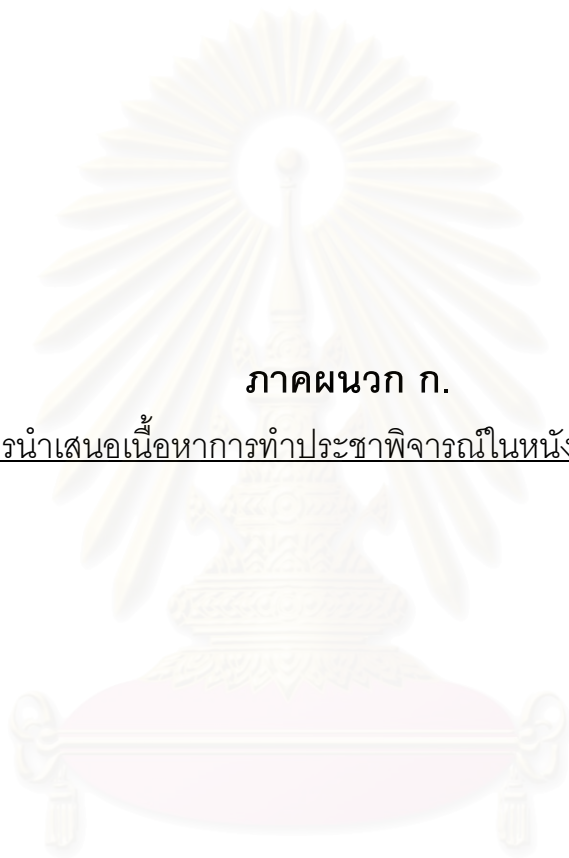
สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.

ตารางลงรหัสการนำเสนอเนื้อหาการทำประชามติในหนังสือพิมพ์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางแสดงลกรหัสการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ในหนังสือพิมพ์.....

วันที่	หน้าที่	ชื่อเรื่อง	รูปแบบการนำเสนอ							แนวทางการนำเสนอเนื้อหา									หมายเหตุ
			1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	2.7	2.8	2.9	

- หมายเหตุ**
- 1.1 ข่าว
  - 1.2 บทบรรณาธิการ
  - 1.3 คอลัมน์
  - 1.4 บทความรวมถึงบทวิจารณ์และสารคดี
  - 1.5 บทสัมภาษณ์
  - 1.6 รายงานพิเศษ
  - 1.7 อื่น ๆ
  - 2.1 ข่าวสารทั่วไป
  - 2.2 ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบของสำนักนายกรัฐมนตรีว่า ด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ โดยวิธีการทำประชาพิจารณ์
  - 2.3 รายงานให้ทราบถึงความเป็นมาของโครงการ
  - 2.4 นำเสนอข้อโต้แย้งของทุกฝ่าย
  - 2.5 เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียได้แสดงความคิดเห็น
  - 2.6 ให้ข้อคิดบางประการ
  - 2.7 แจ้งให้ทราบถึงผลของการทำประชาพิจารณ์
  - 2.8 ติดตามผลอย่างต่อเนื่อง
  - 2.9 อื่น ๆ

ภาคผนวก ข.

แบบสัมภาษณ์บรรณาธิการ หัวหน้าข่าว ผู้สื่อข่าว

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์บรรณาธิการ หัวหน้าข่าว ผู้สื่อข่าว

ชื่อ _____

ตำแหน่ง _____

หน่วยงานที่สังกัด _____

1. วัตถุประสงค์การตีพิมพ์เนื้อหาการทำประชาพิจารณ์ของหนังสือพิมพ์ต้องการเสนออะไรให้แก่ผู้อ่าน
2. ขอบข่าย วิธีการดำเนินงานและความรับผิดชอบของผู้สื่อข่าว ที่มงานการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์เป็นอย่างไร แตกต่างจากการเสนอเนื้อหาอื่นๆ หรือไม่
3. หลังจากการทำประชาพิจารณ์จบ หนังสือพิมพ์มีการติดตามผลอย่างไรบ้าง
4. มีหลักเกณฑ์ในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์หรือไม่อย่างไร (คำนึงถึงปัจจัยใด อาทิ ผลประโยชน์ของชาติ ฯลฯ)
5. เปิดโอกาสให้คู่กรณีชี้แจงในการนำเสนอหรือไม่ อย่างไร
6. ปัญหาและอุปสรรคในการนำเสนอเนื้อหาการทำประชาพิจารณ์มีอะไรบ้าง และมีแนวทางแก้ไขอย่างไร
7. ได้รับผลสะท้อนจากคู่กรณีของโครงการทำประชาพิจารณ์หรือไม่ อย่างไร
8. ได้รับผลสะท้อนจากผู้อ่านอย่างไรบ้าง มาก-น้อยเพียงไร
9. มีการติดต่อกับหน่วยงาน/องค์/บุคคล ให้เขียนเรื่องเกี่ยวกับการทำประชาพิจารณ์มาลงในหนังสือพิมพ์อย่างไร
10. ได้รับความร่วมมือจากฝ่ายรัฐบาล นักวิชาการ หรือฝ่ายเอ็นจีโอ หรืออื่นๆ อย่างไรบ้าง

ภาคผนวก ค.

ตัวอย่างการนำเสนอข่าว

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คนเสียว'พิจารณา' จลาจล ร้านทองเปิดหนัก

กลัวโจรบุกปล้น
ทองเที่ยวขบเซา
ต่างฝ่ายต่างแรง
เตรียมชนกันที่
ประชาพิจารณ์ท้อเกิด
'เหตุการณ์ไม่น่าไว้วางใจ ร้าน
ทองในหาดใหญ่พร้อมใจกัน
ปิดหมดทั้ง 72 ร้าน กลัวโจร
ม้วนีมบุกปล้น ★ มีต่อหน้า 17

คนเสียว'พิจารณา' ☆ ต่อจากหน้า 1-
การท่องเที่ยวชนเซา กรุ๊ปทัวร์ต่างประเทศ-นักธุรกิจ
ไม่มั่นใจในความปลอดภัยไม่ยอมเข้ามา เงินที่เคยสะพัด
หายไประมาณล้าน ชาวบ้านกลุ่มต่อต้านเตรียมรถ 15 คัน
ตีเคย์เคลื่อนพลตอนเช้า วิทยุเตือนตำรวจอย่าทำรุนแรง
เพราะมาร่วมด้วยความสงบ ขณะที่เจ้าหน้าที่วางมาตรการ
คุมเข้มเต็มที่ ปิดถนน 3 สาย อนุญาตให้ผ่านเฉพาะ
คนที่มียศเข้าร่วมประชาพิจารณ์ จัดกำลังเตรียมพร้อม
กันนับพันคนที่หากเกิดเหตุรุนแรง ประธานคณะกรรมการ
ประชาพิจารณ์ ยืนยันต้องเดินหน้าต่อไป เตือนคนไทย
ด้วยกัน อย่าหาเหตุก่อความไม่สงบ มท.1ขอโทษ ไร่ดีหัดค้น
ติดต่อกับทางจังหวัด

เจ้าจากความรุนแรงในการประชุมประชาพิจารณ์
โครงการก่อสร้างและ เร่งแยกแก๊สธรรมชาติไทย-
มาเลเซีย ครั้งที่ 2 ที่อาคารนิมิตชัยมธรรมธรรมศก
กีฬาจักรเนกร เทศบาลนครหาดใหญ่ ขงสงขลา ในวันที่
21-22 ส.ค.นี้ ก่อตัวและระดมกลุ่มแนวออก- กระทั่ง
ใกล้ถึงวันประชาพิจารณ์ สถานการณ์จึงเตรียมล้ซมิม
เกลียวขึ้นถึงขั้นอาจเกิดจลาจลรุนแรงไปทั้งเมืองได้
ทุกเมื่อ ทั้งนี้ ผู้สื่อข่าวรายงานเมื่อวันที่ 20 ค.ศ. วัน
สุดท้ายก่อนถึงวันประชาพิจารณ์ที่ซงเกิด 1 วัน ว่า ชาวบ้าน
ลี้ซงซันและบ้านสะกอม อ.สะกอม อ.จะนะ ได้นำรถ
บรรทุก 5 คัน รถกระบะ 10 คัน มาจอดเตรียมไว้
กำหนดตีเคย์เคลื่อนพลไปชุมนุมประท้วงที่ อ.หาดใหญ่
ตั้งแต่เช้ามีตของวันที่ 21 ค.ศ.

ต่อมาช่วงเที่ยงวัน ขณะที่ชาวบ้านประมาณ 100
คน รวมตัวมาละหมากที่มีติดโปโซน ระหว่างนั้นได้มี
รถยนต์ของรอง ผกก.หนสภ.อ.จะนะ ขับมาจอดหลังผลการณ์
อยู่ด้านหน้า ส่วนกลุ่มวิทยุที่คัดค้านการประชาพิจารณ์
ท้อเกิดได้รวมตัวกันที่หมู่ 1 อ.สะกอม ทำป้ายและ
แผ่นผ้าโจมตีการประชาพิจารณ์ พร้อมทำผ้าคาดหัวสี
แดงและเขียวซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของการคัดค้าน จากการ
สอบถามทราบว่า กลุ่มวิทยุที่นี้ไปร่วมคัดค้านการ
ประชาพิจารณ์ด้วยความบริสุทธิ์ใจ รวมตัวกันไปอย่าง
สันติวิธี ขออย่าให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทำร้ายหรือใช้วิธี
รุนแรง

สำหรับการเตรียมสถานที่จัดประชาพิจารณ์
ภายในนิมิตชัยมธรรมธรรมศก สยามกีฬาจักรเนกร ผู้สื่อข่าว
รายงานว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจจำนวน 50 นาย ได้รับคำสั่ง
ให้ตั้งกำลังไว้เฝ้าสนนากกีฬา ขณะเดียวกัน ก็มีกรปิด
กั้นถนน 3 เส้นทางไม่ให้รถผ่าน คือ ถนนนิพัทธ์สงเคราะห์
1, 2 และซอย 5 ถนนนิพัทธ์สงเคราะห์ 1 อนุญาตให้
เฉพาะผู้ที่มีบัตรเข้าร่วมการประชาพิจารณ์เท่านั้นที่จะ
สามารถผ่านเข้าไปได้ ส่วนภายในหอประชุมเจ้าหน้าที่
ได้นำเก้าอี้มววางไว้ที่หน้าเวที 800 ตัว บนเวทีนอกจากนี้
บริเวณอัฒจันทร์ที่มีถึง 6,000 ที่นั่ง และเวทีเจ้าหน้าที่
ชุดเก็บกู้วัตถุระเบิดอาบ. สชด. 433 ลำขวมลำแบ
อ.นาทวี 10 นาย พร้อมสุนัขสงคราม 2 ตัว มาตรวจหา
วัตถุระเบิดด้านหน้าเวทีและรอบโรงยิมอย่างละเอียด

ส่วนที่ สภ.อ.หาดใหญ่ กำลังพล 100 นาย ได้รับ
คำสั่งให้เตรียมพร้อมไว้ในที่ตั้ง ขณะเดียวกัน กำลัง

แจเกมการเมือง 2 พรรค! จัดพิจารณาทำเอกภาพ

พล.อ.จรัลเผยผู้เกี่ยวข้องไม่ยอมร่วมมือ แม้แต่ตร.ยังเปิดประตูปล่อยมือเข้ามา

แจเบื้องหลังการทำประชามติวิจารณ์โครงการทอผ้าไหม มาเลย์ เป็นเกมการเมืองของพรรคการเมือง 2 พรรค พล.จรัล ประธานฯ ทำประชามติวิจารณ์เผย

♦ อ่านต่อหน้า

เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและของจังหวัดไม่ให้ความร่วมมือ แม้แต่ตำรวจยังเป็นคนเปิดประตูให้มือเข้าไปในที่ประชุม ส่วนสถานการณ์ก็จะวนกลับคืนสู่ปกติ รองกกก.คนใหม่เข้ารักษาการหัวหน้า กก.อ.จะนะ แล้ว ออกหมายจับ 3 มือปืน แต่ชาวบ้านไม่พอใจคำสั่งหมายจับของนายท.ที่ให้เอาผิดผู้ชุมนุม คร.ผู้ควบคุมการเผาโรงทอ ตั้งประคบผู้พหุติการณเศวริชมจับกุม ส่วนแกนนำกองกลางในสนามกีฬาพระนครศรีอยุธยาทอผ้าไหมทอผ้าไหมในพื้นที่ ค้าน "ชวน" อินอินให้ สม.คร.จับกุมผู้ทำผิดดำเนินคดี ขณะที่ รว.ยุติธรรม ชี้ ต้องแยกการทำความคิดทั้งในส่วนของผู้เจ้าหน้าที่ และส่วนของประชาชน ค้าน "บัญญัติ" ระบุต้องแก้ไขปัญหาลไปเรื่อย ๆ และต้องชี้แจงทำความเข้าใจกับคนในพื้นที่ การทำประชามติครั้งนี้มีอีกหลายขั้นตอน หากรัฐบาลชุดนี้ทำไม่เสร็จ รัฐบาลชุดใหม่ที่เข้ามาต้องรับช่วงทำต่อ

หลังจากเกิดเหตุการประท้วงในกรณีการทำประชามติวิจารณ์โครงการทอผ้าไหมและโรงงานแยกทอผ้าไหม-มาเลเซีย เมื่อวันที่ 21-22 ค.ค. ที่ผ่านมานี้หรือเหตุการณ์ที่จัดกระทำประชามติในสนามกีฬาพระนครศรีอยุธยา อ.นาคน้อย จ.สงขลา แล้วลูกหลานใหญ่โตจนถึงกับมีกลุ่มชาวบ้านที่คัดค้านโครงการฯ ไม่ให้มีการทำประชามติวิจารณ์ทอผ้าไหม กก.อ.จะนะ จ.สงขลา เนื่องจากไม่พอใจที่ตำรวจไม่สามรถจับกุมมือปืนยิงรถชาวบ้านได้ แต่ตำรวจสามารถระงับเหตุการณไม่สงบลงได้ โดย

พล.ต.ศ.มาในช ไร่วงศ์ รองผบ.ช.ภ. ๑ ยอมรับขอเสนอของชาวบ้านที่เรียกร้องให้จับกุม นายมะเอ นายสระ และ น.ส.หิยะ ป่าดาร์ ที่เป็นคนยิงปืนใส่รถชาวบ้านมาดำเนินคดีให้ได้ภายใน 7 วัน และไม่เอาผิดกับชาวบ้านที่ถูกเผาโรงทอทอผ้าไหม พร้อมทั้งให้ย้าย พล.ต.ม.ใน มณีวงศ์ รองกกก.ส.ส.กก.อ.จะนะ พล.ต.สว่าง แก้วทิบูลย์ สวส. พล.ต.ศ.สมพร โล๊ะหยาบ สวส. และ ร.ค.อ.สามารต บุญมี รองสวส.ร้อยเวรเจ้าของคดี ออกจากพื้นที่อย่างเร่งด่วน ขณะที่ นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี สั่งให้ดำเนินคดีเอาผิดกับกลุ่มผู้ชุมนุมกองกลาง ตามที่เสนอขงาไปให้ทอผ้าไหมทอผ้าไหม

❖ "บัญญัติ" ชี้ย้ายตร.ต้องมีเหตุผล
เมื่อวันที่ 23 ค.ค. นายบัญญัติ บรรทัดฐาน รองนายกรัฐมนตรี และรมว.มหาดไทย ให้สัมภาษณ์กรณีชาวบ้านบุกเผา กก.อ.จะนะ จ.สงขลา ว่า เป็นหน้าที่ของตำรวจที่ต้องเร่งรัดดำเนินการกับผู้ผิดกฎหมายอยู่แล้ว แต่การรักษากฎหมายไม่จำเป็นจะต้องแจ้งกร้าวกันตลอดไป ต้องขึ้นอยู่กับสถานการณ์ แต่การเคารพกฎหมายยังเป็นสิ่งปฏิบัติ ส่วนการจะย้ายรองกกก.ออกจากพื้นที่นั้นเป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาว่ามีเหตุผลแค่ไหน ผู้ที่ได้รับการเรียกร้องให้ออกจากพื้นที่นั้นในเวลาที่ผ่านมาที่ถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่

แก้ปัญหาค่าเช่า ยึดราคาเช่า สมุนปทา.ยิงชาวบ้าน

ขัดแว่นตใส่มีอบ
ปิดถนนจราจร.จับ
รวมประมาณ'จรัล'
รวมจบในธนาที่
คนใต้-รับไม่ใต้
ปะทะนองเลือด
'จรัล' ถูกละเมิดชัย'เล่น
ปาที่ ใช้เวลาแค่ 15 นาที
รวบรัดประชาพิจารณ์ท้อ
ก๊าซได้อย่างอัปยศ ท้าม
กลางความรุนแรงจากการ
ปะทะกันของ □ อ่านต่อหน้า 12

● จดจล 1/12 □ ต่อจากหน้า 1

ชาวบ้านผู้คัดค้านกับคร.จนเลือกนอกรวมหาดใหญ่ หัว
แตกแขนงหักห้ามส่งร.พ.สุดไกลทล แฉรัฐบาลกับปลท.
วางแผนมเล่นปาที่ ขนคนเข้าไปเค็มห้องทำประชา
พิจารณ์แล้วให้ประธานรวบหัวรวบหางตามมีใครไม่เห็น
ด้วย พอเสียงเห็นด้วยดังขึ้นก็รีบขุคทันที ทั้งๆ ที่เพิ่งพูด
ไปได้แค่คนเดียว ยังไม่มีการแจกแจงข้อมูลหรือซักถาม
จากฝ่ายต่างๆ ใดๆ ทั้งสิ้น สร้างความไม่พอใจแก่ชาวบ้าน
อย่างมาก มีอเนบหมื่นคนฮือบุกเข้ายึดโรงอิมท่าหลายข้าว
ของ เกิดการปะทะกับคร.จนบาดเจ็บกว่าสิบคน ขณะที่
กรรมการประชาพิจารณ์ต้องให้คร.คุ้มกันออกจากเวทีแทบ
เอาชีวิตไม่รอด 'จรัล'ตีหน้าเครียดเปิดแถลงอ้างสลดใจ
อย่างนั้นอย่างนี้ ก่อนยื่นยื่นขึ้นตอนประชาพิจารณ์เสร็จ
สิ้นแล้ว ขอเวลาอีก 45 วันขงข้อมูลส่งรมค.อุดรฯ 'สุวัจน์
ลิปพัลลภ'ตัดสินใจต่อไป ประกาศกร้าวไม่ได้รับจ้างมา
เป็นประธาน แต่รมค.ไปเชิญมาเป็น อันทุกอย่างถูกต้อง
ตามกระบวนการ รับไม่ได้ที่ไปยกของแกนนำมีอบ ออก
อาการจนเมื่อก่อคำถามรวบรัดคิดสังเกศหรือไม่ เปิดฉาก
ประชดประชันผู้ที่กล่าวหา ขณะที่สมุนบริษัทวางท่อรวด
น้ำมันลงกองเพลิงรั่วมีนใส่กลุ่มชาวบ้านระหว่างเดินทาง
กลับบ้าน จนต้องฮือปิดถนนกดดันให้คร.ลากคอมมาดำเนิน
คดี สุดท้ายโดนตั้งข้อหาพยายามฆ่า อย่างไรก็ตาม บั๊กคร.
สั่งให้ลูกน้องแจ้งความจับชาวบ้านฐานทำร้ายร่างกาย

●ชาวบ้านมาปักหลักตั้งแต่เด็ก

กรรมการประชาพิจารณ์เล่นปาที่ไร้เวลาไม่กี่นาทีรวบ
รัดให้จบลงคือๆ ท้ามกลางความขัดแย้งอย่างรุนแรงถึงขั้น
เลือกนองสงขลา ทั้งนี้ ตั้งแต่เวลา 22.00 น. วันที่ 20
ค.ค. ผู้สื่อข่าวรายงานว่า กลุ่มผู้คัดค้านโครงการก่อสร้าง
และโรงแยกก๊าซไทย-มาเลเซีย จากอ.จะนะ อ.นาหม่อม
อ.เทพา จ.สงขลา เดินทางมารวมตัวกันที่บริเวณด้านหน้า
สนามกีฬาจิระนคร อ.หาดใหญ่ สถานที่จัดทำประชา
พิจารณ์ แม้ว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจจะพยายามระดมกำลังคั้ง
ด่านสกัดตามจุดต่างๆ และทุกเส้นทางที่เข้าสู่เมืองหาด
ใหญ่ แต่ก็ไม่เป็นผล ทำให้กลุ่มผู้คัดค้านเข้าท่าหลายสิ่งกีด
ขวาง และสามารถนำรถขายเสียงเข้ามาด้านหน้าของ
สนามกีฬา

ดึงท่อก๊าซใต้เขาครม. 'ชาม'พลิก! ยึดสันติเจรจาม็อบต้าน

ออกหมายจับ3คนยิงรถ

สอบความหา'ผู้บงการ'

สว.ค้นออกกม.'พิจารณา'

ผบช.ภ.9 ระบุจับแน่หัวหน้าทีมบุกทำลายทรัพย์สิน ออกหมายจับแล้ว 3 คน ร้ายยิงรถกลุ่มค้าน 'ชาม'จี ปตท.แจ่ง ไม่มีใครได้ผลประโยชน์ 'บัญญัติ'ชี้ย้าย ดร.ต้องมีเหตุผล อย่าทำตามเสียงเรียกร้อง 'อลงกรณ์'ให้เอ็นจีโอทบทวนตัวเองใหม่ 'โสภณ'เสนอ'นิติ-สุทธิวงศ์'นั่งประธาน กก.กล.ฯ ส.ว.ผลักดัน กม.ประชาพิจารณ์ที่ตรงตาม รธน. ด้านกลุ่มค้านท่อก๊าซรอทำที ครม. 24 ต.ค. ถ้าเห็นชอบต่อต้านรุนแรงแน่

(อ่านหน้า 23)

พิจารณาเล่มรอบ 2 สอ พับ ท่อ ก๊าซ

● ปตท.ชี้ไทยอาจสูญเสียแสนล. ● จลาจลต้านแหกรั่วพังเวที-‘จรัล’รวบรัดสรุปจบกลางคืน

ประชาชนพิจารณาโครงการท่อส่งก๊าซ และโรงแยกก๊าซไทย-มาเลเซีย ครั้งที่ 2 ที่สนามกีฬาจรัลนคร ต้องยุติลงกลางคืน หลังเริ่มการทำประชาพิจารณ์ได้เพียง 30 นาที เมื่อผู้คัดค้านได้ใช้กำลังบุกพังเวทีประชาพิจารณ์จนยับ ทำให้ ปตท.อาจตัดสินใจบทวนโครงการร่วมทุนระหว่างไทย-มาเลเซีย ซึ่งอาจทำให้ไทย

สูญเสียรายได้ 3 แสนล้านบาท แต่ประธานคณะกรรมการวิสรุปรวบรัดเสร็จสิ้นการประชาพิจารณ์ก่อน

อ่านต่อหน้า 4

1/4 พิจารณ์เล่ม

มือบุกพังเวทีไปอย่างเฉียดฉิว

การทำประชาพิจารณ์ที่รวดเร็วที่สุดครั้งนี้ ใช้เวลาเพียง 30 นาที โดยพล.อ.จรัล กุลละวณิชย์ ประธานคณะกรรมการประชาพิจารณ์ ได้สรุปยุติการทำประชาพิจารณ์ เมื่อเที่ยงวันนั้น ท่ามกลางแรงคัดค้านของกลุ่มต่อต้านนับพันคนที่ชุมนุมกันตั้งแต่กลางดึกคืนวันที่ 20 ต.ค.และบุกเข้าพังเวทีประชาพิจารณ์ หลังจากเปิดอย่างเป็นทางการเพียง 30 นาที พร้อมกับได้เจ้าหน้าที่และผู้ที่มีบริบทกับการประชาพิจารณ์กระเจิงออกจากโรงเี่ยม

รายงานข่าวแจ้งว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทำให้การปิดล้อมแหล่งประเทศไทย(ปตท.) ทำการพิจารณาว่า จะบทวนโครงการหรือไม่ เนื่องจากเกรงว่า หากมีการก่อสร้างโครงการแม้จะผ่านขั้นตอนการทำประชาพิจารณ์แล้วก็ต้องถูกคัดค้านในระหว่างก่อสร้าง และอาจเกิดปัญหารุนแรงได้ แม้หากจะได้รับการอนุมัติโครงการแล้วก็ตาม

ทั้งนี้ นายประเสริฐ บุญสัมพันธ์ ผู้จัดการใหญ่ ปตท.กษชธรรมาชาติการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) เคยให้สัมภาษณ์ในก่อนหน้าว่า หากปตท.ตัดสินใจบทวนโครงการนี้ เพราะจะถูกประชาชนคัดค้าน อาจทำให้มาเลเซียต่อท่อเข้าประเทศเอง เพื่อให้หันใช้ก๊าซในปี 2545 ก็จะทำให้ไทยสูญเสียรายได้ไปปีละประมาณ 3 แสนล้านบาท

ด้านคุณหญิงทองทิพย์ รัตนรัต ประธานสถาบันปิโตรเลียม ในฐานะกรรมการประชาพิจารณ์ กล่าวว่ารู้สึกเสียใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและสงสัยว่า เหตุใดคนไทยเ็นไปได้เช่นนี้ ทั้งที่เป็นชาติที่มีชนบธรรมนิยมประเพณี เอื้ออาทรกันเป็นพื้นฐาน

ชี้การประชาพิจารณ์ยุติลงแล้ว

สำหรับขั้นตอนการประชาพิจารณ์ในรูปแบบการจัดแสดงความคิดเห็น ถือว่ายุติลงแล้ว ในขั้นตอนต่อไปคือรอฟังความคิดเห็นจากผู้ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย ที่สามารถส่งหนังสือถึงกรรมการได้ภายใน 15 วัน และทางคณะกรรมการจะสรุปเสนอต่อรัฐบาลต่อไป

โดยขณะนี้ยังไม่ได้ว่า ทางกรรมการจะเสนอแนวคิดอย่างไร ต้องหารือกันก่อนแต่ขั้นตอนการจัดประชาพิจารณ์ถือว่าเรียบร้อยแล้ว เพราะได้สอบถามที่ประชุมแล้วว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

ขณะที่ นายสมณะเอ เจ๊ะหัด สมก๊ก อพย.สงขลา เขต อ.จะนะ แกนนำกลุ่มคัดค้าน กล่าวว่า การประชาพิจารณ์ก็ดูอย่างไม่มียุติ เนื่องจากมีการฟังความคิดเห็นเพียงครึ่งชั่วโมงเท่านั้น ในฐานะผู้คัดค้าน ขอยืนยันว่า จะดำเนินการคัดค้านถึงที่สุด และหากมีการก่อสร้างคงมีการเผา ไม่ว่าจะเป็นโรงแยกก๊าซหรือท่อก๊าซ

สื่อเค้วุ่นมาตั้งแต่กลางดึกคืนวันศุกร์

สำหรับการประชาพิจารณ์โครงการท่อส่งก๊าซ และโรงแยกก๊าซไทย-มาเลเซีย ครั้งที่ 2 เมื่อวานนี้ ถูกกำหนดให้เป็นวันแรกนั้น เกิดความวุ่นวายขึ้นหลังจากกลุ่มผู้คัดค้านจาก อ.จะนะ และ อ.นาหม่อม ต่อดักแค้นทางมกลุ่มที่สนามกีฬาจรัลนคร.หาดใหญ่ จ.สงขลา ตั้งแต่ เวลา 23.00 น.ของคืนวันที่ 20 ต.ค.

กลุ่มคัดค้านการทำประชาพิจารณ์โครงการท่อส่งก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซียและโรงแยกก๊าซจากตำบลลิ้งชันและ ต.สะกอม อ.จะนะ จ.สงขลา กว่า 1,000 คน ได้รวมตัวกันที่หน้าสนามกีฬากลางจรัลนครซึ่งใช้เป็นที่ทำประชาพิจารณ์โครงการท่อส่งก๊าซไทย-มาเลเซีย และโรงแยกก๊าซ เพื่อล้มการจัดทำประชาพิจารณ์ที่มีขึ้นเมื่อวานนี้

โดยแบ่งกำลังออกเป็น 4 ส่วน ประมาณ 200 คนเข้ายึดพื้นที่ประตูทางเข้าสนามกีฬาจรัลนครเพื่อกันกลุ่มคณะกรรมการประชาพิจารณ์ และกลุ่มสนับสนุนการทำประชาพิจารณ์โครงการดังกล่าวเข้าไปภายในคืนนี้

รัฐบาลทมิฬ

กินชาติ

ปล่อยไทย

ฆ่ากันเอง

หาคใหญ่ • ประชาพิจารณ์สุดอัปยศ รวบรวมครึ่งชั่วโมงเสร็จ ไม่สนใจ
 คัดค้าน ดำรวจสลายมือเบียดเสียดเช่นท้อท้าว "จรัล" ลูกดีลูกนยีน
 กรานประชาพิจารณ์จบสมบูรณ์ เตรียมเสนอ ครม.อึ้งครหน้า สถาน
 การณ์บานปลายขยายวงไปถึง อ.จนะะ โรงพักถูกขว้างและ หลัง คร.ไม่
 ยอมจับมือปืนตักยิงกลุ่มค้านท้อท้าวกลางทาง/เทศบาล-คร." หน้ามืด
 แฉถึงความถูกมือเบียดเสียด ส่วนกรรมการประชาพิจารณ์ม่วงแดง "จรัล"
 คับเหตุดลาลาด ค้าน "บัญญัติ" รับต้องทำเอาใจคุณพ่อฝรั่ง

สถาบัน
จุฬาลงกรณ์

วันพุธที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548

ขอสันติประชาธรรม

หลังจากที่ประชาพิจารณ์โครงการก่อสร้างแก๊สธรรมชาติไทย-มาเลเซียครั้งที่สองต้องจบลงด้วยจลาจลถึงเลือดตกยางออก และประสมความล้มเหลวเป็นหนที่สองติดต่อกัน มีหลายฝ่ายเสนอทางออกเพื่อจัดการความขัดแย้งไว้หลายทาง ในขณะที่คณะรัฐมนตรีสั่งการให้ ปคท.และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เร่งทำประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจในโครงการแก่ประชาชนในพื้นที่ มีข้อเสนอให้ริ่การออกเสียง

ประชามติ แต่ยังไม่แน่ชัดว่าจะให้แสดงประชามติแต่เฉพาะประชาชนในพื้นที่ที่จะวางท่อแก๊สผ่าน หรือให้ชาวจังหวัดสงขลาทั้งจังหวัดออกเสียง หรือจะให้ขอมติจากประชาชนทั้งประเทศ เพราะการออกเสียงประชามติเป็นเรื่องใหม่สำหรับประเทศไทย และรัฐธรรมนูญระบุว่าวันออกเสียงประชามติจะต้องกำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร มีนักวิชาการเสนอให้จัดเวที

สาธารณะ เพื่อให้ทุกฝ่ายทั้งที่สนับสนุนและคัดค้าน โครงการมีโอกาสเสนอข้อมูลและความเห็นของตน โดยยึดสันติวิธีเป็นหลัก เช่นเดียวกับการจัดเวทีสาธารณะ เพื่อฟังความเห็นระหว่างผู้แทนรัฐบาลกับสมัชชาคนจน เกี่ยวกับความขัดแย้งในโครงการเขื่อนปากมูล แต่ควรจะจัดเวทีสาธารณะหลังจกพ้นกำหนด 45 วัน ของการทำประชาพิจารณ์

แม้คณะ การจัดเวทีสาธารณะ ในขณะนี้ ข่อมจะมีผลเสียมากกว่าผลดีข้าง ไม่ค่อยสงบ เพราะบรรยากาศยังคงเครียด มีการแจ้งจับกันวันวาระหว่างฝ่ายที่สนับสนุน และคัดค้านไม่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนความเห็นกันด้วยเหตุผลและโดยสันติ และเวทีสาธารณะนั้นเองก็ไม่แน่ว่าจะสามารถจัดการความขัดแย้งได้หรือไม่ เวทีสาธารณะเขื่อนปากมูลแม้จะเป็นไปโดยสันติแต่ก็ยังประท้วงกันอยู่

ที่สุดสำคัญที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการทำประชาพิจารณ์ การจัดเวทีสาธารณะ หรือการออกเสียงประชามติ จะประสบความสำเร็จความวัตถุประสงค์ ทุกฝ่ายจะต้องยอมรับคิดการร่วมกันเสียก่อน นั่นคือการยุติความขัดแย้งตามหลักสันติประชาธรรม สาเหตุหนึ่งซึ่งทำให้ประชาพิจารณ์ที่ผ่านมาล้มเหลว เพราะฝ่ายใดด้านมองว่าเป็นแค่การประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ยอมรับในสิ่งที่รัฐคิดสนใจแล้ว

ความยุ่งยากของปัญหาอยู่ที่ว่าฝ่ายรัฐบาลประกาศว่าโครงการจะต้องเดินหน้าต่อไป อาจไม่ได้หมายความว่าต้องสร้างในพื้นที่ที่มีปัญหาให้จงได้ แต่หมายความว่าโครงการนี้ล้มไม่ได้ แต่อาจต้องย้ายไปทำที่อื่น ในขณะที่ฝ่ายคัดค้านบางส่วนได้ตัดสินใจเสียแล้วว่าเป็นโครงการที่ชั่วร้าย จึงต้องคัดค้านโดยทุกวิถีทาง รวมทั้งการใช้ความรุนแรง ตามคำขวัญที่ปลุกระดมกันว่า "มึงสร้างกูเผา"

แม้การออกเสียงประชามติก็มีปัญหา ถ้าให้ลงทั้งจังหวัดหรือคนทั้งประเทศ มีสิทธิ์ร่วมออกเสียงด้วย ข่อมสร้างความไม่พอใจให้ฝ่ายที่คัดค้านเป็นธรรมดา เพราะเท่ากับว่าใช้เสียงข้างมากของประชาชนที่ไม่ได้รับผลกระทบในทางลบโดยตรง มีแต่ได้กับได้ ไปบีบบังคับเสียงข้างน้อยในพื้นที่ ซึ่งอาจได้รับผลกระทบในทางลบโดยตรง การประชาสัมพันธ์อาจดีที่สุด แต่จะต้องใช้เวลา

เตลิวีส์

ประจำวันอังคารที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2543

โรงแยกก๊าซที่ไม่ปรารถนา

ปฏิริยาของกลุ่มผู้นำและประชาชนที่ร่วมคัดค้านโครงการก่อสร้างโรงแยกก๊าซและโรงแยกก๊าซไทย-มาเลเซียที่เริ่มการเคลื่อนไหวก่อนหน้านี้ นำไปสู่ความรุนแรง ก่อนการทำประชาพิจารณ์ ที่โรงยิมเนเซียมสุวรรณพงศ์ กรมศึกษาธิการนครหาดใหญ่ในวันที่ 21-22 ค.ค. โดยเมื่อวันที่ 14 ค.ค. ได้มีชาวบ้านจาก อ.จะนะ อ.นาหม่อม และ อ.สะเตาะ จ.สงขลา ประมาณ 1,000 คน ตลอด

จนชาวประมงพื้นบ้าน ไปรวมตัวกันที่บริเวณสถานที่ก่อสร้างโรงแยกก๊าซธรรมชาติ ไทย-มาเลเซีย บ้านโคกสัก หมู่ที่ 6 ต.สะกอน อ.จะนะ มีการเผาหุ่นของนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมและโรงงานแยกก๊าซจำลอง เป็นการแสดงให้เห็นการไม่ยอมให้ก่อสร้างในพื้นที่ดังกล่าวอย่างเด็ดขาดนั้น เป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายจะวางใจไม่ได้อีกแล้ว

รายงานข่าวระบุว่า ประชาชนส่วนใหญ่ที่เข้าร่วมชุมนุมยืนยันว่าในวันทำประชาพิจารณ์โครงการโรงแยกก๊าซฯ นี้ พวกเขาจะคัดค้านอย่างเต็มที่ ด้วยวิธีล้อมพื้นที่ทำประชาพิจารณ์ เพราะจนถึงวันนี้ชาวบ้านยังไม่ทราบชัดเจนเกี่ยวกับโครงการนี้จะก่อผลกระทบต่อชุมชนบ้าง และการชุมนุมดังกล่าวบรรดาสมาชิกสภาจังหวัดจากจังหวัดปัตตานี ที่มาร่วมสังเกตการณ์อยู่ก็อ้างว่าต้องเดินทางมาครั้งนี้เพื่อขอทราบข้อมูลจากชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบโดยตรงว่าทำไปถึงต่อต้านเพื่อนำกลับไปสรุปว่า ชาวจ.ปัตตานี จะคัดค้านหรือสนับสนุนโครงการ

การที่ประชาชนจำนวนมากมายืนในพื้นที่ที่จะตั้งรับผลกระทบโดยตรงพื้นที่ที่มีโรงงานดังกล่าวเกิดขึ้นรวมตัวกันต่อต้านก็เป็นเพราะเขาไม่มั่นใจในประโยชน์ที่จะได้ แต่ว่าห่วงเกรงในผลร้ายที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งเป็นสัญชาตญาณป้องกันตัวที่มีอยู่ในมนุษย์ทั้งปวงและสอดคล้องกับหลักแห่งสิทธิที่รัฐธรรมนูญกำหนด

ไว้ ปัญหาสำคัญที่รัฐจะต้องอธิบายเพื่อคลี่คลายสถานการณ์ดังกล่าวจึงอยู่ที่ว่า ผลดีที่จะได้มากับโครงการนี้คืออะไร ใครได้รับมากน้อยแค่ไหน และสิ่งที่จะต้องเสียไปเพื่อให้ได้มาเป็นมูลค่าที่เทียบเคียงกันได้มากน้อยปานใด ในขณะที่เขวกันรัฐได้วางแผนหรือเตรียมการเยียวยาปัญหาที่ชาวบ้านจะได้รับไว้อย่างไรหรือไม่

แม้ก่อนหน้าที่จะได้มีความพยายามทำความเข้าใจถึงผลได้โดยรวมต่อภาคเศรษฐกิจของประเทศที่เกิดจากโครงการนี้บ้างแล้วก็ตาม แต่สิ่งที่มีอยู่และคงเป็นพยานหลักฐานที่ดีก็คือโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ที่นำเอาโรงแยกก๊าซ และโรงงานอุตสาหกรรมเข้าไปใน จ.ระยอง อย่างมากมาย ได้ส่งผลให้ประชาชนต้องรับผลร้ายจากมลพิษในรูปแบบต่างๆ อีกทั้งในการคัดค้านครั้งนี้ตัวแทนจาก จ.ระยอง มาร่วมและยกเอาผลเสียที่พวกเขาได้รับมาเปิดเผยเป็นอุทาหรณ์เพื่อชี้ว่า หากโครงการนี้เกิดขึ้นที่ อ.จะนะ ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมตลอดจนอุตสาหกรรมต่อเนื่องจะตามมา ดังผลกระทบระยะยาวอย่างที่ชาวระยอง กำลังประสบชะตากรรมอยู่ ซึ่งข้อเท็จจริงเหล่านี้คือที่มาของความไม่เชื่อถือและต่อต้าน ที่ภาครัฐจะต้องเร่งทำความเข้าใจหรือปรับแผนการปฏิบัติทั้งปวงให้เกิดความมั่นใจจนได้ว่าพวกเขาจะไม่ต้องตกเป็นเหยื่อของความเจริญทางอุตสาหกรรมที่รัฐต้องการ.

ครบการส สดทุกเรื่อง

ข่าวสด

บทเรียนจากปากมูล ถึงท่อส่งก๊าซมาเลย์

กรณีประท้วงอันเกิดขึ้นที่เวทีประชาพิจารณ์โครงการท่อส่งก๊าซและโรงแยกท่อ ก๊าซไทย-มาเลเซีย ณ อาคารหอประชุมเทศบาลนครหาดใหญ่ จ.สงขลา กระทั่งต้องเลื่อนการประชาพิจารณ์ออกไปอย่างไม่มีกำหนด

เป็น "ปรากฏการณ์" ที่ต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอน และนับวันจะทวีความรุนแรง และแหลมคมมากยิ่งขึ้นเป็นลำดับ

เหตุการณ์ประท้วงโครงการท่อส่งก๊าซและโรงแยกท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย มิได้ เป็นเหตุการณ์ประทุเพียงเกิดขึ้น ตรงกันข้าม เหตุการณ์ในลักษณะการเดียวกันนี้ได้ เคยเกิดขึ้นแล้วคือโครงการวางท่อก๊าซจากแหล่งยานาคา สหภาพพม่า ของกลุ่มนิค อุนริกซ์จังหวัดกาญจนบุรี และกำลังปะทุขึ้นอย่างต่อเนื่องของกลุ่มรักษ์ท้องถิ่นบ่อนอกและกลุ่มอนุรักษ์ฯ บ้านกรูด ที่คัดค้านการก่อสร้างโรงไฟฟ้าบ่อนอกและโรง ไฟฟ้าหินกรูด ซึ่งเป็นสภาพที่เกิดขึ้นอย่างซ้ำซากโดยที่รัฐบาลไม่เคยสรุปและนำมา เป็นบทเรียนเลย

นั่นก็คือ ทั้งหมดล้วนเป็นโครงการที่ตัดสินใจโดยรัฐโดยไม่เคยสอบถาม "ชาวบ้าน"

การประชาพิจารณ์อันคณะกรรมการซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยรัฐบาลมี พล.อ.จรัล กุลละวณิชย์ เป็นประธานก็เป็นการทำประชาพิจารณ์ "เสมือนจริง" เช่นเดียวกับที่เคยกระทำมาแล้วในกรณีโรงไฟฟ้าที่บ่อนอกและบ้านหินกรูด

นั่นก็คือ เป็นการเคลื่อนไหวทำประชาพิจารณ์ภายหลังจากรัฐบาลได้แสดงความเห็นชอบ "อนุมัติ" โครงการแล้ว

ในความเป็นจริง การประชาพิจารณ์ก็เหมือนฉบับปฏิบัติการ "ตราขาย"

เป็นปฏิบัติการ "ตราขาย" เหมือนกับที่รัฐบาลเคยก่อตั้งคณะกรรมการกลางศึกษาโครงการวางท่อส่งก๊าซจากแหล่งยานาคา สหภาพพม่า โดยมี นายอนันท์ ปันยารชุน เป็นประธาน เป็นปฏิบัติการ "ตราขาย" เหมือนกับที่รัฐบาลเคยก่อตั้ง คณะกรรมการกลางแก้ไขปัญหาสิทธิชุมชนโดยมี นายปิ่นสาร อ่อนดำ เป็นประธาน

ในที่สุดแล้ว "ข้อเสนอ" ของคณะกรรมการกลางก็เหมือนกับเป็น "น้ำยาบ้วนปาก"

ถึงแม้การประท้วงของนักศึกษาและประชาชนที่คัดค้านโครงการท่อส่งก๊าซและโรงแยกท่อก๊าซไทย-มาเลเซียจะสะท้อน "ปรากฏการณ์" ที่รุนแรงและแข็งกร้าว แต่กระนั้น ก็ก็ต้องไม่มองข้ามสภาพความเป็นจริงซึ่งเป็นมูลข้อ

ประการหนึ่ง ไม่เพียงแต่มีการชุมนุมของผู้ประท้วงเท่านั้น หากแต่ยังมีการจัดจาก "มือบ" ของอีกฝ่ายขึ้นในลักษณะจัดตั้งขึ้นเดียวกัน

ประการหนึ่ง ทำหน้าที่ค่อนข้างเฉียบขาดแบบ "ทหาร" ของประธานในการประชาพิจารณ์

ประการหนึ่ง ลักษณะการจัดประชาพิจารณ์ที่ดำเนินไปอย่างระบบราชการอันสะท้อนลักษณะของการประชาสัมพันธ์มากกว่าจะเป็นการตรวจสอบข้อมูลอย่างรอบด้าน เพราะว่ามีคนเข้าร่วมในการประชาพิจารณ์เสมอเป็นร้อยผู้ไปนั่งรับฟังเท่านั้น

การประชาพิจารณ์อันสะท้อนลักษณะ "ประชาสัมพันธ์" เช่นนี้เท่ากับเป็นการตบตาประชาชน

ในที่สุดแล้วปัญหายังวนเวียนอยู่กับทศรูปจาก ศาสตราจารย์ น.พ.ประเวศ วะสี อันแสดงให้เห็นความล้มพินธ์จากปัญหาโครงการเขื่อนปากมูลมาจนถึงโครงการท่อส่งก๊าซและโรงแยกท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย

นั่นก็คือ ปัญหาของความขัดแย้งและความไม่เข้าใจเนื่องจากการแย่งชิงและการรักษาพื้นที่ของทรัพยากรอันเป็นสมบัติของท้องถิ่น

เป็นการเข้าไปแย่งชิงภายใต้โครงการขนาดใหญ่ในนามของการพัฒนา คล้ายกับเป็นความปรารถนาดีอย่างยิ่ง ขณะเดียวกัน ในอีกด้านหนึ่ง ชาวบ้านเองก็มิได้ต้องการโครงการขนาดใหญ่เช่นนั้น เพราะว่ามันที่สุดแล้วลจากโครงการมีส่วนในการทำลายวิถีชีวิตของพวกเขา

วิถีชีวิตแห่งเศรษฐกิจธรรมชาติอันเป็นแก่นแกนอย่างแท้จริงของ "เศรษฐกิจพอเพียง"

บทนำ มติชน

ทางออกท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย

มีแนวโน้มจะเกิดความรุนแรงในวันจัดประชาพิจารณ์โครงการท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย ที่โรงยิมเนเซียมสนามกีฬาจิระนคร อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา วันที่ 21-22 ตุลาคม เพราะประชาชนฝ่ายที่คัดค้านต่อต้านการวางท่อก๊าซไม่เห็นด้วยกับการจัดประชาพิจารณ์และมีการรวมพลังเพื่อขัดขวางการจัดประชาพิจารณ์ ในขณะที่ประชาชนอีกฝ่ายหนึ่งและการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทยต้องการให้การจัดประชาพิจารณ์ดำเนินต่อไปตามที่ได้กำหนดไว้ การเผชิญหน้าของ 2 ฝ่ายอาจนำมาซึ่งความไม่สงบเรียบร้อย แม้ว่าการใช้เหตุใช้ผลจะเป็นข้อเรียกร้องจากทุกฝ่ายเพื่อสร้างความเข้าใจและนำไปสู่การหาข้อยุติในปัญหาการวางท่อก๊าซ แต่ในความเป็นจริงเป็นเรื่องที่ยากลำบากอย่างยิ่ง ทั้งนี้ เพราะฝ่ายคัดค้านการประชาพิจารณ์ ซึ่งก็คือฝ่ายที่คัดค้านการวางท่อก๊าซและสร้างโรงแยกก๊าซนั่นเอง เห็นว่าการเจรจาทำข้อตกลงระหว่างไทยกับมาเลเซียผิดขั้นตอนมาแต่ต้น กล่าวคือก่อนจะไปตกลงทำสัญญากับมาเลเซียควรจะนำข้อมูลมาบอกเล่ากับชาวบ้าน แล้วศึกษาผลกระทบอย่างถี่ถ้วน รับผิดชอบต่อความเห็นของชาวบ้าน จากนั้นจึงหาข้อสรุป แต่ทางฝ่ายไทยก็หาได้ทำเช่นที่กล่าวมานี้ไม่ อีกฝ่ายหนึ่งซึ่งอยากสร้างท่อก๊าซและสนับสนุนการทำประชาพิจารณ์ก็อ้างความจำเป็นของการมีท่อก๊าซ เหตุผลทั้งสองฝ่ายจึงกลายเป็นการพูดคนละเรื่อง และคนละมาตรฐานจึงยากต่อการหาข้อยุติ

ไม่ว่าใครจะมีเหตุผลมากกว่ากัน แต่สถานการณ์ขณะนี้สื่อเคาะจะเกิดความรุนแรงที่อาจถึงขั้นใช้กำลังเข้าสกัดกันขัดขวางการจัดประชาพิจารณ์และอาจมีคนบาดเจ็บ เสียชีวิต ทรัพย์สินราชการอาจเสียหาย และตำรวจก็อาจจะใช้กำลังเข้าจับกุม ทูตประชาชนที่ก่อเหตุ ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อใครทั้งสิ้น ทางที่ดีไม่ควรจะมีความรุนแรงและไม่มีควมเสียหายใดๆ เกิดขึ้น เพราะการจัดประชาพิจารณ์คือกระบวนการรับฟังความคิดเห็น บนพื้นฐานของเคารพสิทธิเสียงซึ่งกันและกันเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่ดีที่สุด ซึ่งโดยหลักแล้วการจัดประชาพิจารณ์จะต้องอาศัยผู้เข้าร่วมที่มีสติ มีเหตุมีผลไม่ใช่ว่าในโรงยิมเนเซียมก็พูดกันไป ส่วนข้างนอกก็มีปฏิกริยาต่อต้านด้วยวิธีการต่างๆ อย่างนี้ไม่ถือว่าเป็นการจัดประชาพิจารณ์

การจัดประชาพิจารณ์เรื่องท่อก๊าซไทย-มาเลเซียเคยล้มเหลวมาแล้วครั้งหนึ่งเมื่อ 2-3 เดือนที่ผ่านมา ตอนนั้นกำหนดจัดที่เทศบาลเมืองหาดใหญ่ ปรากฏว่าผู้คัดค้านได้พากันตั้งรั้วหรือฟังกประตูเข้าไปเพื่อขัดขวาง การเกิดเหตุกลางลครั้งนั้นทำให้การจัดประชาพิจารณ์ต้องเลื่อนออกไป ขณะเดียวกันเหตุการณ์ดังกล่าวก็จะเป็นบทเรียนที่มีคุณค่ากับทุกฝ่ายว่าการดันทุรังมีแต่จะเกิดผลเสียหาย ไม่มีผลดีใดๆ เกิดขึ้น นี่คือโจทย์ข้อใหญ่ที่ผู้บริหารบ้านเมืองและผู้รับผิดชอบระดับสูงจะได้ใคร่ครวญอย่างถี่ถ้วน เพราะเวลาไม่เหลือให้อีกแล้ว

มีผู้เสนอว่าทางออกที่ดีที่สุดตอนนี้ก็คือ การระงับการจัดประชาพิจารณ์ออกไปก่อน แล้วให้นายกรัฐมนตรีตั้งคณะกรรมการระดับชาติขึ้นมาคณะหนึ่ง คณะกรรมการระดับชาตินั้นนอกจากจะได้คนที่มีความรู้ มีความน่าเชื่อถือ มีความเป็นกลาง ยังจะต้องได้ฝ่ายสนับสนุน ฝ่ายคัดค้าน นักวิชาการด้านสิ่งแวดล้อม ส่วนราชการเข้ามาเป็นกรรมการ แล้วจัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นเพื่อหาข้อสรุป เหมือนกับที่เคยกระทำมาเมื่อตอนเกิดปัญหาท่อก๊าซไทย-พม่า ข้อเสนอแนะยังมีใครพยากรณ์ได้ว่านายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรีจะเห็นชอบหรือไม่ ถ้าไม่เห็นชอบและไม่ดำเนินการใดๆ เพื่อทางออก หากเกิดความรุนแรงขึ้นมานายชวนจะต้องรับผิดชอบ เช่นเดียวกับ ส.ส.สงขลาซึ่งล้วนแต่สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ก็ไม่อาจปฏิเสธความรับผิดชอบไปได้

กรุงเทพธุรกิจ

ปีที่ 13 ฉบับที่ 4330 9 วันจันทร์ที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2542

ประชาพิจารณ์-เวทีสาธารณะ อย่าให้เป็นเวทีความขัดแย้ง

รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันที่เปิดกว้างให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร รวมทั้งสิทธิในการจัดการทรัพยากรท้องถิ่นได้ทำให้เกิดการตื่นตัวทางการเมืองอย่างสูง ผ่านองค์กรพัฒนาเอกชนหรือ "เอ็นจีโอ" แต่ตลอดเกือบ 3 ปี ที่ผ่านมากรอบแบบที่ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ยังไม่มีความชัดเจน จึงทำให้เกิดข้อถกเถียงที่ไม่รู้จุดจบอยู่ตลอดเวลาในการพิจารณาชี้ขาดโครงการขนาดใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีล่าสุด การประชาพิจารณ์โครงการสร้างโรงแยกก๊าซและวางท่อก๊าซไทย-มาเลเซียที่หาดใหญ่จังหวัดสงขลาเมื่อวันเสาร์ที่ผ่านมาทำให้เกิดการเผชิญหน้ากันระหว่างฝ่ายที่ไม่ต้องการให้จัดประชาพิจารณ์ กับฝ่ายที่ต้องการ จนเกิดจลาจลย่อยๆ ที่ทำให้ต้องเลื่อนการประชาพิจารณ์ออกไปอย่างไม่มีกำหนด

การประชาพิจารณ์โครงการขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมได้เกิดปัญหาการเผชิญหน้า และการขัดแย้งทางความคิดอย่างรุนแรงระหว่างผู้เห็นด้วยกับผู้ไม่เห็นด้วยหลายกรณีแล้ว เช่น กรณีการวางท่อก๊าซไทย-พม่า ของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) การก่อสร้างโรงไฟฟ้าบ่อนอกที่ใช้เชื้อเพลิงจากถ่านหินที่เป็นของบริษัทเอกชน การสร้างโรงไฟฟ้าจังหวัดราชบุรีของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ฯลฯ รวมทั้งกรณีเขื่อนปากมูล ที่แม้ว่าจะมีการทำประชาพิจารณ์มาแล้วหลายครั้งแต่ไม่สามารถหาคำยุติที่ได้รับการยอมรับจากทุกฝ่ายได้ จึงทำให้ปัญหาเขื่อนปากมูลบานปลายกลายเป็นความรุนแรง ที่เกิดขึ้นระหว่างรัฐบาลกับผู้คัดค้าน แม้จะมีการเสนอทางเลือก "เวทีสาธารณะ" จากสมาชิกคนหนึ่งที่เป็นตัวแทนของชาวบ้านเขื่อนปากมูล แต่ไม่ได้รับการยอมรับจากรัฐบาล

เรามีความเห็นว่าการทำประชาพิจารณ์หรือการจัดเวทีสาธารณะ เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในโครงการขนาดใหญ่ ที่มีผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมยังไม่มีความชัดเจน จึงทำให้ประชาพิจารณ์หรือเวทีสาธารณะกลายเป็นเวทีที่สร้างความขัดแย้ง มากกว่าการแสวงหาข้อยุติด้วยข้อเท็จจริงที่มีเหตุและผลเหมาะสมรัฐบาลมักจะตั้งตนเป็นผู้กำหนดรูปแบบประชาพิจารณ์เองมากกว่าที่จะกำหนดมาจากภาคประชาชนหรือองค์กรที่เป็นกลางเพียงพอ

ข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นทุกครั้ง ที่มีการจัดประชาพิจารณ์จากองค์กรพัฒนาเอกชน ที่มักไม่เข้าร่วมคือรัฐบาลหรือหน่วยงานรัฐ มีคำตอบของตัวเองอยู่แล้วว่าจะดำเนินการอย่างไร การเข้าร่วมประชาพิจารณ์จึงไม่เกิดประโยชน์อันใดแต่กลับจะไปสร้างความชอบธรรม ให้กับเจ้าของโครงการขนาดใหญ่ที่มักเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายจัดทำประชาพิจารณ์ ความขัดแย้งในสังคมที่เกิดขึ้นจากการแย่งชิงทรัพยากร ที่มีอยู่อย่างจำกัดเป็นสิ่งที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่งที่นับวันจะรุนแรงมากขึ้น ถ้าหากไม่มีการปรับรูปแบบการประชาพิจารณ์หรือเวทีสาธารณะให้เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

เรามีความเห็นว่าคุณสมบัติของภาคีรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ ที่จัดทำประชาพิจารณ์ไม่ได้สร้างกลไก การมีส่วนร่วมจากประชาชนทุกกลุ่มอย่างแท้จริง และมักมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนอยู่แล้วว่าจัดทำประชาพิจารณ์เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับโครงการมากกว่าการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อให้ได้ข้อสรุปว่าจะยอมรับหรือไม่ยอมรับโครงการขนาดใหญ่ การทำประชาพิจารณ์ที่ผ่านมาหลายครั้ง จึงเกิดความรุนแรงมากกว่าจะเป็นเวทีสร้างความเข้าใจ

เรามีความเห็นไว้ในสถานการณ์ปัจจุบันมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐบาลจะต้องกำหนดรูปแบบการจัดทำประชาพิจารณ์ที่ทุกกลุ่มผลประโยชน์สามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างเห็นแก่ตัวขึ้นเน้นในการปรึกษาหารือกันหรือการเปิดเวทีสาธารณะที่กลายเป็นเวทีสร้างความขัดแย้งมากกว่าการแสวงหาข้อเท็จจริงด้วยและผลอย่างแท้จริง

ไทยโพสต์

อิสระภาพแห่งความคิด

รัฐบาลทาสอำนาจ ทำประชานิยม

กาพและชาวคนไทยทำร้ายกันเองที่อำเภอหาดใหญ่ และอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เพราะประเด็นความขัดแย้งทางความคิดในโครงการประชานิยม การสร้างห้องส่งก๊าซและโรงแยกก๊าซไทย-มาเลเซีย นับเป็นข้อเท็จจริงสะท้อนสภาพสังคมไทยอันแสนเจ็บปวด ท่ามกลางความสับสนซับซ้อนของนิยามเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพ และที่สำคัญที่สุด "รัฐ" ชาติความจริงจังในการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

ภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับปฏิรูปการเมือง คนไทยมีบทบัญญัติใหม่ที่มีสาระส่งเสริมสิทธิเสรีภาพต่างๆ มากมายหลวมๆ มาตรา 59 ระบุว่า บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจงและเหตุผลจากหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ก่อนการอนุญาตหรือการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใดที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดที่เกี่ยวกับตนหรือชุมชนท้องถิ่น และมีสิทธิแสดงความคิดเห็นของตนในเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้ ตามกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่ถูกกฎหมายบัญญัติ

เหตุการณ์ที่สงขลาระหว่างวันที่ 21-22 ตุลาคมที่ผ่านมา และไม่ว่าจะเกิดปัญหาบานปลายไปอย่างไรหรือไม่นั้น หากอธิบายตามมาตรา 59 สามารถพิจารณาได้ว่า ประชาชนได้ใช้สิทธิอย่างเต็มที่เพื่อแสดงความคิดเห็นความรู้สึกลดจนความต้องการของตนเอง ไม่ว่าจะฝ่ายสนับสนุนโครงการท่อก๊าซ หรือฝ่ายคัดค้านการทำประชานิยม แต่คงไม่สามารถถือเป็นตัวอย่างของความภาคภูมิใจ เพราะสิทธิที่ต้องแลกด้วยเลือด มีเสียงร้องฆ่ามัน ฆ่ามันกระหึ่มตามด้วยอาวุธชนิดเสียหายน สะท้อนความพิกัดพิจารณาของระบบคิดในสังคม และความล้มเหลวของระบบราชการผู้ดำเนินการทำประชานิยมเสียมากกว่า

มันคือความเจ็บปวดร่วมกันอีกครั้งของคนไทย ระหว่างการต่อสู้เพื่อปกป้องสิทธิของสองฝ่าย ขณะที่ต่างฝ่ายต่างล้มเคาท์พิลท์ซึ่งกันและกัน สุดท้ายกลับลงเอยด้วยความรุนแรง อย่างไรก็ตาม มันเป็นเรื่องน่าอัศจรรย์ที่ "รัฐ" สมควรจะมีจิตสำนึกรับผิดชอบมากกว่าผู้อื่นใดในการปล่อยให้เหตุการณ์คนไทยลุกขึ้นต่อสู้กันเองถึงขั้นเลือดตกยางออก ทั้งนี้เพราะความตื้นทึ้งที่จะทำประชานิยม ทั้งๆ ที่ "รัฐ" ไม่ว่ากระทรวงอุตสาหกรรม การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย โดยเฉพาะรัฐบาลนายชวน หลีกภัย มีอำนาจสั่งการอย่างเต็มที่ ให้คณะกรรมการทำประชานิยมเลื่อนวาระนี้ไปจนกว่าเวลาที่เหมาะสม

นายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นผู้บริหารสูงสุดโดยตรง และเป็นเจ้าของพื้นที่ภาคใต้ส่วนใหญ่ ด้วยกรรมสิทธิ์ ส.ส.พรรคประชาธิปัตย์มากที่สุดในเขตนี้ ปฏิเสธภาวะคนไทยต้องเห็นแก่กันเองในครั้งไม่ได้ หากทพทฯ และ ส.ส.ภาคใต้ทั้งหมดยื่นมือเข้าไปช่วยบริหารจัดการ ภาพการวิวาททะเลาะเบาะแว้ง เสมียงหนึ่งประชาชนพิกัดพิจารณาทางจิตใจคงไม่เกิดขึ้นอย่างน่าสังเวช ถ้า "รัฐ" ผู้มีอำนาจการเมือง ไม่มัวแต่สนใจรักษาสถานภาพท่วงคะแนนเสียงของตัวเองจนเอามือผูกพันในกรณีนี้ ภาพหญิงแก่ชาวบ้านเลือดอาบหน้าคงไม่มีให้เห็นเป็นที่ทรมานหัวใจของคนไทยทั้งประเทศ ว่า นี่หรือดินแดนของชาวพุทธ และนี่ใช่แน่หรือที่เรียกว่า ประชาธิปไตยของปวงชนชาวไทยอย่าง

ความเลวร้ายที่เกิดขึ้น และยังไม่ทำที่ว่ารัฐบาลจะเข้าไปแก้ไขสถานการณ์ตามหน้าที่รับผิดชอบ พิจารณาจากถ้อยคำของนายกรัฐมนตรี ซึ่งยังมีทัศนคติเดิมๆ เกี่ยวกับ "มือรับจ้าง" เราไม่กล้าคิดว่า เป็นแผนอันแยบยลของนายชวน หลีกภัย และพรรคประชาธิปัตย์ ผู้เชี่ยวชาญชำนาญกลยุทธ์ทางการเมือง ตั้งใจให้มี เพื่อกลบข่าวอื้อฉาว "สทโง" ที่ 2 รัฐมนตรี 4 ส.ส.สุราษฎร์ธานีกำลังเป็นจำเลยถูกส่งคุมตรวจสอบในการใช้อำนาจรัฐอย่างไม่ชอบมาพากล แต่ต้องยอมรับว่า ปฏิเสธแนวคิดดังกล่าวได้ยาก เพราะสถานการณ์ประชานิยมที่ส่อเคาท์ความรุนแรง ส่งสัญญาณเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง มีข่าเรื่องทีคาดคิดไม่ถึง โดยการเตรียมพร้อมของกำลังตำรวจ และการปิดล้อมสนามกีฬาจระเข้ครือข้อพิสูจน์ที่แจ่มแจ้ง

เราขอยืนยันว่า หากรัฐบาลไม่บ้า หลงเหลือเป็นทาสอำนาจ เหตุการณ์เลวร้ายที่หาดใหญ่ไม่เกิดขึ้นแน่นอน เพราะอย่างไรเสีย เรามั่นใจว่า คนไทยมิได้มีขจัดแท้ของผู้กระหายเลือด นิยมความรุนแรง ดังนั้น เพื่อไม่ให้ประวัติศาสตร์อับยคนนี้เกิดขึ้นอีกในกระบวนการเรียกร้องสิทธิเสรีภาพของประชาชน ภายใต้บทบัญญัติของประชานิยม รัฐต้องแสดงความจริงจัง ปฏิบัติอย่างโปร่งใส อย่าเสแสร้งตั้งสารพัดคณะกรรมการขึ้นมาบังหน้า แล้วโยนภาระให้ผู้ทรงคุณวุฒิเหล่านั้นรับหน้ากับสถานการณ์ ด้วยการหลงภาคภูมิใจในตำแหน่งจอมปลอมที่นายกรัฐมนตรีหรือรัฐบาลมอบความไว้วางใจให้ที่แท้เป็นแค่การหาตัวตายแทนเท่านั้น

ประวัติผู้เขียน

นางสาว วงศ์สุภัทร์ คงสวัสดิ์ เกิดวันที่ 5 กรกฎาคม 2515 สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีนิเทศศาสตรบัณฑิต ภาควิชาหนังสือพิมพ์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ในปีการศึกษา 2537 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเมื่อ พ.ศ.2542 ปัจจุบันเป็นผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย